

MELLÉKLET

„Intézményi stratégia létrehozása
a Miskolci Törvényszéken”

ÁROP-1.1.19-2012-2012-0010. azonosító jelű
projekt anyagához

MAGYARY
PROGRAM

SZÉCHENYI TERV

MELLÉKLET

**„Intézményi stratégia létrehozása
a Miskolci Törvényszéken”**

**ÁROP-1.1.19-2012-2012-0010. azonosító jelű
projekt anyagához**

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Járásbíróság

Bevezetés

A központi járásbíróság, mint lehetséges bírósági szervezeti egység és működési forma koncepciójának alapja és leglényegesebb tartalmi jellemvonása, a bírák és az ügyek akadály nélküli, az aktuális bírósági leterheltségnek megfelelő egymáshoz rendelése, a jelenlegi egymástól elkülönülő járásbírósági szervezeti rendszertulajdonságok okozta akadályok kiküszöbölésével, és a munkaerő-gazdálkodási feltételek optimalizálásával az ügyintézésnek a lehető legteljesebb mértékben történő felgyorsítása, azaz az ítélezés időszerűségének a maximalizálása érdekében.

I. Elemzések

I.1. Történeti áttekintés - A járásbíróság története

A mai demokratikus államberendezkedés egyik alapvető kritériuma a hatalmi ágak elválasztásának megvalósulása. A törvényhozó és végrehajtó hatalom, valamint az igazságszolgáltatás elkülönítésének jogállami szükségszerűségét már a 18. század első felében felismerték, de a követelmény gyakorlati megvalósulása csak lassan épült be az egyes államok alkotmányos rendjébe.

Magyarországon az 1867-es kiegyezést követő államszerkezeti reform adott lendületet a jogállami feltételek kialakításának következetes megvalósításához, ennek keretében került sor az igazságszolgáltatás és közigazgatás elkülönítésére. (1869. évi IV. törvénycikk 1. §.) Ezen reform keretében került sor a járásbíróságok létrehozására, ezen időponttól datálódik a járásbíróságok lényegében töretlen működésének kezdete.

I.1.1. A 12-13. SZÁZADI BÍRÁSKODÁS

(A szolgabírói hivatal és a szolgabírói járások)

A királyi vármegyéket a 13. század végén új típusú megyei intézmény, az úgynevezett nemesi megye váltotta fel. A nemesi megyével, mint a rendi világ középszintű közigazgatási egységével szervesen összefonódtak a szolgabírói hivatal és a szolgabírói járás fogalmi.

A szolgabíró a középkori nemesi vármegye egyik meghatározó tisztségviselője volt. A szolgabírák általánosan elfogadott álláspont szerint a megyei nemesek által választott és esküt

tett megyei tisztviselők voltak. A szolgabíró elnevezés valószínűleg onnan ered, hogy a bíráskodásban az alispánt segítették, azaz szolgáltak neki – ám felvetődik a királyi szervienek bírái meghatározás is.

Megyénként négy szolgabírót valószínűsítünk, akiknek a megyei közgyűlésekben meg kellett jelenniük és az ítélezésben bírótársként részt kellett venniük.

A szolgabírói tisztség megjelenését követően alakultak ki az illetékességi körüket jelentő szolgabírói járások. (A jogszolgáltatás illetékességi területe kialakulásának szükségessége hozta létre a későbbi közigazgatási egységet, ennek megfelelően a járások kialakulásának alapja a jogszolgáltatás elkülönülésének igénye.)

Az 1526. év után a járásbeosztás megszilárdult és a járási sedriák helyett kialakult a szolgabírói ítélszék. *A járások létrejöttének, az illetékességi területek kialakulásának nem a hivatali ügyintézés elősegítése volt az elsődleges feladata, az egyes járások határainak meghúzásakor az adott megye fekvése (domborzat és vízrajz) vagy a nemesség létszáma volt az elsődleges szempont.*

I.1.2. A SZOLGABÍRÓI HIVATAL VÁLTOZÁSAI

Ezen késő középkori járási szerkezet a 16-17. században folyamatosan fennmaradt, ennek megfelelően a szolgabírói intézmény ezen időszakig töretlenül működött.

A 18. században került sor a már hosszú idő óta fennmaradt illetékességi terület módosítására akként, hogy a nagy kiterjedésű szolgabírói járásokat kisebb egységekre, kerületekre osztották, amelyek élén az alszolgabírák jelentek meg. A szolgabírói intézmény azonban még nem jelentette a hatalmi ágak elválasztását, tekintettel arra, hogy a szolgabírók szolgabírói járáshoz kötöten rendkívül széles feladatot láttak el. A szolgabírók feladata közé tartozott elsősorban a központi pénzügyi igazgatás (adókvetés, adóbeszedés) de feladatai közé tartozott az egyes járásokhoz kötve a közutakra, vízi utakra, malmokra történő felvigyázás, egyes árvíz által veszélyeztetett kis tájakon a csatornarendszer felügyelete is.

Az oszmán háborúk alatt feladatkörük katonai jellegű is volt, ugyanakkor a közigazgatási feladatok növekedése mellett a szolgabíró bíráskodási feladatai is gyarapodtak. A 16. század utolsó évtizedeiben jelent meg a törvényekben a szolgabíró önálló bíráskodásának intézménye, valamint az „albíróság”-nak is nevezett szolgabírói szék felállítása. Az idézések, a tanúkihallgatások, a vagyonosztályok, a közhitelességi feladatok ellátása során egyre erőteljesebben *érvényesült egyfajta szolgabírói illetékesség, azaz 1-1 szolgabíró 1-1 járás területén folytatta le az eljárást a hozzárendelt esküdtekkel.*

A 18. század közepe és 19. század eleje (a rendi- képviseleti- abszolút monarchia ideje) jelentős változást a szolgabírói funkció ellátásában nem hozott. A helyi igazgatás pillére ebben az időszakban szintén a nemesi vármegye, a megye testületi szerve pedig a közgyűlés volt. A vármegyei önkormányzat közgyűlésein választották meg a főszolgabírót, valamint a szolgabírákat, akik pusztán a vármegye közösségének bizalma alapján laikusként végezték a bíráskodási tevékenységet, de szakértők közreműködésével. Alapelv volt, hogy a vármegyei közgyűlés minden szolgabíró mellé 1-1, a jogban jártas esküdtet köteles vá-

lasztani – a szolgabíró fontosabb ügyben az esküdt közreműködése nélkül érvényes határozatot nem hozhatott.

A szabadságharc leverését követően a kiegyezés előtt a bíraskodás rendszere még mindig nem vált el a közigazgatástól. A megyék élére megyefőnököket állítottak, amelyek hatósága alá rendelték a járásokat. A 43 megyei hatóság területe 244 járásra oszlott, ami a legtöbb helyen megfelelt a feudális járási beosztásnak. Alsó fokon a bíraskodás még mindig a szolgabíró hatáskörébe tartozott, ugyanakkor a szolgabíró hatáskörébe tartoztak a belügyi és igazságügyi közigazgatás teendőinek ellátása is.

I.1.3. A KIEGYEZÉST KÖVETŐ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI REFORM

Magyarországon az 1867-es kiegyezést követő államszerkezeti reform adott újólaj lendületet a jogállami feltételek kialakításának és az 1870-es évek elején alkotott törvények eredményeként létrejött az önálló magyar jogszolgáltatási szervezet.

Az alsófokú (elsőfolyamodású) bíróságokról az 1871. évi XXXI. tc. rendelkezett, amelynek életbe léptetéséről az 1871. évi XXXII. tc. gondoskodott.

A mai értelemben vett járásbíróságok kialakulását ezen időponttól számíthatjuk. Ezen törvények hozták létre és alakították át az igazságszolgáltatás struktúráját és rövid időn belül létrehozták a Törvényszékeket, valamint a járásbíróságokat, amelyek egymáshoz viszonyított arányának drasztikus megváltoztatását

jelentették az új törvények. Ezt követően gyakorlatilag az elsőfokú bírósági szervezetrendszer alapvetően már nem változtatták meg. Lényeges változást csak később, a Tanácsköztársaság rövid időszaka, valamint az államterület jelentős részének elvesztése következtében létrejött helyzet idézett elő.

Az 1871. évi XXXI. törvénycikk az elsőfolyamodású, állandó, rendes bíróságokat akként hozta létre, hogy három ilyen bíróság létesült:

- királyi járásbíróságok
- királyi törvényszékek
- Budapesti Királyi Kereskedelmi és Váltótörvényszék

Ezen bíróságok arra tekintettel minősültek elsőfolyamodásúnak, mert a jogkereső polgárok kereseteit, illetőleg az őket ért jogellenes sérelmeket elsőként, jogerősen bírálták el. Ezen bíróságok működési területét (illetékességi terület) törvény határozta meg, működésük nem volt bizonyos időtartamhoz kötve, mindaddig működtek, ameddig jogszabály meg nem szüntette őket.

Ezen időpontra datálódik az ügyészségek létrejötte. A közigazgatás és az igazságszolgáltatás elkülönítése kialakította az ügyészségek létrejöttének szükségességét, amely intézmény kialakulásáról az 1871. évi XXXIII. tc. rendelkezett, amely létrehozta a királyi ügyészség intézményét. A királyi ügyészség elsődleges funkciója a közvádloi teendők ellátása volt, az első folyamodású bíróságok előtt.

A járásbíróságok mellett azonban önálló ügyészi szervezet nem működött, bűnügyekben a vád képviselőjét ügyészi megbízottak látták el. Ők rendszerint ügyvédek, közigazgatási

tisztviselők, vagy bírósági segédhivatali személyek voltak, akik e téren az ügyészség irányítása és felügyelete alatt álltak.

Az igazságszolgáltatás reformja megváltoztatta az ügyvédi szervezet struktúráját is. Többek között megszigorította az ügyvéddé válás feltételeit, valamint létrejött az ügyvédség intézményes érdekképviselője is, az Ügyvédi Kamara.

Az első folyamodású bíróságok létrejöttéhez kapcsolható a bírósági végrehajtói szervezet kialakulása is. Minden járásbíróság mellett működött bírósági végrehajtó, amely felett saját területén a törvényszék is rendelkezett. Az új igazságszolgáltatási rendszer szükségessé tette az egyes *bírósági szintek hatáskörének meghatározását is*.

Az 1871. évi törvény széleskörűen és „nagyvonalúan” határozta meg a királyi járásbíróságok hatáskörét. A törvény úgy rendelkezett, hogy a járásbíróságok hatáskörébe tartoznak mindazon peres és peren kívüli törvénykezési teendők, amelyek az akkor hatályos törvények, törvényes rendeletek alapján a korábban fennállott egyes bíróságokhoz (szolgabíró, városi bíró, kerületi főbíró, egyesbíró) voltak utasítva. Bűnvádi ügyekben szintén ezt az elvet kellett követni azzal, hogy a hatáskört kiterjesztették az 1848. évi XVIII. és XXXI. tc. egyes rendelkezéseinek megszegése alapján indított bűnvádi eljárásra is. Ezt meghaladóan ehhez a sinthez tartoztak azok a bűnvizsgálatok is, amelyek egyébként olyan bűnügyekben folytak, amelyekben a törvényszék bírt hatáskörrel, de a vizsgálatok vezetését a Törvényszék saját bíraira nem bízván, azokat a járásbíróság kijelölt bírása teljesítette.

A járásbíróság felettes fóruma polgári ügyekben kezdettől fogva a területileg illetékes Törvényszék, bűnügyekben 1900-ig az illetékes Ítéltábla, azt követően ugyancsak a Törvényszék volt. A járásbíróság peren kívüli eljárásban hozott végzéseit felülvizsgálata tekintetében az Ítéltábla járt el.

A járásbíróság mindig egyesbíróként határozott.

A következő négy nagyobb ügycsoportba sorolhatók a járásbíróságok hatáskörébe tartozó ügyek:

1. Polgári ügy:

- sommás perek
- egyezségi ügyek
- fizetési meghagyásos ügyek
- örökösödési ügyek
- anyakönyvi ügyek
- végrehajtási ügyek
- polgári megkeresések
- polgári vegyes ügyek

2. Bűnvádi ügyekben:

- vétségek és kihágások meghatározott köre
- vizsgálóbírói ügyek szűk köre
- büntetőügyi megkeresések
- büntető vegyes ügyek

3. Telekkönyvi ügyek:

1872-től folyamatosan ruházták fel a járásbíróságokat telekkönyvi hatósággal. 1915-től ez a funkciójuk kizárólagossá vált.

4. Elnöki ügyek

I.1.4. JÁRÁSBÍRÓSÁGOK HATÁSKÖRE ÉS ILLETÉKESSÉGE

AZ 1871. ÉVI XXXII. TC. ALAPJÁN, VALAMINT EZEK VÁLTOZÁSAI 1945-IG

Az új bírósági rendszer *illetékességi területét szintén* az 1871. évi XXXII. tc. rendezte, amely 1872. január hó 01. napján lépett hatályba. A törvény hatályba lépésével 360 járásbíróság kezdte meg működését. A bírósági székhelyek kijelölése, az illetékességi terület meghatározása, valamint annak megállapítása, hogy melyik járásbíróság mely törvényszék illetékességi körébe nyerjen besorolást, az Igazságügy miniszter döntési jogkörébe tartozott.

Megyéenként 1-2 (kivételesen három) törvényszéket szerveztek, ezek illetékességi körébe 2-4 járásbíróság tartozott. Ez utóbbiak területének meghatározásakor igyekeztek figyelembe venni a már meglévő közigazgatási, járási határokat. Ennek ellenére gyakran előfordult, hogy ettől célszerűségi okokból eltértek. Annak a járásnak a területét, amelyben nem volt járásbíróság, kénytelenek voltak más járásbíróságok területéhez csatolni, több esetben teljesen szét is szabdalva az adott járás területét. Így előfordulhatott, hogy egy közigazgatási járás területén akár három járásbíróság illetékességi területe is osztozott. Ezen illetékességi terület létrehozása azonban csak ideiglenes jellegű volt, tekintettel arra, hogy a jogalkotó bevallottan nem volt abban a helyzetben, hogy felmérje azt, hogy mekkora ügyforgalom fogja terhelni a rendszert, valamint hogy felmérje a működéssel együtt járó költségtényezőket. Az ideiglenes jelleget törvényben is meghatározták és egyúttal a miniszter feladatává tették a szükséges statisztikai adatok begyűjtését és előterjesztését. A működés első három évének tapasztalatai alapján 1875-ben (1875. évi XXXIV. tc.) a törvényszékek számát drasztikusan 107-ről 64-re szállították le anélkül, hogy a járásbíróságok számát megváltoztatták volna. Ez utóbbira csak 10 évvel később került sor, számukat ekkor tízzel növelték.

A 19. század végén az országban 67 törvényszék és 384 járásbíróság működött. Az 1900-as népszámlálás adatait figyelembe véve átlagosan mintegy 250.000 lakosra, és valamivel több mint 4.200 km² területre jutott egy királyi törvényszék. Az 1900-as évek adatainak figyelembe vételével megállapítható volt, hogy 44.000 lakosonként és 735 km² – ként volt kialakítva egy királyi járásbíróság.

Ez a rendszer változatlan maradt és az illetékességi terület változását csupán a Trianoni békeszerződés, az ország területének megváltozása hozta magával. A Trianoni békeszerződés hatályba lépése nyomán a bírósági szervezetrendszer kényszerű átalakítására került sor. A törvényszékek száma 67-ről 24-re, a járásbíróságoké 390-ről 138-ra csökkent.

A Tanácsköztársaság ideje alatt a korábban fennállott bírósági rendszer nem működött, ennek megfelelően sem az illetékességi terület, sem a hatásköri szabályok nem érvényesültek.

1922 és 1939 között a törvényszékek száma változatlan volt, a járásbíróságok száma azonban 138-ról 145-re növekedett.

1941 végén 47 törvényszék és 240 járásbíróság működött. 1945-ben az Ideiglenes Nemzeti Kormány hatályon kívül helyezte az ország területi változásaira vonatkozó törvényeket, ezzel gyakorlatilag visszaállt a háborút közvetlenül megelőzően fennállt magyar bírósági struktúra.

I.1.5. A „MAI” JÁRÁSBÍRÓSÁG

A járásbíróságot a kiegyezés utáni igazságszolgáltatási reformok körében, tehát a csekélyebb perértékű vagy gyors elintézését igénylő jogviták elbírálására hozták létre. Hatáskörét és illetékességi területét is ezen cél figyelembe vételével alakították ki. Az első fokon ítélező kisebb értékű vagyoni perekben és kisebb súlyú bűnügyekben eljáró bíróságok szerkezete, működése gyakorlatilag a törvényi szabályozás változásának figyelembe vétele mellett töretlen volt létrejöttüktől kezdődően.

Az 1949. évi 9. tvr. gyakorlatilag változatlan névvel meghosszabbította működésüket, míg 1984. január hó 01. napján a járások megszűnésével (1983. évi II. törvény) a járásbíróságok szerepét a helyi (város, fővárosi kerületi) bíróságok vették át, *ám működési céljuk, területük változatlan maradt.*

2013. január hó 01. napjától kezdődően Magyarországon „elsőfolyamodású” bíróságként ismételten megjelentek a járásbíróságok, amelyeknek száma jelenleg 111.

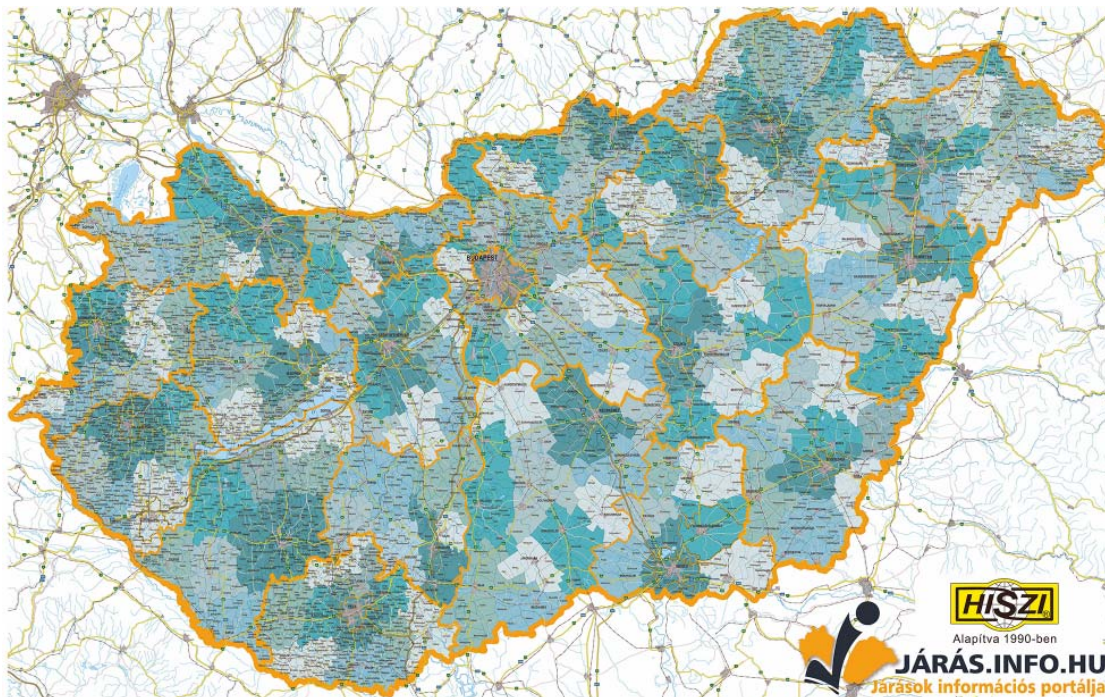
A történeti áttekintésből megállapíthatóan a járásbíróságok illetékességi területének és működésének kialakulása az adott társadalmi, gazdasági, technikai környezethez alkalmazkodott. A kiegyezést követően az igazságügyi reform megalkotása során a járásbíróságok számát, azok illetékességét elsősorban az adott társadalmi rend (hűbéri-képviselési rend) határozta meg, figyelembe véve az adott terület domborzatát és vízrajzát. Ennek alapján az egyes bíróságok illetékességi területének meghatározásánál nyilvánvalóan a mindenkori törvényhozó figyelemmel volt az alkotmányos alapelvekre (például: bírósághoz jutás alapelve), valamint, hogy ezen alapelvek az adott kor társadalmi és technikai feltételei között hogyan valósíthatóak meg. Ugyanakkor a bíróságok működésének mindenkori elsődleges célja az ügyek időszerű befejezése. Ezen elvek mentén alakítható ki az igazságszolgáltatás reformja és hozható létre egy esetleges új bírósági szervezetrendszer.

I.sz. táblázat:

Időpont	Törvényszék	Jársásbíróság
Kiegyezés előtt 43 megyei hatóság 244 járás, 1 szolgabíró, illetékességi területe 1 járás		
Kiegyezés (1871. évi XXXII.tc.)		360
1875	107-ről 64-re	Változatlan
1885	64	370
1900	67	384
Trianoni békeszerződés	24	138
1922-1939	Változatlan	145
1941 végén	47	240

II.sz. táblázat

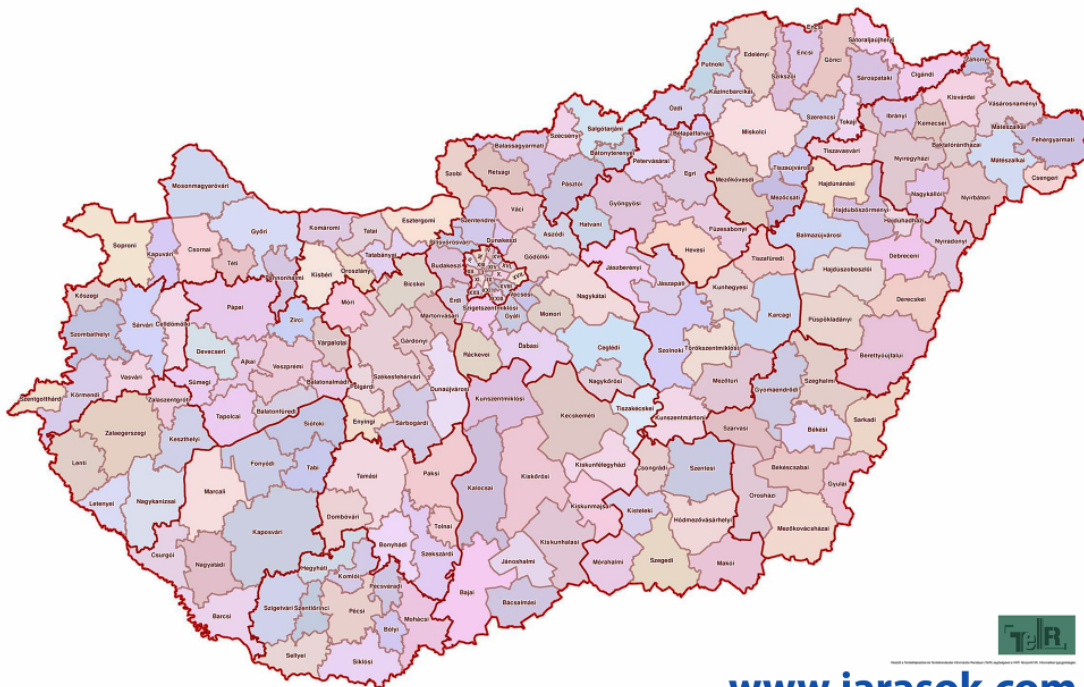
1900-ban, 44.000 lakosra, 735 km² –re jutott 1 járásbíróság

III.sz. táblázat

2013-ban 89.268 lakosra, 837 km² –re jut 1 járásbíróság

Magyarország járási rendszere 2013. január 1-től

I.2. A helyi szintű bírósági szervezetek nemzetközi összehasonlítása, a járásbíróságok hatásköreinek összevetése

I.2.1. A lényeges nemzetközi adatok

Magyarország:

terület: 93.000 km²
lakosság: 9.957.731 fő
közigazgatási felépítés: 19 megye
helyi szintű elsőfokú bíróságok száma: 111
egy bíróságra eső lakosságszám: 89.709 fő
bíróság működési területe: 837km²

Franciaország:

terület: 547.030 km²
lakosság: 65.535.000 fő
közigazgatási felépítés: 22 régió, 96 megye
elsőfokú bíróságok száma: 304
egy bíróságra eső lakosságszám: 214.967 fő
bíróság működési területe: 1799km²

Megjegyzés: a megyék az igazi közigazgatási egységek, 4000 EU alatt fizetési meghagyás, 10.000 EU-ig városi bírósági hatáskör, speciális bíróságok (TB, cselekvőképtelenséggel, földhasználattal foglalkozó bíróság)

Olaszország:

terület: 301.336 km²
lakosság: 60.820787 fő
közigazgatási felépítés: 20 régió, 110 megye
elsőfokú bíróságok száma: 386
egy bíróságra eső lakosságszám: 157 566 fő bíróság
működési területe: 780km²

Megjegyzés: régiók gyakorolják a tényleges közigazgatási jogköröket, 4700 békebíró jár el kisebb jelentőségű ügyekben, amennyiben méltányosság alapján hoz határozatot; az ellenfellebbezésnek helye nincs, működik az elsőfok mellett a fiatalok bírósága.

Németország:

terület: 357 114 km²
lakosság: 81.859 000 fő
közigazgatási felépítés: 16 tartomány (amelyek kormányzati területekre oszlanak)
elsőfokú bíróságok száma: 650
egy bíróságra eső lakosságszám: 125.936 fő
bíróság működési területe: 549km²

Megjegyzés: a tartományoknak önálló kormányuk, költségvetésük, törvényhozásuk van, bíróságok működnek tartományi és szövetségi szinten is.

Csehország:

terület: 78.865 km²

lakosság: 10.507.566 fő

közigazgatási felépítés: 14 kerület (nagyobb közigazgatási egység), 76 járás

elsőfokú bíróságok száma: 86

egy bíróságra eső lakosságszám: 122.175 fő

bíróság működési területe: 917km²

Megjegyzés: a kerületeknek van önrendelkezési joguk, azok a magasabb szintű közigazgatási egységek, a bírósági felépítés a magyarral lényegében azonos.

Bulgária:

terület: 110.879 km²

lakosság: 7.364 570 fő

közigazgatási felépítés: 28 megye, 264 kistérség

elsőfokú bíróságok száma: 113

egy bíróságra eső lakosságszám: 65.173 fő

bíróság működési területe: 981km²

Megjegyzés: a megyének nincs önkormányzata, 25.000 EU-ig elsőfokú bírósági hatáskör.

I.2.2. A NEMZETKÖZI ÖSSZEHASONLÍTÁS ÖSSZEFOGLALT EREDMÉNYE

A fenti adatokból esetlegesen levonható következtetésekkel összefüggésben mindenképp látni kell, hogy noha kétségtelen, hogy Magyarországnak nem csak a területe, de a lakossági lélekszáma is jelentősen elmarad a vizsgált országok azonos adataitól, ám ez azért nem bír egyetlen esetleges következtetés szempontjából sem döntő jelentőséggel, mert alapvetően az egy bíróságra vetíthető földrajzi terület, illetve lakosságszám az, amely az általunk vizsgált kérdések kapcsán egyáltalán jelentőséggel bír.

Ugyanezért nincs annak jelentősége, hogy a helyi szinten ítélkező elsőfokú bíróságok száma egy adott országban mekkora.

Hazánkban az egy helyi bíróságra eső lakosságszám nem éri el a 90.000-et. A nálunknál minden szempontból lényegesen nagyobb Franciaországban, Olaszországban és Németországban az egy helyi bíróságra eső lakosságszám esetenként többszöröse a magyarországinak. A mi hazánk területével közel

azonos területű Csehországban és Bulgáriában annyiban más a helyzet, hogy amíg Bulgáriában az egy bíróságra eső lakosságszám nem éri el a magyar átlagot, addig Csehországban több, mint 122.000 fővel lényegesen meghaladja azt.

Mindazonáltal egyfajta törvényszerűségként lehet az adatokból levonni a következtetést, hogy Európa országainak többségében egy helyi szintű bíróságra, és ezen keresztül értelemszerűen egy helyi bírósági bíróra lényegesen magasabb számú lakos jut, mint Magyarországon.

Még ettől is jelentősebb következtetésként adódik a fentebbi adatokból, hogy ugyanez a tendencia, illetve törvényszerűség figyelhető meg a helyi bíróságok működési területének magyarországihoz viszonyított arányában. Jellemző, hogy a Magyarországhoz hasonló méretű Csehország és Bulgária esetében elmondható, hogy az ottani helyi bíróságok működési területe meghaladja a magyar járásbíróságok ebbéli átlagát. A vizsgált országok közül csak Németország és Olaszország járásbíróságainak átlagos működési területe kisebb, mint a hasonló magyar szervezeti egységeké.

Ezzel összefüggésben azonban meg kell jegyezni, hogy Olaszországban is, és Németországban is az átlagosat meghaladó nagyobb jelentősége van a helyi, lokális érdekek érvényesülésének, ennek pedig bizonyos értelemben van egy, az általános törvényszerűségeket torzító hatása. Németországban például a 16 tartománynak önálló költségvetése, kormánya, sőt, törvényhozása is van, és bíróságok nem csak a szövetségi, hanem a tartományi szinten is működnek, ráadásul a helyi szintű bíróságok éppen az utóbbi államhatalmi szervezeti egység részét képezik. A lokális, helyi érdekek érvényesülésének lehetősége pedig mindig a bíróságok létszámának növekedését eredményezi. (Mivel ennek elsősorban politikai indokai vannak, ezért ezek elemzésétől értelemszerűen eltekintünk.)

Az általunk vizsgált országok többségében tehát nem jelent problémát, ha a magyarországitól nagyobb területen, lényegesen nagyobb lakosságszámot érintően működik egy-egy helyi szintű bíróság. Értelemszerűen az sem jelent problémát, amit a fentebb írt tulajdonságok természetesen hoznak magukkal, nevezetesen, hogy a magyarországitól nagyobb területű, és nagyobb lélekszámú országrészt érintő helyi bíróságra az adott jogkereső fél hozzáférési lehetősége is értelemszerűen nehezkesebb a magyarországinál. Ez az állítás persze csak abban az esetben igaz, ha a magyarországi és a vizsgált országok közlekedési- és útviszonyait, sőt, akár az átlagos életszínvonalat is azonosnak tekintjük. Az rendkívül könnyen belátható, hogy a bírósághoz való hozzáférést ma már korunk technikai vívmányainak köszönhetően elsősorban nem a járásbíróság illetékességi területének nagysága, és az azon élő lakosok száma határozza meg, illetve befolyásolja, hanem, hogy a bíróság milyen útviszonyok, utazási feltételek, illetve közlekedési körülmények közepette, és milyen eszközzel (tömegközlekedés, saját gépkocsi) érhető el. Ennek a kérdésnek az elemzésekor nem szabad abba a hibába esni, hogy a fentebb írt magyar viszonyoktól automatikusan jobbnak tekintjük mondjuk a német, vagy a francia, vagy akár az olasz közlekedési-, stb. viszonyokat, hiszen nagy valószínűséggel Németországban sem vezet minden egyes járásbíróságra sztráda. Ugyanakkor pedig ma már hazánk közlekedési feltételei és viszonyai is olyan szintre emelkedtek, amely lehetővé teszi jelenleg valamennyi magyarországi járásbíróság viszonylag könnyű megközelítését, illetve elérhetőségét. Ritkább kivételek persze előfordulnak, bizonyos esetekben a tömegközlekedés szervezése okán lehet a bíróságok és a települések között eltérés az elérhetőség szempontjából.

Összefoglalóan a fenti nemzetközi összehasonlításnak sem az egy bíróságra eső lakosságszámra, sem a helyi szintű bíróságok működési területére vonatkozó részében, illetve az azokból levonható egyes következtetésekben sem találtunk olyat, amely akár elvi, akár gyakorlati oknál fogva eleve kizárná a magyarországi bírósági szervezetrendszer oly módon történő átalakításának lehetőségét, amely a helyi szintű bíróságok illetékességi-, működési területének, illetve az egy helyi bíróságra jutó lakosságszámnak a jelentős növelését, növekedését eredményezné.

Ugyanakkor azonban meg kell jegyezni, hogy a fentebb vázolt alternatívák közül létezik olyan a központi járásbíróságok esetleges területére nézve, amelynek a megvalósulása ese-

tén a magyarországi helyi szintű bíróságok területe, és az azok hatálya alá tartozó lakosság szám valamennyi, általunk vizsgált országban tapasztalt mértéket messze meg fogja haladni. Itt nyilvánvalóan arra az esetre kell gondolni, hogyha megyénként egy központi járásbíróság jön létre.

A fentebbi nemzetközi kitekintés ugyancsak érdekes tanulsága, hogy a vizsgált országok közül a magyarországi járásbíróságoké a legnagyobb a pertárgyértékhez igazodó civilisztikai hatáskör.

Jellemző a különbségek nagyságára, hogy például Franciaországban nagyjából 3 millió Ft-ig terjedő pertárgyérték esetén járhatnak el azok a helyi bíróságok, amelyek a honi járásbíróság ottani megfelelői. A magyarországi járásbíróságok pertárgyértéktől függő hatásköre ennek pont a tízszerese.

Ugyancsak jellemző, hogy a viszonylag széles hatáskörrel rendelkező magyarországi járásbíróságok bolgár megfelelőjét képező ottani helyi szintű bíróságok is legfeljebb 7,5-8 millió Ft-nak megfelelő Euróig terjedő pertárgyértékű ügyekben járhatnak el, ami még mindig nem éri el a nem oly régen Magyarországon e tekintetben csekélynek tartott, tehát kevesebb 10 millió Ft-os értékhatárt.

A magyar járásbíróságok tehát lényegesen fajsúlyosabb, és nagyobb jelentőségű ügyekben jogosultak eljárni, mint a többi, vizsgált európai országban működő helyi bíróság, amiből pedig nyilvánvalóan következik, hogy a honi járásbíróságaink társadalmi és nemzetgazdasági szerepe is fajsúlyosabb, és ezáltal jelentősebb, mint Európa országainak többségében. A magyarországi járásbíróságok hatáskörét vizsgálva, és azt a nemzetközi példákkal összehasonlítva összességében azt tapasztalhatjuk, hogy a magyar járásbíróságok szervezeti-, területi-, és illetékességi méretei növelésének a járásbíróságaink jelenlegi hatásköre és ezeken keresztül megállapítható társadalmi- és gazdasági jelentősége nem jelentheti tényleges és gyakorlati akadályát.

I.3. Az ügyek mozgatása – ügyáthelyezés

I.3.1. BEVEZETÉS – AZ ÜGYÁTHELYEZÉS ALAPJAINAK RÖGZÍTÉSE

A bírósági szervezetrendszerben és egyáltalán a bíraskodással, mint tevékenységgel összefüggésben már régóta felismert törvényszerű összefüggés (ha ez esetenként még mindig vita tárgyát is képezi), hogy minél kevesebb ügy van folyamatban egy bírónál, annál nagyobb az esély, illetve a lehetőség az adott ügyek minél gyorsabb, tehát időszzerű, valamint jogszerű és megalapozott befejezésére.

Tehát, még ha vannak is kivételek, ám azok legfeljebb csak erősítik a szabályt, miszerint az egyes eljárások pertartama egyenesen arányos a bírói munkateherrel, illetve hátraleléssel.

Éppen ennek a törvényszerűségnek a felismerése adja a legfontosabb alapját annak az egyébként jogszabályon is nyugvó vezetői törekvésnek, amely az egy szervezeti egységen belül fennálló bírói munkateher optimalizálására, azaz a bírák ilyen értelemben vett egymáshoz viszonyított lehetőleg azonossá, illetve arányossá tételére irányul.

Az sem újkeletű megállapítás, hogy az egyes bírósági szervezeti egységek munkaterhe, illetve hátraléka között, tehát lényegében a földrajzi elhelyezkedésüktől is függően igen jelentékeny eltérések mutatkoznak. Elég, ha csak a fővárosi régió, és az ehhez képest vidékinek mondott bírósági szervezeti egységek közötti közismert különbségekre gondolunk.

Az tehát tény, hogy egyes más-más földrajzi elhelyezkedésű és illetékességi területű, de azonos hatáskörű bíróságok munkaterhében, illetve az ott felhalmozódott hátralékok mértékében Magyarországon bizonyos esetekben igen jelentős különbségek vannak.

Ezeknek a különbségeknek a már fentebb vázolt okoknál fogva fennálló kedvezőtlen hatásai kiküszöbölésére, azaz lényegében a bírói munkateher egymáshoz viszonyított arányosságának megteremtésére a létező, a jogkeresőket is érintő eljárásjogi, illetve szervezeti jogintézmények közül kizárólag az úgynevezett ügyáthelyezés szolgál.

Természetesen léteznek az itt említett cél elérését szolgáló egyéb igazgatási eszközök is (pl. kirendelés), de azok kivétel nélkül csak a bíróságot, illetve a bírákat érintik.

Az áttétel eljárásjogi intézménye azért nem sorolható ebbe a kategóriába, mert ott a bíróságok az eljárási törvény alkalmazásával a jogalkotói szándéknak megfelelő döntést hoznak, és e döntésnek az alapja és indokai között soha nem lelhető fel az arányos bírói munkateher megteremtésére való törekvés. (A leterheltség soha nem képezheti az áttétel indokát.)

Ilyetén módon tehát az egyes bírósági vezetők által tapasztalt és rögzített hátralék-, illetve munkateherbeli jelentékeny eltérések megszüntetése érdekében a bíróság kizárólag az ügyáthelyezés eszközét alkalmazhatja.

I.3.2. AZ ÜGYÁTHELYEZÉS INTÉZMÉNYÉNEK NEMZETKÖZI GYAKORLATA:

Ennek a jogintézménynek a törvényes bírói kritériumaihoz fűződő viszonyában megnyilvánuló aggályosságát is jelzi, hogy az Európai Unió tagországai közül ennek az igazgatási eszköznek az alkalmazását csak Hollandiában és Franciaországban tette, illetve teszi lehetővé az ott hatályos nemzeti jog, éspedig az alábbi tartalommal:

I.3.2.1. A Holland példa:

I.3.2.1.1. A korábbi gyakorlat

A ma már nem hatályos holland szabályozás szerint, amit egyébként egy 2002-ben életbe lépett ottani kormányrendelet tartalmazott, a bíróságok számára lehetőség volt arra, hogy az illetékességi területükön kívül a részükre kijelöljenek egy úgynevezett albíróságot (nevenzittingsplaats, angolul sub-location). Az albíróság egy már létező bíróság volt, illetve lehetett, azaz annak alapításával nem jött létre ezáltal új bíróság a szervezetben. Az albíróságok létrehozásának indokai között a kormányrendelet például szerepeltette a bíróság épületének ideiglenes alkalmatlanságát a tárgyalás tartására, vagy például a másik bíróság bíráinak szakértelmét, de ilyen volt az adminisztratív személyzet specialitása, vagy annak a szükségessége, hogy az adott helyzetben speciális bírósági helyiségekre van szükség. Ezt követően 2004. évben módosították ezt a kormányrendeletet oly módon, hogy az már megteremtette ezek után

annak a lehetőségét is, hogy az illetékes bíróság kérésére, amelynek túlzott ügyteherre kellett hivatkoznia (!) a bíróságok igazgatását végző szerv (Raad voor de Rechtspraak, angolul Council for the Judiciary) az ügyek meghatározott csoportját a már fentebb írtakban szereplő, és a kérelemmel érintett bíróság albíróságára (tehát nem akárhova) áthelyezhette. Ez az áthelyezés legfeljebb három éves időtartamra szólt, amelyet egy ízben és csak egy évvel lehetett meghosszabbítani.

Ebben a rendszerben volt még egy szűrő a büntetőügyek esetében, mert ott az áthelyezésre csak a Főügyészi Tanács (College van procureurs-generaal, angolul Board of Procurators General) véleményének a kikérése után kerülhetett csak sor. Meg kell jegyezni, hogy a fenti rendszer, mint az önmagából is látható, csak az ügyek áthelyezésének a lehetőségét teremtette meg. Ez azonban abban az esetben is így volt, ha egyébként megszületett a szóban forgó döntés az ügyek átadásáról, mert még ebben az esetben is a másik bíróságnak ezt el kellett fogadnia, azaz lényegében az ügyáthelyezés alapját a két érintett bíróság megállapodása képezte. Az igazgatást végző szerv e tekintetben csak koordináló szerepet töltött be.

Hollandiában az ottani Pp. adott még lehetőséget, értelemszerűen a polgári eljárások esetében és pedig arra, hogy a kormány (!) rendelettel előírja folyamatos kapacitáshiány miatt, hogy egy adott ügycsoportban maximum két évig a területileg illetékes helyett egy másik bíróság járjon el (ezt a szabályozást a Holland Pp. 2004-ben hatályba lépett 108a.§-a tartalmazta).

2013. január hó 01-jén az átfogó Holland bírósági reform eredményeképpen a fenti teljes szabályozás hatályát veszítette.

1.3.2.1.2 Hatályos szabályozás Hollandiában:

A 2013. január hó 01. napján hatályba lépett holland bírósági szervezeti törvény 46a.§, illetve 62a.§ cikkei rendelkeznek a bírósági ügyek áthelyezésének lehetőségéről, oly módon lehetővé téve azt, hogy időszakos kapacitáshiány esetén az Igazságszolgáltatási Tanács meghallgatása után az igazságügyért felelő miniszter egyes ügykategóriákat más bírósághoz utalhat, mint amelyik arra illetékes lenne.

Az ügyek ily módon történő áthelyezése legfeljebb három évig tarthat, és csak egy alkalommal van rá lehetőség, viszont egy évvel ez az időtartam meghosszabbítható. A büntetőügyekben a Főügyészi Tanács meghallgatását kell eszközölnie a miniszternek mielőtt a fenti tartalmú áthelyezésről döntene. A kormány hivatalos lapjában (Staatscourant) az áthelyezést közzé kell tenni.

Voltaképpen a fenti két törvényi rendelkezés felhatalmazása alapján a holland igazságügy miniszter rendeletet alkotott a bíróságok ideiglenes kijelöléséről. Ez bizonyos ott meghatározott ügycsoportokra nézve meghatározza, hogy mely áthelyezett ügyekre melyik bíróság rendelkezik illetékességgel.

Például az európai fizetési meghagyáshoz kapcsolódó ügyekre a Hágai Alapfokú Bíróság illetékességét határozták meg. Emellett azonban más módszert is alkalmaz a rendelet, amikor például két bíróságot hoz ilyen összefüggésbe egymással: büntetőügyek esetében

az Amszterdami Fellebbviteli Bíróság illetékessége helyett az Arnhem-Leeuwardeni Fellebbviteli Bíróság illetékességét állapítja meg. A rendelet olyan rendező elvű eltérést is engedélyez, sőt elrendel, hogy bizonyos lakóhelyű felek meghatározott tárgyú ügyében egy bizonyos rendeletben meghatározott bíróságnak kell eljárnia.

Ezt a rendeletet is közzétették a kormány hivatalos lapjában, és az a holland bírósági szervezeti törvénnyel azonos napon lépett hatályba.

Megjegyzendő, hogy a miniszteri rendelet azt is előírja, hogy három év elteltével a hatályát veszti.

E jogszabályi rendelkezésekkel kapcsolatos értelmezési dilemma az, hogy a miniszteri rendelet csak a keretét adja a későbbi áthelyezési döntéseknek, vagy pedig a rendelet maga az ügyáthelyezési döntés. A rendelethez fűzött általános indokolás szerint a szervezeti törvény fentebb írt cikkeiben foglaltak végrehajtása történik meg tulajdonképpen a rendelettel, tehát az utóbbi álláspont tűnik elfogadhatóbbnak. Ezt erősíti az is, hogy a miniszter magának a rendeletnek a megalkotását megelőzően kikérte az Igazságszolgáltatási Tanács és a Főügyészi Tanács véleményét is. A törvény szerint ráadásul az áthelyezést a kormány hivatalos lapjában közzé kell tenni, a szóban forgó miniszteri rendelettel pedig ugyanígy tettek holland kollégáink.

I.3.2.1.3.

A Holland-minta lényege összefoglalóan tehát az, hogy az ügyáthelyezés eszközével voltaképpen a kormány részéről eljáró igazságügy-miniszter élhet, mely döntését a jelenleg hatályos holland állapotok szerint rendeleti formában hozta meg.

Ez egyúttal pedig azt jelenti, hogy Hollandiában létezik ugyan az ügyáthelyezés intézménye, de maga az ügyáthelyezés egy jogszabály, amely így nem konkrét ügyekre vonatkozik.

I.3.2.2. A francia példa

A francia közigazgatási bíróságokról szóló, code de justice administrative nevet viselő törvény R.351-8.cikke a „gondos igazságszolgáltatással összefüggő megfontolások”, mint feltétel alapján lehetővé teszi, hogy az úgynevezett Conseil d’État közigazgatási bíráskodásért felelős elnöke egy vagy több ügy elbírálását az általa kijelölt, értelemszerűen az illetékestől eltérő másik bíróságra bízza. E döntéséhez azonban valamelyik közigazgatási bíróság elnökének a kezdeményezésére van szükség, az ilyen ügyáthelyezéssel kapcsolatos végzést indokolnia is kell.

E végzés ellen jogorvoslatnak helye nincs, tehát sem külső a feleket illető, sem belső, tehát a szervezetből jövő fellebbezésnek, kifogásnak nem ad terepet a jogszabály.

A törvény egyébként ezt a rendelkezést 2002 óta tartalmazza.

Érdekes ezzel kapcsolatos összefüggés, hogy 2002 évet megelőzően ugyan a francia hatályos joganyagban ilyen lehetőség nem létezett, de ez az ügyáthelyezési módszer egyfajta bírósági vezetési gyakorlatként, mint lehetőség állt nyitva, illetve rendelkezésre a Conseil d’État számára.

Ez a rendszer tehát merőben más, mint a holland, hiszen itt bírósági vezető részéről meghozott egyedi döntés születhet az ügyáthelyezésről.

I.3.2.3. A magyarországi példa:

Magyarország Alaptörvényének 2013. év április hó 01. napjától hatályban lévő 27. Cikk (4) bekezdése kimondja, hogy az ésszerű határidőn belüli bírói döntéshez való alapjog érvényesülése és a bíróságok kiegyensúlyozott ügyterhelése érdekében sarkalatos törvényben meghatározottak szerint az Országos Bírósági Hivatal Elnöke sarkalatos törvényben meghatározott ügyek tárgyalására az általános illetékességű bíróságtól eltérő, azonos hatáskörű bíróságot jelölhet ki.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.) 76.§.(4) bekezdésének b./ pontját 2012. év július hó 17-i hatállyal a 2012. évi CXI. törvény 4.§.(3) bekezdése hozta létre.

Ennek értelmében az OBH Elnöke a statisztikai adatgyűjtéssel, az ügyelosztással, és a munkateher-méréssel kapcsolatos feladatkörében az OBH által meghatározott elvek figyelembe vételével az eljáró bíróság helyett másik bíróságot jelöl ki az eljárásra, ha az az ügyek ésszerű időn belül való elbírálásának biztosítása érdekében szükséges.

Ugyancsak a 2012. évi CXI. törvény 7.§.(3) bekezdése vezette be a már fentebb írt hatállyal a Bsz. 103.§.(2a) bekezdés b./ pontját, mely szerint az OBH a statisztikai adatgyűjtés, az ügyelosztás és a munkateher-mérés területén meghatározza az eljáró bíróság kijelölésénél figyelembe veendő elveket az OBH Elnökének azon jogköre vonatkozásában, amely szerint az ügyek ésszerű időn belül való elbírálása érdekében az eljáró bíróság helyett másik bíróságot jelöl ki az eljárásra.

A kérdés jelentőségét jelzi, hogy a Bsz. V. Fejezetében, tehát önálló fejezetben foglalkozott az eljáró bíróság kijelölésével az ügyek ésszerű időn belül való elbírálásának biztosítása érdekében.

A vonatkozó jogszabály szövege pedig az alábbi volt, a fentiek szerint ez is 2012. év július hó 17-én lépett hatályba:

Bsz. V. Fejezet

Az eljáró bíróság kijelölése az ügyek ésszerű időn belül való elbírálásának biztosítása érdekében

17. Az eljáró bíróság kijelölésének feltétele és a kijelölés iránti indítvány

62. § (1)¹ Az OBH elnöke az OBH által meghatározott elvek figyelembevételével az ügy elbírálására az illetékes bíróság helyett kivételesen más, azonos hatáskörű bíróságot jelölhet ki, ha az ügy vagy a bíróságra az adott időszakban érkezett ügyek meghatározott csoportjának elbírálása a bíróság rendkívüli és aránytalan munkaterhe miatt ésszerű időn belül másként nem biztosítható és a kijelölés nem jár a kijelölt bíróság aránytalan megterhelésével.

(2) A kijelölést az ítéletábró vagy a törvényszék elnöke, továbbá a legfőbb ügyész az ügy érkezésétől számított 15 napon belül indítványozhatja az OBH elnökénél.

(3) A kijelölés iránti indítványban meg kell indokolni, hogy a kijelöléssel érintett ügy vagy a bíróságra a (1) bekezdésben meghatározott időszakban érkezett ügyek meghatározott csoportja ésszerű időn belül való elbírálása miért nem biztosítható, továbbá fel kell sorolni azokat az ügyforgalmi, személyzeti és egyéb adatokat, amelyek a bíróság rendkívüli és aránytalan munkaterhét igazolják.

¹ Megállapította: 2012. évi CXI. törvény 2. § (1). Hatályos: 2012. VII. 17-től.

[4]² Az eljáró bíróság kijelölésének kezdeményezéséről a kijelölést kezdeményező postai szolgáltató útján, egyúttal a hirdetőtáblára történő kifüggesztéssel értesíti a perben érintett feleket. Az értesítés tartalmazza a más bíróság kijelölése elleni jogorvoslatról szóló tájékoztatást.

18. Az eljáró bíróság kijelölése

63. § (1) Az OBH elnöke az indítvány érkezésétől számított 8 napon belül megvizsgálja, hogy az ügyforgalmi, személyzeti és egyéb adatok, valamint a kijelöléssel érintett ügy sajátosságaira tekintettel az indítvány megalapozott-e, továbbá, hogy mely bíróság jelölhető ki az eljárásra. Az OBH elnöke kikéri a kijelöléssel érintett bíróság és büntetőügy esetében - ha az indítványozó nem a legfőbb ügyész - a legfőbb ügyész véleményét, továbbá bármely bíróságtól adatot vagy véleményt kérhet; a megkeresésnek soron kívül eleget kell tenni.

[2]³ A kijelölésről az OBH elnöke az (1) bekezdés szerinti vélemények és adatok beérkezésétől számított 8 napon belül dönt az indítvány elutasításával, ha az nem megalapozott, vagy másik bíróság kijelölésével, ha az indítvány megalapozott. Az OBH elnöke döntésében ismerteti az OBH által meghatározott elvek alkalmazását.

[3]⁴ Az eljáró bíróság kijelölésével érintett peres fél a kijelölésről szóló határozatnak a bíróságok hivatalos honlapján és a központi honlapon való közzétételétől számított 8 napon belül az eljáró bíróságot kijelölő határozat ellen fellebbezéssel élhet. A határidő elmulasztása esetén igazolási kérelemnek helye nincs. A fellebbezést az OBH elnökénél írásban kell benyújtani, eggyel több példányban, mint ahány fél a perben érdekelt.

[4]⁵ A fél által a (3) bekezdésben foglaltak szerint benyújtott fellebbezést a Kúria 8 munkanapon belül, nemperes eljárásban bírálja el. A fellebbezés elkészítése esetén a Kúria a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. A Kúria az OBH elnökének mérlegeléssel hozott döntését csak annyiban vizsgálhatja felül, amennyiben az OBH elnöke a döntés kialakítására irányadó jogszabályokat megsértette.

[5]⁶ Ha a Kúria a felülvizsgálat során azt állapítja meg, hogy az OBH elnökének az eljáró bíróságot kijelölő határozata e törvénynek az eljáró bíróság kijelölésére vonatkozó szabályainak megfelel, az eljáró bíróságot kijelölő határozatot helyben hagyja. Ha az eljáró bíróságot kijelölő határozat e törvénynek az eljáró bíróság kijelölésére vonatkozó szabályainak nem felel meg, a Kúria a határozatot hatályon kívül helyezi. Az eljáró bíróság kijelöléséről szóló határozatot a Kúria nem változtathatja meg.

[6]⁷ A Kúria határozatát az OBH elnökén keresztül kézbesíti a feleknek, egyúttal gondoskodik a határozatnak a bíróságok hivatalos honlapján és a központi honlapon való közzétételéről. Ha a Kúria az eljáró bíróság kijelöléséről szóló határozatot helyben hagyja, az OBH elnöke a kijelölésről haladéktalanul értesíti a kijelölt bíróságot, valamint - ha a kijelölés büntetőügyet érint - a legfőbb ügyészt. A Kúria határozatának a felek részére történő kézbesítése, illetve a kézbesítés sikertelen volta az eljáró bíróság kijelölését nem érinti.

64. §⁸ A kijelöléssel érintett ügyben - a 63. § (3)-(6) bekezdésében foglalt kivétellel - e fejezet szerinti újabb kijelölésnek nincs helye.

A Bszi. ezen V. Fejezetét a 2013. évi CXXXI. törvény helyezte hatályon kívül 2013. év augusztus hó 01. napi hatállyal. Ugyanígy tett a Bszi. fentebb idézett 76.§.(4) bekezdés b./pontjával, valamint 103.§.(2a) bekezdés b./pontjával is.

A fentebb rögzítettek alapján láthatóan a Magyarországon lényegében 1 évig hatályos ügyáthelyezési lehetőség egy számos garanciával biztosított olyan kivételes lehetőség volt, amelynek célja a jogalkotó által is egyértelműen kifejezésre juttatottan az ügyek észszerű időn belül történő elbírálása volt. A jogszabály szövegéből is következően a jogalko-

² Beiktatta: 2012. évi CXI. törvény 2. § (2). Hatályos: 2012. VII. 17-től.

³ Az utolsó mondatot beiktatta: 2012. évi CXI. törvény 3. § (1). Hatályos: 2012. VII. 17-től.

⁴ Megállapította: 2012. évi CXI. törvény 3. § (2). Hatályos: 2012. VII. 17-től.

⁵ Beiktatva: 2012. évi CXI. törvény 3. § (2) alapján. Hatályos: 2012. VII. 17-től.

⁶ Beiktatva: 2012. évi CXI. törvény 3. § (2) alapján. Hatályos: 2012. VII. 17-től.

⁷ Beiktatva: 2012. évi CXI. törvény 3. § (2) alapján. Hatályos: 2012. VII. 17-től.

⁸ Megállapította: 2012. évi CXI. törvény 3. § (3). Hatályos: 2012. VII. 17-től.

tó a szóban forgó jogintézményt az egyes bíróságok, valamint a jogkeresők oldaláról is a jogait és törvényes érdekeiket, illetve ezek érvényesülését lehetővé tevő számos biztosítékkal látta el.

Elég, ha csak arra gondolunk, hogy az OBH Elnökének döntésével szemben fellebbezési jogot engedett a törvény, az OBH Elnökének a döntése pedig csak számos, törvényben meghatározott feltétel együttes teljesülése esetén volt egyáltalán meghozható, és még akkor is meg kellett felelnie a lényegében valamennyi magyarországi bíró részvételével létrehozott, demokratikusan választott OBH által meghatározott elveknek.

Mindezek, valamint annak ellenére, hogy az ügyáthelyezés intézménye az egyik, ha nem a legalkalmasabb eszköze az ügyek ésszerű időn belül történő befejezéséhez szükséges arányos munkateher megteremtésének, ráadásul több európai országban is létező, jelenleg is hatályos igazgatási eszköz, a jogalkotó döntése folytán tiszavirág-életű volt. Ennek hátterében pedig éppen az előbb említett körülmények miatt nagy valószínűséggel kevésbé szakmai, mint inkább politikai indokok sejthetők, miértis jelenleg biztosan állítható, hogy a jogintézmény jövőbeli esetleges ismételt bevezetése legalábbis belátható időn belül aligha várható.

Ebből pedig egyértelműen az következik, hogy az ítélkezés időszerűségének, mint a bíróságok teljesítményének javítása érdekében az ügyáthelyezés intézményétől eltérő, ahhoz képest más eszközökhöz kell nyúlnunk, még a jogalkotás szintjén is.

I.3.3. A KÖVETKEZTETÉSEK ÖSSZESÍTÉSE

A fentebb ismertetett megoldások és az azokból levonható következtetések **összegzésként megállapítható**, hogy az arányos munkateher megteremtésének követelményét rajtunk kívül több más országban is olyan kiemelt jelentőségű kérdésnek tartják, illetve akként kezelik, amely akár az ügyáthelyezés intézményének bevezetését is indokoltá teszi, illetve teheti.

Ugyanakkor azonban az is látható, hogy az ügyek, és ezen keresztül az ügyfelek átcsoportosítása, mozgatása, illetve az ezt lehetővé tevő jogszabály még a legjobb jogalkotói szándék ellenére sem mindig hozható teljes összhangba a jogalkalmazással szemben támasztott, elsősorban a törvényes bíróhoz való jog talaján álló jogkeresői igényekkel, illetve követelményekkel.

Összefoglalóan tehát megállapítható, hogy a bírósági működés hatékonyságának, az ítélkezés eredményességének növelése érdekében sokszor szükségesnek mutatkozó, a bírák arányos munkaterhének megteremtését célzó, és azt szolgáló jogintézmény a ma Magyarországon az ügyáthelyezés nem lehet, tehát ilyen szándék mellett megfogalmazott igényt csak valamilyen más jogintézmény esetleges létrehozásával lehet kielégíteni.

A jelenleg hatályos szabályozásunk az egy megyén belül, tehát egy törvényszék területén működő járásbíróságok munkaterhében, illetve hátralékában mutatkozó esetleges jelentékeny eltéréseket csak a kirendelés intézményének alkalmazásával engedi megszüntetni, ami egyúttal azt is jelenti, hogy az éppen a jogkeresők érdekében szükséges terhelésbeli arányosság kizárólag a bírói kart, és pedig igen súlyosan és hátrányosan érintő intézmény alkalmazásával érhető el.

A központi járásbíróság, mint szervezeti egység létrehozásával, amely ebből az aspektusból nézve nem lenne egyéb, mint a jelenlegi járásbíróságok egy vagy több bírósággá történő átalakítása, létrejönne annak feltétele, hogy a bírósági munkaerő optimális elosztásához szükséges terhelésbeli és hátralékbeli arányosság az ügyek előre szabályozott rend szerinti esetleges mozgathatóságával ne kizárólagosan a bírói kart sújtó, hanem az ebben alapvetően érdekelt jogkeresőket is érintő megoldás alkalmazásával valósuljon meg.

Az esetleges önkényes, öncélú vezetői döntések előfordulásának kizártsága pedig a jogszabályban szereplő, rendszerbe épített többféle jogorvoslati lehetőségben megnyilvánuló, tehát lényegében törvényi garanciákkal biztosítható lenne.

I.4. Járásbíróságok teljesítményének összehasonlítása ügyszakonként

I.4.1. A BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYÉBEN MŰKÖDŐ JÁRÁSBÍRÓSÁGOK TEVÉKENYSÉGÉNEK FÖLDRAJZI, DEMOGRÁFIAI ÉS EGYÉB FELTÉTELRENDSZERE, VALAMINT E BÍRÓSÁGOK RELEVÁNS TELJESÍTMÉNYÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye demográfiai adatainak és a Miskolci Törvényszék illetékeségi területén található járásbíróságok létszámhelyzetének áttekintése

Borsod–Abaúj–Zemplén megyét jelenleg 358 település alkotja, mely az ország megyéi közül a legtöbb. Borsod-Abaúj-Zemplén megye **aprófalvas jellegét** mutatja, hogy a községek átlagos népességszáma nem éri el a 900 főt. A megye 330 községéből 144-ben a lakosok száma 500 fő alatti, 80-ban pedig 500-999 fő közötti. Borsod-Abaúj-Zemplén megye – Budapest fővárost is számítva – **hazánk harmadik legnépesebb megyéje**, lakónépessége **2011. január 1-jén 684 793 fő, míg 2012. január 1-jén 678.259 fő** volt, 10%-kal kevesebb, mint az ezredfordulón (országosan ezen idő alatt 2,5% volt a csökkenés). A férfiak lélekszáma – magasabb korai halandóságuk következtében – nagyobb arányban csökkent, mint a nőké. A megye **népességének öregedését** jelzi, hogy a gyermekkorúak hányada csökken, (2001:18,9%; 2010:16,4%) míg a felnőtt korúak hányada kisebb (2001:66,7%; 2010:67,3%), az időskorúak aránya (2001:14,4%; 2010:16,4%) jelentősebb mértékben növekszik. A lakosság korösszetétele megmutatkozik a megye öregedési indexében is – száz gyermekkorúra (0-14 éves) jutó öregkorúak (65 éves és idősebb) száma - mely 2010-ben 100 % volt (országosan ez a mutató 112,6), azaz egyenlő létszámú az idős és a gyermeknépesség megyénkben. Az országos tendenciától való különbséget a megyénkre jellemző országos átlagnál magasabb születésszám okozza.

A megye népességét az 1980-as évek elejéig erőteljes növekedés, ezt követően **fogyás** jellemezte, amely tendencia a mai napig megfigyelhető. A népességcsökkenés egyik oka a természetes fogyás (élveszületések és a halálozások számának különbözete), azaz többen halnak meg, mint ahányan születnek. A belföldi vándorlási különbözet alapján megyénkre az elvándorlás a jellemző, azaz többen költöznek el a megyéből, mint ahányan idejönnek. A megye belföldi vándorlási különbözete ezer lakosra vetítve -7,3 ezrelék. Nógrád és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéket követően megyénkből a legnagyobb

arányú az elvándorlás, főleg a hátrányosabb helyzetű kistérségekből, (Abaúj-Hegyközi, Bodrogközi, Ózdi, Szerencsi). Borsod-Abaúj-Zemplén megyében az élveszületések aránya a hazai átlagot minden évben meghaladja, ellenben a halálozási arány értékei az országos átlagtól jóval kedvezőtlenebbül alakulnak. Az élveszületési arány megyénkben 2010-ben 9,7 ezrelék volt, mely meghaladta az országos 9,0 ezrelékes átlagot, a megyék közötti rangsorban B.- A. – Z. megyében –Budapest fővárost is figyelembe véve- a második legmagasabb a születések aránya. A **halálozási arány** 2010-ben megyénkben **14,3 ezrelék**, országosan 13,0 ezrelék, ezzel a kedvezőtlen halálozási mutatóval rendelkező megyék élvonalába tartozunk. Megyén belül a legmagasabb halálozási értékek többnyire ott jellemzők, ahol a születések száma is alacsony: Borsod-Abaúj-Zemplén megye hegylábi területei (Mezőkövesd, Tokaj térsége). A halálozási arány Tiszaújváros kistérségben a legalacsonyabb.

IV.sz. táblázat

Borsod – Abaúj – Zemplén megye településeinek lakosai száma a KSH által közzé tett adatok szerint 2012. január 1. napján az egyes járásbíróságok illetékességi területe szerint:

MISKOLCI TÖRVÉNYSZÉK (678.259.- fő)

Miskolci Járásbíróság (247.579.- fő)

Alsószolca 5.937.-	Arnót 2.544.-	Berzék 1.145.-
Bócs 2.754.-	Bükkaranyos 1.467.-	Bükkszentkereszt 1.212.-
Emőd 4.895.-	Felsőszolca 6.750.-	Gesztely 2.798.-
Harsány 2.014.-	Hernádkak 1.632.-	Hernádnémeti 3.417.-
Kisgyőr 1.648.-	Kistokaj 2.121.-	Kondó 607.-
Mályi 4.111.-	Miskolc 166.823.-	Muhi 533.-
Nyékkládháza 5.001.-	Onga 4.775.-	Ónod 2.595.-
Parasznya 1.166.-	Radostyán 591.-	Répáshuta 464.-
Sajóbabony 2.782.-	Sajóecseg 1.007.-	Sajóhidvég 1.048.-
Sajókápolna 404.-	Sajókeresztúr 1.505.-	Sajólád 3.095.-
Sajólászlófalva 419.-	Sajópálfala 727.-	Sajópetri 1.515.-
Sajósenye 446.-	Sajóvamos 2.200.-	Szirmabesenyő 4.344.-
Varbó 1.087.-		

Encsi Járásbíróság (30.273.- fő)

Abaújalpár 76.-	Abaújkér 667.-	Abaújvár 206.-
Arka 73.-	Baskó 183.-	Boldogkőújfalu 544.-
Boldogkőváralja 1.084.-	Encs 6.201.-	Fancsal 294.-
Fáj 365.-	Fony 343.-	Forró 2.432.-
Fulókercs 398.-	Garadna 432.-	Gibárt 374.-
Gönc 1.951.-	Göncruszka 623.-	Hejce 268.-
Hernádbúd 135.-	Hernádcéce 210.-	Hernádpetri 258.-
Hernádszentandrás 452.-	Hernádszurdok 178.-	Hernádvécse 1.018.-
Hidasnémeti 1.062.-	Ináncs 1.242.-	Kékéd 171.-
Korlát 295.-	Méra 1.731.-	Mogyoróska 78.-
Novajdrány 1.386.-	Pányok 47.-	Pere 333.-
Pusztaradvány 253.-	Regéc 100.-	Sima 25.-
Szalaszend 1.119.-	Szemere 370.-	Telkibánya 555.-
Tornyosnémeti 445.-	Vilmány 1.348.-	Vizsoly 786.-
Zsujta 164.-		

Kazincbarcikai Járásbíróság (104.555.- fő)

Abod 229.-	Aggtelek 535.-	Alacska 748.-
Alsószuha 479.-	Alsótelekes 135.-	Balajt 463.-
Bánhorváti 1.335.-	Becskeháza 44.-	Berente 1.117.-
Boldva 2.331.-	Borsodszirák 1.199.-	Bódvalenke 184.-
Bódvarákó 94.-	Bódvaszilas 1.005.-	Damak 234.-
Debréte 21.-	Dédestapolcsány 1.426.-	Dövény 283.-
Edelény 10.019.-	Égerszög 43.-	Felsőkelecsény 364.-
Felsőnyárád 980.-	Felsőtelekes 683.-	Galvác 91.-
Hangács 573.-	Hegymeg 104.-	Hidvégardó 507.-
Imola 96.-	Irota 67.-	Izsófalva 1.739.-
Jákfalva 525.-	Jósvafő 235.-	Kazincbarcika 28.664.-
Kánó 163.-	Komjáti 254.-	Kurityán 1.598.-
Lak 604.-	Ládbesenyő 271.-	Martonyi 374.-
Mályinka 475.-	Meszes 157.-	Múcsony 3.095.-
Nagybarca 1.049.-	Nyomár 327.-	Ormosbánya 1.670.-
Perkupa 819.-	Ragály 649.-	Rakaca 725.-
Rakacaszend 338.-	Rudabánya 2.488.-	Rudolftelep 714.-
Sajógalgóc 365.-	Sajóivánka 605.-	Sajókaza 3.403.-
Sajószentpéter 11.965.-	Szakácsi 132.-	Szalonna 1.027.-
Szendró 4.062.-	Szendrőlád 2.062.-	Szin 738.-
Szinpetri 220.-	Szögliget 606.-	Szőlősardó 100.-
Szuhafő 141.-	Szuhakálló 946.-	Szuhogy 1.184.-
Tardona 1.011.-	Teresztenye 20.-	Tomor 219.-
Tornabarakony 15.-	Tornakápolna 23.-	Tornanádaska 688.-
Tornaszentandrás 193.-	Tornaszentjakab 203.-	Trizs 195.-
Vadna 597.-	Varbóc 46.-	Viszló 62.-
Zádorfalva 480.-	Ziliz 348.-	Zubogy 577.-

Mezőkövesdi Járásbíróság (41.867.- fő)

Bogács 2.024.-	Borsodgeszt 246.-	Borsodivánka 739.-
Bükkábrány 1.558.-	Bükkzsérc 950.-	Cserépfalu 1.002.-
Cserépváralja 427.-	Csincse 562.-	Egerlövő 534.-
Kács 509.-	Mezőkeresztes 3.803.-	Mezőkövesd 16.538.-
Mezőnagy Mihály 1.032.-	Mezőnyárád 1.532.-	Négyes 236.-
Sály 2.085.-	Szentistván 2.343.-	Szomolya 1.559.-
Tard 1.230.-	Tibolddaróc 1.417.-	Tiszababolna 370.-
Tiszavalk 307.-	Vatta 864.-	

Ózdi Járásbíróság (65.864.- fő)

Arló 3.686.-	Bánréve 1.271.-	Borsodbóta 857.-
Borsodnádásd 3.007.-	Borsodszentgyörgy 1.135.-	Bükkmogyorósd 119.-
Csernely 806.-	Csokvaomány 843.-	Domaháza 816.-
Dubicsány 285.-	Farkaslyuk 1.759.-	Gömörszőlős 77.-
Hangony 1.480.-	Hét 493.-	Járdánháza 1.792.-
Kelemér 525.-	Királd 834.-	Kissikátor 312.-
Lénárddaróc 289.-	Nekézseny 735.-	Ózd 33.750.-
Putnok 6.634.-	Sajómercse 221.-	Sajónémeti 493.-
Sajópüspöki 503.-	Sajóvelezd 826.-	Sáta 1.037.-
Serényfalva 970.-	Uppony 309.-	

Sátoraljaújhelyi Járásbíróság (62.067.- fő)

Alsóberecki 722.-	Alsóregmec 196.-	Bodroghalom 1.303.-
Bodrogolaszi 882.-	Bózsva 183.-	Cigánd 2.682.-
Dámóc 397.-	Erdőhorváti 545.-	Felsőberecki 273.-
Felsőregmec 322.-	Filkeháza 97.-	Füzér 467.-
Füzérkajata 110.-	Füzérkomlós 331.-	Füzérradvány 318.-
Györgyartló 563.-	Háromhuta 125.-	Hercegkút 624.-
Hollóháza 826.-	Karcsa 1.734.-	Karos 496.-
Kenézlő 1.229.-	Kishuta 272.-	Kisrozvagy 121.-
Komlóska 237.-	Kovácsvágás 649.-	Lácacséke 264.-
Makkoshotyka 869.-	Mikóháza 576.-	Nagyhuta 89.-
Nagyrozvagy 609.-	Nyíri 412.-	Olaszliszka 1.661.-
Pácín 1.381.-	Pálháza 1.000.-	Pusztafalu 192.-
Révleányvár 469.-	Ricse 1.661.-	Sárazsadány 249.-
Sárospatak 12.590.-	Sátoraljaújhely 15.355.-	Semjén 446.-
Tiszacsermely 554.-	Tiszakarád 2.279.-	Tolcsva 1.681.-
Vajdácská 1.302.-	Vágáshuta 83.-	Vámosújfalú 857.-
Vilyvitány 230.-	Viss 631.-	Zalkod 201.-
Zemplénagárd 722.-		

Szerencsi Járásbíróság (57.411.- fő)

Abaújszántó 3.088.-	Alsódobsza 319.-	Bekecs 2.391.-
Bodrogkeresztúr 1.107.-	Bodrogkisfalud 836.-	Csobaj 702.-
Erdőbénye 1.018.-	Golop 523.-	Legyesbénye 1.516.-
Mád 2.128.-	Megyaszó 2.722.-	Mezőzombor 2.378.-
Monok 1.558.-	Prügy 2.348.-	Rátka 946.-
Sóstófalva 262.-	Szegi 296.-	Szegilong 203.-
Szerencs 9.100	Taktabáj 575.-	Taktaharkány 3.642.-
Taktakenéz 1.243.-	Taktaszada 1.878.-	Tarcal 2.824.-
Tállya 1.905.-	Tiszaladány 670.-	Tiszalúc 5.304.-
Tiszatardos 223.-	Tokaj 4.839.-	Újcsanános 867.-

Szikszói Járásbíróság (21.821.- fő)

Abaújlak 131.-	Abaújszolnok 191.-	Alsógagy 97.-
Alsóvadász 1.562.-	Aszaló 1.879.-	Baktakék 718.-
Beret 272.-	Büttös 167.-	Csenyété 438.-
Csobád 692.-	Detek 267.-	Felsődobsza 882.-
Felsőagy 170.-	Felsővadász 543.-	Gadna 262.-
Gagyapáti 16.-	Gagybátor 226.-	Gagyvendégi 200.-
Halmaj 1.853.-	Hernádkércs 275.-	Homrogd 956.-
Kány 63.-	Kázsmárk 959.-	Keresztéte 41.-
Kiskinizs 359.-	Krasznokvajda 424.-	Kupa 159.-
Léh 473.-	Litka 37.-	Monaj 223.-
Nagykinizs 333.-	Nyésta 52.-	Pamlény 44.-
Perecse 36.-	Rásonysápberencs 595.-	Selyeb 489.-
Szászfá 119.-	Szentistvánbaksa 270.-	Szikszó 5.348.-

Tiszaújvárosi Járásbíróság (46.822.- fő)

Ároktó 1.051.-	Gelej 588.-	Girincs 917.-
Hejőbába 1.927.-	Hejőkeresztúr 948.-	Hejőkürt 315.-
Hejőpapi 1.119.-	Hejőszalonta 836.-	Igrici 1.219.-
Kesznyéten 1.900.-	Kiscséc 207.-	Köröm 1.388.-
Mezőcsát 5.891.-	Nagycséc 776.-	Nemesbikk 995.-
Oszlár 392.-	Sajóörös 1.343.-	Sajószöged 2.265.-
Szakáld 519.-	Tiszadorogma 367.-	Tiszakeszi 2.487.-
Tiszapalkonya 1.407.-	Tiszatarján 1.408.-	Tiszaújváros 16.557.-

A fenti adatokból jól látható, hogy az egyes járásbíróságok illetékességi területeinek lakosság száma rendkívül egyenlőtlen. Köszönhető ez annak a sajátos földrajzi – domborzati adottságnak, amellyel megyénk rendelkezik. Az észak–borsodi, az abaúji és a zempléni terület folyók és nagyobb patakok által többszörösen tagolt hegyvidékes, dombos terület, ahol a települések jelentős része szűk völgyekbe ékelődött bele, melyeknek jelentős része a kedvezőtlen infrastruktúra miatt nehezen megközelíthető. Általában elmondható, hogy a megyénk északi részében található településeken élőknek tömegközlekedési eszközzel sok esetben még a bíróságnak otthont adó körzetközponti, járási székhely megközelítése is problémát okoz bizonyos napszakban, így elsősorban a délelőtti órákban, amikor a tárgyalások túlnyomó részben megtartásra kerülnek. Jellemző ez elsősorban az Ózdi, a Kazincbarcikai, a Szikszói, az Encsi, a Sátoraljaujhelyi, de részben még a Szerencsi Járásbíróság illetékességi területén található településekre is. Hiszen a települések jelentős részén vasúti közlekedés nincs, a buszjáratok pedig elsősorban a reggeli iskola- és munka-kezdéshez igazítottak.

A fentiek miatt a kilenc járásbíróság közül értelemszerűen a Miskolci Járásbíróság lélekszáma a legnagyobb, mivel ide tartozik a megyeszékhely, Miskolc, és az agglomerációjába kiépült több nagyobb lélekszámú település. A Miskolci Járásbíróság illetékességi területén 37 település található, melyen összesen 247.579 fő élt 2012. január 1-jén.

A Sajó-völgyében található megyénk két második legnagyobb lélekszámú illetékességgel rendelkező bírósága, az Ózdi és a Kazincbarcikai Járásbíróság. Jóllehet Borsod–Abaúj–Zemplén megye második legnagyobb települése 33.750 fővel Ózd, azonban a kiterjedt illetékességi terület miatt a kazincbarcikai székhelyű Kazincbarcikai Járásbíróság illetékességi területén a lakosok száma (104.555 fő)

messze meghaladja az Ózdi Járásbíróság illetékességi területén élők számát (65.864 fő). Mind az Ózdi, mind a Kazincbarcikai Járásbíróság illetékességi területére különösen jellemző a fentiekben írtak, mely szerint a terület sűrűn tagolt, hegyvidékes terület, ahol nagyon sok kis lélekszámú település található. Az Ózdi Járásbíróság illetékességi területén 29, míg a Kazincbarcikai Járásbíróság illetékességi területén 81 (!) település található, azonban sok esetben ezekről a településekről még Ózdnak vagy Kazincbarcikának a megközelítése is nehézséget okoz tömegközlekedéssel. Különösen érdekes eredményt mutat a Kazincbarcikához tartozó települések vizsgálata, ahol az látható, hogy több esetben a lélekszám még a százat sem éri el vagy azt alig haladja meg.

Hasonló adottságokkal rendelkeznek a Szerencsi és Sátoraljaujhelyi Járásbíróságok illetékességi területén található települések is. A két bíróság illetékességi területének lakosság száma közel azonos (Szerencsi Járásbíróság 57.411 fő, míg a Sátoraljaujhelyi Járásbíróság 62.067 fő), azonban a települések számában már jelentős eltérés mutatkozik. Míg a Sátoraljaujhelyi Járásbíróság illetékességi területén 52, addig a Szerencsi Járásbíróság illetékességi területén csak 30 település található. A kettő különbsége nyilván abból adódik, hogy a Sátoraljaujhelyi Járásbíróság zömében hegyvidékes területen található, ahol több apró település található, ehhez képest a Szerencsi Járásbíróság illetékességi területének a java már alföldi sík terület, ahol a településeknek köztudottan nagyobb a lélekszáma.

Ez jellemző a két dél–borsodi bíróságra, a Tiszaújvárosi és Mezőkövesdi Járásbíróságra is, melyek illetékességi területén szinte azonos számú településen ugyanannyi ember él (Tiszaújvárosi Járásbíróság illetékességi területén 24 településen 46.822 fő, Mezőkövesdi Járásbíróság illetékességi területén 23 településen 41.867 fő).

A két legkisebb lélekszámú illetékességgel rendelkező bíróság a Szikszói és az Encsi Járásbíróság, melyek illetékességi területén található településekre ugyanaz mondható el, mint az Ózdi vagy a Kazincbarcikai Járásbíróság illetékességi területén található településekre.

Szikszó ugyan nagyon közel van Miskolchoz, azonban az illetékességi területe Encshez hasonlóan felnyúlik északon egész az országhatárig, ahol nagyon sok kis település található. A Szikszói Járásbíróság illetékességi területén 39 településen mindösszesen 21.821 fő, míg az Encsi Járásbíróság illetékességi területén 43 településen is csak összesen 30.273 fő él. Ezekről az északi határmenti településekről szintén jelentős nehézséget okoz akár Szikszónak, akár Encsnek, nem beszélve a megyeszékhelynek a megközelítése tömegközlekedéssel. Az egyes járásbíróságok tényleges létszámhelyzete az illetékességi területen élők számához hasonlóan szintén eltérő képet mutat. Ezt tükrözi táblázatba foglalva a 2011. december 31. és a 2012. december 31-i tényleges létszámhelyzet:

V.sz. táblázat

2011. december 31 - i állapot szerint a létszámok az alábbiak voltak:

	bírák	titkárok	fogalmazók	tisztviselők	írnokok	fizikai	összes
megye	49	3	0	97	23	37	209
Miskolc	61	10	20	76	46	2	215
Munka- ügy	8	0	0	7	2	0	17
Encs	5	0	1	6	2	3	17
Kazinc- barcika	12	3	2	17	7	6	47
Mezőkö- vesd	6	0	1	6	4	3	20
Ózd	10	2	1	19	4	5	41
Sátoral- jaújhely	7	1	0	12	2	7	29
Szerencs	8	1	1	12	2	3	27
Szikszó	4	0	0	4	2	3	13
Tiszaúj- város	6	0	1	8	3	4	22
Össze- sen	176	20	27	264	97	73	657

VI.sz. táblázat

2012. december 31-i állapot szerint a létszámok az alábbiak voltak:

	bírák	titkárok	fogalmazók	tisztviselők	bírósági ügyintézők	írnokok	fizikaik	összesen
törvényszék	43	6	0	95	13	39	37	220
Encs	5	0	1	6	1	4	3	19
Kazincbarcika	11	4	2	17	1	5	6	45
Miskolc	64	15	20	80	11	42	2	223
Mezőkövesd	6	1	1	6	0	4	3	21
Munkács	8	1	0	9	4	4	0	26
Ózd	9	2	2	22	1	1	5	42
Sátoraljaújhely	7	1	1	10	0	3	7	29
Szerencs	8	1	0	12	1	2	3	26
Szikszó	4	1	1	3	0	3	3	15
Tiszaújváros	4	1	0	6	0	5	4	20
összesen	169	33	28	266	32	112	73	681

Az egyes bíróságok bírói létszáma és az adott bíróság illetékességi területén élő lakosok száma alapján megállapítható az egy bíróra jutó lakosok száma. Ezek a mutatók a 2012. december 31-jei tényleges bírói létszám alapján az alábbiak szerint alakulnak:

VII.sz. táblázat

Járásbíróságok	1 bíróra jutó lakosok száma	1 bíróra jutó lakosok száma %-osan kifejezve
Miskolci Járásbíróság:	3.929 fő/ bíró	49%
Encsi Járásbíróság:	6.055 fő/ bíró	75%
Kazincbarcikai Járásbíróság	9.505 fő/ bíró	118%
Mezőkövesdi Járásbíróság:	6.978fő/ bíró	91%
Ózdi Járásbíróság:	7.318 fő/ bíró	91%
Sátoraljaújhelyi Járásbíróság:	8.867 fő/ bíró	110%
Szerencsi Járásbíróság:	7.176 fő/ bíró	89%
Szikszói Járásbíróság:	5.455 fő/bíró (10.911 fő/ bíró)	135%
Tiszaújvárosi Járásbíróság:	11.706 fő/ bíró	145%
Átlag:	7.443 fő/ bíró (8.049 fő/ bíró)	100%

Az adatokból az látható, hogy jelentős eltérések mutatkoznak járásbíróságoként az egy bíróra jutó állampolgárok száma tekintetében. Az átlag meghatározásakor figyelemmel kell lenni arra, hogy a statisztikai adatok szerint a Szikszói Járásbíróságon 2012. évben ugyan négy bíró teljesített szolgálatot, de közülük kettő egész évben ki volt rendelve a Miskolci Járásbíróságra. Ez alapján a Szikszói Járásbíróságon négy bíró alapulvételével az egy bíróra jutó állampolgárok száma csak 5.455 fő, de a fentiek miatt célszerűnek mutatkozik két bíróval számolni, s így ténylegesen egy bíróra a Szikszói Járásbíróságon 10.911 fő jut. Ennek megfelelően is az egyes járásbíróságok adatai alapján kiszámított átlagot is célszerű 8.049 főben meghatározni.

Látható, hogy az átlagoshoz képest a Miskolci Járásbíróságon csak 49% az egy bíróra jutó állampolgárok száma, míg a másik véglet, a Tiszaújvárosi Járásbíróságon ugyanez a mutató 145%. Tehát kb. háromszor annyi lakos jut egy bíróra a Tiszaújvárosi Járásbíróságon, mint a Miskolci Járásbíróságon. A többi hét járásbíróság a kettő között oszlik meg, közöttük is jelentős eltérésekkel.

Ha megnézzük 2012. évben járásbíróságoként az egy tanácsra érkező ügyek számát havi bontásban akár polgári, akár büntető ügyszakban, akkor az látható, hogy az eltérés itt is megfigyelhető, egyes esetekben jelentős mértékben.

VIII.sz. táblázat

	Miskolc	Kazincbarcika	Tiszaújváros	Mezőkövesd	Ózd	S.újhely	Szerencs	Szikszó	Encs	Összesen
büntető	14,8	29,9	22,3	16,2	28,7	29,6	18,1	35,9	19,7	19,3
polgári	19,6	26,1	27,4	18,9	20,3	21,1	18,8	23,9	13,1	20,6

Az adatok ismeretében látható, hogy elsősorban büntető ügyszakban mutatkoznak jelentősebbnek mondható eltérések az egy tanácsra jutó havi érkezés tekintetében. Különösen kiemelkedő az egy tanácsra jutó havi büntető ügyek száma az átlagos 19,3 havi érkezéshez képest a Kazincbarcikai, az Ózdi, a Sátoraljaújhelyi és a Szikszói Járásbíróságon. Ebből megállapíthatóan ezen bíróságok illetékességi területén a legmagasabb a felderített és vádemelési szakba eljutó büntető ügyek száma.

Polgári ügyszakban egyenletesebb a munkateher a Kazincbarcikai és a Tiszaújvárosi Járásbíróság kivételével. Azonban itt az átlagosnál magasabb számokat talán nem a nagyobb perlekedési kedv, hanem a be nem töltött bírói helyek okozzák, amelyek rontják ezen járásbíróságok mutatóit.

IX.sz. táblázat

Egy polgári tanácsra eső havi átlagos érkezés

2012. év folyamán a helyi bíróságoknál						
Bíróság	Egy tényl. tárgy. tanácsra jutó havi átl. ér. 2011. évben	Egy tényl. tárgy. tanácsra jutó havi átl. ér. 2012. évben	Viszonyítva 2011.évi ügyérkezé- séhez	Tanácsok számának változása		
				Tárgy. tanácsok száma 2011. évben	Tárgy. tanácsok száma 2012. évben	Viszonyítva 2011. évihez
Miskolc	25,4	19,6	77,2%	190,87	212,32	111,2%
Kazincbarcika	25,2	26,1	103,6%	53,87	49,92	92,7%
Tiszaújváros	22,4	27,4	122,3%	30,09	21,95	72,9%
Mezőkövesd	24,5	18,9	77,1%	19,91	20,02	100,6%
Ózd	22,7	20,3	89,4%	40,26	38,25	95,0%
Sátoralja- újhely	22,3	21,1	94,6%	34,47	34,49	100,1%
Szerencs	23,3	18,8	80,7%	33,93	34,86	102,7%
Szikszo	16,5	23,9	144,8%	16,98	10,46	61,6%
Encs	15,7	13,1	83,4%	19,48	20,38	104,6%
Helyi bíróságokon összesen	23,7	20,6	86,9%	439,86	442,65	100,60%

X.sz. táblázat

Egy büntető tanácsra eső havi átlagos érkezés (Bny. ügyek nélkül)

2012. év folyamán a helyi bíróságoknál						
Bíróság	Egy tényl. tárgy. tanácsra jutó havi átl. ér. 2011. évben	Egy tényl. tárgy. tanácsra jutó havi átl. ér. 2012. évben	Viszonyítva 2011. évi ügyérkezéshez	Tanácsok számának változása		
				Tárgy. tanácsok száma 2011. évben	Tárgy. tanácsok száma 2012. évben	Viszonyítva 2011. évihez
Miskolc	16,6	14,8	89,2%	240,83	230,67	95,8%
Kazincbarcika	24,9	29,9	120,1%	40,06	42,54	106,2%
Tiszaújváros	29,2	22,3	76,4%	13,51	20,45	151,4%
Mezőkövesd	21,5	16,2	75,3%	19,58	25,68	131,2%
Ózd	34,6	28,7	82,9%	30,52	32,94	107,9%
Sátoralja-újhely	32,9	29,6	90,0%	23,01	24,77	107,6%
Szerencs	26,2	18,1	69,1%	25,73	37,25	144,8%
Szikszó	44,9	35,9	80,0%	4,83	5,94	123,0%
Encs	27,5	19,7	71,6%	15,98	19,63	122,8%
Helyi bíróságokon összesen	21,6	19,3	89,4%	414,05	439,87	106,2%

A két táblázat adatainak vizsgálatakor megállapítható, hogy mind az egyes járásbíróságok, mind pedig az egyes ügyszakok között jelentősek az eltérések az érkezést tekintve.

Az adatok tanúsága szerint civilisztikai ügyszakban Miskolcon 77% az érkezett ügyek számában bekövetkezett változás, míg a Szikszói Járásbíróságon 144%, mely jelentős, 70% - os eltérést jelent.

Ugyanez ugyanakkor megfigyelhető a büntető ügyszakban is, hiszen míg a Szerencsi Járásbíróságon 69 % az ügyérkezés számaiban bekövetkezett változás, addig a Kazincbarcikai Járásbíróságon 120%, mely szintén jelentős 60%-os eltérést jelent.

XI.sz. táblázat

**A folyamatban maradt polgári és gazdasági peres ügyek
alakulása 2012. évben összehasonlítva a 2011. december 31. napjáig
folyamatban maradt ügymennyiséggel**

Bíróság	2011. dec. 31-én foly. maradt	2012. dec. 31-én foly. maradt	Viszonyítva 2011. évi foly. maradt ügymennyiséggel
Miskolc	1.731	1.337	77,2%
Kazincbarcika	373	325	87,1%
Tiszaújváros	239	295	123,4%
Mezőkövesd	155	120	77,4%
Ózd	245	226	92,2%
Sátoraljaújhely	251	228	90,8%
Szerencs	368	327	88,9%
Szikszó	86	73	84,9%
Encs	113	73	64,6%
Polgári és gazdasági ügyek összesen:	3.561	3.004	84,4%

XII.sz. táblázat

**A folyamatban maradt büntető ügyek alakulása 2012. évben
összehasonlítva a 2011. december 31. napjáig folyamatban lévő
ügymennyiséggel (Bny. ügyek nélkül)**

Bíróság	2011. dec. 31-én foly. maradt	2012. dec. 31-én foly. maradt	Viszonyítva 2011. évi foly. maradt ügymennyiséggel
Miskolc	1.146	964	84,1%
Kazincbarcika	297	442	148,8%
Tiszaújváros	149	152	102,0%
Mezőkövesd	262	223	85,1%
Ózd	281	227	80,8%
Sátoraljaújhely	136	83	61,0%
Szerencs	295	262	88,8%
Szikszó	33	38	115,2%
Encs	122	88	72,1%
Büntető ügyek összesen:	2.721	2.479	91,1%

Mint az a fentebbi táblázatokból is látható, úgy a civilisztikai-, mint a büntető ügyszakban igen jelentős eltérések vannak az egyes járásbíróságok között, nem csak az egy járásbíróságon folyamatban maradt ügyek objektív száma tekintetében, hanem a két vizsgált év (2011. és 2012.) során tapasztalható folyamatok tendenciáit nézve is. Egyes bíróságokon jelentősen csökkent a folyamatban maradt ügyek száma, míg más bíróságokon esetenként drasztikusan megnőtt (pl. a kazincbarcikai büntető ügyszakban).

A két év adatainak összevetéséből látható, hogy 2012. évben elsősorban a nyugdíjazásra tekintettel a bírák számában kis mértékű csökkenés következett be, azonban ez sem a pertarta-

mot, sem a bírói munkaterhet kedvezőtlenül érdemben nem befolyásolta. Ugyanakkor jelentős mértékben, 60 %-kal növekedett a titkárok száma, így megteremtődött annak lehetősége, hogy egy – két járásbíróságtól eltekintve a nem peres ügyeket ne a bírák, hanem kizárólag a titkárok végezzék. A fogalmazók létszámában ugyan 2011. évhez képest 2012. évben változás már nem következett be, számuk elérte az engedélyezett létszámot, ami kifejezetten magasnak mondható a korábbi évek fogalmazói létszámához viszonyítva.

Jelentős változás ugyanakkor 2012. évben, hogy a bírói munkát ténylegesen is megkönnyítő bírósági ügyintézők száma a korábbiakhoz képest drasztikus mértékben megnövekedett. Korábban ha volt is egy – két olyan bíróság a megyében, ahol voltak bírósági ügyintézők, önálló érdemi munkát csak kis mértékben végeztek, így jelenlétük alig volt érezhető.

Ezzel együtt elmondható, hogy az egyes járásbíróságok között eltérések mutatkoznak az egy bíróra eső igazságügyi alkalmazottak (titkár, fogalmazó, bírósági ügyintéző, tisztviselő, írnok) számát tekintve.

XIII.sz. táblázat

<i>Az egy bíróra eső igazságügyi alkalmazottak száma a 2011. december 31-ei tényleges létszámhelyzet alapján:</i>	
Megye:	2,5
Encs:	1,8
Kazincbarcika:	2,4
Miskolc:	2,5
Ózd:	2,6
Sátoraljaújhely:	2,1
Szerencs:	2
Szikszó:	1,5
Mezőkövesd:	1,8
Tiszaújváros:	2
Munkaügy:	1,1
Átlag:	2,2

XIV.sz. táblázat

<i>Az egy bíróra eső igazságügyi alkalmazottak száma a 2012. december 31-ei tényleges létszámhelyzet alapján:</i>	
Törvényszék:	3,1
Encs:	2,2
Kazincbarcika:	2,5
Miskolc:	2,5
Ózd:	3,1
Sátoraljaújhely:	2,1
Szerencs:	2
Szikszó:	2
Mezőkövesd:	2
Tiszaújváros:	3
Munkaügy:	2,25
Átlag:	2,6

Az adatokból látható, hogy 2011. évhez képest növekedett az egy bírói tanácsra jutó igazságügyi alkalmazottak száma, ami a titkári és a fogalmazói engedélyezett helyek betöltésének és az ügyintézői státusok létesítésének, és jelentős mennyiségben megyénkbe történt telepítésének köszönhető. Az is látható azonban, hogy ha csekély eltérés is, de érzékelhető e mutató tekintetében az egyes járásbíróságok között. Talán az Ózdi Járásbíróság az, ami említésre méltó, hiszen itt lényegesebben több igazságügyi alkalmazott jut egy bírói tanácsra, növelve ezzel a munka hatékonyságát. Különösen igaz ez akkor, ha megnézzük a Sátoraljaújhelyi Járásbíróság mutatóit. Sátoraljaújhely az Ózdi Járásbírósággal csaknem azonos ügyforgalmat bonyolít, ehhez képest jóval kisebb apparátussal működik, mint az ózdi bíróság. Azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy megítélésem szerint megyénkben az egyik legleterheltebb bíróság az Ózdi Járásbíróság. Ennek oka az, hogy az átlagos, vagy büntető ügyszakban az átlagot meghaladó peres érkezés mellett mind polgári, mind szabálysértési ügyszakban látnak el érdemi

feladatot a bírák a kimagaslóan magas számú végrehajtási és szabálysértési ügyek miatt. A nem peres ügyek pedig, ezen belül kifejezetten a szabálysértés köztudomásúan jelentős adminisztratív munkával jár, jelentősen növelve ezzel a jegyzői munkaterhet is. Ezzel együtt meglátásunk szerint indokolt a tisztviselők, írnokok nagyobb számban történő alkalmazása.

**Az egyes járásbíróságok értékelése a befejezett ügyek pertartama alapján,
valamint a bírói egyéni teljesítmények összevetése
az egy tanácsra eső havi átlagos befejezés alapján**

XV.sz. táblázat

Egy polgári tanácsra eső havi átlagos befejezés 2012. év folyamán

Bíróság	Egy tényl. tárgy. tanácsra jutó havi átlag. bef. 2011. évben	Egy tényl. tárgy. tanácsra jutó havi átlag. bef. 2012. évben	Viszonyítva 2011. évi befejezéshez
Miskolc	25,3	21,5	85,0%
Kazincbarcika	24,4	27,0	110,7%
Tiszaújváros	20,6	24,9	120,9%
Mezőkövesd	24,5	20,6	84,1%
Ózd	23,0	20,8	90,4%
Sátoraljaújhely	23,2	21,7	93,5%
Szerencs	20,2	20,0	99,0%
Szikszó	16,0	25,1	156,9%
Encs	16,8	15,0	89,3%
Helyi bíróságokon összesen:	23,3	21,9	94,0%

XVI.sz. táblázat

**Egy büntető tanácsra eső havi átlagos befejezés (Bny. ügyek nélkül)
2012. év folyamán**

Bíróság	Egy tényl. tárgy. tanácsra jutó havi átlag. bef. 2011. évben	Egy tényl. tárgy. tanácsra jutó havi átlag. bef. 2012. évben	Viszonyítva 2011. évi befejezéshez
Miskolc	19,1	15,6	81,7%
Kazincbarcika	25,8	26,5	102,7%
Tiszaújváros	28,2	22,2	78,7%
Mezőkövesd	18,9	17,8	94,2%
Ózd	31,8	30,4	95,6%
Sátoraljaújhely	33,6	31,8	94,6%
Szerencs	23,6	19,0	80,5%
Szikszó	49,3	35,0	71,0%
Encs	29,2	21,4	73,3%
Helyi bíróságokon összesen:	22,8	19,9	87,3%

A fentebbi két táblázatban is megint csak azt láthatjuk, hogy a járásbíróságok között igen jelentős eltérések lehetnek, illetve vannak úgy a büntető-, mint a civilisztikai ügyszakban az egy tanácsra eső havi átlagos befejezés számát tekintve is. Ugyanígy jelentékenyek az eltérések az egyes járásbíróságok között, a vizsgált két évben tapasztalt folyamatok, mint a változások tendenciáit nézve is.

A fentebb írtak alátámasztásául szolgáló jó példa, hogy 2012. évben a civilisztikai ügyszakban amíg egy encsi bíró átlagosan havonta 15 ügyet fejezett be, addig Kazincbarcikán 12-vel (!) többet, kerekén 27-et, azaz majdnem a dupláját.

Ez utóbbi körülményre is van példa, éspedig a büntető ügyszakban, 2012. évben, amikor is Sátoraljaújhelyen 31,8 volt az egy tanácsra eső befejezések száma, ami több, mint a kétszeresével haladja meg a miskolci egy tanácsra eső befejezéseket, amely akkor 15,6 volt.

Ugyanígy jelentékenyek az eltérések az egy tanácsra eső befejezések alakulásának intenzitását és arányait tekintve is mindkét ügyszakban.

XVII.sz. táblázat

A befejezett polgári és gazdasági perek pertartama
az érkezés óta eltelt időtartam szerint a helyi bíróságoknál 2011. évben:

bíróság	összesen	0-3 hó	3-6 hó	3-12 hó	1 év felett	2 év felett	3 év felett
Miskolc	4 831	2 275	1433	801	240	57	25
K.barcika	1 316	832	339	101	33	4	7
T.újváros	620	334	167	87	23	5	4
Mezőkövesd	487	288	119	38	32	8	2
Ózd	927	519	260	104	31	8	5
S.újhely	801	384	234	122	49	11	1
Szerencs	685	313	213	113	33	10	3
Szikszó	271	162	59	34	14	2	0
Encs	328	167	80	43	31	5	2
összesen	10 266	5 274	2 904	1 443	486	110	49

XVIII.sz. táblázat

A befejezett polgári és gazdasági perek pertartama
az érkezés óta eltelt időtartam szerint a helyi bíróságoknál 2012. évben:

bíróság	összesen	0-3 hó	3-6 hó	3-12 hó	1 év felett	2 év felett	3 év felett
Miskolc	4 563	2 142	1 325	768	253	52	23
K.barcika	1 349	758	393	147	37	11	3
T.újváros	546	208	173	126	30	4	5

bíróság	összesen	0-3 hó	3-6 hó	3-12 hó	1 év felett	2 év felett	3 év felett
Mezőkövesd	413	204	141	47	16	1	4
Ózd	794	462	208	80	34	6	4
S.újhely	750	388	212	100	42	8	0
Szerencs	698	258	188	175	64	11	2
Szikszo	263	153	66	33	10	1	0
Encs	306	159	85	36	18	5	3
összesen	9 682	4 732	2 791	1 512	504	99	44

2011. évben a megye valamennyi járásbíróság adatai alapján elmondható, hogy a polgári - gazdasági ügyek 51%-a már három hónap alatt befejeződött. Ez az arány 2012. évben közel ugyanennyi, 48%. A megyei átlag szerint 2011. évben az ügyek 28%-a 3 hónapon túl, de fél éven belül, a 14%-a egy éven belül, a 4,7%-a egy éven túl, de két éven belül és közel 1-1%-a két, illetve három év eltelte után fejeződött be. Ugyan 2012. évben 2011. évhez képest csekély mértékű csökkenés következett be, de a pertartamok tekintetében arányaiban változás nem következett be.

A megyei átlaghoz képest az egyes járásbíróságokat vizsgálva elmondható, hogy 2011. évben a megyei átlaghoz képest jelentős eltérés nem mutatkozik. A 3 hónapon belül befejezett ügyek számát tekintve a legkevesebbet Szerencsen fejezték be (45%, megyei átlag 51%), a legtöbbet pedig Kazincbarcikán (63%), azonban a további pertartamokat vizsgálva elmondható, hogy a Szerencsi Városi Bíróságon is egy éven belül befejeződött az ügyek 92%-a (megyei átlag 93%). Kazincbarcikán ugyanez a szám 96,6%, a Miskolci Városi Bíróságon 92,5%, míg Tiszaújvárosban 94%. Vagyis elmondható, hogy egy év alatt a mutatók kiegyenlítődnek, 2011. évben tehát a pertartamok tekintetében érdeminek mondható eltérés az egyes járásbíróságok között nem mutatható ki. A hosszú tartamú, két – három éven túl befejezett ügyek száma pedig valamennyi bíróságon alacsonynak mondható, a befejezett ügyek kb. 1%-a, vagy azt csekély mértékben, 0,5%-kal haladja meg.

Ehhez képest azonban 2012. évben már észlelhető eltérés mutatkozik polgári ügyszakban a Szerencsi és a Tiszaújvárosi Járásbíróságon a megyei átlaghoz képest. Szerencsen három hónapon belül az ügyek 36%-a (átlag 48%), hat hónapon belül 27%-a (átlag 29%), egy éven belül 25%-a (átlag 16%) egy éven túl 9% (átlag 5%), míg ezt meghaladóan az ügyek 3%-a fejeződik be. Tiszaújvárosban ugyanezek a mutatók 38% (átlag 48%), 31% (átlag 29%), 23% (átlag 16%), 5,5% (átlag 5%), míg a hosszú tartamú pereknél 2,5%.

2012. évben a Szerencsi és a Tiszaújvárosi Járásbíróságon a megye többi járásbíróságához és a megelőző évhez képest nőtt a pertartam, bár egy éven belül ezen bíróságokon is befejeződnek a perek 86%-a (Szerencs), illetve 92%-a (Tiszaújváros). Ilyen kedvezőtlen változás a többi járásbíróságon polgári ügyszakban nem tapasztalható.

XIX.sz. táblázat

A befejezett büntető közvádas ügyek pertartama
az érkezés óta eltelt időtartam szerint a helyi bíróságoknál 2011. évben:

bíróság	összesen	0-3 hó	3-6 hó	3-12 hó	1 év felett	2 év felett	3 év felett
Miskolc	2 616	800	694	664	334	99	25
K.barcika	607	232	170	127	64	12	2
T.újváros	216	92	41	52	26	4	1
Mezőkövesd	224	49	25	98	48	4	0
Ózd	487	282	118	68	15	4	0
S.újhely	504	350	70	60	21	1	2
Szerencs	319	105	43	95	46	27	3
Sziksó	153	116	21	14	1	1	0
Encs	289	126	49	56	49	9	0
összesen	5 415	2 152	1 231	1 234	604	161	33

XX.sz. táblázat

A befejezett büntető közvádas ügyek pertartama
az érkezés óta eltelt időtartam szerint a helyi bíróságoknál 2012. évben:

bíróság	összesen	0-3 hó	3-6 hó	3-12 hó	1 év felett	2 év felett	3 év felett
Miskolc	2 013	830	466	415	235	53	14
K.barcika	597	215	180	141	44	16	1
T.újváros	219	85	41	57	30	6	0
Mezőkövesd	293	47	37	124	72	13	0
Ózd	539	290	127	94	27	1	0
S.újhely	504	384	56	40	18	5	1
Szerencs	459	189	70	110	73	12	5
Sziksó	123	89	25	9	0	0	0
Encs	220	114	41	38	22	5	0
összesen	4 967	2 243	1 043	1 028	521	111	21

Büntető ügyszakban jelentősebb eltérések mutatkoznak az egyes járásbíróságok között a pertartam tekintetében 2011. évben. A megyei átlagot tekintve három hónapon belül az ügyek 40%-a, három hónapon túl, de hat hónapon belül a 23%-a, hat hónapon túl, de egy éven belül a 23%-a, egy éven túl a 10, két éven túl a 3, míg három év felett az 1%-a fejeződik be.

Ehhez képest két olyan bíróság volt a megyében, a Szerencsi és a Mezőkövesdi Városi Bíróság, ahol a megyei átlagnál érezhetően hosszabb a pertartam.

XXI.sz. táblázat

A pertartamok alakulása százalékban kifejezve 2011. évben
e két bíróság esetében:

	0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1 év felett	2 év felett	3 év felett	összes
átlag	40%	23%	23%	10%	3%	1%	100%
Mezőkövesd	22%	11%	44%	21%	2%	0	100%
Szerencs	33%	13%	30%	14%	9%	1%	100%

Ugyanakkor a Szikszói és az Ózdi Városi Bíróságokon az átlagosnál jóval hamarabb fejeződtek be az ügyek 2011. évben. Így Szikszón három hónapon belül az ügyek 76%-a (átlag 40%), három hónapon túl, de hat hónapon belül a 14%-a (átlag 23%), míg hat hónapon túl, de egy éven belül 9% (átlag 23%). Ugyanezek a mutatók Ózdon 58%, 24%, 14%. Vagyis egy éven belül Szikszón az ügyek 99%-a, míg Ózdon 96%-a fejeződött be a megyei 86%-hoz képest.

2012. évben csökkent 2011. évhez képest a közvádas büntető ügyek száma, azonban a pertartam tekintetében jelentős változás az előző évhez képest nem következett be. A megyei átlagot tekintve három hónapon belül az ügyek 45%-a, három hónapon túl, de hat hónapon belül a 21%-a, hat hónapon túl, de egy éven belül a 21%-a, egy éven túl a 10, két éven túl a 2, míg három év felett az 1%-a fejeződik be.

A 2011. évhez képest a Szerencsi Járásbíróságon jelentősen javult a helyzet a pertartam tekintetében, azok az átlagoshoz már közel vannak, ugyanakkor Mezőkövesden tovább romlott a helyzet:

XXII.sz. táblázat

	0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1 év felett	2 év felett	3 év felett	összes
átlag	45%	21%	21%	10%	2%	1%	100%
Mezőkövesd	16%	13%	42%	25%	4%	0	100%
Szerencs	41%	15%	24%	16%	3%	1%	100%

2012. évben a pertartam alapján kiemelkedik továbbra is a Szikszói Járásbíróság és az Ózdi Járásbíróság, ahol egy éven belül az ügyek 99%-a, illetve 95%-a befejeződik. E mellett jelentősen csökkent a pertartam Sátoraljaújhelyen. Ami az első három hónapban történő befejezést illeti 2011. évben, az 58% volt, míg 2012. évben 76%, s összességében is egy éven belül itt is befejeződik az ügyek 95%-a. A többi járásbíróságon a befejezések a pertartam tekintetében 2012. évben a közvádas büntetőügyekben átlagosnak mondható.

A fentebb írt elemzések összefoglalásaként megállapítható, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyében működő járásbíróságok munkáját, teljesítményét befolyásoló, előbb vizsgált körülmények között egyetlen egy olyan sincs, amelynek a szempontjából a megyében lévő valamennyi járásbíróság azonos, vagy legalább közel hasonló adottságokkal rendelkezne.

Tehát minden vizsgált szempontból van legalább egy vagy két olyan járásbíróság, amelyik markánsan különbözik a többitől, ráadásul rendszerint nem is az előnyére.

Így különösen:

- Az egy járásbíróságra jutó lakosságszám rendkívül egyenlőtlen a megyében;
- Az egyes megyénkben dolgozó járásbíróságok megközelíthetőségének, illetve elérhetőségének lehetősége, tehát az egyes járásbíróságok ilyen értelemben vett adottságai is teljesen különbözőek.
- Ráadásul, mint azt a fenti elemzésből láthattuk: nem is feltétlenül a bíróságtól való távolság okozza a problémát, hanem inkább a földrajzi, tömegközlekedési viszonyaink, adottságaink;
- Az egy járásbíróságra jutó településszám ugyancsak rendkívül eltérő, a járásbíróságok között e tekintetben is sok az egyenlőtlenység;
- Az egy járásbírósági bíróra jutó lakosok száma is nagyon eltérő;
- A járásbíróságok létszáma (nem csak a bírói, hanem az igazságügyi alkalmazotti is) ugyancsak bíróságoként igen jelentős eltéréseket mutat;
- Az egy járásbírósági bíróra eső igazságügyi alkalmazotti létszámban is nagyon komoly eltérések mutatkoznak az egyes járásbíróságok között;
- Járásbíróságoként nagy különbségek tapasztalhatók az egy tárgyaló tanácsra érkező ügyek számában, azaz járásbíróságoként más és más a bírói munkateher úgy a büntető, mint a polgári ügyszakban;
- Ugyanígy teljesen más az egy járásbíróságon folyamatban maradt ügyek száma, azaz a bírósági hátralék is járásbíróságoként nagyon eltérő lehet, ráadásul itt is mindkét ügyszakot érintően;
- Igen jelentékeny eltérések voltak tapasztalhatók az egy tanácsra jutó befejezések számában is járásbíróságoként, ugyancsak mindkét ügyszakot jellemzően;
- A legkevesebb eltérést az egyes járásbíróságok teljesítménye között a civilisztikai ügyszakban találhatjuk, éspedig a befejezett ügyek pertartama szempontjából (tehát a megyében dolgozó járásbíróságok nagyjából hasonló időbeli ütemezéssel fejezik be a civilisztikai ügyszakba érkező ügyeket);
- Ezzel ellentétben viszont már megint jelentős eltéréseket és különbségeket lehetett tapasztalni az egyes járásbíróságok között a büntető ügyszakban a befejezett ügyek átlagos pertartama szempontjából, illetve ehhez képest.

I.5. A „belső” pályázatok elemzése

I.5.1. A BELSŐ PÁLYÁZAT DEFINÍCIÓJA

Mindenekelőtt rögzíteni szükséges, hogy a „belső” pályázat alatt azt értjük, amikor egy meghirdetett járásbírósági (városi) bírói álláshelyre a pályázattal érintett megyében már kinevezett bíró pályázik.

I.5.2. A BELSŐ PÁLYÁZATOK ADATAI A MISKOLCI TÖRVÉNYSZÉKEN 2008–2013

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a megyei bíróság, illetve a törvényszék területén működő járásbíróságokon 2008. évtől kezdődően az alábbi bíróságokra kiírt pályázati felhívásokra az alábbi személyek nyújtottak be pályázatot:

Ebben az alábbi felsorolásban a „(b)” megjelölés azt jelenti, hogy az adott pályázó már bíró volt a pályázat benyújtásakor is, ugyanez a „(t)” esetében a bírósági titkárt jelenti:

XXIII.sz. táblázat

			Név
2008	Miskolci Városi Bíróság	büntető bíró	1. dr. Tasnádi Zoltán (t)
			2. Alsó-Antalné dr. Urszin Mariann (t)
			3. dr. Boschánszkyné Timkó Renáta Orsolya (t)
			4.dr. Matisz Ágnes (t)
			5. dr. Tuzáné dr. Papp Szilvia (t)
			6. dr. Pabis Attila (t)
			7. dr. Puskár József (t)
2008	Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság	polgári bíró	1. dr. Perényi László (külsős)
			2. dr. Füsti Roland (külsős)
2008	Miskolci Városi Bíróság	büntető bíró	1. dr. Kolláthné dr. Boros Gabriella (b)
			2. dr. Boschánszkyné Timkó Renáta Orsolya (t)
			3. dr. Matisz Ágnes (t)
			4. dr. Tuzáné dr. Papp Szilvia (t)
			5. dr. Pabis Attila (t)
			6. dr. Puskár József (t)
2008	Miskolci Városi Bíróság	büntető bíró	1. dr. Boschánszkyné Timkó Renáta Orsolya (t)
			2. dr. Tuzáné dr. Papp Szilvia (t)
			3. dr. Kenyeres Gábor (t)
			4. dr. Vass Andrea (t)
			5. dr. Puskár József (t)
			6. dr. Elek Gabriella Lídia (b)
			7. dr. Kolláthné dr. Boros Gabriella (b)
			8. dr. Medgyesi Szilvia Andrea (ügyészégi titkár)
2008	Miskolci Városi Bíróság	polgári bíró	1. Alsó-Antalné dr. Urszin Mariann (t)
			2. Deményiné dr. Iván Andrea (b)
			3. Hancsákné dr. Varga Szilvia (t)
			4. dr. Jenei Péter (b)
			5. dr. Kolláthné dr. Boros Gabriella (b)
			6. dr. Marcinkó Eszter (t)
			7. dr. Tuzáné dr. Papp Szilvia (t)
2009	Szerencsi Városi Bíróság	polgári bíró	1. dr. Rusznák Anita (t)
			2. dr. Marcinkó Eszter (t)
			3. dr. Lyócsa Mónika (t)
			4. dr. Balázs Linda (t)
			5. Alsó-Antalné dr. Urszin Mariann (t)
			6. Hancsákné dr. Varga Szilvia (b)

2009	Kazinbarcikai Városi Bíróság	büntető bíró	1. dr. Kenyeres Gábor (t)
			2. dr. Bálint Gábor (t)
			3. dr. Pálmai Szabolcs (t)
			4. dr. Boschánszky Timkó Renáta Orsolya (t)
			5. Heilingné dr. Demeter Marianna (t)
2009	Miskolci Városi Bíróság (2009.El.VI.A.9.01/12.)	büntető ügyszak	1. dr. Bálint Gábor (t) visszavonta
			2. dr. Pálmai Szabolcs (t)
			3. dr. Vass Andrea (t)
			4. dr. Kenyeres Gábor (t)
			5. dr. Szunyog Tibor (t)
			6. dr. Boschánszky Timkó Renáta Orsolya (t)
			7. dr. Hlavács Imre (t)
			8. dr. Holló Anikó (b)
2009	Ózdi Városi Bíróság (2009.El.VI.A.9.01/28.)	büntető bíró	1. dr. Engel Izolda (t)
			2. Heilingné dr. Demeter Marianna (t)
			3. dr. Hlavács Imre (t)
			4. dr. Kenyeres Gábor (t)
2010	Miskolci Városi Bíróság (2009.El.VI.A.9.01/30. 2009.El.VI.A.9.01/31.)	büntető ügyszak	1. dr. Szunyog Tibor (t) 2x
			2. dr. Hlavács Imre (t)
			3. dr. Engel Izolda (t)
			4. dr. Boschánszky Timkó Renáta Orsolya (t)
			5. dr. Holló Anikó (b)
			6. dr. Kenyeres Gábor (t)
			7. dr. Vass Andrea (t)
2010	Encsi Városi Bíróság (2009.El.VI.A.9.01/32.)	polgári ügyszak	1. dr. Berecz Péter (t)
			2. dr. Varju László (t)
			3. Hancsákné dr. Varga Szilvia (t)
2011	Szikszó Városi Bíróság (2009.El.VI.A.9.01/62.)	polgári ügyszak	1. dr. Balázs Linda Szilvia (t)
			2. dr. Szrogh Csaba (t)
			3. Alsó-Antalné dr. Urszin Marianna (t)
			4. dr. Berecz Péter (t)
			5. dr. Ivánné dr. Tóth Szilvia (t)
			6. dr. Tuzáné dr. Papp Szilvia (t)
			7. dr. Varju László (t)
			8. dr. Varró Adrienn (t)

2011	Miskolci Városi Bíróság (2009.El.VI.A.9.01/61.)	büntető ügyszak	1. dr. Fehér Szilárd visszavonta
			2. dr. Boschánszky Timkó Renáta Orsolya (t)
			3. dr. Elek Gabriella Lída (b)
			4. Hedvig Heilingné dr. Demeter Marianna (t)
			5. dr. Holló Anikó (b)
			6. dr. Holló Szabolcs (t)
			7. dr. Pocsai Tamás (t)
			8. dr. Szunyog Tibor (t)
			9. dr. Vass Andrea (t)
2011	Mezőkövesdi Városi Bíróság (2009.El.VI.A.9.01/67.)	büntető ügyszak	1. dr. Boschánszky Timkó Renáta Orsolya (t)
			2. dr. Gönczy Judit (t)
			3. dr. Holló Anikó (b)
			4. dr. Holló Szabolcs (t)
			5. dr. Pocsai Tamás (t)
			6. dr. Szunyog Tibor (t)
2011	Encsi Városi Bíróság (2009.El.VI.A.9.01/91.)	büntető ügyszak	1. dr. Szunyog Tibor (t)
			2. dr. Holló Szabolcs (t)
			3. dr. Pocsai Tamás (t)
			4. dr. Kövy István (ügyvéd)
2011	Miskolci Városi Bíróság 2010. El. VI. A. 9. 01/99.	polgári ügyszak	1. dr. Berecz Péter (t) visszavonta
			2. dr. Matisz Ágnes (t)
			3. dr. Varju László (t)
			4. dr. Szrogh Csaba (t)
			5. dr. Varró Adrienn (t)
			6. dr. Tuzáné dr. Papp Szilvia (t)
			7. dr. Túróczi Lajos (b)
			8. Hedvig Heilingné dr. Demeter Marianna (t)
			9. dr. Balázs Linda (t)
			10. Alsó-Antalné dr. Urszin Marianna (t)
2011	Miskolci Városi Bíróság	polgári ügyszak	1. dr. Kasztory László (b)
			2. dr. Vona László (b)
			3. dr. Túróczi Lajos (b)
			4. dr. Paszternákné dr. Csorba Anna (b)
2011	Tiszaújvárosi Városi Bíróság	büntető ügyszak	1. dr. Kiss Judit (t)

2011	Tiszaújvárosi Városi Bíróság	büntető ügyszak	2. dr. Pocsai Tamás (t)
			3. dr. Holló Szabolcs (t)
2011	Miskolci Városi Bíróság (Szerencsi Kirendeléssel)	polgári ügyszak	1. Alsó-Antalné dr. Urszin Marianna (t)
			2. dr. Matisz Ágnes (t)
			3. dr. Varju László (t)
			4. dr. Berecz Péter (t)
2011	Miskolci Városi Bíróság (Szerencsi Kirendeléssel)	büntető ügyszak	1. dr. Pocsai Tamás (t)
			2. dr. Holló Szabolcs (t)
2011	Miskolci Városi Bíróság	polgári ügyszak	1. dr. Berecz Péter (t)
			2. dr. Varju László (t)
			3. dr. Matisz Ágnes (t)
			4. dr. Dobra Zita (ügyvéd)
			5. dr. Kasztory László (b)
			6. Heilingné dr. Demeter Marianna (t)
			7. dr. Túróczy Lajos (b)
			8. dr. Balázs Linda (t)
			9. Módis Ákosné dr. Máté Magdolna (ügyvéd)
			10. Deményiné dr. Iván Andrea (b)
2011	Miskolci Városi Bíróság	büntető ügyszak	1. dr. Pocsai Tamás (t)
			2. dr. Holló Szabolcs (t)
			3. dr. Vidáné dr. Zselenkó Márta (t)
			4. dr. Vass Andrea (t)
			5. Heilingné dr. Demeter Marianna (t)
			6. dr. Elek Gabriella (b)
2013	Kazinbárcikai Járásbíróság	büntető ügyszak	1. dr. Holló Szabolcs (t)
			2. dr. Berecz Péter (t)
			3. Mártonné dr. Simon Éva (b)
			4. dr. Kenyeresné dr. Ignáth Andrea (t)

2008. év januárjától tehát a mai napig terjedő több, mint 5 és fél év alatt a Miskolci Törvényszék területén dolgozó járásbíróságokon összesen 23 bírói álláshelyre lehetett pályázni.

E 23 álláshelyből összesen 10 darab volt olyan, amelyre bíró nem nyújtott be pályázatot, értelemszerűen 13 esetben bíró is pályázott.

Látható tehát, hogy a kiírt pályázatok többségére bíró is nyújtott be pályázatot.

A fentebb írt mindösszesen 23 járásbírói álláshelyre kiírt pályázatra összesen 134 pályázat érkezett (ide számolva a később visszavontakat is), amelyből 22 darab volt bíró által benyújtott pályázat.

Az előbb írtak szerinti 5 és fél év alatt benyújtott összes járásbírói, illetve városi bírói pályázat 16,5%-át a megyénkben dolgozó járásbírói (városi) bírók nyújtották be.

I.5.3. A KÖZPONTI JÁRÁSBÍRÓSÁG LEHETSÉGES HATÁSAI A JELENLEG HATÁLYOS HELYI SZINTŰ BÍRÓI PÁLYÁZATI RENDSZERRE

A központi járásbíróság intézményének bevezetése esetében, feltéve, hogy annak működési területe a megye területével lenne azonos, azaz megyénként 1 ilyen működne, ezeknek az úgynevezett „belső” pályázatoknak a benyújtására már sem szükség, sem lehetőség nem lenne.

Ez számos kedvező tartalmú következménnyel járna, hiszen az ilyen pályázatok benyújtásával és elbírálásával egyrészt a bírói, másrészt az elbírálói oldalon felmerülő munkaidő-szükséglet, mint teher fel sem merülne.

Az adott megyén belül más működési területen ítélkezni kívánó bíró kollégák pedig nem lennének abban a sok esetben kedvezőtlen helyzetben, hogy bírói titkárok, illetve bíróságon kívüli „külsős” pályázók mellett, velük egy versenyben kellene, illetve kell pályázniuk.

Az előbb említett előnyei kizárólag annak a rendszernek lennének, amely a fentebb vázolt szervezeti felépítés szerint működne, a megyénként több központi járásbíróság esetén értelemszerűen a megyén belüli járásbíróságokat érintő „átpályázás” továbbra is szükséges lenne, annak minden fentebb vázolt hátrányos következményével együtt.

Némiképp természetesen csökkenne a megyén belüli járásbírói szinteket érintő bírói átpályázásoknak a száma, ám nagy valószínűséggel csak rendkívül csekély mértékben.

Ezzel kapcsolatban látni kell, hogy a fentebb írt táblázat adatai alapján is látható, hogy az elmúlt több mint 5 évben Borsod-Abaúj-Zemplén Megyében a járásbírói szinten egyetlen kivételtől eltekintve az összes olyan bírói álláshely, amire bíró is nyújtott be pályázatot a Miskolci Városi Bíróságon volt. Ezek közül a pályázatok közül egy esetleges új szervezeti rendszerben csak kizárólag abban az esetben maradna el valamennyi, ha a helyi szinten működő új bírói szervezeti egység működési területe a megye területével lenne azonos.

A bírói belső pályázatok megszűnésének további előnye lehet, hogy az egyes bírói álláshelyre pályázatot benyújtó bírói titkárok nem éreznék magukat némiképp esélytelennek a bírói hivatás gyakorlása során már tapasztalattal és egyúttal érdemekkel rendelkező, a munkavégzés során már bizonyított bírókkal, mint pályázati versenybeli „ellenfelekkel” szemben.

Mindemellett az sem elhanyagolható szempont, hogy a bírói pályázatok elbírálásában részt vevő bírói testületek (jelenleg a Bírói Tanács) sem lennének abban, a helyenként rendkívül kényelmetlen és kényes helyzetben, hogy bírói álláshelyre bíró és titkár által benyújtott pályázatokat kelljen rangsorolnia.

További, kifejezetten a bírói kar oldalán jelentkező előnye lenne egy ilyen új szervezet létrehozásának, hogy a bírói vezetők sokkal gyorsabban tudnának reagálni, sőt, bizonyos esetekben egyáltalán csak így tudnának reagálni a bírói kar számos tagja részéről megformált azon alapos és jogos igénynek, hogy a szolgálati helyük egyúttal a lakóhelyükkel is legyen azonos.

Ez elsősorban az újonnan kinevezett bírák tényleges munkavégzési helyének a kijelölése során és éppen ezzel lenne elérhető.

A központi járásbíróság szervezete tehát a bíróságokon folyó munkának ebből az aspektusából is egy gyorsabb, tehát idősebb, ekként eredményesebb és rugalmasabb vezetői-igazgatási beavatkozásokat, illetve döntéseket tenne lehetővé, ezáltal pedig a változó viszonyokhoz alkalmazkodóbb, flexibilisebb bírósági működés alapja lehetne.

I.6. A Miskolci Törvényszék területén működő járásbíróságokat érintő kirendelések gyakorlatának lényeges elemei

I.6.1. BÍRÓI KIRENDELÉSEK A MISKOLCI TÖRVÉNYSZÉK BÍRÓSÁGAIN 2008–2012 KÖZÖTT

A 2011. évi CLXII. tv. (a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény) 31. § (2) bekezdése értelmében a bíróságok közötti ügyteher egyenletes elosztásának biztosítása, vagy a bíró szakmai fejlődésének elősegítése érdekében lehet bírót szolgálati helyre más szolgálati helyről kirendelni.

A Miskolci Törvényszék bíróságain 2008. és 2012. években a mellékelt táblázatokban foglaltak szerint került sor bírói kirendelésre (XXIV.-XXV.-XXVI.sz. táblázat). Ezen adatok csak a székhelyi, a Miskolci Járásbíróságról a vidéki járásbíróságokra, illetőleg a vidéki járásbíróságok között az egymás közötti kirendeléseket és azok ügyforgalmi, illetőleg költség adatait tartalmazzák. Nem tartalmazzák a Miskolci Járásbíróságról vagy más járásbíróságról a törvényszékre történő kirendeléseket. Nem tartalmazzák ezek költségvonzatait sem.

A táblázatokban foglalt és elemzett kirendelések mindegyike a Bjt. 31. § (2) szerinti, az ügyteher egyenletes elosztása végett (az ún. bírósági hátralék feldolgozásának elősegítése végett) történő kirendeléseket tartalmazza. Kirendelések történtek a székhelyi járásbíróságról, illetőleg a Kazincbarcikai Járásbíróságról a Miskolci Törvényszékre, mint másodfokú bíróságra, illetőleg a törvényszék elsőfokos ügyszakába is. Ezek célja nem annyira a bíró szakmai fejlődésének elősegítése volt, mint inkább a törvényszéken jelentkező üghátralék feldolgozásának biztosítása, azaz ha úgy tetszik, a bíróságok közötti ügyteher egyenletes elosztásának biztosítása. Más kérdés az, hogy a kirendelések illetőleg a kirendelések elrendelésénél és az érintett személyek kiválasztásánál mindig nagy hangsúlyt kapott a törvényszék szakmai vezetésének (adott esetben a kollégiumok által is megvitatott) véleménye, miszerint a járásbírósági bírák közül a legjobb szakmai mutatókkal rendelkezők kerültek a fellebbvitelre vagy a törvényszék elsőfokos ügyszakába felrendelésre. Elemzésünkönél ezeket a kirendeléseket azért is figyelmen kívül hagyhatjuk, mert miután egy épületben lévő két szolgálati helyről (két bíróságról) van szó, költségkihatással, kirendelési díj fizetésével, útiköltség megfizetésével mégsem jártak, ráadásul egy esetleges új helyi szintű bírósági szervezet a törvényszéket érintő kirendeléseken mit sem változtat(na).

A kirendelések okán a jogszabály által fizetendő napidíjat, útiköltséget, az azokkal kapcsolatos munkáltatói terheket, illetőleg ezek összesítését a mellékletet képező táblázatok tartalmazzák.

I.6.2. A MISKOLCI TÖRVÉNYSZÉK JÁRÁSBÍRÓSÁGOK KÖZÖTTI KIRENDELÉSEIBŐL LEVONHATÓ KÖVETKEZTETÉSEK

A járásbíróságok bíráit érintő kirendelések kivétel nélkül az ügyteher egyenletes elosztásának (a hátralék feldolgozásának) biztosítása végett történtek (ez egyébként igaz a törvényszékre történt kirendelésekre is). A kirendelés időszakából, illetőleg a kirendeléssel érintett bíró referádájába kiosztott ügyek számából megállapítható, hogy ezek általában ügyek egy csoportjára történő kirendelések, ún. fél bíróként történő kirendelések voltak, és csak ritkán fordult elő hosszabb (fél évet meghaladó, vagy egy évet is elérő) idejű, teljes bírói referádát érintő kirendelés. Több esetben fordult az elő (pl. a Tiszaújvárosi Járásbíróságot érintően), hogy egy „kieső” bírót két „fél” bíróval helyettesítette a törvényszék elnöke.

A kirendeléssel érintett bíróság adott ügyszakának befejezési mutatóit, a kirendelés időtartamát, valamint a kirendelt bíró által teljesített befejezések mutatóit is külön táblázat tartalmazza (XXVII.sz. táblázat). Erre azért volt szükség, hogy összehasonlító adatot találjunk arra nézve, milyen arányban (mértékben) járult hozzá a bíró teljesítményével az adott bíróság ügyszakának teljesítményéhez, ehhez képest milyen eredménnyel járt a kirendelés.

Számos lényeges adatot és körülményt azonban a kirendelések számának, időtartamának, költségvonzatának, illetve a kirendeléssel érintett bírák munkateljesítményeinek elemzése után sem mutatnak az adatok.

A kirendelés intézménye a bírósági szervezet viszonylag lassú reagálása az ügyteher egyenletes elosztásának biztosítására, vagy a hátralék feldolgozására. Ennek oka egyrészt az, hogy a jogszabály a kirendelés, mint kivételes intézmény szabályozásával megfelelő garanciát kíván nyújtani a bírónak a kirendelésre történő „felkészülésre”, a bírósági szervezetben már végzett munkájának, ügyeinek átosztására, azok „elrendezésére” ezért a kirendelés sohasem egyik napról a másik napra szól. Nem tartalmazza a kimutatás és nincs is rá a bírósági elnöki irodákban vezetett nyilvántartás, azt, hogy mennyi idő telik el a kirendelést megalapozó ok bekövetkezése vagy véglegessé válása (pl. néhány fővel dolgozó bíróságon valamely bíró végleges kiesése, szolgálati viszonyának megszűnése, a gyermekvállalás miatti hosszabb időre történő távozása) illetve a kirendelés, mint „pótlás” kezdeményezése között. Miután a vidéki járásbíróságokon az egy bíró kezén lévő ügyek száma rendszerint alacsonyabb, mint a székhelyi járásbíróságon, és a statisztikai mutatók ismeretében alacsonyabb, mint az országos átlag (egy – két kivételtől eltekintve) általános vezetői magatartás az, hogy az adott ügyszak teljesítményét az adott bíróság az ott változatlanul ítélkező bírák további terhelésével próbálja biztosítani. Amikor ez egy kritikus tömeget elér (a bírák kezén lévő ügyek száma egy kezelhető mértéket meghalad, a kezükön lévő referáda pertartam szerinti összetétele egy mértéket elér, pl. két éven túli ügyek száma nagyobb mértékben megnövekszik), akkor az adott bíróság rendszerint kezdeményezi az oda történő kirendelést. Ennek előterjesztése és a kirendelt bíró tényleges munkakezdése között viszonylag hosszú idő is eltelhet.

A kirendelés kezdeményezését követően az arra jogosult törvényszéki vezető konzultál az adott ügyszak szakmai vezetését végző kollégiumvezetővel, konzultál annak a bíróságnak az igazgatási vezetésével, ahonnan a kirendelés számbajöhet. Ezeknek az egyeztetéseknek letelte után kerül sor a kirendelt bíró személyének kiválasztására, a kirendelés megtörténte, és arra, hogy a bíró szolgálati helyét elfoglalva az ügyek intézését megkezdje.

Bár nem túl jelentős idő, de idő telik el addig is, amíg a kirendelt bíró az első tárgyalást megkezdzi, és a bírói teljesítmény a kirendeléssel érintett bíróságon ténylegesen megjelenik. Ezért a kirendelések száma és az előbb említett mutatók nem tökéletesen alkalmasak arra, hogy azt az időt is feltárják, ami a kirendelés okaként megfogalmazott helyzet felmerülte és a kirendeléssel érintett bíró munkatevékenységének megkezdése között eltelik. Márpedig a bírósági szervezetben annak is kiemelt jelentősége van, hogy a bírósági jogszolgáltató tevékenysége mennyire folyamatos. Abban az esetben ugyanis, hogyha a kirendeléssel váraкоznak, az ügyintézési határidő a más tanácsoknál folyamatban levő ügyekben meghosszabbodik, és ez közvetlenül is a bírósághoz forduló polgárok joghozjutásának sérelmével jár, de legalábbis az időszerűségi követelmények teljesítésének a feltételeit rontja.

Éppen ezért a kirendelés intézménye bár kétségtelen segítséget jelent az ügyfeldolgozáshoz, sőt adott esetben a bíróságok közötti ügyteher elosztásának biztosításához is, mégiscsak egy viszonylag rugalmatlan jogintézmény, amely nem tesz azonnali reagálást lehetővé a bíróság, mint szervezet számára.

Az eddigi kirendelések elemzésénél azt is látnunk kell, hogy a kirendelések nem a törvény megfogalmazta szóhasználat szerint „ügyteher elosztásának biztosítása” végett történtek, hanem mindig olyan esetben, amikor azon a bíróságon, ahova a kirendelés történt, bírói munkaerő kiesés jelentkezett (szolgálati viszony megszűnés, tartós táppénz, gyermekvállalás miatti távollét, stb.). Az elemzett kirendelések közül egy sem volt olyan, amely csupán azért történt volna, hogy a bíróságok közötti ügyteher egyenletes elosztását biztosítsuk. Ez az ok ugyanis önálló kirendelési ok a törvény szóhasználatára szerint, a bírósági vezetői gyakorlat azonban mégis úgy kezeli, hogy kirendelésre – rendszerint az intézmény „népszerűtlensége” és az intézmény által az érintett bíróra rótt kényelmetlenségek miatt – csak abban az esetben alkalmazza, ha valamely bírói státusz átmenetileg vagy véglegesen megüresedett.

A kirendelés, mint jogintézmény garanciális szabályain túlmenően nyilvánvalóan kényelmetlenséggel jár az érintett bíró számára. Rendszerint ugyanis lakóhelyéről távolabbra vagy messzebbre kell utaznia, ezzel kapcsolatosan utazási költsége merül fel, amelyet teljes egészében a jogszabályi rendelkezések szerint most a munkáltatója nem térít. Az utazással járó „többletidő” igény jelentkezik, amely más tevékenységtől vonja el az idejét. Ezek a tényezők együttesen egy többletterhet jelentenek az érintett bíró számára, emiatt nyilvánvalóan nincs túljelentkezés a kirendelés intézményének alkalmazásakor. El kell azonban ismerni, hogy a törvényszéken eddig alkalmazott, és a most figyelembe vett kirendeléseknél valamennyi bíró hozzájárult a kirendeléséhez, tehát azt elfogadta akkor is, ha az eredeti beosztásából eredő ítélkezési tevékenységét nem kellett megtartania.

A kirendelés intézményét elemezve – a munkacsoport vezető tisztséget betöltő tagjainak az e tárgyú olyan tapasztalatait is figyelembe véve, amelyek a személyzeti iratokban nem jelennek meg – azt tudtuk megállapítani, hogy a kirendelés részben garanciális szempontjai, részben a hozzá kapcsolódó bírót terhelő többletköltségek és egyéb kényelmetlenségek, részben a szervezetek működéséből adódó bizonyos tehetetlenségi erő miatt csak korlátozottan alkalmas a bírósági szervezet azonnali reagálására, és a rugalmas, aktív és folyamatos igazságszolgáltatási tevékenység elősegítésére. Abban az esetben ugyanis, ha azokban a helyzetekben amikor az egyes bírósági referádák jelentősen eltérnek, és a bí-

róságok közötti ügyteher egyenletes elosztását szeretnénk biztosítani, nehézkes ennek célnak a biztosítása a kirendelés intézményével. Olyan esetben, amikor a bíró szolgálati helye, beosztása nem kötné őt egy bírósághoz, hanem pl. az ügyelosztási rend szerint lehetne őt irányítani a munkavégzés helyeként más bírósághoz vagy szervezeti egységhez, ez a helyzet sokkal rugalmasabbá tenné az igazságszolgáltatást, és a sokkal gyorsabb reagálás rövidebb ügyintézési és ügyfeldolgozási időtartamokat eredményezne. Természetesen ennek eléréséhez megfelelően ellentételezni kell az ezzel felmerülő többletvegyenységet, többlet-fáradalmat vállaló bíró ilyen tevékenységét is, mert különben nem várhatjuk el, hogy pusztán altruizmusból utazzanak a bírák a megye területén az egyes bíróságok között az ügyteher egyenletes elosztásának biztosítása végett.

Ugyanakkor azonban az is egyértelműen átsüt az egyes vezetői tapasztalatokból, illetve egyáltalán a bírák szolgálati érdekből történő mozgathatóságának bármely jelenlegi vagy jövőbeni intézményének lényegéből, hogy az az abban konkrétan érintett bírák számára nagy valószínűséggel soha nem fog egy fenntartások nélküli intézménnyé válni.

Összességében kialakult álláspontunk szerint az ügy bíróhoz mozgathatása az esetek többségében nagyobb hatékonysággal, tehát végső soron eredményesebben szolgálja, szolgálhatja az annak oksági háttérében álló társadalmi, jogkeresői, és igazságszolgáltatási érdekeket, mint a bíró ügghöz rendelésének intézménye.

Az is biztos azonban, hogy a jelenlegi kirendeléshez hasonló valamilyen intézmény továbbélése a központi járásbíróság majdani esetleges időszakában is feltétlenül szükséges lesz.

XXIV. táblázat

Kirendeléssel kapcsolatos költségek 2008.

NÉV	Beosztás	Kirendelés	Kirendelés ideje	Napidíj	Útiksg	Munkáltatói terhek	Összesen
Dr. Novák József	Miskolci VB.	Tiszaújvárosi VB.	2008.01.01-12.31.	241 419 Ft	38 670 Ft	0 Ft	280 089 Ft
Dr. Hajló Zsolt	Szilksői VB.	Tiszaújvárosi VB.	2008.01.01-12.31.	236 334 Ft	249 567 Ft	0 Ft	485 901 Ft
Dr. Perényi László	Szerencsi VB.	Sátorajtai helyi VB.	2008.10.01-12.31.	0 Ft	13 230 Ft	0 Ft	13 230 Ft
Dr. Jenei Péter	Kazincbarcikai VB.	Miskolci VB.	2008.01.01-12.31.	0 Ft	0 Ft	0 Ft	0 Ft
ÖSSZESEN:				477 753 Ft	301 467 Ft	0 Ft	779 220 Ft

Kirendeléssel kapcsolatos költségek 2009.

NÉV	Beosztás	Kirendelés	Kirendelés ideje	Napidíj	Útiksg	Munkáltatói terhek	Összesen
Dr. Novák József	Miskolci VB.	Tiszaújvárosi VB.	2009.01.01-03.31.	11 865 Ft	3 900 Ft	0 Ft	15 765 Ft
Dr. Hajló Zsolt	Szilksői VB.	Tiszaújvárosi VB.	2009.01.01-03.31.	32 205 Ft	30 970 Ft	0 Ft	63 175 Ft
Dr. Perényi László	Szerencsi VB.	Sátorajtai helyi VB.	2009.01.01-06.30.	0 Ft	0 Ft	0 Ft	0 Ft
Dr. Jenei Péter	Kazincbarcikai VB.	Miskolci VB.	2009.01.01-06.30.	0 Ft	0 Ft	0 Ft	0 Ft
Dr. Virág Sándor	Sátorajtai helyi VB.	Szerencsi VB.	2009.11.05-12.31.	0 Ft	0 Ft	0 Ft	0 Ft
Dr. Varga Zsolt	Szilksői VB.	Szerencsi VB.	2009.11.05-12.31.	8 475 Ft	27 485 Ft	0 Ft	35 960 Ft
ÖSSZESEN:				52 545 Ft	62 355 Ft	0 Ft	114 900 Ft

Kirendeléssel kapcsolatos költségek 2010.

NÉV	Beosztás	Kirendelés	Kirendelés ideje	Napidíj	Útiksg	Munkáltatói terhek	Összesen
Dr. Virág Sándor	Sátorajtai helyi VB.	Szerencsi VB.	2010.01.01-12.31.	0 Ft	25 380 Ft	0 Ft	25 380 Ft
Dr. Varga Zsolt	Szilksői VB.	Szerencsi VB.	2010.01.01-12.31.	83 055 Ft	117 815 Ft	22 425 Ft	223 295 Ft
Dr. Kriston Róbert	Miskolci VB.	Szerencsi VB.	2010.06.05-12.31.	40 680 Ft	41 365 Ft	10 984 Ft	93 029 Ft
Dr. Engel Izolda	Miskolci VB.	Szerencsi VB.	2010.06.01-12.31.	0 Ft	29 970 Ft	0 Ft	29 970 Ft
ÖSSZESEN:				123 735 Ft	214 530 Ft	33 409 Ft	371 674 Ft

XXV. táblázat

Kirendeléssel kapcsolatos költségek 2011.

NÉV	Beosztás	Kirendelés	Kirendelés ideje	Napidíj	Útiksg	Munkáltatói terhek	Összesen
Dr. Bálint Gábor	Kazincbarcikai VB.	Mezőkövesdi VB.	2011.02.15-12.31.	77 970 Ft	64 855 Ft	21 052 Ft	163 877 Ft
Dr. Virág Sándor	Sátoraljaúthelyi VB.	Szerencsi VB.	2011.01.01-12.31.	0 Ft	0 Ft	0 Ft	0 Ft
Dr. Kriston Róbert	Miskolci VB.	Szerencsi VB.	2011.01.01-12.31.	64 410 Ft	52 025 Ft	17 391 Ft	133 826 Ft
Dr. Engel Izolda	Miskolci VB.	Szerencsi VB.	2011.01.01-12.31.	0 Ft	156 330 Ft	0 Ft	156 330 Ft
Dr. Hajló Zsolt	Sziksói VB.	Miskolci VB.	2011.01.24-12.31.	0 Ft	63 738 Ft	0 Ft	63 738 Ft
Dr. Demeter Gábor	Sziksói VB.	Miskolci VB.	2011.10.10-12.31.	0 Ft	0 Ft	0 Ft	0 Ft
Dr. Vona László	Tiszaújvárosi VB	Miskolci VB.	2011.01.01-07.15.	0 Ft	0 Ft	0 Ft	0 Ft
Dr. Vona László	Miskolci VB.	Tiszaújvárosi VB.	2011.07.15-12.31.	0 Ft	0 Ft	0 Ft	0 Ft
Dr. Varga Zsolt	Sziksói VB.	Szerencsi VB.	2011.01.01-07.14.	13 560 Ft	15 855 Ft	3 661 Ft	33 076 Ft
Dr. Kertész Gábor	Miskolci VB.	Szerencsi VB.	2011.11.15-12.31.	6 780 Ft	11 920 Ft	1 831 Ft	20 531 Ft
Dr. Urszin Marianna	Miskolci VB.	Szerencsi VB.	2011.12.01-12.31.	0 Ft	0 Ft	0 Ft	0 Ft
ÖSSZESEN:				162 720 Ft	364 723 Ft	43 934 Ft	571 377 Ft

Kirendeléssel kapcsolatos költségek 2012.

NÉV	Beosztás	Kirendelés	Kirendelés ideje	Napidíj	Útiksg	Munkáltatói terhek	Összesen
Dr. Engel Izolda	Miskolci VB.	Szerencsi VB.	2012.01.01-12.31.	0 Ft	160 380 Ft	0 Ft	160 380 Ft
Dr. Virág Sándor	Sátoraljaúthelyi VB.	Szerencsi VB.	2012.01.01-03.20.	58 660 Ft	55 311 Ft	15 838 Ft	129 809 Ft
Dr. Kertész Gábor	Miskolci VB.	Szerencsi VB.	2012.01.01-12.31.	293 650 Ft	150 054 Ft	79 286 Ft	522 990 Ft
Dr. Urszin Marianna	Miskolci VB.	Szerencsi VB.	2012.01.01-12.31.	0 Ft	152 640 Ft	0 Ft	152 640 Ft
Dr. Pocsai Tamás	Miskolci VB.	Szerencsi VB.	2012.01.01-12.31.	0 Ft	144 000 Ft	0 Ft	144 000 Ft
Dr. Bálint Gábor	Kazincbarcikai VB.	Mezőkövesdi VB.	2012.01.01-12.31.	97 310 Ft	121 802 Ft	26 274 Ft	245 386 Ft
Dr. Hajló Zsolt	Sziksói VB.	Miskolci VB.	2012.01.01-12.31.	0 Ft	61 758 Ft	0 Ft	61 758 Ft
Dr. Demeter Gábor	Sziksói VB.	Miskolci VB.	2012.01.01-12.31.	0 Ft	0 Ft	0 Ft	0 Ft
Mártonné Dr. Simon Éva	Ózdi VB.	Kazincbarcikai VB.	2012.01.01-12.31.	119 360 Ft	34 482 Ft	32 227 Ft	186 069 Ft
Dr. Kolláthné Dr. Boros Gabr	Sziksói VB.	Encsi VB.	2012.10.01-12.31.	0 Ft	3 347 Ft	0 Ft	3 347 Ft
ÖSSZESEN:				568 980 Ft	883 774 Ft	153 625 Ft	1 606 379 Ft

XXVI. táblázat

Kirendeléssel kapcsolatos költségek összesítése

ÉV	Napdíj	Útiksg	Munkáltatói terhek	Összesen
2008	477 753 Ft	301 467 Ft	0 Ft	779 220 Ft
2009	52 545 Ft	62 355 Ft	0 Ft	114 900 Ft
2010	123 735 Ft	214 530 Ft	33 409 Ft	371 674 Ft
2011	162 720 Ft	364 723 Ft	43 934 Ft	571 377 Ft
2012	568 980 Ft	883 774 Ft	153 625 Ft	1 606 379 Ft
	1 385 733 Ft	1 826 849 Ft	230 968 Ft	3 443 550 Ft

XXVII.sz. táblázat

Bíróság	Bíró	Kirendelés időszaka	Kir. alatt rá kiosztott ügy összesen	Kir. időszak alatt befejezett ügy összesen	Átala tartott tárgyalási napok száma össz.	A bíróságon az adott ügyszakban egész évben befejezett ügyek száma
Tiszaújváros	dr. Novák József	2008.01.01-12.31.	6	70	31	630
	dr. Hajkó Zsolt	2008.01.01-12.31.	8	72	32	630
Tiszaújváros	dr. Novák József	2009.01.01-12.31.	0	1	2	718
	dr. Hajkó Zsolt	2009.01.01-12.31.	0	1	2	718
Szerencs	dr. Perényi László	2008.10.01-12.31.	1	0	3	737
	dr. Perényi László	2009.01.01-06.31.	1	1	3	775
Szerencs	dr. Virág Sándor	2009.10.01-12.31.	41	4	3	351
	dr. Varga Zsolt	2009.10.01-12.31.	38	16	4	351
Szerencs	dr. Virág Sándor	2010.01.01-12.31.	48	34	44	381
	dr. Varga Zsolt	2010.01.01-12.31.	2	2	35	381
Szerencs	dr. Kriston Róbert	2010.06.01-12.31.	41	25	16	381
Mezőkövesd	dr. Bálint Gábor	2011.02.15-12.31.	39	31	32	371
	dr. Bálint Gábor	2012.01.01-12.31.		8	12	456
Szerencs	dr. Virág Sándor	2011.01.01-12.31.	41	8	15	402
	dr. Kriston Róbert	2011.01.01-12.31.	1	1	17	402
Miskolc	dr. Hajkó Zsolt	2011.01.01-12.31.	249	203	70	4831
	dr. Demeter Gábor	2011.10.01-12.31.	57	52	10	4831
	dr. Vona László	2010.07.01-2011.07.15.	287	239	84	2010-ben 4625, 2011-ben 4831
Szerencs	dr. Varga Zsolt	2011.01.01-07.15.	0	0	3	402
	dr. Kertész Gábor	2011.12.01-12.31.	1	1	3	402
	dr. Virág Sándor	2012.01.01-12.31.	0	0	13	542
	dr. Kertész Gábor	2012.01.01-06.15.	0	0	23	542
Miskolc	dr. Hajkó Zsolt	2012.01.01-12.31.	155	178	80	4563
	dr. Demeter Gábor	2012.01.01-12.31.	163	166	73	4563
Kazincbarcika	dr. Kertész Gábor	2012.06.01-12.31.	163	137	37	1230
	Mártonné dr. Simon Éva	2012.08.01-12.31.	145	125	27	1230
Szikszó	dr. Kolláthné dr. Boros Gabriella	2012.10.01-12.31. (Pk. ügyszak)	4	4	0	46
	dr. Kolláthné dr. Boros Gabriella	2012.10.01-12.31. (Vh. ügyszak)	1	0	0	237

I.7. Ügylet

I.7.1. A MISKOLCI TÖRVÉNYSZÉK 2012. ÉVBEN ÉS 2013. ÉV ELSŐ FÉLÉVÉBEN MEGVALÓSÍTOTT TELJES KÉSZENLÉTI/ÜGYELETI RENDSZERÉNEK (AZ EGYES ÜGYELETI TEVÉKENYSÉGEK, AZ ÜGYELETI BEOSZTÁSOKAT KÉSZÍTŐ ÉS ANNAK SZERVEZÉSÉÉRT FELELŐS SZEMÉLYEK) ISMERTE-TÉSE, ELEMZÉSE

A jelenleg hatályos, és az Országos Bírósági Hivatal Elnökének 5/2013. (VI.25.) OBH utasításának 9. melléklete tartalmazza a bírák és igazságügyi alkalmazottak által teljesített ügylet és készenlét szabályait.

A melléklet 4.§-ának (1) bekezdése szerint ügyletet lát el a bíró vagy az igazságügyi alkalmazott, amikor az intézkedésre jogosult utasítása alapján heti pihenő- vagy munkaszüneti napon az intézkedésre jogosult által meghatározott helyen és ideig rendelkezésre áll.

A melléklet 5.§-ának (1) bekezdése szerint készenlétet lát el a bíró vagy az igazságügyi alkalmazott, amikor a heti pihenő- vagy munkaszüneti napon, az általa megjelölt és a munkavégzés helyére tekintettel elérhető helyen rendelkezésre áll.

A melléklet 6.§-a a-h./ pontok alatt tartalmazza különösen azokat az eseteket, amikor is a bíróságokon készenlétet vagy ügyletet lehet tartani. Ezek az alábbiak:

- a) a vádirat benyújtása előtt a nyomozási bíró feladatkörébe tartozó ügyek esetén, a heti pihenő- és munkaszüneti napokon (ide értve a bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés, titkos információgyűjtés engedélyezése iránti ügyeket is),
- b) a vádirat benyújtását követően kibocsátott elfogatóparancs alapján történő előállítással kapcsolatban, kizárólag a három vagy ennél több napos munkaszünet idején, feltéve, hogy az ítéletablán, illetve a törvényszékek illetékességi területén működő bíróságok előtt folyamatban lévő valamely ügyben hatályos elfogatóparancsot bocsátottak ki,
- c) elzárással is sújtható szabálysértések gyorsított bírósági eljárás során történő elbírálására a heti pihenő- és munkaszüneti napokon,
- d) a pszichiátriai betegek önkéntes és sürgősségi gyógykezelésének elrendelése esetén kizárólag a három vagy ennél több napos munkaszünet idején,
- e) a sztrájk jogszerűségének, illetve jogellenességének megállapítása iránti ügyek esetén kizárólag a három vagy ennél több napos munkaszünet idején,
- f) az országgyűlési képviselők, illetőleg a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásával kapcsolatban felmerülő jogorvoslatok elbírálása esetén a választás napján és az azt megelőző, illetve követő napon,
- g) a megelőző távoltartás elrendelésére irányuló indítványok elbírálására, a három vagy ennél több napos munkaszünet idején,
- h) a harmadik országbeli állampolgárok őrizetével kapcsolatos ügyek tekintetében a heti pihenő- vagy munkaszüneti napokon.

A fentiek szerint fogalmilag meghatározott ügylettől meg kell különböztetnünk azon, a bírósági gyakorlatban szintén „ügyletnek” nevezett és munkanapokon rendes munkaidőben végzett tevékenységet, amikor az 5/2013. (VI.25.) OBH utasítás 6.§-ának a-h./ pontjaiban rögzített ügyekben járnak el bírák, illetőleg bírósági titkárok - az arányos munkateher szempontjait figyelembe vevő - beosztás alapján.

Ebbe a körbe tartozik a büntető és szabálysértési ügyszakban munkanapokra, heti beosztásban szervezett „ügyelet”. Nevezetesen a büntető ügyszakban a kényszerintézkedési és előállítási „ügyelet”, amely „ügyeletes”, illetőleg helyettes ügyeletes büntető bírót, valamint ügyeletes jegyzőket oszt be e tevékenységre, illetőleg a szabálysértési ügyszakban a gyorsított szabálysértési ügyek, azaz a bíróság elé állításos ügyek elbírálására szervezett heti „ügyelet” is, amely heti „ügyeletes” szabálysértési ügyszakos bírót, illetőleg bírósági titkár, valamint „ügyeletes” jegyző beosztását jelenti.

A Miskolci Városi Bíróságon a fenti időszakban korábban a büntető csoportvezető bírót, illetőleg jelenleg a járásbírósági elnökhelyettes állította össze a fenti „ügyeleti” beosztást, amely ténylegesen „ügyeletnek” munkajogi szempontból nem tekinthető, azonban a gyorsított szabálysértési ügyek, más néven a bíróság elé állításos szabálysértési ügyek megnövekedett ügyterhének ellátása érdekében volt szükséges azt létrehozni, amely egyúttal a bírák által kalkulálható munkaterhet is jelent. Ezen „ügyeleti” beosztás természetesen a törvénykezési szünetekre, tárgyalásmentes időszakokra, illetőleg a 3 vagy több napos munkaszüneti napokra eső tényleges készenléteket, illetőleg ügyeletet nem érinti. Ezen „ügyeleti” rendbe, mind a szabálysértési ügyszakos bírák, mind pedig a szabálysértési ügyszakos titkárok jegyzőjükkal együttesen kerültek beosztásra.

A polgári ügyszakot érintően e körben említendő meg a szintén munkahetekre vonatkozó és a távortartással kapcsolatos kérelmek felvételére irányuló beosztása a polgári ügyszakos bírósági titkároknak, továbbá a pszichiátriai osztályokon kezelt betegek sürgősségi gyógykezelésének elrendelésére vonatkozó, és úgyszintén a polgári ügyszakos bírósági titkárokat érintő heti „ügyeleti” beosztás is.

Az Országos Bírósági Hivatal Elnökének 5/2013. (VI.25.) OBH utasításának 9. melléklete 4.§ és 5.§-a szerinti ügyelet és készenlét fogalmainak szempontjából a 6.§ a-h./ pontjaiban szabályozott különös esetek közül rendszerint az a./, b./, c./ d./ és g./ pontokban szabályozott esetekben kerül sor a gyakorlatban a Miskolci Törvényszéken, illetőleg a Miskolci Járásbíróságon, valamint a nem székhelyi járásbíróságokon tényleges készenléti, illetőleg ügyeleti beosztás elkészítésére, illetőleg az ezen alpontokban megjelölt ügyekben ítélezési tevékenység ellátására, munkavégzésre.

Ezen esetek az alábbiak:

- a) **a vádirat benyújtása előtt a nyomozási bírót feladatkörébe tartozó ügyek esetén, a heti pihenő- és munkaszüneti napokon (ide értve a bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés, titkos információgyűjtés engedélyezése iránti ügyeket is)**
- b) **a vádirat benyújtását követően kibocsátott elfogatóparancs alapján történő előállítással kapcsolatban, kizárólag a három vagy ennél több napos munkaszünet idején, feltéve, hogy az ítéletablán, illetve a törvényszékek illetékességi területén működő bíróságok előtt folyamatban lévő valamely ügyben hatályos elfogatóparancsot bocsátottak ki**
- c) **az elzárással is sújtható szabálysértések gyorsított bírósági eljárás során történő elbírálására a heti pihenő- és munkaszüneti napokon**
- d) **a pszichiátriai betegek önkéntes és sürgősségi gyógykezelésének elrendelése esetén kizárólag a három vagy ennél több napos munkaszünet idején**

g) a megelőző távoltartás elrendelésére irányuló indítványok elbírálására, a három vagy ennél több napos munkaszünet idején

Az OBH Elnökének 5/2013. (VI.25.) OBH utasításában felsorolt, és a bírói gyakorlat szempontjából a Miskolci Törvényszék illetékességi területén gyakorlatilag felmerülő készenléti, illetőleg ügyeleti feladatoknál a Miskolci Törvényszék illetékességi területén az alábbiak szerint valósul meg a készenléti/ügyeleti tevékenység szervezése:

I.7.1.1. a) A vádirat benyújtása előtt a nyomozási bíró feladatkörébe tartozó ügyek esetén, a heti pihenő- és munkaszüneti napokon (ide értve a bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés, titkos információgyűjtés engedélyezése iránti ügyeket is)

Ezen készenléti/ügyeleti feladatkör esetében - annak szervezése tekintetében - meg kell különböztetnünk a pihenő- és munkaszüneti napokon, illetőleg a három- vagy ennél több napos munkaszünet idején végzett tevékenységet.

A Miskolci Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatának 5.5 pontja kimondja, hogy a vidéki járásbíróságokon hétvégén ügyelet nem működik. Emellett a Szervezeti és Működési Szabályzat kitér arra is, hogy a Miskolci Járásbíróság Elnöke végzi a Miskolci Járásbíróság hétvégi ügyeletének megszervezését.

Ennek megfelelően a Miskolci Járásbíróság Elnöke nevében a járásbíróság büntető ügyszakos csoportvezető bírója készíti el a készenléti/ügyeleti beosztást, mind a heti pihenő- és munkaszüneti napok, mind pedig a három- vagy ennél több napos munkaszünet idején ellátandó feladatok tekintetében.

Az ily módon elkészített készenléti/ügyeleti beosztást ezen munkaszüneti napok, illetőleg időszakok tekintetében a Miskolci Járásbíróság Elnöke közli a Miskolci Törvényszék Elnökével, s ad írásban tájékoztatást a készenléti/ügyeleti szolgálat megszervezéséről.

A három- vagy ennél több napos munkaszünet idejére eső készenlét/ügyelet megszervezéséről a Miskolci Járásbíróság Elnöke által adott tájékoztatás alapján a Miskolci Törvényszék Elnöke készíti el a tényleges és végleges készenléti/ügyeleti beosztást, azaz végeredményben a törvényszék elnöke szervezi azt, és felelős egy személyben azért.

2012. évben a kényszerintézkedési és előállítási, azaz a vád előtti nyomozási bírói feladatkört érintően a heti pihenő- és munkaszüneti napokra, illetőleg a három- vagy ennél több napos munkaszünet idejére szervezett készenlét – az OBH elnöki utasítás hatályba lépéséig – naponta 8.00 órától 12.00 óráig került megszervezésre. Majd azt követően – figyelembe véve az OBH elnöki utasításnak a heti munkaidőkeretre vonatkozó felső korlátját – már 8.00 órától 14.00 óráig tartó időtartamban került napi szinten meghatározásra azzal, hogy ily módon egy adott normál hétvégi készenléti időszakban a szombati és vasárnapi munkaszüneti napon más-más büntető bíró, illetőleg büntető ügyszakos jegyző látta el a készenlétet, illetőleg adott ügyeletet.

A vád előtti nyomozási bírói feladatkörbe tartozik a bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés, illetőleg titkos információgyűjtés engedélyezése iránti ügyekre vonatkozóan is a készenlét/ügyelet szervezése.

Ezen készenlét/ügyelet szervezéséért elsődlegesen a Miskolci Törvényszék Elnöke felelős, s a készenléti/ügyeleti beosztást korábban a Miskolci Városi Bíróság csoportvezető-helyettes bírója, jelenleg pedig a Miskolci Járásbíróság Elnökhelyettese készíti el, és terjeszti azt elő a Miskolci Törvényszék Elnökének.

E körben is rögzíthető, hogy a három- vagy ennél több napos munkaszünet idejére szervezett készenlét – az OBH elnöki utasítás hatályba lépéséig – 8.00 órától 12.00 óráig került megszervezésre naponta. Majd azt követően – figyelembe véve az OBH elnöki utasításnak a heti munkaidőkeretre vonatkozó felső korlátját – már 8.00 órától 14.00 óráig tartó időtartamban került napi szinten meghatározásra azzal, hogy ily módon egy három- vagy ennél több napos munkaszüneti időszak napjain más-más, a Miskolci Törvényszék Elnöke által ezen nyomozási bírói tevékenység végzésére kijelölt járásbírói, vagy törvényszéki büntető bíró, illetőleg büntető ügyszakos igazságügyi alkalmazott, mint titkos ügykezelő látta el a készenléteket, illetőleg adott ügyeletet.

I.7.1.2. b) A vádirat benyújtását követően kibocsátott elfogatóparancs alapján történő előállítással kapcsolatban, kizárólag a három vagy ennél több napos munkaszünet idején, feltéve, hogy az ítéletablán, illetve a törvényszékek illetékességi területén működő bíróságok előtt folyamatban lévő valamely ügyben hatályos elfogatóparancsot bocsátottak ki

Ezen készenléti/ügyeleti feladatkör esetében meg kell különböztetnünk a pihenő- és munkaszüneti napokon, illetőleg a három- vagy ennél több napos munkaszünet idején végzett tevékenységet, annak szervezése tekintetében.

A Miskolci Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatának 5.5 pontja kimondja, hogy a vidéki járásbíróságokon hétvégén ügyelet nem működik. Emellett a Szervezeti és Működési Szabályzat kitér arra is, hogy a Miskolci Járásbíróság Elnöke végzi a Miskolci Járásbíróság hétvégi ügyeletének megszervezését.

Ennek megfelelően a Miskolci Járásbíróság Elnöke nevében a járásbíróság büntető ügyszakos csoportvezető bírója készíti el a készenléti/ügyeleti beosztást, mind a heti pihenő- és munkaszüneti napok, mind pedig a három- vagy ennél több napos munkaszünet idején ellátandó feladatok tekintetében.

Az ily módon elkészített készenléti/ügyeleti beosztást ezen munkaszüneti napok, illetőleg időszakok tekintetében a Miskolci Járásbíróság Elnöke közli a Miskolci Törvényszék Elnökével, s ad írásban tájékoztatást a készenléti/ügyeleti szolgálat megszervezéséről.

A három- vagy ennél több napos munkaszünet idejére eső készenlét/ügyelet megszervezéséről a Miskolci Járásbíróság Elnöke által adott tájékoztatás alapján a Miskolci Törvényszék Elnöke készíti el a tényleges és végleges készenléti/ügyeleti beosztást, azaz végeredményben a törvényszék elnöke szervezi azt, és felelős egy személyben azért.

2012. évben a kényszerintézkedési és előállítási feladatkört érintően a heti pihenő- és munkaszüneti napokra, illetőleg a három- vagy ennél több napos munkaszünet idejére szervezett készenlét – az OBH elnöki utasítás hatályba lépéséig – 8.00 órától 12.00 óráig került megszervezésre naponta. Majd azt követően – figyelembe véve az OBH elnöki utasításnak a heti munkaidőkeretre vonatkozó felső korlátját – már 8.00 órától 14.00 óráig tartó időtar-

tamban került napi szinten meghatározásra azzal, hogy ily módon egy adott normál hétfégi készenléti időszakban a szombati és vasárnapi munkaszüneti napon más-más büntető bíró, illetőleg büntető ügyszakos jegyző látta el a készenlétet, illetőleg adott ügyeletet.

I.7.1.3. c) Az elzárással is sújtható szabálysértések gyorsított bírósági eljárás során történő elbírálására a heti pihenő- és munkaszüneti napokon

I.7.1.3.1. Heti pihenő- és munkaszünet idejére szervezett készenlét/ügyelet:

A Miskolci Járásbíróság Elnöke 2013. február hó 10. napjától rendelte el a heti pihenő- és munkaszünet idejére a szabálysértési ügyszakban a készenlét, illetőleg az ügyelet megszervezését és tartását, mivel az erre vonatkozó igényt a Miskolci Rendőrkapitányság vezetője vetette fel az elzárással is sújtható szabálysértések gyorsított eljárással történő időszzerűbb, és az arányos munkaerő elosztást lehetővé tevő rendszerének kialakítása érdekében. Ezen készenléti/ügyeleti beosztás 2013. június hó 30. napjáig került elkészítésre, azonban az még a beosztás végső dátumát megelőzően, azaz 2013. május hó 31. napjával megszüntetésre került a Miskolci Járásbíróság Elnökének intézkedésével, mivel az azidáig eltelt heti pihenő- és munkaszüneti napokat jelentő hétfégek egyetlen egy elzárással is sújtható szabálysértés miatt sem kezdeményezett gyorsított szabálysértési eljárást a Miskolci Rendőrkapitányság vezetése.

Ezen készenléti/ügyeleti beosztás egyébiránt a Miskolci Járásbíróság illetékességi területére terjedt ki, s a 2013. évben is hatályos 21/2012. OBH elnöki utasításra figyelemmel annak készenléti időtartama 8.00 órától 14.00 óráig terjedően volt meghatározva akként, hogy a hétfégre szombati és vasárnapi pihenőnapjain más-más szabálysértési bíró, illetőleg bírósági titkár látott el készenlétet.

Mivel a Miskolci Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatának 5.5 pontja kimondja, hogy a vidéki járásbíróságokon hétfégen ügyelet nem működik, ezért ezen okból eredően nyilvánvalóan csak és kizárólag a Miskolci Járásbíróságon volt meg annak a belső szervezeti szabályok szerinti feltétele, hogy az elzárással is sújtható szabálysértések gyorsított eljárásban történő elbírálására a heti pihenő- és munkaszüneti napok idejére készenlét kerüljön megszervezésre, így az a nem székhelyi járásbíróságokon fel sem merült, ilyen készenlét elrendelésére nem kerülhetett sor.

I.7.1.3.2. A három- vagy ennél több napos munkaszünet idejére elrendelt készenlét/ügyelet az elzárással is sújtható szabálysértések gyorsított eljárás keretében történő elbírálására:

E körben megemlítendő, hogy a három- vagy több napos munkaszüneti napok tekintetében 2012. évben a Miskolci Törvényszék Elnöke nevében a büntető ügyszakos kollégiumvezető átiratban fordult a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjéhez, azzal, hogy ezen időszakokra a törvényszék helyi bíróságain készenléti/ügyeleti szolgálatot indokolt szervezni az akkor még hatályos 1999. LXIX. törvény (Sztv.) 125-126. §-ai szerinti gyorsított szabálysértési eljárások lefolytatására.

Az átirat kitért arra, hogy ezen készenléti/ügyeleti szolgálat költségmegtakarítási és célszerűségi szempontok miatt indokolt, és hogy **a vidéki bíróságok helyett központilag,**

a Miskolci Városi Bíróságon kerüljön az megszervezésre a székhelyen kívüli városi bíróságok többsége esetében.

Erre figyelemmel a büntető ügyszakos kollégiumvezető a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Vezetőjének javaslatát kérte arra nézve, hogy a Törvényszék Elnöke az Sztv. 119. § (1) bekezdésének második mondata értelmében a 2012. március 15-18. és 2012. április 7-9. napjai közötti **több napos ünnepek idejére, átmenetileg a Miskolci Városi Bíróság illetékességét állapítsa meg az Encsi, Kazincbarcikai, Mezőkövesdi, Sátoraljaujhelyi, Szerencsi, Szikszói és Tiszaújvárosi Városi Bírósághoz tartozó, elzárással is sújtható szabálysértéseknek az Sztv. 125-126. §-ai szerinti gyorsított bírósági eljárás keretében történő elbírálására.**

A Miskolci Törvényszék Elnökének a fenti átirata nyomán a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Vezetője a 2012. február 28. napján kelt 05000/584-3/2012. Ált. számú átiratában a megkereséssel azonos javaslatot tett az illetékesség átmeneti módosítására.

Ennek eredményeképpen a Miskolci Törvényszék Elnöke a 2012. március 1. napján kelt elnöki rendelkezésével **a fentiekkel azonos tartalommal rendelkezett az illetékesség átmeneti módosításáról és az azzal összefüggő megyeszékhelyen kívüli és megyeszékhelyen hatályos ügyintézési rendről is.** Ezen elnöki rendelkezés tehát még nem terjedt ki az Ózdi Városi Bíróság illetékességébe tartozó gyorsított szabálysértési eljárások lefolytatásával összefüggő eljárási szabályok módosítására, vagyis ekkor még ezen készenlét nem volt teljes mértékben központosított.

Ezen elnöki rendelkezés az érintett többnapos munkaszüneti időszakok tekintetében **dél előtt 8.00 óra és 12.00 óra közötti időtartamra** bízta meg a Miskolci Városi Bíróság Elnökét folyamatos készenléti szolgálat szervezésével.

A Miskolci Törvényszék Elnöke a 2012. április 16. napján kelt elnöki rendelkezésével – a korábbiakhoz hasonlóan – 2012. április 28-május 1. napja, 2012. május 26-28. napja, 2012. augusztus 18-20. napja, 2012. október 20-23. napja, 2012. november 1-4. napja és 2012. december 22-26. napja közötti több napos munkaszüneti, tárgyalásmentes időszak vonatkozásában állapította meg **az elzárással is sújtható szabálysértéseknek az Sztv. 124-126. §-ai szerinti gyorsított bíróság elé állítás eljárás keretében történő elbírálására a Miskolci Városi Bíróság illetékességét immáron valamennyi a Miskolci Törvényszék illetékességi területén működő járásbírósághoz tartozó ügyekben.**

Ezen elnöki rendelkezés tartalmazta a korábbiakhoz hasonlóan azt is, hogy ennek zavartalan lebonyolítása érdekében a Miskolci Városi Bíróság Elnöke folyamatos készenléti szolgálatot szervez az ünnepek egyes napjaira, mégpedig de. 8.00 óra és 12.00 óra közötti időtartamra.

Ezt követően a Miskolci Törvényszék Elnöke a 2013. február 28. napján kelt elnöki rendelkezésével a 2013. március 15-17., 2013. március 30-április 1., 2013. május 18-20., 2013. július 13-15., 2013. augusztus 17-20., 2013. november 1-3., 2013. december 24-29. napjaira eső több napos ünnepek vonatkozásában szintén **átmenetileg módosította** – a korábbiakhoz hasonlóan – **az elzárással is sújtható szabálysértéseknek az Sztv. 124-126. §-ai szerinti bíróság elé állításos eljárás keretében történő elbírálására vonatkozó illetékességet.** A korábbiakhoz hasonlóan **valamennyi járásbíróság illetékességébe tartozó ügyben a Miskolci Járásbíróság illetékességét állapította meg** a korábbiakkal azonos feltételekkel akként, hogy a **készenlét valamennyi érintett munkaszüneti időszak egyes napjain 8.00 órától 12.00 óráig került elrendelésre.**

A Miskolci Törvényszék Elnöke a 2013. február 28. napján kelt elnöki rendelkezéseivel egyrészt a Miskolci Törvényszéken, illetve az illetékességi területén működő járásbíróságokon **a szabálysértési gyorsított eljárások ügyintézési rendjével kapcsolatosan**, míg másrészt e körben készenléti beosztásról rendelkezett a 2013. március 15. napjától 2013. március 17. napjáig, valamint a 2013. március 30. napjától 2013. április 1. napjáig terjedő időre. A készenlét, illetőleg ügyelet időtartamát a korábbi elnöki rendelkezésekhez hasonlóan határozta meg az OBH Elnökének szabályzata szerint.

A szabálysértési ügyszak vonatkozásában – a Miskolci Járásbíróság Elnöke által szervezett ügyeleti szolgálat alapján – 2013. március 15., 16. napján ugyanazon járásbírósági bíró, illetőleg tisztviselő, míg 2013. március 17. napján egy további járásbírósági bíró és tisztviselő látott el készenlétet **8.00 órától 12.00 óráig naponta a** módosított illetékességi szabályok alapján **valamennyi járásbíróság illetékességébe tartozó ügy elbírálása céljából.**

2012. március 30., 31., és április 1. napjain 1-1 járásbírósági titkár és a hozzájuk beosztott tisztviselő látott el készenlétet.

A Miskolci Törvényszék Elnöke a 2013. május 6. napján kelt készenléti beosztás szerint szervezett készenléti, illetőleg esetleges ügyeleti szolgálatot 2013. május 18-20. napjait érintő 3 vagy több napos munkaszüneti időszakokra nézve.

A szabálysértési ügyszak tekintetében a módosított illetékességi szabályok alapján **valamennyi járásbíróság illetékességébe tartozó ügyben került készenlét megszervezésre**, akként, hogy 2013. május 18., napjára 1 járásbírósági titkár és 1 tisztviselő, míg 2013. május 19-20. napjaira, ugyanazon járásbírósági bíró és tisztviselő kerültek beosztásra.

A Miskolci Törvényszék Elnöke a 2013. július 2. napján kelt leiratában készenléti beosztást készített a 2013. július 13-17. és 2013. augusztus 17-20. napjait érintő 3 vagy több napos munkaszüneti időszakokra nézve.

A szabálysértési ügyszak kapcsán – a fentiekhez hasonlóan – az említett 2013. július 12-15. napjaira eső időszakokra naponta 1-1 járásbírósági bíró, illetőleg bírósági titkár, valamint 1-1 tisztviselő kerültek beosztásra, s ugyanez volt érvényes a 2013. augusztus 17-20. napjai közötti 4 napos munkaszüneti napokra nézve is naponta **8.00 órától 12.00 óráig terjedő időre.**

A fenti készenléti/ügyeleti beosztásokból megállapítható az, hogy a szabálysértési ügyszakot érintően ténylegesen a készenléti/ügyeleti beosztásokat korábban a büntető ügyszakos csoportvezető-helyettes, jelenleg a járásbíróság elnökhelyettese készíti, a készenlétet, illetőleg az ügyeletet jelentés formájában a járásbíróság elnöke közli a Miskolci Törvényszék Elnökével, aki ezen készenlétet, illetőleg ügyeletet felelősként szervezi.

A három- vagy ennél több napos munkaszüneti napokra szervezett, és az elzárással is sújtható szabálysértések gyorsított eljárásban történő elbírálására vonatkozó készenlét keretében – az a./ és b./ pontokban foglalt három- vagy több napos munkaszünet idejére szervezett készenlétekhez hasonlóan – **azok minden egyes munkaszüneti napjára sor került készenlét szervezésére** a Miskolci Törvényszék Elnöke által akként, hogy ezen készenlétet - a fentiek szerinti elnöki rendelkezéssel módosított illetékességnek megfelelően - a Miskolci Járásbíróság bírái és bírósági titkárai látták el azon kivételekkel, amikor is 2012.

március hó 17. és 2012. április hó 08. napján az Ózdi Városi Bíróság, illetőleg 2012. augusztus hó 19. napján a Tiszaújvárosi Városi Bíróság önmaga szervezett és látott el készenlélet az elzárással is sújtható szabálysértések gyorsított eljárásban történő elbírálására.

E körben azonban megemlítendő, hogy ezen esetekben az érintett városi bíróságok az adott három- vagy ennél több napos munkaszünetek idején **egy, a 72 órai őrizet időtartamát figyelembe vevő adott munkaszüneti napon láttak el készenléletet**, illetőleg adtak ügyeleti szolgálatot.

A fentiek alapján összegzésképpen megállapítható tehát az, hogy a Miskolci Törvényszék Elnökének az elzárással is sújtható szabálysértéseknek az Sztv. 124-126. §-ai szerinti bíróság elé állításos eljárás keretében történő elbírálására vonatkozó illetékesség átmeneti módosítására vonatkozó rendelkezései nyomán végeredményben a Miskolci Járásbíróság a három- vagy több napos készenlétek, ügyeletek tekintetében Borsod-Abaúj-Zemplén Megye teljes illetékességi területén ellátták a hatályos OBH utasítás c./ pontja szerinti készenléti/ügyeleti feladatokat.

Ezen készenléti/ügyeleti feladatkörrel összefüggésben, és a Központi Járásbíróság koncepciójára vonatkoztatva a jövőben csak és kizárólag a tényleges készenlétnak, ügyeletnek jelenleg jogszabályi szinten nem számító, az elzárással is sújtható szabálysértéseknek a bíróság elé állításos eljárás keretében történő elbírálását célzó ügyekben valósítható meg további központosítása az ebbéli feladatoknak. Ez egyébként megfelel mind a jelenleg más törvényszékek területén ismert ilyen gyakorlatnak, s tulajdonképpen azonos irányban hat a Miskolci Törvényszék Elnökének a három vagy több napos ünnepek tekintetében az illetékességet átmenetileg módosító elnöki rendelkezéseivel is.

I.7.1.4. d) A pszichiátriai betegek önkéntes és sürgősségi gyógykezelésének elrendelése esetén kizárólag a három vagy ennél több napos munkaszünet idején

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLV. törvény 196.§-a megkülönbözteti az önkéntes, sürgősségi és kötelező gyógykezelés fogalmát a pszichiátriai betegek gyógykezelése és gondozása során. A törvény 199.§ (1), (2) és (3) bekezdései szerinti **sürgősségi gyógykezelés elrendelésénél a bíróság a pszichiátriai intézet vezetőjének értesítése kézhezvételétől számított 72 órán belül hoz határozatot**, s ezen határozat meghozataláig a beteg ideiglenesen az intézetben tartható. Ezen időkorlátra figyelemmel tehát mindenképpen szükséges és indokolt készenlélet, illetőleg szükség esetén ügyeleti tevékenység elrendelése és ellátása.

Mivel a sürgősségi gyógykezelés elrendelése kapcsán történő betegfelvétel a Miskolci Semmelweis Ignác Egészségügyi Központ és Egyetemi Oktató Kórház Nonprofit Kft. Pszichiátriai Osztályának feladatkörébe tartozik, ennek megfelelően a beteg, mint kérelmezett tartózkodási helyéhez, vagyis jelen esetben a tartózkodását jelentő egészségügyi intézmény székhelyéhez igazodóan a Miskolci Járásbíróság illetékessége merül fel.

Ezért a sürgősségi gyógykezelés elrendelése vonatkozásában a három- vagy ennél több napos munkaszünet idejére a Miskolci Járásbíróság polgári csoportvezető bírója készít készenléti/ügyeleti beosztást azzal, hogy annak szervezéséért a Miskolci Törvényszék Elnöke a felelős.

Ezen készenléti beosztás kapcsán azonban rögzítendő, hogy mind a Miskolci Városi Bíróság korábbi elnökhelyettesének, mind pedig a Miskolci Járásbíróság jelenlegi polgári csoportvezető bírójának beosztásai akként szervezték ezen készenlétet, hogy - az ellátandó tevékenység időtartamához, és a költségtakarékosság elvéhez igazodóan - **a három- vagy annál több napos munkaszüneti időszak egy-egy olyan napját jelölték ki készenléttel, illetőleg ügyelet ellátása céljából, amely lehetővé tette az elrendelésről 72 órán belül történő döntés lehetőségét, és az eljárásjogi szabályok megtartását is.**

Ugyanakkor a fent említett jogszabályban rögzített önkéntes és kötelező gyógykezelés kapcsán megállapítható az, hogy - a törvény 199.§-ának (8) bekezdése, illetőleg 200.§-ának (8) bekezdése alapján, figyelemmel a 198.§ (1) bekezdésében hivatkozott, és a 197.§ (1)-(4) bekezdése szerint írtakra - az önkéntes és kötelező gyógykezelés szükségességének időszakos felülvizsgálatát pszichiátriai fekvőbeteg gyógyintézetben 30 naponként, pszichiátriai betegek rehabilitációs intézetében 60 naponként kell elvégezni.

E körben tehát megállapítható, hogy miután a törvény csak és kizárólag a felülvizsgálat elvégzésének végső határidejét rögzíti, ezért ezen tevékenység végzése nem igényli készenléttel, illetőleg ügyelet szervezését, mivel az a megadott határidőn belüli utolsó munkanapokon is elvégezhető az eljárásjogi szabályok és határidők betartásával. Megjegyzendő, hogy az ilyen önkéntes és kötelező gyógykezelés elrendelésével összefüggő feladatokat a Miskolci Törvényszék illetékességi területén csak és kizárólag a Kazincbarcikai Járásbíróság látja el, figyelemmel arra, hogy ezen bíróság illetékességi területéhez tartozik az ilyen gyógykezelést folytató Izsófalvai Pszichiátriai Szakkórház és Betegotthon.

A fentiek szerinti három- vagy ennél több napos munkaszünetek idejére szervezett, és a pszichiátriai betegek sürgősségi gyógykezelésének elrendelése iránt indult eljárások lefolytatására szervezett készenléttel a beosztással érintett munkaszüneti napokon 2012. évben 8.00 órától 12.00 óráig, míg 2013. évben 8.00 órától 14.00 óráig került elrendelésre.

I.7.1.5. g) A megelőző távoltagezés elrendelésére irányuló indítványok elbírálására, a három vagy ennél több napos munkaszünet idején

Ezen készenléti, illetőleg lehetséges ügyeleti tevékenység kapcsán mindenképpen rögzítendő az, hogy a Miskolci Törvényszék illetékességi területén jelen pillanatban ez az egyetlen olyan tevékenységi kör, amelynél mind az első fokon eljáró székhelyi járásbíróság, mind pedig a megye illetékességi területén működő további járásbíróságok készenléti/ügyeleti beosztást készítenek.

A Miskolci Járásbíróságon korábban a városi bíróság elnökhelyettese, jelenleg a polgári ügyszakos csoportvezető bírója, míg a nem székhelyi járásbíróságok esetében a járásbíróságok elnökei készítik el a készenléti/ügyeleti beosztást. Valamennyi ily módon elkészített készenléti/ügyeleti beosztás alapján úgyszintén a Miskolci Törvényszék Elnöke szervezi a három- vagy ennél több napos munkaszünetek idejére eső ezen készenléttel is, illetőleg felelős azért.

A rendelkezésre álló és elnöki gyűjtőben található készenléti/ügyeleti beosztások alapján megállapítható az, hogy mind 2012. évben, mind pedig 2013. év első félévében akként került a megelőző távoltagezés elrendelésével összefüggő tevékenység ellátása kapcsán a ké-

szenlét megszervezésre, hogy a három- vagy ennél több napos munkaszünetek idején az azért felelős intézkedésre jogosult **egy kiválasztott és meghatározott munkaszüneti napra szervezett készenlétet munkaszüneti naponként egy-egy polgári ügyszakos bíró, illetőleg tisztviselő vagy írnok beosztásával.**

Rögzítendő ezen készenlét vonatkozásában az is, hogy 2012. évben a járásbíróságokon általánosan 8.00 órától 12.00 óráig, illetőleg 9.00 órától 12.00 óráig terjedően került a készenlét elrendelésre, majd a 21/2012. (XI.23.) OBH elnöki utasítás hatályba lépését követően 8.00 órától 14.00 óráig terjedően, végül – a Miskolci Törvényszék Elnökének a költségta-
karékosság okán hozott rendelkezése nyomán – először 8.00 órától 12.00 óráig terjedő időre, majd 9.00 órától 12.00 óráig terjedő időre került az ismételt megszervezésre.

I.7.1.6. Készenlét/ügyelet három vagy ennél több napos munkaszünet idején a Miskolci Törvényszéken, mint első- és másodfokú bíróságon

A fenti készenlét/ügyeleti tevékenységi köröket, feladatokat figyelembe véve megállapítható az, hogy **a Miskolci Törvényszéken, mint első- és másodfokú bíróságon** az a./ és b./ pontokban foglalt ügyek ellátása érdekében kerül sor készenlét/ügyeleti beosztás készítésére a Miskolci Törvényszék büntető ügyszakos kollégiumvezetője által, s a készenlét, illetőleg ügyelet megszervezéséért a Miskolci Törvényszék Elnöke a felelős.

Ezen készenlét/ügyelet időtartama a mindenkor hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően, 2012. évben 9.00 órától 12.00 óráig terjedően, majd 2013. évben – költségta-
karékosság okán, a hatályos jogszabályi rendelkezéstől eltérően – 8.00 órától 12.00 óráig terjedő időben került elrendelésre.

I.7.2. ÜGYELETI SZOLGÁLATTAL KAPCSOLATOS JELENTÉSEK A KÉSZENLÉTI/ÜGYELETI DÍJAK SZÁMFEJTÉSE CÉLJÁBÓL

A Miskolci Városi, illetőleg Járásbíróság Elnöke minden beosztást, azaz a szabálysértési ügyszakra, büntető ügyszakra, illetőleg a titkos ügyek intézésére vonatkozó beosztást is megküldi a Miskolci Törvényszék Elnöke részére, legyen az heti ügyeleti beosztás, három vagy több napos ünnepre, vagy törvénykezési szünetre vonatkozó beosztás.

A fentieken túlmenően a Miskolci Városi, illetőleg Járásbíróság Elnöke a Miskolci Törvényszék Elnökét az ügyeleti szolgálatnak a 3 vagy több napos ünnepekre történő megszervezéséről is írásban tájékoztatja akként, hogy a készenlétbe/ügyeletbe beosztott bíró, ülnökök és jegyzőkönyvvezető nevét, elérhetőségét írásban közli.

A Miskolci Városi Bíróság, illetőleg Járásbíróság Elnöke 2012. évben és 2013. év első félévében a Miskolci Törvényszék Elnöke részére rendszeresen jelentést adott, illetőleg ad a 2 napnál nem hosszabb munkaszüneti, illetőleg pihenőnap, azaz hétvégi, valamint a 3 vagy több napos ünnepeken a bírák, illetőleg igazságügyi alkalmazottak által készenlétben/ügyeletben töltött időtartamról.

A készenlétben/ügyeletben töltött időre vonatkozó Miskolci Városi, illetőleg Járásbírósági elnöki jelentések kitérnek az ügyeleti szolgálatnak az elrendelt készenlét kezdő időpontjától korábbi esetleges kezdésére (pl. 7.45 óra), vagy az ügyelet elhúzódására, azaz a készenlét eredetileg elrendelt záró időpontján túli befejezésére (pl. 13.00 óra, vagy 12.30 óra) is.

2013. január hó 01. napjától a Miskolci Járásbíróság elnöki irodája vezeti azon elektronikus nyilvántartást, amely a Miskolci Törvényszéken, illetőleg az illetékességi területén működő valamennyi járásbíróságon készenlétet vagy ügyeletet ellátó bíró, bírósági titkár és igazságügyi alkalmazott által készenlétkben vagy ügyeletben töltött időtartamok tekintetében papír alapon kiállított feljegyzések tartalmát rögzíti és összesíti. Ezen elektronikus nyilvántartás adatai havi összesítésben kerülnek továbbításra a Miskolci Törvényszék elnöki irodája számára. Ezen jelentések birtokában a Miskolci Törvényszék Elnöke tájékoztatja a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatalának Vezetőjét a készenléti és ügyeleti díjak számfejtése, és a dolgozók számlájára történő utalása céljából.

I.7.3. A TÁRGYALÁSMENTES IDŐSZAKOKBAN MEGVALÓSULÓ „ÜGYELETI” TEVÉKENYSÉGEK

2012. évben is a Miskolci Törvényszék Elnöke rendelkezett – az Országos Bírósági Hivatal Elnökének 4/2012. (II.23.) OBH számú elnöki ajánlása figyelembevételével – akként, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén Megye minden bíróságán 2012. július hó 16. és 2012. augusztus hó 17. napjai, illetőleg 2012. december hó 27. és 2012. december hó 31. napjai között tárgyalásmentes időszak legyen, s hogy a vezetők, bírák és igazságügyi alkalmazottak évi rendes szabadságának kiadására lehetőleg ezen időszakokban kerüljön sor. Ennek megfelelően a törvényszék területén működő helyi bíróságok elnökeit tájékoztatta a bírák részére, illetőleg a bírósági titkárok, fogalmazók, bírósági és végrehajtási ügyintézők részére az őket megillető éves rendes szabadságukból a tárgyalásmentes időszakban kiadásra kerülő szabadságrészről.

Ezen törvényszéki elnöki rendelkezés további része kitért arra is, hogy a tárgyalásmentes időszakban a polgári, illetőleg a büntető ügyszakban szükséges peres, illetőleg perenkívüli intézkedések megtételéhez megszervezhető-e a törvényszék területére vonatkozó egységes, központi „ügyelet”, vagy szükséges az egyes bíróságokon készenlétk (ügyelet) megszervezése, illetőleg ennek elrendelése. A Miskolci Törvényszék Elnöke tájékoztatta a kollégiumok vezetőit arról is, hogy a székhelyi bíróságon, vagyis a Miskolci Városi Bíróságon mindenféleképpen szükséges „ügyeleti” rendszer működtetése mindkét ügyszakban azzal, hogy elképzelhető, hogy egy-egy ügyszakban több bíró által kerül az majd ellátásra.

Ezen elnöki rendelkezés annak felmérésére is irányult, hogy a vidéki bíróságok tekintetében a helyi bírák évi rendes szabadságának ütemezett módon történő kivételével lehetséges-e az, hogy a szabadságon nem lévő és a bíróságon munkát végző bírák által a soron kívül intézendő ügyek szintén elláthatóak és vonatkozásukban az intézkedések megtehetőek legyenek. Ezzel összefüggésben a Törvényszék Elnöke utalt átiratában arra is, hogy a „felszabaduló”, vagy üresen maradt időszakokra indokoltta válhat akár központi, akár helyi „ügyelet”, vagy készenlétk megszervezése is.

A 2012. évi nyári törvénykezési szünetre vonatkozó szabadságolási tervet a Tiszaújvárosi Városi Bíróság Elnöke, a Miskolci Törvényszék Polgári-Közigazgatási Kollégiumvezetője, a Miskolci Törvényszék Büntető Kollégiumának Vezetője, az Ózdi Városi Bíróság Elnöke, a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatalának Vezetője, a Miskolci Törvényszék Gazdasági Kollégiumának Vezetője azzal küldte meg, hogy a bírák, illetőleg az igazságügyi alkalmazottak a szabadságukat – a Miskolci Törvényszék Elnökének rendelkezését figyelembe véve – ütemezett módon veszik ki annak időtartama alatt, és ezáltal a készenlétk, illetőleg ügyelet az adott ügyszakokban biztosítást nyer.

A 2012. évi nyári tárgyalásmentes időszakkal összefüggő ügyeleti tevékenységeket érintően a Miskolci Törvényszék Elnöke elnöki rendelkezésével a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság Elnöke által kiadott, és a nyomozási bírói tevékenységről szóló szabályzat átmeneti módosításáról rendelkezett.

A Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 208. § (2) bekezdésében biztosított jogkörénél fogva a Miskolci Törvényszék területén működő nyomozási bírák tevékenységével kapcsolatos eljárások rendjéről szóló fenti számú szabályzat IV. pontjában részletezett illetékességet a 2012. évi nyári törvénykezési szünet időszakának tartamára akként módosította, hogy az Encsi, Kazincbarcikai, Mezőkövesdi, Sátoraljaújhelyi, Szerencsi, Szikszói és Tiszaújvárosi Városi Bíróság nyomozási bíráinak illetékességi körébe tartozó ügyekben a Miskolci Városi Bíróság bíráinak illetékességét állapította meg. Egyben meghatározta azt, hogy a tárgyalásmentes időszakban munkanapokon, munkaidőben az Ózdi Városi Bíróság nyomozási bírájának illetékességi körébe tartozó ügyekben az Ózdi Városi Bíróság nyomozási bírása jár el.

A fentiekkel azonosan a Miskolci Törvényszék Elnöke rendelkezésével meghatározta a 2012. évi nyári tárgyalásmentes időszakban a szabálysértési ügyintézés rendjét. Ennek lényege az volt, hogy ezen időszakban az Encsi, a Kazincbarcikai, a Mezőkövesdi, a Sátoraljaújhelyi, a Szerencsi, a Szikszói és a Tiszaújvárosi Városi Bírósághoz tartozó ügyekben az elzárással is sújtható szabálysértéseknek az Sztv. 124-126. §-ai szerinti bíróság elé állítás keretében történő elbírálására – az Sztv. 41. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Miskolci Városi Bíróság illetékességét állapította meg.

Ezen elnöki rendelkezés – a fentiekre figyelemmel – kitért arra is, hogy az Encsi, a Kazincbarcikai, a Mezőkövesdi, a Sátoraljaújhelyi, a Szerencsi, a Szikszói és a Tiszaújvárosi Városi Bíróság „ügyeleti” formában végzi a szoros törvényi határidőhöz kötött szabálysértési ügyintézését, az Sztv. 108-116. §-a szerint a szabálysértési hatóság határozataival szemben előterjesztett kifogás alapján indult ügyekben, a Sztv. 118-121. §-ai alapján a szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértések miatt indult ügyekben, illetőleg az Sztv. 141. § (6) – (7) bekezdései szerinti, a meg nem fizetett pénzbírság elzárásra történő átváltoztatása tárgyában lefolytatandó eljárásokban.

A Miskolci Törvényszék Elnökének rendelkezése szerint az Ózdi Városi Bíróság a tárgyalásmentes időszakban a szabálysértési ügyintézés keretében a fent felsoroltakon túlmenően az Sztv. 124-126. §-ában szabályozott bíróság elé állítások, vagyis a gyorsított szabálysértési eljárások során is önállóan intézte az ügyeket, csakúgy, ahogy a Miskolci Városi Bíróság is, de ez utóbbi azzal, hogy az Sztv. 124. §-ában szabályozott bíróság elé állítások során a már fent említett elnöki rendelkezésben módosított illetékességi szabályok figyelembevételével járt el.

Az elnöki rendelkezés kitért arra is, hogy a városi bíróságok elnökei saját hatáskörben állapítják meg az „ügyeleti” rendet, melyet megküldenek a Miskolci Törvényszék Elnökének. A Miskolci Törvényszék Elnöke ezen szabálysértési ügyintézési rendet a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Vezetőjének, valamint a városi bíróságok elnökeinek küldte meg.

Ugyancsak a 2012. évi nyári törvénykezési szünet kapcsán a Miskolci Törvényszék Elnöke elnöki rendelkezésével a törvényszéki bírák szignálási, tanácselnöki, illetve büntetés-végrehajtási bírói tevékenységgel történő megbízásáról rendelkezett.

Fentiekén kívül a Miskolci Törvényszék Elnöke szabályozta és meghatározta a 2012. évi nyári törvénykezési szünetben, helyesebben tárgyalásmentes időszakban a Miskolci Törvényszék első és másodfokos ügyeinek ügyintézési rendjét és szabályait.

A fentiek mellett a Miskolci Törvényszéken a büntetés-végrehajtási bírói ügyintézés, illetőleg a nyomozási bírói, a büntető és szabálysértési ügyintézés szabályairól is kollégiumvezetői átiratban kerültek összegzésre a 2012. nyári törvénykezési szünetre vonatkozó lényeges rendelkezések.

A nyomozási bírói feladatkör tekintetében az alábbi lényeges rendelkezések voltak érvényben:

A vádirat benyújtása előtti időszakban a nyomozási bírói feladatokat az Encsi, Kazincbarcikai, Sátoraljaújhelyi, Szerencsi, Szikszói és Tiszaújvárosi Városi Bíróság nyomozási bírónak feladatkörét érintően – a Miskolci Törvényszék Elnökének elnöki rendelkezése folytán – a Miskolci Városi Bíróság nyomozási bírái látták el.

A fenti felsorolásból kimaradóan az Ózdi Városi Bíróság illetékességi körébe tartozó kényszerintézkedéseket készenléti/ügyeleti szolgálat keretében az Ózdi Városi Bíróság nyomozási bírói intézték a saját illetékességük alá tartozó ügyeket érintően.

A kollégiumvezetői rendelkezés a további, személyi szabadságot elvonó kényszerintézkedések meghosszabbítására vonatkozó ügyekben is a Miskolci Városi Bíróság nyomozási bíráit, illetőleg az Ózdi Városi Bíróság illetékességi területén az Ózdi Városi Bíróság bíráit jogosította fel ügyintézésre.

Az elfogatóparancsos ügyek intézése tekintetében a Miskolci Törvényszék ugyanazon módosított illetékességnek megfelelően határozta meg az ügyintézésre jogosult bíróságot, vagyis a vádirat benyújtásával már érintett ügyekben a kibocsátott elfogatóparancsokról egyrészt a Miskolci Városi Bíróság ügyeletet ellátó nyomozási bírái, másrészt az Ózdi Városi Bíróságot érintő elfogatóparancsos ügyekben az Ózdi Városi Bíróság ügyeletet ellátó bírói jártak el. Ennek – a már sok éve kialakult gyakorlatnak – a következménye, hogy a székhelyen kívüli városi bíróságok a tárgyalásmentes időszak kezdetéig kötelesek megküldeni az elfogatóparancssal érintett aktákat a Miskolci Városi Bíróság Büntető irodájának, s a Törvényszék vezetése a Miskolci Városi Bíróság ügyeletes bíráit kirendeli az egyedi esetekben a székhelyen kívüli helyi bíróságok elfogatóparancsos ügyeinek intézésére akként, hogy az ügyeletes bírák az érintett városi bíróság nevében jártak el, s a határozat, valamint a jegyzőkönyv fejrészeiben azt a bíróságot tüntetik fel, amelynek nevében eljárak.

Ugyanilyen tartalmú szabályozás került meghatározásra az előzetes letartóztatással kapcsolatos ügyintézésre, vagyis azon ügyekre nézve, amikor a székhelyen kívüli helyi bírósághoz a tárgyalásmentes időszakban az ügyészség vádemeléssel olyan ügyet továbbít, melyben a terhelt előzetes letartóztatásban van, és a nyomozati szakban elrendelt, majd meghosszabbított kényszerintézkedés lejárta közelebbi időpontra esik.

Az illetékességi szabályok azonos módon történő meghatározásával került szabályozásra a tárgyalásmentes időszakban kivételesen érkező bíróság elé állításos ügyek elintézési rendje azzal, hogy az egyedi esetekben, kirendelés alapján ezen ügyek letárgyalására a Miskolci Városi Bíróság ügyeletes bírái, illetőleg az Ózdi Városi Bíróság ügyeletes bírái voltak jogosultak.

A Miskolci Városi Bíróság ügyeletes bírái a székhelyen kívüli helyi bírósághoz érkezett ilyen ügyekben az érintett ügyészséggel egyeztetik a tárgyalás határnapját és az eljárás lefolytatására az adott helyi bíróságon kerül sor.

A nem székhelyi városi bíróságok, illetőleg járásbíróságok vonatkozásában megállapítható az, hogy a büntető és szabálysértési ügyszakban, valamint a polgári ügyszakban felmerülő, soron kívüli eljárás keretében intézendő feladatok ellátására akképpen került minden esetben „ügyelet” szervezésére, hogy a bíró kollégák, illetőleg az igazságügyi alkalmazottak a fizetett szabadságuk ütemezett kivételével, beosztás szerint látták el a tárgyalásmentes időszakokban az e körben rájuk háruló feladatokat.

Ezt érintően ezen városi bíróságok, illetőleg járásbíróságok elnökei is elnöki rendelkezésben rögzítették a tárgyalásmentes időszakra vonatkozó ügyintézési szabályokat az egyes ügyszakok tekintetében.

A polgári ügyszakban a tárgyalásmentes időszakokra nézve a megelőző távoltartás elrendelése, illetőleg a pszichiátriai betegek önkéntes és sürgősségi gyógykezelésének elrendelése iránti eljárásokban került sor „ügyeleti” beosztás készítésére és „ügyelet” ellátására, mely beosztást a Miskolci Járásbíróságon a polgári ügyszakos csoportvezető bíró készíti el.

A nem székhelyi járásbíróságok által szervezett készenléti/ügyeleti szolgálatok 2012. évben és 2013. I. félévében megelőző távoltartás elrendelése, illetőleg néhány esetben szabálysértési gyorsított eljárások lefolytatása céljából:

A Szikszói, Tiszaújvárosi, Encsi, Szerencsi, Sátoraljaújhelyi, Mezőkövesdi, Kazincbarcikai és Ózdi Járásbíróság tekintetében megállapítható, hogy a három vagy annál több napos munkaszüneti napok, illetőleg a tárgyalásmentes időszakok tekintetében a megelőző távoltartás elrendelése, illetőleg minden polgári, peren kívüli és végrehajtási ügyben felmerülő, halaszthatatlan ügyintézés igénylő ügy intézése, valamint az illetékesség módosításával nem érintett szabálysértési ügyek intézése céljából került sor készenléti beosztás elkészítésére, illetőleg adott esetben készenléti vagy ügyeleti szolgálat nyújtására.

I.7.4. A KÉSZENLÉTRE, ILLETŐLEG AZ ÜGYELETRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK A MISKOLCI TÖRVÉNYSZÉK SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATÁBAN

A Miskolci Törvényszék Elnöke a Miskolci Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatának 5.5 pontjában rögzítette a készenléti/ügyeleti rendszert és a tárgyalásmentes időszakra, valamint a szabadságolásra vonatkozó rendelkezéseket.

A készenlét, ügyelet tekintetében jelenleg az alábbi rendelkezések hatályosulnak a Miskolci Törvényszék illetékességi területén:

A bíró feladatai ellátása céljából készenlét és ügyelet teljesítésére, az igazságügyi alkalmazott készenlét vagy ügyelet teljesítésére, rendkívüli munkavégzésére kötelezhető, melynek együttes időtartama a heti 48 órát nem haladhatja meg. Az ügyelet és a készenlét időpontját és tartamát az intézkedésre jogosult bírósági vezető állapítja meg.

A bírót és az igazságügyi alkalmazottat a készenlét és ügyelet teljesítéséért külön díjazás illeti meg, az igazságügyi alkalmazott rendkívüli munkavégzés esetén szabadidőre vagy díjazásra jogosult.

Az ügyelet, a készenlét és a rendkívüli munkavégzés teljesítéséről nyilvántartást kell vezetni az ügyeletet, készenlétet és rendkívüli munkavégzést elrendelő bírósági vezetőnek.

Az ügyelet és készenlét szabályait a 21/2012. (XI. 23.) OBH utasítás alapján a törvényszék elnöke által készített készenléti-ügyeleti terv és a törvényszék elnökének ez alapján kiadott intézkedése tartalmazza.

A tárgyalásmentes időszakok tekintetében jelenleg az alábbi rendelkezések hatályosulnak a Miskolci Törvényszék illetékességi területén:

Az ítélezési szünet tényleges időpontjáról az OBH határozata alapján a törvényszék elnöke dönt figyelemmel az eljárási törvényekben meghatározott határidő-számításra.

A törvényszék elnöke tájékoztatja az ítélezési szünetről az igazságszolgáltatásban közreműködő szerveket (Megyei Ügyvédi Kamara, Megyei Rendőr-főkapitányság, Megyei Főügyészség, Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet), külön intézkedéssel megszervezi a szünet alatt is ellátandó feladatok végrehajtását, a készenléti, ügyeleti és helyettesítési rendet.

A feladatok végrehajtásáról a törvényszéken az elnök, a közigazgatási és munkaügyi bíróságon, valamint a járásbíróságokon az elnökök gondoskodnak.

A bíró feladatai ellátása céljából kötelezhető készenlét és ügyelet teljesítésére, amelyről nyilvántartást kell vezetni.

Munkanapokon a pszichiátriai és a büntető kényszerintézkedésekkel kapcsolatos ügyek, továbbá a távoltartási és szabálysértési ügyek intézésére az ügyeletet a járásbírósági elnökök szervezik és működtetik.

A vidéki járásbíróságokon a hétvégén ügyelet nem működik.

A Miskolci Járásbíróság Elnöke végzi a Miskolci Járásbíróság hétfégi ügyelete megszervezését. **A három, vagy több napos munkaszüneti napok esetén, illetőleg a tárgyalásmentes időszakra az ügyeleti beosztást (központi ügyelet) a helyi bírósági elnökök javaslata alapján a törvényszék elnöke készíti el, szervezi meg.**

Az ítélezési szünetben a bírósági dolgozók részére a törvényszék elnöke a szabadságot kiadja. Ezen időtartamon túl szabadsággal rendelkező bírónak, titkároknak, fogalmazóknak, bírósági ügyintézőknek, végrehajtási ügyintézőknek és más törvényszéki igazságügyi alkalmazottaknak a szabadságot előzetesen bejelentett igény szerint a törvényszék elnöke, míg a járásbíróságon szolgálatot teljesítő igazságügyi alkalmazottaknak a járásbíróság elnöke adja ki. Az igényeket a dolgozóknak a tárgyév március 20-ig kell benyújtania, melyben nyilatkozniuk kell arról, hogy megállapított – tárgyalásmentes időszakon túli - éves rendes szabadságukat mely időponttól kezdődően meddig kívánják igénybe venni. A törvényszék elnöke a tárgyalásmentes időszak időtartamának és a dolgozók igénybejelentésének

tésének ismeretében a tárgyév április 30-ig napjáig **szabadságolási tervet készít**, mely alapján a dolgozók részére a szabadságot ütemezi és kiadja.

Utólagos szabadság engedélyezés csak kivételesen indokolt esetben akkor lehetséges, ha az előzetes igénybejelentésnek elháríthatatlan akadálya volt.

Alanyi jogon nem járó, rendkívüli (fizetés nélküli) szabadság engedélyezésére bírák, titkárok, fogalmazók, törvényszéki/járásbírósági ügyintézők, végrehajtási ügyintézők és más törvényszéki igazságügyi alkalmazott tekintetében a törvényszék elnöke, míg a járásbírósági igazságügyi alkalmazottak esetében a járásbíróság elnöke jogosult.

A szabadságolási tervek készítése, és az évi rendes szabadságok kiadása tekintetében jelenleg az alábbi rendelkezések hatályosulnak a Miskolci Törvényszék illetékességi területén:

Szabadságolási tervet kell készíteni a tárgyév április 30. napjáig a törvényszéken, a közigazgatási és munkaügyi bíróságon, valamint a járásbíróságokon. A bírácoknak és igazságügyi alkalmazottaknak nyilatkozniuk kell arról, hogy megállapított évi rendes szabadságukat mely időponttól kezdődően, meddig kívánják igénybe venni. Ennek során figyelembe kell venniük, hogy a nyári és téli szünet tartása esetén a megállapított évi rendes szabadság egységesen egy időpontban (július, augusztus, illetve december hónapban) vehető igénybe.

A bíró és az igazságügyi alkalmazott részére az évi rendes szabadsága egynegyedét – az igazságügyi jogviszony első három hónapját kivéve – kérésének megfelelő időpontban kell kiadni.

A szabadságot az esedékesség évében kell kiadni, a kiadás időpontjáról - ha az a szabadságolási tervtől eltér - az igazságügyi alkalmazottat a szabadság kezdete előtt legalább 30 nappal értesíteni kell. A szabadságot kettőnél több részletben csak az igazságügyi alkalmazott beleegyezésével, vagy kérésére lehet kiadni. A munkáltató a már megkezdett szabadságot kivételesen fontos igazságügyi érdekből megszakíthatja.

Ha a munkáltató a teljes szabadságot az esedékesség évében bármely okból nem adta ki, azt a következő naptári évben, illetve az igazságügyi alkalmazott betegsége vagy más, a szabadság kiadása szempontjából elháríthatatlan akadály esetén a betegség vagy akadály megszűnésétől számított 30 napon belül kell kiadni.

A szabadságolási tervet a munkaszervezeti egységeknél a vezető készíti el.

A szabadságolási terveket a törvényszék elnöke hagyja jóvá.

I.7.5. KÉSZENLÉTI ÉS ÜGYELETI DÍJAK 2012. ÉVBEN ÉS 2013. ELSŐ FÉLÉVÉBEN A MISKOLCI TÖRVÉNYSZÉKEN, ÉS AZ ILLETÉKESSEGI TERÜLETÉN MŰKÖDŐ VÁROSI, ILLETŐLEG JÁRÁSBÍRÓSÁGOK VONATKOZÁSÁBAN

XXVIII.sz. táblázat

Vonatkozási hónap	Egység	Készenléti díj					Ügyeleti díj					Összes
		Hétféje	Többnapos	Összes	Bíró	Íü. alk.	Hétféje	Többnapos	Összes	Bíró	Íü. alk.	
2012. január	Mezőkövesdi Jb	0.-	19.445.-	19.445.-	1	1	0.-	0.-	0.-	0	0	19.445.-
	Miskolci Jb	131.934.-	0.-	131.934.-	5	6	104.113.-	0.-	104.113.-	3	10	236.047.-
	Miskolci TSZ	0.-	0.-	0.-	0	0	43.026.-	0.-	43.026.-	0	1	43.026.-
	Összesen:	131.934.-	19.445.-	151.379.-			147.139.-	0.-	147.139.-			298.518.-
2012. február	Miskolci Jb	104.908.-	0.-	104.908.-	4	4	96.059.-	0.-	96.059.-	3	7	200.967.-
	Miskolci TSZ	0.-	0.-	0.-	0	0	60.215.-	0.-	60.215.-	0	1	60.215.-
	Összesen:	104.908.-	0.-	104.908.-			156.274.-	0.-	156.274.-			261.182.-
2012. március	Encsi Jb	0.-	3.891.-	3.891.-	0	1	0.-	0.-	0.-	0	0	3.891.-
	Kazincbarcikai Jb	0.-	11.588.-	11.588.-	1	3	0.-	9.898.-	9.898.-	0	2	21.486.-
	Mezőkövesdi Jb	0.-	20.075.-	20.075.-	2	1	0.-	0.-	0.-	0	0	20.075.-
	Miskolci Jb	126.572.-	82.253.-	208.253.-	4+3	2+1	60.676.-	162.161.-	222.837.-	1+4	10+4	431.662.-
	Miskolci TSZ	0.-	207.109.-	207.109.-	5	3	12.828.-	6.825.-	19.653.-	0	1+1	226.762.-
	Ózdi Jb	0.-	21.324.-	21.324.-	2	3	0.-	9.306.-	9.306.-	1	2	30.630.-
	Sátoraljaiújhegyi Jb	0.-	13.098.-	13.098.-	1	1	0.-	0.-	0.-	0	0	13.098.-
	Szerencsi Jb	0.-	15.449.-	15.449.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	15.449.-
	Szikszoói Jb	0.-	11.081.-	11.081.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	11.081.-
	Tiszaújvárosi Jb	0.-	12.917.-	12.917.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	12.917.-
	Összesen:	126.572.-	398.785.-	525.357.-			73.504.-	188.190.-	261.694.-			787.051.-
2012. április	Encsi Jb	0.-	16.829.-	16.829.-	1	4	0.-	0.-	0.-	0	0	16.829.-
	Kazincbarcikai Jb	0.-	19.253.-	19.253.-	3	4	0.-	19.253.-	19.253.-	3	4	38.506.-
	Mezőkövesdi Jb	0.-	38.890.-	38.890.-	2	2	0.-	0.-	0.-	0	0	38.890.-
	Miskolci Jb	35.424.-	371.175.-	406.599.-	3+8	1+8	42.473.-	169.206.-	211.679.-	3+4	1+3	618.278.-
	Miskolci TSZ	0.-	152.589.-	152.589.-	4	2	17.104.-	147.359.-	164.463.-	3	1+2	317.052.-
	Ózdi Jb	0.-	25.459.-	25.459.-	2	4	0.-	52.658.-	52.658.-	3	3	78.117.-
	Sátoraljaiújhegyi Jb	0.-	23.304.-	23.304.-	1	1	0.-	0.-	0.-	0	0	23.304.-
	Szerencsi Jb	0.-	34.766.-	34.766.-	2	3	0.-	0.-	0.-	0	0	34.766.-
	Szikszoói Jb	0.-	16.114.-	16.114.-	1	3	0.-	21.606.-	21.606.-	1	0	37.720.-
	Tiszaújvárosi Jb	0.-	23.869.-	23.869.-	2	4	0.-	0.-	0.-	0	0	23.869.-
Összesen:	35.424.-	722.248.-	757.672.-			59.577.-	410.082.-	469.659.-			1.227.331.-	
2012. május	Encsi Jb	0.-	14.288.-	14.288.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	14.288.-
	Kazincbarcikai Jb	0.-	9.346.-	9.346.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	9.346.-
	Mezőkövesdi Jb	0.-	20.075.-	20.075.-	1	1	0.-	0.-	0.-	0	0	20.075.-
	Miskolci Jb	93.273.-	198.887.-	292.160.-	3+4	4+3	40.697.-	79.909.-	120.606.-	2+2	1+3	412.766.-
	Miskolci TSZ	0.-	37.000.-	37.000.-	3	1	25.656.-	25.655.-	51.311.-	0	1+1	88.311.-
	Ózdi Jb	0.-	19.360.-	19.360.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	19.360.-
	Sátoraljaiújhegyi Jb	0.-	7.900.-	7.900.-	1	1	0.-	0.-	0.-	0	0	7.900.-
	Szerencsi Jb	0.-	19.047.-	19.047.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	19.047.-
	Szikszoói Jb	0.-	5.033.-	5.033.-	0	2	0.-	23.406.-	23.406.-	1	0	28.439.-
	Tiszaújvárosi Jb	0.-	0.-	0.-	0	0	0.-	28.456.-	28.456.-	1	2	28.456.-
Összesen:	93.273.-	330.936.-	424.209.-			66.353.-	157.426.-	223.779.-			647.988.-	

Vonatkozási hónap	Egység	Készletdíj					Ügyeleti díj					Összes
		Hétféje	Többnapos	Összes	Bíró	Iü. alk.	Hétféje	Többnapos	Összes	Bíró	Iü. alk.	
2012. június	Miskolci Jb	172.237.-	0.-	172.237.-	5	3	84.689.-	0.-	84.689.-	2	5	256.926.-
	Miskolci TSZ	0.-	0.-	0.-	0	0	104.224.-	0.-	104.224.-	0	1	104.224.-
	Összesen:	172.237.-	0.-	172.237.-			188.913.-	0.-	188.913.-			361.150.-
2012. július	Miskolci Jb	110.117.-	0.-	110.117.-	4	3	94.257.-	0.-	94.257.-	3	6	204.374.-
	Összesen:	110.117.-	0.-	110.117.-			94.257.-	0.-	94.257.-			204.374.-
2012. augusztus	Encsi Jb	0.-	4.094.-	4.094.-	0	2	0.-	0.-	0.-	0	0	4.094.-
	Kazincbarcikai Jb	0.-	14.440.-	14.440.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	14.440.-
	Miskolci Jb	32.874.-	102.064.-	134.938.-	2+3	2+3	142.514.-	65.474.-	207.988.-	3+2	5+2	342.926.-
	Miskolci TSZ	0.-	141.382.-	141.382.-	3	2	9.888.-	0.-	9.888.-	0	1	151.270.-
	Ózdi Jb	0.-	13.795.-	13.795.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	13.795.-
	Sátoraljaiújhegyi Jb	0.-	13.098.-	13.098.-	1	1	0.-	0.-	0.-	0	0	13.098.-
	Szerencsi Jb	0.-	15.334.-	15.334.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	15.334.-
	Sziksói Jb	0.-	11.081.-	11.081.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	11.081.-
	Tiszaújvárosi Jb	0.-	22.266.-	22.266.-	2	3	0.-	0.-	0.-	0	0	22.266.-
	Összesen:	32.874.-	337.554.-	370.428.-			152.402.-	65.474.-	217.876.-			588.304.-
2012. szeptember	Miskolci Jb	97.439.-	0.-	97.439.-	4	3	134.825.-	0.-	134.825.-	7	3	232.264.-
	Miskolci TSZ	0.-	0.-	0.-	0	0	46.768.-	0.-	46.768.-	0	1	46.768.-
	Összesen:	97.439.-	0.-	97.439.-			181.593.-	0	181.593.-			279.032.-
2012. október	Encsi Jb	0.-	14.154.-	14.154.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	14.154.-
	Kazincbarcikai Jb	0.-	14.896.-	14.896.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	14.896.-
	Mezőkövesdi Jb	0.-	39.520.-	39.520.-	1	1	0.-	0.-	0.-	0	0	39.520.-
	Miskolci Jb	94.326.-	277.485.-	371.811.-	3+3	2+2	37.664.-	132.729.-	170.393.-	0+3	2+2	542.204.-
	Miskolci Közig. és M.ü.	0.-	12.874.-	12.874.-	1	1	0.-	0.-	0.-	0	0	12.874.-
	Miskolci TSZ	0.-	39.971.-	39.971.-	3	1	17.104.-	0	17.104.-	0	1	57.075.-
	Ózdi Jb	0.-	2.143.-	2.143.-	0	1	0.-	28.052.-	28.052.-	1	2	30.195.-
	Sátoraljaiújhegyi Jb	0.-	11.652.-	11.652.-	1	1	0.-	0.-	0.-	0	0	11.652.-
	Szerencsi Jb	0.-	16.289.-	16.289.-	1	3	0.-	0.-	0.-	0	0	16.289.-
	Sziksói Jb	0.-	3.654.-	3.654.-	0	2	0.-	0.-	0.-	0	0	3.654.-
	Tiszaújvárosi Jb	0.-	12.977.-	12.977.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	12.977.-
	Összesen:	94.326.-	445.615.-	539.941.-			54.768.-	160.781.-	215.549.-			755.490.-
2012. november	Encsi Jb	0.-	3.891.-	3.891.-	0	2	0.-	0.-	0.-	0	0	3.891.-
	Kazincbarcikai Jb	0.-	16.668.-	16.668.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	16.668.-
	Mezőkövesdi Jb	0.-	3.646.-	3.646.-	1	1	0.-	31.598.-	31.598.-	1	1	35.244.-
	Miskolci Jb	72.909.-	124.668.-	197.577.-	3+3	2+3	105.601.-	189.100.-	294.701.-	2+2	3+4	492.278.-
	Miskolci TSZ	0.-	195.027.-	195.027.-	4	2	8.552.-	67.249.-	75.801.-	0	1+1	270.828.-
	Ózdi Jb	0.-	12.018.-	12.018.-	1	1	0.-	0.-	0.-	0	0	12.018.-
	Sátoraljaiújhegyi Jb	0.-	15.799.-	15.799.-	1	1	0.-	0.-	0.-	0	0	15.799.-
	Szerencsi Jb	0.-	20.767.-	20.767.-	2	1	0.-	0.-	0.-	0	0	20.767.-
	Sziksói Jb	0.-	5.033.-	5.033.-	0	2	0.-	0.-	0.-	0	0	5.033.-
	Tiszaújvárosi Jb	0.-	0.-	0.-	0	0	0.-	28.336.-	28.336.-	1	2	28.336.-
	Összesen:	72.909.-	397.517.-	470.426.-			114.153.-	316.283.-	430.436.-			900.862.-

Vonatkozási hónap	Egység	Készletdíj					Ügyeleti díj					Összes
		Hétféve	Többnapos	Összes	Bíró	Iü. alk.	Hétféve	Többnapos	Összes	Bíró	Iü. alk.	
2012. december	Encsi Jb	0.-	8.187.-	8.187.-	0	4	0.-	16.367.-	16.367.-	0	4	24.563.-
	Kazincbarcikai Jb	0.-	19.028.-	19.028.-	2	4	0.-	19.028.-	19.028.-	2	4	38.056.-
	Mezőkövesdi Jb	0.-	49.243.-	49.243.-	3	3	0.-	17.588.-	17.588.-	1	1	66.831.-
	Miskolci Jb	64.742.-	540.524.-	605.266.-	2+10	2+11	47.712.-	366.797.-	414.509.-	2+6	2+11	1.019.775.-
	Miskolci TSZ	0.-	210.921.-	210.921.-	6	2	135.610.-	0.-	135.610.-	0	1	346.531.-
	Ózdi Jb	0.-	34.076.-	34.076.-	2	4	0.-	13.053.-	13.053.-	1	0	47.129.-
	Sátoraljaújhelyi Jb	0.-	66.094.-	66.094.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	66.094.-
	Szerencsi Jb	0.-	17.796.-	17.796.-	3	4	0.-	51.604.-	51.604.-	3	4	69.400.-
	Sziksói Jb	0.-	14.088.-	14.088.-	1	3	0.-	5.401.-	5.401.-	1	0	19.489.-
	Tiszaújvárosi Jb	0.-	31.004.-	31.004.-	3	5	0.-	27.682.-	27.682.-	1	1	58.686.-
Összesen:	64.742.-	990.961.-	1.055.703.-			183.322.-	517.529.-	700.851.-			1.756.554.-	
2012. év Mindösszesen:	1.136.755.-	3.643.061.-	4.779.816.-			1.472.255.-	1.815.765.-	3.288.020.-			8.067.836.-	

Vonatkozási hónap	Egység	Készletdíj					Ügyeleti díj					Összes
		Hétféve	Többnapos	Összes	Bíró	Iü. alk.	Hétféve	Többnapos	Összes	Bíró	Iü. alk.	
2013. január	Miskolci Jb	237.725.-	0.-	237.725.-	9	13	111.985.-	0.-	111.985.-	5	9	349.710.-
	Miskolci TSZ	0.-	0.-	0.-	0	0	68.521.-	0.-	68.521.-	0	1	68.521.-
	Összesen:	237.725.-	0.-	237.725.-			180.506.-	0.-	180.506.-			418.231.-
2013. február	Miskolci Jb	189.233.-	0.-	189.233.-	10	8	103.233.-	0.-	103.233.-	5	2	292.466.-
	Miskolci TSZ	0.-	0.-	0.-	0	0	9.011.-	0.-	9.011.-	0	1	9.011.-
	Összesen:	189.233.-	0.-	189.233.-			112.244.-	0.-	112.244.-			301.477.-
2013. március	Encsi Jb	0.-	14.926.-	14.926.-	1	3	0.-	21.470.-	21.470.-	1	1	36.396.-
	Kazincbarcikai Jb	0.-	26.402.-	26.402.-	2	3	0.-	0.-	0.-	0	0	26.402.-
	Mezőkövesdi Jb	0.-	20.345.-	20.345.-	1	1	0.-	40.709.-	40.709.-	1	1	61.054.-
	Miskolci Jb	169.649.-	196.028.-	365.677.-	4+10	3+12	47.896.-	142.158.-	190.054.-	2+5	2+7	555.731.-
	Miskolci TSZ	0.-	188.003.-	188.003.-	9	4	27.597.-	54.068.-	81.665.-	0	1+1	269.668.-
	Ózdi Jb	0.-	7.956.-	7.956.-	1	1	0.-	52.973.-	52.973.-	2	2	60.929.-
	Sátoraljaújhelyi Jb	0.-	34.667.-	34.667.-	1	2	0.-	18.070.-	18.070.-	1	1	52.737.-
	Szerencsi Jb	0.-	57.438.-	57.438.-	2	4	0.-	0.-	0.-	0	0	57.438.-
	Sziksói Jb	0.-	12.549.-	12.549.-	0	3	0.-	0.-	0.-	0	0	12.549.-
	Tiszaújvárosi Jb	0.-	17.140.-	17.140.-	2	4	0.-	33.829.-	33.829.-	2	4	50.969.-
Összesen:	169.649.-	575.454.-	745.103.-			75.493.-	363.277.-	438.770.-			1.183.873.-	
2013. április	Miskolci Jb	310.139.-	0.-	310.139.-	0	0	88.812.-	0.-	88.812.-	0	0	398.951.-
	Miskolci TSZ	24.306.-	0.-	24.306.-	1	0	36.044.-	0.-	36.044.-	0	1	60.350.-
	Összesen:	334.445.-	0.-	334.445.-			124.856.-	0.-	124.856.-			459.301.-
2013. május	Encsi Jb	0.-	4.121.-	4.121.-	0	2	0.-	0.-	0.-	0	0	4.121.-
	Kazincbarcikai Jb	0.-	11.480.-	11.480.-	1	1	0.-	0.-	0.-	0	0	11.480.-
	Mezőkövesdi Jb	0.-	15.259.-	15.259.-	1	1	0.-	0.-	0.-	0	0	15.259.-
	Miskolci Jb	211.965.-	102.677.-	314.642.-	8+6	9+10	51.147.-	104.140.-	155.287.-	3+3	2+5	469.929.-
	Miskolci TSZ	0.-	50.772.-	50.772.-	3	2	30.079.-	29.759.-	59.838.-	0	1+2	110.610.-

2013. május	Ózdi Jb	0.-	11.595.-	11.595.-	1	1	0.-	0.-	0.-	0	0	11.595.-
	Sátoraljaújhelyi Jb	0.-	18.076.-	18.076.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	18.076.-
	Szerencsi Jb	0.-	24.781.-	24.781.-	2	2	0.-	0.-	0.-	0	0	24.781.-
	Szikszoói Jb	0.-	5.033.-	5.033.-	0	2	0.-	0.-	0.-	0	0	5.033.-
	Tiszaújvárosi Jb	0.-	12.433.-	12.433.-	1	2	0.-	0.-	0.-	0	0	12.433.-
	Összesen:	211.965.-	256.227.-	468.192.-			81.226.-	133.899.-	215.125.-			683.317.-
2013. június	Miskolci Jb	110.718.-	0.-	110.718.-	7	3	61.762.-	0.-	61.762.-	4	2	172.480.-
	Miskolci TSZ	0.-	0.-	0.-	0	0	47.313.-	0.-	47.313.-	0	1	47.313.-
	Összesen:	110.718.-	0.-	110.718.-			109.075.-	0.-	109.075.-			219.793.-
2013. I. félév Mindösszesen:		1.253.735.-	831.681.-	2.085.416.-			683.400.-	497.176.-	1.180.576.-			3.265.992.-

A készenléti díjak kifizetése 2012. évben az alábbi bírói és igazságügyi alkalmazotti létszámot érintette:

XXIX.sz. táblázat

	Bíró	Igazságügyi alkalmazott
Encsi Járásbíróság	3	17
Kazincbarcikai Járásbíróság	10	19
Mezőkövesdi Járásbíróság	11	10
Miskolci Járásbíróság	76	65
Miskolci Törvényszék	28	13
Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság	1	1
Ózdi Járásbíróság	9	17
Sátoraljaújhelyi Járásbíróság	7	8
Szerencsi Járásbíróság	11	17
Szikszoói Járásbíróság	4	16
Tiszaújvárosi Járásbíróság	9	16
Összesen:	169	199

Az ügyeleti díjak kifizetése 2012. évben az alábbi bírói és igazságügyi alkalmazotti létszámot érintette:

XXX.sz. táblázat

	Bíró	Igazságügyi alkalmazott
Encsi Járásbíróság	-	4
Kazincbarcikai Járásbíróság	5	10
Mezőkövesdi Járásbíróság	2	2
Miskolci Járásbíróság	54	84
Miskolci Törvényszék	3	16

	Bíró	Igazságügyi alkalmazott
Ózdi Járásbíróság	6	7
Sátoraljaújhelyi Járásbíróság	-	-
Szerencsi Járásbíróság	3	4
Szikszói Járásbíróság	3	-
Tiszaújvárosi Járásbíróság	3	5
Összesen :	79	132

2013. év első félév számadatainak elemzése:

- 2013. első félévében egyedül március hónapban volt ügyeleti díj kifizetés a Miskolci Törvényszéken és a Miskolci Járásbíróságon kívül, a további járásbíróságokon, amikor is ügyeleti tevékenység és kifizetés ténylegesen 6 járásbíróságot érintően valósult meg.

A készenléti díjak kifizetése 2013. év I. félévében az alábbi bírói és igazságügyi alkalmazotti létszámot érintette:

XXXI.sz. táblázat

	Bíró	Igazságügyi alkalmazott
Encsi Járásbíróság	1	5
Kazincbarcikai Járásbíróság	3	4
Mezőkövesdi Járásbíróság	2	2
Miskolci Járásbíróság	65	71
Miskolci Törvényszék	13	6
Ózdi Járásbíróság	2	2
Sátoraljaújhelyi Járásbíróság	2	4
Szerencsi Járásbíróság	4	6
Szikszói Járásbíróság	-	5
Tiszaújvárosi Járásbíróság	3	6
Összesen:	95	111

Az ügyeleti díjak kifizetése 2013. év I. félévében az alábbi bírói és igazságügyi alkalmazotti létszámot érintette:

XXXII. táblázat

	Bíró	Igazságügyi alkalmazott
Encsi Járásbíróság	1	1
Kazincbarcikai Járásbíróság	-	-
Mezőkövesdi Járásbíróság	1	1

	Bíró	Igazságügyi alkalmazott
Miskolci Járásbíróság	27	29
Miskolci Törvényszék	-	9
Ózdi Járásbíróság	2	2
Sátoraljaújhelyi Járásbíróság	1	1
Szerencsi Járásbíróság	-	-
Szikszói Járásbíróság	-	-
Tiszaújvárosi Járásbíróság	2	4
Összesen:	34	47

A készenléti/ügyeleti díjakat tartalmazó fenti táblázatok adataiból látható – a már fentebb írtaknak megfelelően – az is, hogy kizárólag a Miskolci Járásbíróságon került sor hétvégi, és a 3 vagy annál több napos munkaszüneti napok kapcsán is a fentiek kifizetésére, míg a Miskolci Törvényszéket és a további járásbíróságokat érintően csak a 3 vagy annál több napos munkaszüneti napok tekintetében valósult meg kifizetés.

Ezen több napos munkaszüneti időszakokat érintő kifizetéseket nézve megállapítható, hogy a Miskolci Törvényszékhez és a Miskolci Járásbírósághoz képest a további járásbíróságokat érintő kifizetések töredékét képezik az előbbi két bíróságon felmerült kifizetéseknek, mivel a Miskolci Törvényszéken és a Miskolci Járásbíróságon kifizetett készenléti vagy ügyeleti díjak egy adott hónapban az összes bíróságot érintő kifizetés 70 %-80 %-át teszi ki átlagosan.

Ebből levonható az a következtetés, hogy a három vagy több napos munkaszüneti napok vonatkozásában az elnöki rendelkezéssel átmenetileg módosított illetékesség, illetőleg a polgári ügyszakot érintő ügyeleti tevékenységet érintő, jogszabályban rögzített illetékesség folytán az ügyeleti díjak kifizetése is az ügyeleti tevékenységek már eleve központosított voltát igazolják.

A központi járásbíróság intézményének létrehozása kapcsán tehát e körben előnyként az állapítható meg, hogy mivel az ügyeleti tevékenység teljes központosítása mellett ugyanazon mennyiségű ügyeleti munka kerülne változatlanul elvégzésre, ezért a jelenleg a törvényszék illetékességi területén működő valamennyi járásbíróságon nyilvánvalóan megállapíthatóan a készenlétet adó bírák, illetőleg bírósági titkárok létszáma lesz csökkenthető, s ezáltal a készenléti díjak egy részének kifizetése tekintetében jelentkezhet tényként a költségmegtakarítás.

I.7.6. ÖSSZEGZÉS

Összegzésképpen megállapítható, hogy mivel az a./, b./, c./ és d./ pontban foglalt készenléti/ügyeleti tevékenységek vonatkozásában részben a Miskolci Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatának 5.5 pontja, részben pedig a Miskolci Törvényszék Elnökének a fentiekben rögzített elnöki rendelkezései nyomán a heti pihenő- és munkaszüneti napokon, illetőleg a három vagy ennél több napos munkaszünetek idején mind a vád előtti nyomozási bírói feladatkör, mind a vád utáni elfogatóparancsos ügyek tekintetében, mind az elzárással is sújtható szabálysértések gyorsított eljárás keretében történő elbírálása kapcsán, mind pedig – a kérelmezett tartózkodási helyét jelentő és

kizárólagos illetékességgel rendelkező egészségügyi intézmény illetékességet meghatározó székhelye nyomán - a pszichiátria betegek sürgősségi gyógykezelésének elrendelése kapcsán - a készenléti, illetőleg ügyeleti feladatok ellátására első fokon egyaránt a Miskolci Járásbíróság, illetőleg az a./ és b./ pontban foglalt készenléti/ügyeleti tevékenységek kapcsán első- és másodfokon - a jogszabályi rendelkezésekből adódóan - a Miskolci Járásbíróság, illetőleg a Törvényszék van kijelölve, illetőleg jogosult és köteles egyben eljárni, így ezen készenléti tevékenységek kapcsán a központosítás lehetősége már szükségképpen nem áll fenn.

E körben tehát a Központi Járásbíróság intézményének létrehozásából adódó előnyök a készenléti, illetőleg az ügyelet szervezése tekintetében első fokon az arányos munkateher-elosztás, és a jelenleg nem a székhelyi járásbíróságon szolgálatot teljesítő bíráknak és igazságügyi alkalmazottaknak a jelenleg a Miskolci Járásbíróság által teljesített készenléti, illetőleg ügyeleti tevékenységébe történő intézményesített bevonásával rögzíthetők elsődlegesen. Ezen túlmenően bármilyen készenléti/ügyeleti tevékenység központosításának nyilvánvaló előnye az, hogy az ezen tevékenység során elbírált ügytípusok kapcsán az ítélezés egységes és következetes volta a korábbihoz képest jobban érvényesülhet.

A fenti elemzésből megállapíthatóan tehát mindösszesen a megelőző távoltartás elrendelése kapcsán áll fenn jelenleg azon állapot, miszerint nem pusztán a székhelyi járásbíróság, hanem a törvényszék illetékességi területén működő további járásbíróságok is egynapos készenléti tevékenységet szerveznek a három vagy ennél több napos munkaszünetek idejére. Ezen készenléti tevékenység vonatkozásában tehát fennáll annak elvi lehetősége, hogy a létrehozandó Központi Járásbíróság szervezetén belül a Központi Járásbíróság Elnöke, mint felelős szervezze a törvényszék teljes illetékességi területére nézve a megelőző távoltartás elrendelésével kapcsolatos készenléti tevékenységet szükségképpen megosztva az egyes területi csoportok látják, illetőleg látnák el.

I.8. A Miskolci Törvényszék területén működő járásbíróságok szakmai-, igazgatási értekezleti rendszerének gyakorlata

I.8.1. TISZAÚJVÁROSI JÁRÁSBÍRÓSÁG

Ezen a bíróságon 2013. évben egy ízben került sor, elsősorban igazgatási témájú értekezlet megtartására.

A civilisztikai ügyszakban szolgálatot teljesítő bírák és igazságügyi alkalmazottak vettek ezen az értekezleten részt, és amely tanácskozás témája a távoltartási ügyelet, illetőleg ügyintézés gyakorlatának kialakítása volt, valamint az ügyeleti beosztás elkészítése, és annak zavartalan lebonyolításához szükséges szempontok ismertetése.

E bíróságon a közelmúltban vezetőváltás történt, és mivel az elnöki iroda irattárában 2011-2012. évekre nézve írásos nyoma egyéb értekezletnek nem volt, így ettől bővebb adatelemzésre jelen körülmények között mód nem nyílt.

I.8.2. ÓZDI JÁRÁSBÍRÓSÁG

Az Ózdi Járásbíróságon kialakított gyakorlat szerint évente rendszerint négy alkalommal kerül sor bírói értekezlet megtartására.

A napirend alapján a vezetői értekezleten elhangzottokról a bíróság elnöke ad tájékoztatást, ismerteti az ügyforgalmi adatokat, az aktuális létszámhelyzetet, az általa végzett igazgatási tevékenységet. A bírák beszámolót készítenek az adott időszakban végzett ítélkezési tevékenységükről, a két éven túl folyamatban lévő ügyek intézéséről, melyet ismertetnek. Minden esetben sor kerül az aktuális problémák megvitatására is.

Mindemellett szükség szerint tartanak további tanácskozásokat, ahol a felmerülő szakmai kérdések, aktuális jogszabályváltozások megbeszélésére kerül sor, illetve a polgári kollégiumi ülések anyagáról, az ott kialakított állásfoglalásokról referál a bíróság elnöke.

Alkalmazotti értekezletet évente egy alkalommal, december hónapban tart a bíróság elnöke, melynek során a bíróság éves munkatevékenységéről, a várható változásokról ad számot. Az igazságügyi alkalmazottak minden évben írásbeli beszámolót nyújtanak be a tárgyévi munkavégzésükre vonatkozóan.

Az értekezletekről minden alkalommal készül jegyzőkönyv, valamint jelenléti ív kerül felvételre.

A törvényszék igazgatási-, szakmai vezetése értesítést nem kap sem előzetesen, sem utólag az értekezletekről, tanácskozásokról. Az utóbbi években egy alkalommal került sor a törvényszék elnökének bírói értekezletre történő meghívására és részvételére.

I.8.3. MEZŐKÖVESDI JÁRÁSBÍRÓSÁG

Ezen a járásbíróságon a bíróság vezetése nem tart rendszeres értekezleteket, tanácskozásokat. Ennek oka döntően a bírák kisebb létszáma.

A polgári ügyszakban ezen a bíróságon 2 bíró ítélkezik, akik a dolgozószobák kialakítása, fekvése miatt is állandó konzultációban állnak egymással, mindketten nagyobb gyakorlatú, idősebb bírák.

A büntető bírák és a szabálysértési bíró részére rendszeres tanácskozást ugyancsak nem tart a bíróság elnöke. Egy kivétellel azonban ezek a bírák valamennyien 50 év fölötti, nagyobb ítélkezési gyakorlattal rendelkező bírák. Ezen a bíróságon 1 fiatalabb bíró kolléga teljesít szolgálatot ebben az ügyszakban, akivel a bíróság elnöke napi gyakorlatként alakította ki a rendszeres konzultációt. Nagyobb volumenű jogszabályváltozás esetén nem szervezett formában az azonos ügyszakú bírák hosszabb konzultációt folytatnak egymással.

Mindebből következik, hogy a törvényszék szakmai és igazgatási vezetését a meg sem tartott értekezletekről, illetve tanácskozásokról a bíróság elnöke nem értesíti.

Évente egy ízben tart a bíróság elnöke a bíróság valamennyi dolgozója számára tűz- és balesetvédelmi oktatást.

Ugyancsak minden év végén munkaértekezletet tart a bíróság elnöke, s a tárgyévben elvégzett munkáról rövid tájékoztatást ad a munkatársainak.

I.8.4. KAZINCBARCIKAI JÁRÁSBÍRÓSÁG

Rendszeresen, évente egy alkalommal kerül megszervezésre a bírák és igazságügyi alkalmazottak részére értekezlet, amelyen a bíróság elnöke értékeli az előző évi ügyforgalmi adatokat, beszámol a bíróság munkájáról, tárgyi- és személyi feltételek alakulásáról.

Szintén rendszeresen, a törvényszék elnöke által tartott vezetői értekezleteket követően bírói tanácskozások megtartására kerül sor, ahol ismertetésre kerül a helyi bíróság munkájáról készített beszámoló, illetőleg tájékoztatást kapnak a bírák a vezetői értekezleten elhangzottakról.

Ezen túlmenően eseti jelleggel az elnök és az elnökhelyettes ügyszakonként szakmai tanácskozásokat tart a bíróság részére. Ezek napirendje a jogszabályváltozások, jogalkalmazási kérdések, ítélkezési mutatók, két éven túli ügyek állásának megbeszélése.

Évente egy alkalommal lehetőség nyílik a helyi bíróságon a kollégiumvezetőkkel való személyes találkozásra és szakmai megbeszélésre is. 2013. évben a polgári kollégiumvezető tett látogatást a Kazincbarcikai Járásbíróságon.

Az igazságügyi alkalmazottak részére eseti jelleggel kerülnek megszervezésre értekezletek. Ezek az egyes munkaterületen dolgozók vesznek részt, pl. titkárok, lajstromvezetők, bírák mellé beosztott jegyzőkönyvvezetők, fizikai dolgozók.

A fenti tanácskozásokról a törvényszék szakmai-, igazgatási vezetése előzetes értesítést nem kap. Ezek megtartásáról és napirendjéről a vezetői értekezletekre készített elnöki beszámoló tartalmaz utólagos tájékoztatást.

I.8.5. ENCSI JÁRÁSBÍRÓSÁG

Az Encsi Járásbíróságon a bírói tanácskozások rendszeresek, azok évente négy alkalommal kerülnek megtartásra, minden esetben a törvényszék elnöke által megtartott vezetői értekezlet után.

Ezek az értekezletek a bíróság elnöke tájékoztatja a bíró kollégákat a vezetői értekezleten elhangzottakról, és közli velük a bíróság előtt álló aktuális feladatokat.

A bírói tanácskozásokról írásbeli emlékeztető készül, amelyek az elnöki iroda vezetőjénél rendelkezésre állnak.

I.8.6. SÁTORALJAÚJHELYI JÁRÁSBÍRÓSÁG

E bíróságon a bírák részére nagyobb terjedelmű és fontosabb jogszabályváltozás esetén tart a bíróság elnöke értekezletet, évente legalább négy alkalommal. Ezen alkalmakkor a bíróság elnöke a törvényszék elnöke által megtartott vezetői értekezlet után ismerteti a bíró kollégákkal a járásbíróság éves beszámolóját, és az aktuális célkitűzéseket. Ezekre az értekezletekre a bíróság vezetése rövid úton, szóban hívja meg a kollégákat, és a megbeszélésről, annak napirendjéről emlékeztetőt készít.

Az igazságügyi alkalmazottak részére rendszerint munkaszervezési kérdésekben kerül sor megbeszélések megtartására, értelemszerűen az érintett munkaterületen dolgozók részvételével.

Ezek a megbeszélések eseti jellegűek, rövid szóbeli felhívásra jelennek meg az alkalmazottak, és amelyekről külön emlékeztető nem készül.

A bíróság elnöke az igazságügyi alkalmazottakat és az ülnököket évente egy alkalommal tájékoztatja a megelőző év eredményeiről, ügyforgalmáról, stb.

Az eddig gyakorlat szerint a törvényszék vezetését a helyi értekezletek időpontjáról és napirendjéről a bíróság vezetése utólag sem tájékoztatta.

I.8.7. SZERENCSI JÁRÁSBÍRÓSÁG

Ezen a járásbíróságon a bírói és alkalmazotti értekezleteket egyaránt alkalmanként szervezi, illetve tartja meg a bíróság elnöke. Értekezletre, illetve megbeszélésre minden esetben valamilyen lényeges, a bírói vagy alkalmazotti kart érintő kérdés, probléma felmerülése esetén kerítenek sort.

A Szerencsi Járásbíróságon is az a gyakorlat, hogy a törvényszéki vezetői értekezleten elhangzottakat, legalábbis a bíróság dolgozóit érintő részében a bíróság elnöke az érintett dolgozók elé tárja, ugyanakkor ezen alkalmakkor az egyes aktuális kérdések is megtárgyalásra kerülnek.

Ilyen értekezletre évente négy-öt alkalommal kerül sor.

Szűkebb tanácskozásokat a bíró kollégákkal a bíróság elnöke rendszeresebben tart, ezek általában szakmai, munkaszervezési napirendi pontokkal érintettek. A napirendet előre a bíróság elnöke határozza meg, ám az általa szükségesnek ítéltéken túlmenően minden jelenlévőnek biztosítja a lehetőséget további napirendi pontok felvetésére és megtárgyalására. Az értekezletek nem igényelnek hosszadalmas szervezést a Szerencsi Járásbíróság kis létszámára tekintettel.

Az egyes értekezletekről, illetve megbeszélésekről a törvényszék igazgatási-, valamint szakmai vezetését a Szerencsi Járásbíróság elnöke nem szokta értesíteni tekintettel arra, hogy ezekre napokkal, vagy akár hetekkel korábban nem készül a bíróság vezetése, és ezt indokolja az is, hogy ezeknek a megbeszéléseknek az időtartama legfeljebb 1 óra.

I.8.8. SZIKSZÓI JÁRÁSBÍRÓSÁG

E bíróság csekély személyi méreteire tekintettel, és az ezzel összefüggő ésszerűségi követelményekre is figyelemmel a bírói-, alkalmazotti tanácskozások gyakorlata az, hogy egy adott probléma felmerülésekor tartanak értekezletet, és azt a legrövidebb időn belül megbeszélik anélkül, hogy erre nézve külön meghívóval tanácskozás kerülne összehívásra. Amennyiben olyan jellegű kérdés kerül megvitatásra, amely ezt igényli, azaz a helyi szinten túlmutat, úgy erről tájékoztatja a bíróság elnöke a törvényszék elnökét, illetve szakmai vezetőit.

Ezen a bíróságon is az a gyakorlat alakult ki, hogy az egyes törvényszéki vezetői értekezletek után a bíróság elnöke az azt követő munkanapon tájékoztatja a bíróság dolgozóit az őket érintő elhangzott adatokról, információkról.

A járásbíróság összes dolgozója részére évente egy alkalommal tart éves értékelést a bíróság elnöke, ennek időpontját a törvényszék elnöke felé előzetesen jelzi.

I.8.9. MISKOLCI JÁRÁSBÍRÓSÁG

A Miskolci Járásbíróság elnöke évente egy alkalommal beszámol a miskolci bírói karnak és a bíróság más dolgozóinak a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről.

Ugyancsak a bíróság elnöke a Miskolci Járásbírósághoz megválasztott ülnökök részére évenként egy ízben ülnöki értekezletet tart.

A fentieket meghaladóan 2011., 2012. illetve 2013. években a Miskolci Járásbíróságon mindösszesen az alábbi 64 darab szakmai-, illetve igazgatási értekezletet tartották a bíróság vezetői:

XXXIII.sz. táblázat

	Dátum	Előadó	Téma	Résztevők
1.	2011. 02. 24.	dr. Patik Antónia	Jegyzőkönyv kellékei (Be. 250. §)	Miskolci Városi Bíróság büntető ügyszakában joggyakorlatot végző fogalmazók
2.	2011. 02. 25.	dr. Patik Antónia	Pénzbüntetés átváltoztatása; Zárt adatkezelés; Legfelsőbb Bíróság részére felülvizsgálati eljárás lefolytatása; Kizárásra vonatkozó szabályok; Felterjesztési utasítás; Be. 70/B. §; Jegyzőkönyvvezetés szabályai; A jogerő megállapításának időpontja; Be. módosítás; Btk. módosítás;	Miskolci Városi Bíróság büntető bírái
3.	2011. 02. 25.	dr. Patik Antónia	Be. és Btk. módosítások, aktuális kérdések	Miskolci Városi Bíróság büntető bírái és büntető ügyszakba beosztott titkárai
4.	2011. 03. 22.	dr. Répássy Árpád	A civilisztikai ügyszak 2010. évi, illetve első negyedéves teljesítményéről, a törvénykezési szünetig az ügyszakra váró feladatokról és az elnök által megfogalmazott célokról történő tájékoztatás	Miskolci Városi Bíróság polgári bírái
5.	2011. 03. 25.	dr. Patik Antónia	Btk. II. szakaszának alkalmazási problematikája és szabályai; A két éven túli ügyek vizsgálatával kapcsolatos megállapítások; Egyéb, időközben felmerült szakmai kérdések megbeszélése	Miskolci Városi Bíróság büntető bírái és büntető ügyszakba beosztott titkárai
6.	2011. 03. 31.	dr. Patik Antónia	Határozat szerkesztés Be. szabályai	Miskolci Városi Bíróság büntető ügyszakában joggyakorlatot végző fogalmazók

	Dátum	Előadó	Téma	Résztevők
7.	2011. 04. 08.	dr. Kriston Róbert	A 2011. évi április hó 04. napjától érvényes heti ügyeleti rend, és a gyorsított eljárással érintett szabálysértési ügyekben történő titkári feladatok és a gyorsított eljárással érintett szabálysértési ügyek letárgyalására és elbírálására vonatkozó szabályzatban foglaltak megbeszélése; Aktuális jogalkalmazási problémák megbeszélése	Miskolci Városi Bíróság szabálysértési bírái és szabálysértési ügyszakba beosztott titkárai
8.	2011. 04. 08.	dr. Kriston Róbert	Vizsgálat során feltárt szakmai problémák, hiányosságok megvitatása; Nyomozási hibák és hiányosságok csoportszintű megbeszélése; A Btk. és a Be. 2011. évi január hó 01. napjától hatályos módosításai kapcsán felmerülő aktuális jogalkalmazási problémák megbeszélése	Miskolci Városi Bíróság nyomozási bírái és a B.I. szakmai csoportba beosztott büntető bírák
9.	2011. 04. 15.	dr. Répássy Árpád	A büntető- és szabálysértési ügyek nyomozása, nyomozásfelügyelete és tárgyalása során felmerülő szakmai problémák megvitatása	Miskolci Rendőrkapitányság vezetője, Bűnügyi osztályvezetője
10.	2011. 04. 15.	dr. Répássy Árpád	Vezetői értekezlet	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője; Miskolci Városi Rendőrkapitányság vezetője; Miskolci Városi Ügyészség vezetője; Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség vezetője
11.	2011. 04. 26.	dr. Répássy Árpád	Az egyes időközi jogszabályváltozások által szükségesé tett szakmai kérdésekről történő tájékoztatás; A két éven túli ügyek soron kívüli ügyintézésének szükségességére történő felhívás	Miskolci Városi Bíróság polgári bírái
12.	2011. 06. 03.	dr. Patik Antónia	Pénzbüntetés átváltoztatása; Zárt adatkezelés; Legfelsőbb Bíróság részére felülvizsgálati eljárás lefolytatása; Jegyzőkönyvvezetéssel kapcsolatos megállapítások; Új számra iktatás;	Miskolci Városi Bíróság büntető, szabálysértési és büntető ügyszakban dolgozó titkárok mellé beosztott jegyzők

	Dátum	Előadó	Téma	Résztevők
	2011. 06. 03.	dr. Patik Antónia	Szóhasználat; Gépi napló kitöltése; E-mail folyamatos figyelése; Személyes meghallgatás; Iratborító folyamatos vezetése; Postázó program ellenőrzése; „C”, „Fk”, „D” lapok kitöltése; Tárgyalási jegyzék kifüggesztése; Pótboríték folyamatos vezetése; Nyári törvénykezési szünet; Tárgyalótermi viselkedés, öltözet	
13.	2011. 06. 17.	dr. Patik Antónia	A T/3522. irományszámú egyes eljárási és igazságszolgáltatást érintő egyéb törvények módosításáról benyújtott törvénycsomagnak a Be. módosításával összefüggő rendelkezéseinek megbeszélése	Miskolci Városi Bíróság büntető ügyszakos bírái
14.	2011. 06. 17.	dr. Répássy Árpád	Az első 5 hónapi civilisztikai ügyszakbeli teljesítményről, törvénykezési szünet ügyeleti rendjéről, az ügyeletes bírák feladatairól, kötelezettségeiről, azok konkrét ügyek szerinti tartalmáról, elnöki döntésről történő tájékoztatás	Miskolci Városi Bíróság polgári bírái
15.	2011. 06. 24.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	A Pp. módosítás vonatkozó szabályai; A pertartam rövidítését szolgáló eljárásjogi szabályok	Miskolci Városi Bíróság polgári bírái
16.	2011. 09. 30.	dr. Patik Antónia	A 2011. évi július hó 13. napjától hatályba lépett Be. és Btk. módosítások megbeszélése	Miskolci Városi Bíróság büntető ügyszakos bírái, büntető ügyszakba beosztott titkárai
17.	2011. 09. 30.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Elmefelülvizsgálattal kapcsolatos tájékoztatás	Miskolci Városi Bíróság polgári bírái
18.	2011. 10. 03.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Ügykezeléssel kapcsolatos problémák megbeszélése	Miskolci Városi Bíróság titkárok mellé beosztott ügykezelői
19.	2011. 10. 04.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Végrehajtási ügyek intézése	Miskolci Városi Bíróság titkárai
20.	2011. 10. 05.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Elmefelülvizsgálattal kapcsolatos ügyek intézése során felmerült problémák megbeszélése	Miskolci Városi Bíróság elmefelülvizsgálattal foglalkozó ügykezelők
21.	2011. 10. 06.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Panasznap tartásával kapcsolatban felmerülő problémák megbeszélése	Miskolci Városi Bíróság fogalmazói

	Dátum	Előadó	Téma	Résztevők
22.	2011. 11. 25.	dr. Kriston Róbert	<p>A 2011. évi április hó 04. napjától érvényes heti ügyeleti rend, a 2011. évi nyári törvénykezési szünet alatti ügyelet gyakorlati tapasztalatainak megbeszélése;</p> <p>A 2011. évi téli törvénykezési szünet ügyeletei beosztásának megbeszélése;</p> <p>A gyorsított eljárással érintett szabálysértési ügyekben felmerült szakmai problémák megbeszélése;</p> <p>A rendőrség által jelzett szakmai problémák megvitatása;</p> <p>Aktuális jogalkalmazási problémák megbeszélése</p>	Miskolci Városi Bíróság szabálysértési bírái és a szabálysértési ügyszakba beosztott titkárai
23.	2011. 11. 25.	dr. Kriston Róbert	<p>Két éven túli pertartamú büntető ügyek vizsgálatának tapasztalatai, szakmai problémák, hiányosságok megvitatása;</p> <p>Nyomozási és vádemelési, vádképviselési hibák és hiányosságok csoportszintű megbeszélése;</p> <p>Egyéb, az ítékezés, illetőleg az ügyeletei tevékenység során felmerült aktuális jogalkalmazási problémák megbeszélése</p>	Miskolci Városi Bíróság nyomozási bírái és a B.I. szakmai csoportba beosztott büntető bírák
24.	2012. 01. 05.	dr. Stefánné dr. Nemes Erika	<p>Bírósági panasznapon felveendő keresetek, kérelmek köre;</p> <p>Hatáskör, illetékesség;</p> <p>A keresetlevél kötelező kellékei;</p> <p>Bírósági eljárási illetékek;</p> <p>A 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet ismertetése;</p> <p>Személyes illetékmentesség, illetékmentes ügyek ismertetése;</p> <p>Személyes illetékfeljegyzési jog, tárgyi illetékfeljegyzési jog;</p> <p>Aktív, passzív, perbeli legitimáció;</p> <p>A panasznapon leggyakrabban előforduló keresettípusok ismertetése;</p> <p>Panasznapi viselkedéssel kapcsolatos elvárások</p>	Miskolci Városi Bíróság fogalmazói
25.	2012. 01. 19.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Panasznap tartásával kapcsolatban felmerülő problémák megbeszélése	Miskolci Városi Bíróság fogalmazói

	Dátum	Előadó	Téma	Résztevők
26.	2012. 04. 27.	dr. Kriston Róbert	<p>A 2012. évi április hó 15. napjától hatályos, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. tv. új, jogértelmezési, illetőleg jogalkalmazási problémákat felvető rendelkezéseinek megvitatása;</p> <p>A 2011. évi nyári törvénykezési szünet alatti ügyelet gyakorlati tapasztalatainak megbeszélése a 2012. évi heti ügyeleti rend és nyári törvénykezési szünet alatti ügyeleti tevékenység szervezése céljából;</p> <p>A gyorsított eljárással érintett szabálysértési ügyekben felmerült szakmai problémák megbeszélése;</p> <p>A rendőrség által jelzett szakmai problémák megvitatása;</p> <p>A szabálysértési iroda működésével kapcsolatos esetleges problémák megbeszélése a szabálysértési iroda vezetőjének részvételével</p>	Miskolci Városi Bíróság szabálysértési bírái, szabálysértési ügyszakba beosztott titkár
27.	2012. 05. 18.	dr. Patik Antónia	Ügyviteli, szakmai témák	Miskolci Városi Bíróság büntető bírái
28.	2012. 05. 30.	dr. Kriston Róbert	Szakmai konzultáció	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály vezetője
29.	2012. 06. 01.	dr. Kriston Róbert	Szabálysértési értekezlet a 2012. évi II. tv.-hez kapcsolódó jogalkalmazási problémák kapcsán	dr. Révay György
30.	2012. 06. 20.	dr. Répássy Árpád	A büntető- és szabálysértési ügyek nyomozása, nyomozásfelügyelete és tárgyalása során felmerülő szakmai problémák megvitatása, továbbá a bíróság elé állításos ügyek, illetőleg a nyomozási bírók hatáskörébe tartozó ügyek intézése során felmerülő szakmai problémák megbeszélése	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség, Miskolci Városi Ügyészség, Miskolci Rendőrkapitányság vezetője
31.	2012. 07. 10.	dr. Répássy Árpád	A bírósági ügyvitel szabályai	Miskolci Törvényszék bíróságaihoz 2012. évi április hó 01. napja utáni időszakban kinevezett, korábban más munkahelyen szolgálatot teljesítő bírósági titkárok

	Dátum	Előadó	Téma	Résztevők
32.	2012. 07. 12.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Polgári perrendtartás és a végrehajtás szabályai	Miskolci Törvényszék bíróságaihoz 2012. évi április hó 01. napja utáni időszakban kinevezett, korábban más munkahelyen szolgálatot teljesítő bírósági titkárok
33.	2012. 07. 12.	dr. Kriston Róbert	Szabálysértési eljárás	Miskolci Törvényszék bíróságaihoz 2012. évi április hó 01. napja utáni időszakban kinevezett, korábban más munkahelyen szolgálatot teljesítő bírósági titkárok
34.	2012. 09. 14.	dr. Patik Antónia	Bírósági ügyintézők; Nyári tárgyalásmentes időszakot érintő kérdések; Szakmai tárgykör; Egyéb szakmai és igazgatási, iratkezelési problémák	Miskolci Városi Bíróság büntető ügyszakba beosztott bírái, titkárai, ügyintézői
35.	2012. 09. 19.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Fogalmazói megbeszélés	Miskolci Városi Bíróság fogalmazói
36.	2012. 10. 11.	dr. Patik Antónia	Naplóvizsgálat megállapításai; Ügyintézői munkafolyamattal kapcsolatos észrevételek	Miskolci Városi Bíróság büntető ügyszakba beosztott bírái
37.	2012. 11. 09.	dr. Kriston Róbert	A 2012. évi április hó 16. napjától hatályos, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. tv. további jogértelmezési, illetőleg jogalkalmazási problémákat felvető rendelkezéseinek megvitatása; Az SZNYR működésével összefüggésben felmerülő szakmai és igazgatási kérdések megbeszélése; A 2012. évi nyári törvénykezési szünet alatti ügyelet gyakorlati tapasztalatainak megbeszélése a 2013. évi heti ügyeleti rend és nyári törvénykezési szünet alatti ügyeleti tevékenység szervezése céljából; A gyorsított eljárással érintett szabálysértési ügyekben felmerült szakmai problémák megbeszélése; A rendőrség által jelzett szakmai problémák megvitatása;	Miskolci Városi Bíróság szabálysértési bírái, szabálysértési ügyszakba beosztott titkárok, szabálysértési ügyszakba beosztott ügyintézők, szabálysértési ügyszakban dolgozó tisztviselők és írnokok, és a szabálysértési iroda vezetője

	Dátum	Előadó	Téma	Résztevők
	2012. 11. 09.	dr. Kriston Róbert	A szabálysértési iroda működésével kapcsolatos esetleges problémák megbeszélése a szabálysértési iroda vezetőjének részvételével; A szabálysértési bírák mellé beosztott bírósági ügyintézők munkarendjének és feladatköreinek megvitatása	
38.	2012. 11. 13.	dr. Répássy Árpád	Igazgatási értekezlet	Miskolci Városi Bíróság büntető bírái
39.	2012. 11. 29.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Szakmai megbeszélés	Miskolci Városi Bíróság fogalmazói
40.	2013. 01. 04.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Elme felülvizsgálat	Miskolci Járásbíróság polgári bírái
41.	2013. 01. 11.	dr. Répássy Árpád, dr. Patik Antónia dr. Kriston Róbert,	A büntető ítékezés igazgatási összefüggései a szabálysértési ügyszakkal	Miskolci Járásbíróságra beosztott büntető bírák
42.	2013. 01. 23.	dr. Patik Antónia	Jegyzőkönyv kellékei (Be. 250. §)	Miskolci Járásbíróság büntető ügyszakában dolgozó, kevesebb gyakorlattal rendelkező igazságügyi alkalmazottak
43.	2013. 01. 30.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	A polgári ügyszakban dolgozó jegyzők főbb feladatai; A tárgyalási jegyzőkönyv felépítésére, leírására vonatkozó szabályok; A „nem kereste” tájékoztatás, a jogerőre emelkedés értesítésének kiadásával kapcsolatos szabályok; A kisértékű perekre vonatkozó eljárási szabályok; A polgári ügyszakban használt nyomtatványok	Miskolci Járásbíróság polgári ügyszakában dolgozó jegyzők
44.	2013. 01. 31.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Szakmai megbeszélés	Miskolci Járásbíróság szabálysértési és végrehajtási titkárok
45.	2013. 02. 05.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Szakmai megbeszélés	Miskolci Járásbíróság végrehajtási titkárok
46.	2013. 02. 06.	dr. Kriston Róbert	A szabálysértési ügyszakban az ügyérkezés tekintetében a közel múltban bekövetkezett jelentős növekedés	Szabálysértési ügyszakban eljáró bíró és bírósági titkár
47.	2013. 02. 06.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Az ügyviteli szabályok gyakorlati alkalmazása a polgári ügyszakban;	Miskolci Járásbíróság polgári ügyszakában dolgozó jegyzők

	Dátum	Előadó	Téma	Résztevők
48.	2013. 02. 06.	dr. Patik Antónia	Az ügyviteli szabályok alkalmazása a gyakorlatban	Miskolci Járásbíróság büntető ügyszakában dolgozó, kevesebb gyakorlattal rendelkező igazságügyi alkalmazottak
49.	2013. 02. 13.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Szakmai megbeszélés	Miskolci Járásbíróság végrehajtási titkárok
50.	2013. 03. 01.	dr. Patik Antónia	Két éven túli ügyek vizsgálata során tapasztaltak; Másodfokú határozatokban jelzett hibák; Egyes jogszabály módosítások; Ügyviteli szabályok	Miskolci Járásbíróság büntető ügyszakos bírái, büntető ügyszakba beosztott titkárok
51.	2013. 03. 11.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	A panasznap munká ellenőrzése során megállapítottak megbeszélése	Miskolci Járásbíróság bírósági fogalmazói
52.	2013. 03. 12.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Letéti kérelem; Távoltatásról tájékoztatás; Jogutódlást megállapító végzés	Miskolci Járásbíróság végrehajtási titkárok
53.	2013. 04. 02.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Vht. a kifogással kapcsolatos jogszabályok módosítása; Tárgyalás halasztásával kapcsolatos együttműködés a bírák jegyzőivel	Miskolci Járásbíróság végrehajtási titkárok
54.	2013. 04. 05.	dr. Répássy Árpád	Egységes jogalkalmazás megteremtése és az első és másodfokú ítélezésben résztvevők közötti közvetlen párbeszéd előmozdítása	Miskolci Járásbíróság polgári bírái
55.	2013. 04. 12.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika, dr. Répássy Árpád	Kis értékű ügyekben tárgyalás előkészítési szakban adott tájékoztatással kapcsolatos egységes szakmai álláspont kialakítása	Miskolci Járásbíróság polgári bírái
56.	2013. 04. 19.	dr. Répássy Árpád	Igazgatási értekezlet	Titkárok
57.	2013. 04. 23.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Tájékoztatás a pszichiátriai betegek önkéntes és sürgősségi gyógykezelésének elrendelésével kapcsolatos intézkedésekről	Miskolci Járásbíróság szabálysértési és végrehajtási titkárok
58.	2013. 05. 07.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Az elme felülvizsgálattal kapcsolatos kérdések; Zálogjogosulti bekapcsolódás	Miskolci Járásbíróság végrehajtási titkárok
59.	2013. 05. 14.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika, dr. Répássy Árpád	Devizahiteles perek	Miskolci Járásbíróság polgári bírái

	Dátum	Előadó	Téma	Résztevők
60.	2013. 05. 15.	dr. Patik Antónia	Be. XXIII. fejezete a magánvádas eljárásról; A tárgyalás mellőzéses eljárás; Az iratkezelésre vonatkozó szabályok; Bíró akadályoztatása esetén a bírósági titkárok által történő halasztás eljárási rendje	Miskolci Járásbíróság büntető ügyszakba beosztott titkárok
61.	2013. 05. 30.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	A panasznap tartásának rendjének változásáról 2013. évi május 31. napjától; Tájékoztatás a 2013. évi június 14. napján a panasznap rendjének változásáról	Miskolci Járásbíróság bírósági fogalmazói
62.	2013. 06. 05.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	A Vht. 31/A. § és a 224/A. § alkalmazása; A zálogjogos bekapcsolódással kapcsolatos eljárás illetéke; A nyári tárgyalásmentes időszakokra vonatkozó és az iratkezeléssel kapcsolatos megbeszélés	Miskolci Járásbíróság végrehajtási titkárok
63.	2013. 06. 21.	dr. Patik Antónia	Másodfokú határozatokban jelzett hibák; 2013. évi július hó 01. napjától hatályos új Btk.; A Miskolci Törvényszék büntető kollégiumán elhangzottak ismertetése; ügyviteli szabályok; tárgyalásmentes időszakot érintő igazgatási, szakmai kérdések, eljárási rend	Miskolci Járásbíróság büntető ügyszakos bírái, büntető ügyszakba beosztott titkárok
64.	2013. 06. 27.	dr. Kőváriné dr. Vágási Erika	Iratkezelés	Miskolci Járásbíróság polgári ügyszakos ügykezelői

A fentebbi táblázatban szereplő, mindösszesen 64 értekezletből 54 kifejezetten szakmai témájú volt, míg igazgatási tartalommal 10 darab bírt.

Az 54 darab szakmai értekezletből 24 darab a büntető-, illetve szabálysértési ügyszakot, a fennmaradó 30 szakmai értekezlet pedig a civilisztikai ügyszakot érintette.

A Miskolci Járásbíróság vezetői az alábbi számú szakmai-, illetve igazgatási értekezleteket tartották:

A bíróság elnöke 12 esetben tartott értekezletet, melyből 5 szakmai, 7 igazgatási tartalmú volt.

A bírósági jelenlegi elnökhelyettese 10 értekezlet megtartásában vett részt, melyből 9 volt a szakmai, és 1 az igazgatási jellegű.

A bíróság jelenlegi büntető csoportvezetője 16 értekezletet tartott, melyből 15 szakmai-, 1 igazgatási témát érintett.

A bíróság jelenlegi polgári csoportvezetője 26 szakmai értekezletet tartott, illetve részben ennyin vett részt.

I.8.10. A KÖZPONTI JÁRÁSBÍRÓSÁG LEHETSÉGES HATÁSAI A HELYI ÉRTEKEZLETI GYAKORLATRA

A vidéki, és a székhelyi járásbíróság értekezleteti gyakorlatának összevetése eredményeképpen látható, hogy a Miskolcon ítélkező bíró, illetve titkár kollégák jelentősen intenzívebb, gyakoribb, és ezáltal aktívabb szakmai és igazgatási támogatásban részesülnek, mint az egyébként azonos szinten, de a megye székhelyén kívüli más helyen ítélkező bíró kollégáik.

Az gyakorlatilag mérhetetlen, hogy a Miskolci Járásbíróság bíráinak szakmai értelemben vett ítélkezési színvonalához ez a fajta rendszeres vezetői gondozás, illetve gondoskodás mennyiben és hogyan járul hozzá.

Az azonban nem képezheti vita tárgyát, hogy ezen értekezleteti rendszer, illetve gyakorlat bizonyosan nagyobb lehetőséget teremt az ítélkezés szakmai színvonalának emelésére, illetve tartósan magas szinten tartására, mint a fentebb ismertetett vidéki gyakorlat szerinti.

Ezeknek a működési tulajdonságokbeli eltéréseknek, melyek az előbbiekben írtak szerint a székhelyi bíróság, illetve a vidéki járásbíróságok között mutatkoznak egyértelműen az az oka, hogy a Miskolci Járásbíróság rendelkezik azzal a szakmai-, igazgatási kapacitással, azaz megfelelő számú bírósági vezetővel, amely a fentebbi teljesítmény nyújtásához egyébként elengedhetetlenül szükséges. Ebből az is látszik, hogy egy nagyobb szervezeti egységben lényegesen könnyebb megszervezni a munkavállalók szakmai értelemben vett gondozásának lehetőségét, annak rendszerességét, illetve intézményessé tételével együtt.

I.9. A bírói munkateher és hátralék bírósági szervezeti összefüggései

I.9.1. BEVEZETÉS

A magyarországi bírósági szervezetrendszer járásbírósági szintjének szervezeti átalakításával összefüggő, illetve azt esetlegesen eredményező központi járásbíróság intézményének koncepciójával kapcsolatban már a bevezetésben is utaltunk arra, hogy e megújítás indokai, az ahhoz vezető szándék gyökere az ítélkezés időszerűségének – a rendelkezésre álló munkaerőelosztás optimalizálásán keresztül megvalósuló – javítására irányuló igényben keresendő.

A bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény jelenleg hatályos 76.§.(4) bekezdésének e./ pontja miatt ma már a bíróságok központi igazgatásának törvényi feladata, ekként kötelezettsége is az egyes bíróságokon esetlegesen tapasztalható munkateher-aránytalanságok kiküszöbölése.

E jogszabályi rendelkezés szerint ugyanis az OBH Elnöke a statisztikai adatgyűjtéssel, az ügyelosztással, és a munkateher-méréssel kapcsolatos feladatkörében meghatározza, és szükség esetén évente felülvizsgálja a bírói munkateher mérésére szolgáló adatlapokat és módszereket, legalább évente 1 alkalommal áttekinti a munkateher, és az országos ügyfor-

galmi adatok alakulását, valamint bírósági szintenként és ügyszakonként meghatározza a peres és nemperes eljárások átlagos országos munkaterhét.

Természetesen magából a jogszabálysövegből is következik, de a törvény indokolása ugyancsak kifejezetten rögzíti, hogy kiemelt jelentőségű jogalkotói elvárás fűződik ahhoz, hogy a bíróságok központi igazgatása a bíróságok arányos munkaterhét megteremtse.

Noha nyilvánvaló, de mégis rögzítjük, hogy a bírói-bírósági munkateher és hátralék kérdésköre az ahhoz a fentebb írtakkal kapcsolódó OBH elnöki feladattal, és az annak háttérében álló jogalkotói szándékkal együtt olyasformán van (illetve lehet) szerves, és egyúttal rendkívül szoros összefüggésben a központi járásbíróság intézményével, hogy e vizionált szervezeti egység – erre alkalmas, tehát megfelelő jogszabályi rendezéssel létrehozott tartalmat feltételezve – az egyik, ha nem a legalkalmasabb, és legeredményesebb eszköze lehet(ne) a helyi szintű, első folyamodású bíróságok és bírák munkaterhének arányossá tételének, a hátralék kialakulása megelőzésének, illetve a már kialakult hátralék megszüntetésének, ezeken keresztül javítva közös munkánk egyik legfontosabb teljesítménymérőjét: az időszerűséget.

I.9.2. AZ IDŐSZERŰSÉG PROBLEMATIKÁJA, RELEVÁNS ADATAI PÉLDÁLÓZÓ ISMERTETÉSE

Az alábbiakban szereplő elemzésben ennek az összefüggésnek a releváns fogalmaira, azoknak a jelen koncepcióval való kapcsolódásaira, valamint a munkateher-mérés, -arányosítás, hátralékfeldolgozás azon aktuális kérdéseire fogunk kitérni, amelyek szerves logikai és tartalmi összefonódásban vannak a központi járásbíróság szervezeti jogintézményével, és az annak ötletét adó, a bíróságon elvárásként jelentkező jogalkotói indokok, illetve szándék háttérében álló társadalmi elvárásokkal.

Annak megítélése, hogy ma Magyarországon a bírósági eljárások mennyire időszerűek, azaz, hogy időben mennyire húzódnak el sokféle-fajta értékelő megállapítással, illetve állítással lenne összefüggésbe hozható, hiszen e tekintetben nincs egy objektív, például jogszabályban meghatározott mérce, ami alapján a szubjektív megítéléstől függetlenül azt mondhatjuk, hogy egy bírósági döntés időszerűen, vagy időszerűtlenül született meg. Éppen ezért ennek a többféle társadalmi összefüggést is érintő kérdésnek a boncolgatásától eltekintünk.

Azt azonban teljesen egyértelműen állíthatjuk – ez ugyanis már az egyedi, szubjektív látásmódtól teljesen függetlenül tényként megállapítható -, hogy Magyarország egyes fizikai, és ekként bírósági szervezeti értelemben vett területein, régióiban az egyes ügyszakokban az eljárások időszerűségi mutatói jelentős eltéréseket mutatnak.

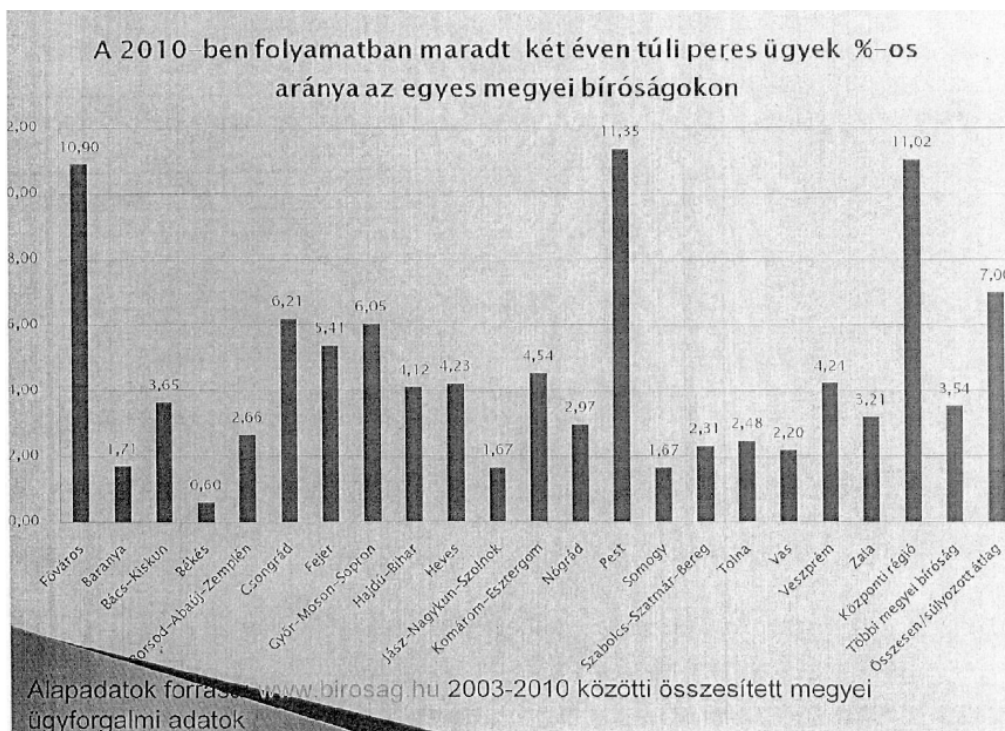
Az is tényként szögezhető le, hogy mindez a jogkereső állampolgárok igen széles rétegét érinti.

A fentiek mellett pedig az a következtetés is levonható, hogy a bíróságok ebbéli teljesítménye, jobban mondva az általuk e tekintetben elért eredmények különbözősége a honi ítélkezésünk egyik nemkívánatos jellemvonását képezik.

A bírósági szervezetrendszerben az időszerűségi mutatók legjellemzőbbjeként a 2 éven túli ügyeket, illetve azok egymáshoz viszonyított arányát (időben: egy bírósági szervezeti egység releváns adataik összehasonlításával; térben: különböző bíróságok azonos időbeli összehasonlításával) tartjuk nyilván. A jelen koncepció szempontjából értékelésre érdemes különbségek természetesen az egyes bíróságok (területek) között állnak fenn.

A bírósági szervezetek között, az időszerűség tekintetében fennálló különbségek érzékeltetésére az alábbiakban álljon itt a 2010. évben valamennyi ítélkezési ügyszakot, illetve szintet magában foglaló releváns táblázat:

XXXIV.sz. táblázat

Noha a fenti összehasonlítás nem az egy megyén belül működő járásbíróságok adatait veti össze, de az időszerűségi jellemzők működési területenkénti igen jelentékeny eltéréseit mégis jól mutatják. Ráadásul az ezeknek az eltéréseknek a kialakulásához vezető körülményeknek az egyes megyénkénti járásbíróságokon is nyilvánvalóan hasonló hatást kell tulajdonítanunk.

Mert egy szervezeten belül egy állandó befolyásoló körülménynek a nagyobb szervezeti egységre gyakorolt hatása és annak eredménye mindig azonos a kisebb szervezeti egységben kifejtettel. Tehát, ha az egyes megyék és járásbíróságaik között ilyen jelentékenyek az időszerűségi különbségek, akkor nagy valószínűséggel, sőt szükségszerűen az egy megyén belüli járások között is hasonlóak az eltérések.

Mindemellett pedig, mint azt majd a későbbiekben látni fogjuk, az időszerűséget közvetett módon nagy mértékben befolyásoló jelentős munkateherbeli eltérések is jellemzik a magyarországi helyi bíróságokat.

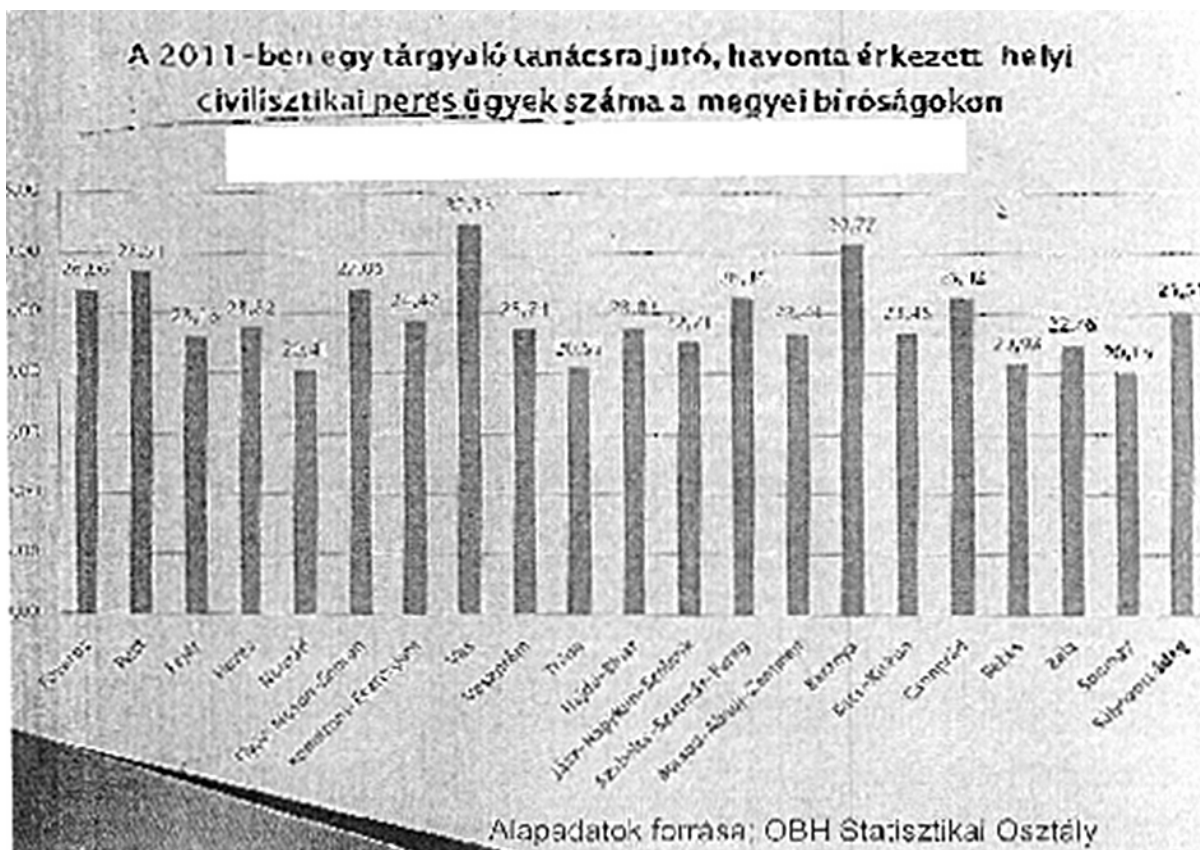
Ennek érzékeltetésére ugyancsak álljon itt az alábbi két táblázat, amely peres ügyszakonként foglalja magába a helyi bíróságok megyénkénti munkateherét.

Természetesen ide is vonatkozik az ezzel kapcsolatban a hátralékoknál megfogalmazott törvényszerűség, azaz, hogy a megyék járásbíróságainak ebbéli sokszínűsége nyilvánvalóan jellemző az egy megyén belüli járásbíróságok releváns tulajdonságaira is, hiszen a munkateherbeli eltérést okozó körülmények az egy megyén belüli járásbíróságokra ugyanúgy hatnak, mint a megyénkénti járásbíróságok összességére.

XXXV.sz. táblázat

XXXVI.sz. táblázat

I.9.3. AZ OBH SZEREPE A BÍRÓSÁGI TERHELÉS KEZELÉSÉBEN

Az Országos Bírósági Hivatal Elnöke annak érdekében, hogy a fentebb írt jogszabályi feladatából adódóan a bírósági szervezetrendszernek ezen időszerűségi eltérésekben meg nyilvánuló kedvezőtlen tulajdonságát megszüntesse, az Országos Bírósági Hivatalon belül létrehozott egy, a munkateher mérésével, annak kiegyenlítéséhez szükséges intézkedések előkészítésével foglalkozó munkacsoportot.

E munkacsoport számos olyan, éppen ennél fogva az alábbiakban általunk is felhasznált megállapítást tett és definíciót határozott meg a rendesbírósági ítélkezés időszerűsége, valamint a bírói munkateher és hátralék összefüggéseiről, amelyek szervesen érintik a központi járásbíróságok gondolatát, mint koncepciót.

Az alábbi megállapítások rögzítését azért tartjuk feltétlenül szükségesnek, mert azok olyan törvényszerűségeket tartalmaznak, amelyek a legalapvetőbben jellemzők a bírósági szervezet működésére, továbbá a bírói ítélkezési munkára, mint tevékenységre, és ezáltal egyfajta visszaható hatással, egyúttal jellemzik is azokat.

Ezeket a törvényszerűségeket pedig a központi járásbíróság koncepciójának a kidolgozásakor folyamatosan szem előtt tartottuk, mondhatni ezeknek a figyelembe vételével, e törvényszerűségek alapjaira építettük fel azt.

Ez egyben azt is jelenti, hogy megítélésünk szerint az ítélkezés időszerűségének a bírói munkateherrel, illetve a bírósági működés hátralékaival való összefüggései, és az ezekben feltárt törvényszerűségek a majdani esetleges törvényi rendezés alapjait is kell, hogy képezzék.

I.9.4. A BÍRÓSÁGI MUNKATEHER ÉS A HÁTRALÉK FOGALMAI, VALAMINT EZEK TÁRSULT TÖRVÉNYSZERŰSÉGEI

Ekként az általunk figyelembe vett lényeges tényezők, illetve összefüggések az alábbiak:

- a bírói munkateher nem csak peres ügyekre korlátozódik, vannak olyan nem peres ügyek, amelyek ennek ellenére bírói hatáskörbe tartoznak, ugyanakkor azonban figyelembe kell venni a kifejezetten titkári működést, sőt, a bírósági ügyintézőit is.

Az elemzéseink, következtetéseink és az esetleges megoldásra tett javaslataink kialakításakor tehát a bíróságokat terhelő valamennyi munkára figyelemmel kell lenni.

- alapvető létszámgazdálkodási alapelv, hogy mindig a legalacsonyabb képesítésű bírósági dolgozó végezze az adott feladatot;
- munkálkodásunk alapdefiníciójaként az alábbi munkateher meghatározással dolgoztunk:

„A bírói munkateher az adott ügyszakba időegység alatt érkező ügyek száma, és azok összetettsége által meghatározott, egy tárgyaló tanácsra jutó, az ügyek eljárási szabályok szerinti, gyors befejezéséhez szükséges bírói munkamennyiség”;

A munkateher alatt lényegében tehát – a fentebb írt korrekciós tényezők figyelembe vétele mellett – az egy bíróra egységnyi idő alatt jutó érkezés mértékét értjük.

- az is egyértelmű volt, hogy a fenti munkateher ügyszakonként kell meghatározni, illetőleg figyelembe venni, az ügyszakok egyedi sajátosságai, illetve azok eltérése, valamint amiatt is, hogy ez egyébként a Bszi. 76.§.(4) bekezdés e./ pontjában írtakon keresztül törvényi kötelezettség is.
- a hátralék definíciója: a tárgyévet megelőző időszakban átlagosan folyamatban volt ügyek egy tanácsra jutó száma;

Az időszerűtlenség legfőbb oka a hátralék, a hátralék pedig az egyenlőtlen (túlzott) munkateher következménye.

- az időszerűség javításához tehát mindenekelőtt az egy tanácsra jutó folyamatban lévő ügyek számát kell csökkenteni (tehát a hátralékot);
- mivel a tárgyév végén folyamatban maradt ügyek száma = az előző év végén folyamatban maradt ügyek + érkezett ügyek – befejezett ügyek száma, és mivel az első két karakter egy adott évben már nem befolyásolható külső adottság, így a tárgyév végén folyamatban maradt ügyek számát kizárólag a befejezett ügyeken keresztül lehet alakítani.
- a befejezés hátraléokra gyakorolt hatásával kapcsolatos törvényszerűség pedig az, hogy a hátralék csökkentésére az érkezést meghaladó befejezések útján csak az egy bíróra eső érkezés viszonylag alacsony mértéken tartása mellett van lehetőség.

Összefoglalóan tehát a fenti körülmények összefüggése:

Az időszerűtlenséget a hátralék, a hátralékot a túlzott, aránytalan munkateher okozza; az időszerűséget javítani tehát oly módon lehet, hogy valamiféleképpen csökkenteni kell az egy bíróra jutó érkezés számát annak érdekében, hogy így az érkezést meghaladó számú befejezés legyen elérhető, aminek eredményeképpen a bírósági ügyhátralék csökken. A hátralék olvadásával pedig az időszerűség javul.

A bíróságok ítélkezésének időszerűsége optimalizálása érdekében, tehát azért, hogy az egyes azonos szintű bíróságokon, adott ügyszakban, meghatározott földrajzi területen (pl. megye) jelentékenyebb eltérések nélküli, és a lehető legrövidebb időn belül fejeződjön be minden ügy, a bíró egyéni munkaterhét kell az átlaghoz közelíteni, és pedig vagy úgy, hogy „a létszám mozog az ügyszakhoz, vagy az ügy a létszámhoz”.

I.9.5. A MUNKATEHER-KIEGYENLÍTÉS JELENLEGI MÓDSZEREI, A HÁTRALÉK-MEGSZÜNTETÉS HATÁLYOS ESZKÖZTÁRA

A munkateher-arányosítás tehát voltaképpen a bírák egyéni munkaterheinek egymáshoz viszonyított kiegyenlítése, amely cél elérését szolgáló lehetséges eszközöket, illetve az ennek érdekében a napjainkig kialakult esetleges módszereket az alábbi táblázat tartalmazza:

XXXVII.sz. táblázat

A munkateher kiegyenlítés módszereinek jelenlegi és egykori dimenziói			
		Időbeliség	
		Átmeneti	Végleges
Módosuló tényezők	Létszám	bíró áthelyezése, a bíró más szolgálati helyre történő kirendelése (76.§ (5) bekezdés g./ és h./ pontok)	bírói létszám munkateher mutatókon alapuló elosztása (76.§. (4) bekezdés a./ pont)
	Ügyek	az eljáró bíróság helyett másik bíróság kijelölése (már nem hatályos szabályozás, amivel kapcsolatos elemzést lásd. fentebb, I.3./ pontban)	Hatásköri, illetékességi szabályok, illetékességi terület megváltoztatásának kezdeményezése (76.§ (1) bekezdés d./ pont)

Az e táblázatban szereplő munkateher-arányosítási lehetőségek, illetve módszerek mel-

lett, valamint bizonyos esetekben ezek helyett egy új, az eddigiekhez képest eredményesebb működés ígéretével kecsegtető jogintézmény lehet egy újfajta járásbíróság.

I.9.6. A KÖZPONTI JÁRÁSBÍRÓSÁG, MINT AZ IDŐSZERŰSÉG MEGTEREMTÉSÉNEK ESZKÖZE

A központi járásbíróság, mint a bírósági, bírói munkateher arányosításának, és ekként a hátralék ledolgozásán keresztül az ítélkezés időszerűsége javításának lehetséges eszközével, mint minden e célt szolgáló lehetőséggel szemben kritikaként megfogalmazható, hogy az egy megyén belüli helyi szintű ítélkezés átlagos pertartamán nem változtat (vagy legalábbis nem jó eséllyel teszi), hiszen a kívánt eredményt ügy vagy bíró átcsoportosítással éri el, amely bármely intézkedés egy másik, adott megyén belüli szervezeti egységet fog szükségképpen hátrányosan érinteni (mindig azt, ahonnan a bírót, illetve ahová az ügyet átcsoportosítjuk). Ezzel kapcsolatban azonban azt kell látni, hogy ezek az eszközök, egyáltalán: a központi járásbíróság intézménye nem is ezt a célt szolgálja, hiszen a megvalósulása nem feltételezi az emberi erőforrások rendszerszintű növelését, hanem éppen ellenkezőleg: a meglévő erőforrások jelenleginél optimálisabb felhasználására épít.

Ennek az optimális működésnek az eredménye pedig a fentebbi hatásmechanizmusokon keresztül nem az átlagos pertartam csökkenése kell, hogy legyen, hanem éppen azoknak a kétségtelenül időszerűtlen, hosszú ideig húzódó „kirakatügyek” kialakulásának a megelőzése, amelyek a legnagyobb, sőt, néha a kizárólagos sajtónyilvánosságot kapják, és ezen keresztül a legalkalmasabbak arra, hogy a közgondolkodásban, és a társadalomban kedvetlen képet és véleményt alakítsanak ki a bíróság egészéről.

I.10. Összesítő elemzés

A fentebbiekben áttekintettük a honi első folyamodású bíróságaink történetét, a jelenlegi járásbírósági szervezetrendszerünk kialakulásához vezető utat, és annak lényeges állomásait, és az azokat formáló tényezőket. Összemértük helyi bíróságainkat a külföldi társaikkal, elvégezve azok tartalmának, tulajdonságainak átfedésbe helyezését és ekként összehasonlítását is. Megfogalmaztuk a koncepciónkkal érintett új bírósági szervezeti intézmény lényegét és az ebből a szempontból legjelentősebb körülményeket képező ügyáthelyezési, illetve bíró áthelyezési kérdéskört, a nemzetközi e vonatkozású viszonylatokat is feltérképezve, külön is górcső alá vettük.

Rögzítettük a megyénkben dolgozó járásbíróságok ügyforgalmi, teljesítménybeli, eredményességi – igazgatási és szakmai szemszögből egyaránt megállapítható – különbségeiben, eltéréseiben megnyilvánuló tulajdonságait.

Külön figyelmet fordítottunk a jelenlegi helyi szintű ítélkezési rendszer valamennyi bírósági dolgozóra gyakorolt tényleges és lehetséges, előnyös és káros hatásaira egyaránt.

Ugyanígy nagy jelentőséget tulajdonítottunk járásbíróságaink megyén belüli elkülönültségének, az ebből adódó rendszerszintű tulajdonságoknak és az ugyancsak emiatt szükségessé váló vezetői döntéseknek a bírósági költségvetésre, tehát végső soron a központi büdzsére gyakorolt hatásaira.

Végezetül megfogalmaztuk a koncepciónk legfontosabb támaszaiul szolgáló bírósági-szervezeti és ügyforgalmi alapfogalmakat.

Széleskörű vizsgálódásaink és hosszadalmas elemző tevékenységünk során sem a nemzetközi példákban, sem a járásbíróságaink és eljárásaik jelenlegi szabályozásában, sem pedig a vizionált koncepcióban nem találtunk olyan elemet, amely a bevezetésben szereplő tar-

talmú új járásbíróági szervezet létrehozását, annak lehetőségét kategorikusan kizárná, és amely ezáltal a munkaerő gazdálkodási és a bírósági eljárások időszerűségi optimalizációját célzó esetleges jogalkotói szándékot abszolút módon felülmúlná.

A járásbíróági szervezet revolúciójának útkeresése közben mindemellett egy emberként fogalmazódott meg bennünk a következtetés: a kérdéses átalakítás, a számos tartalmi, formai, valamint eljárásbeli nehézség, veszély és újszerűség miatt a külső és belső bírósági viszonyrendszerben egyaránt a miénktől esetenként eltérő tartalmú motivációból eredő központi figyelem, és nagy jelentőségű, heves viták tárgya lesz.

Megítélésünk szerint azonban ezen átalakítás, mint eredmény elérésének háttérében álló szándék, azaz a munkánk, hivatásunk eredményességének jobbítása, vitán felül álló akarat, és amelynek érdekében valamennyi magyarországi bírónak tennie kötelesség. E kötelességünk teljesítésekképpen a központi járásbíróóság gondolatából az alábbi tartalmi (szakmai) és formai (igazgatási) koncepciót hoztuk létre:

II. Az új intézmény szervezeti felépítése, tartalma

- II.1. Az új járásbíróági szervezet területének alternatívái**
- II.2. Az új járásbíróóság szervezeti egységeinek alternatívái**
- II.3. Az új járásbíróóság elnevezése**
- II.4. Az új járásbíróóság egyes szervezeti egységeinek, a székhelyi járásbíróósággal való összefüggései**
- II.5. Az új járásbíróóság vezetői, igazgatási- és szakmai szervezeti egységei**
- II.6. Az új bíróság kezelőirodái**
- II.7. Lajstromok a megújult járásbíróági szervezetben**

Mindenekelőtt rögzítjük, hogy az alábbi valamennyi elemzés elvégzése és megállapításaink megtétele során többnyire az egyszerűség és a jobb érthetőség érdekében, egyfajta modellezésként a „mi” megyénk: Borsod-Abaúj-Zemplén bírósági szervezetét vettük alapul, és annak elnevezésbeli eszközkészletét használtuk a munkánk során.

II.1. Az új járásbíróági szervezet területének alternatívái

A központi járásbíróóságok (az alábbiakban esetenként e bíróságok megjelölésére a „KJB” rövidített elnevezést fogjuk használni) működési területe szerinti szervezeti felépítésének az alábbi alternatívái vannak, illetve lehetnek:

- megyénként egy központi járásbíróóság;
- megyénként több központi járásbíróóság;
- kisebb méretű megyékben egy központi járásbíróóság, a nagy megyékben több központi járásbíróóság.

A mi véleményünk egyértelmű, a központi járásbíróóság intézményével elérhető előnyök kizárólag akkor realizálhatók, ennek esélye maximalizálása abban a rendszerben történhet, ha egy megye - egy központi járásbíróági rendszerben gondolkodunk, azaz az új bíróság illetékességi területe azonos lesz a törvényszékekével.

Az érvek többsége ugyanis a megyénként 1 központi járásbíróság létrehozása mellett szól. Így különösen:

- sokkal egyszerűbb, következésképpen költségkímélőbb minden megyében 1 ilyen járásbíróságot létrehozni;
- mind az ügyek egyes területi csoportok közötti átcsoportosítása, mind a bírák konkrét munkavégzési helye meghatározásának a megváltoztatása tekintetében így nyílik a legnagyobb mozgástere a bíróság igazgatásának az arányos munkateher megteremtése érdekében;
- ebből tehát az is következik, hogy az egy megyén belüli arányos bírói munkateher voltaképpen csak ennek a megoldásnak az alkalmazásával biztosítható;
- a belső pályázatok teljes megszűnése csak ennek a megoldásnak az eredményeképpen állhat elő.

További előnye lehet a megyénként 1 központi járásbíróság létrehozásának, hogy az összehasonlással elérhető előnyök, illetve az azzal együtt járó esetleges hatékonyság-növekedés maximalizálása ekként biztosítható a legbiztosabban.

- A jelenlegi Közigazgatási- és Munkaügyi Bíróság is hasonló elvek szerint működik, legalábbis ami a szóban forgó bíróság illetékességi területét illeti.
- Előnye továbbá a megyénként 1 központi járásbíróságos rendszernek, hogy elegendő 1 székhely létrehozása, azaz nem lenne szükség az ily módon létrejövő megyénkénti több bíróságnak több székhelyet választani.
- További előnye, és lényegében hasonló tőről fakad, nevezetesen, hogy az ily módon létrejövő új szervezeti egység elnevezése során felmerülő gondok is így minimalizálhatók a legjobban.
- A megye területével megegyező illetékességű központi járásbíróság szervezeti intézményének mindemellett nagy valószínűséggel legnagyobb előnye minden más megoldással szemben az, hogy ez a rendszer teszi a lehető legteljesebb mértékben lehetővé – legalábbis elvi szinten – a bírák, illetve az ügyek mozgathatóságát, a vezetői döntésektől függő mobilitását, és ennek következtében a gyors, és időszerű, következésképpen rugalmas bírósági működést.

A megyénként egy központi járásbíróság hátránya (amely már egyúttal a megyénként több központi járásbíróság előnye is) lehet:

- megfelelő számú vezető hiányában a túlságosan nagy méret lassúvá, rugalmatlanná teheti a bíróság igazgatását.
- Ugyanakkor a megyénként 1 központi járásbírósági rendszerrel szemben ellenérvként hozható fel, hogy az utóbbi időben több olyan jogalkotási döntés született, amelyből a központosítás lazítására, mint a jogalkotói szándékban megnyilvánuló tendenciára következtethetünk. Elég csupán a büntető ügyszakban arra a Be. módosításra gondolnunk, amely a közlekedési ügyek, illetve fiatalkorúak ügyei esetében a székhelyi bíróságok kizárólagos illetékességének a megszűnését eredményezte. Ugyancsak ellene szól a teljes megyei illetékességű szervezeti egység létrehozásának, hogy legalábbis elviekben ez a rendszer rejti magában a legtöbb veszélyt az ügyfelek bírósághoz jutáshoz való jogára. Hangsúlyozottan elvi szinten, ebben a rendszerben sérülhet a legjobban a felek bírósághoz, végső soron a joghoz való hozzáféréseinek joga.

Ugyanennek a gondolati éremnek a másik oldalaként megint csak a megyénkénti 1 központi járásbírósági rendszer ellen szól, hogy a bírósági dolgozók (a bírótól a fizikai alkalmazottig – ez mindenkire vonatkozik, illetve vonatkozhat) munkajogi aspektusból definiálható érdekei is ebben a rendszerben lennének a legnagyobb veszélynek kitéve.

A fenti elvrendszer természetszerű tulajdonságaival kapcsolatban e helyütt, de már az alábbiakra nézve is általánosan elmondhatjuk, illetve megállapítjuk, hogy az egyes általunk vázolt lehetséges megoldások, alternatívák ellen, illetve mellett szóló érvek egyúttal mindig az adott alternatíva ellentétpárját képező másik alternatíva ellenkező előjelű érvét, illetve ellenérvét is képezik.

Természetesen vonatkozik ez a már fentebb szereplő érvekkel kapcsolatban megfogalmazottakra.

II.2. Az új járásbíróság szervezeti egységeinek alternatívái

A törvényszék székhelyén működő bíróság a központi járásbíróság vagy B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság (az elnevezésekről lásd. II.3. pont), székhelye: a Törvényszék székhelyével azonos (itt nincs alternatíva).

Értelemszerűen ide is igaz, hogy megyénként több ilyen új szervezeti intézmény létrehozása esetén több székhely lesz szükséges, azaz az ebben a pontban rögzített alternatíva alkalmazása, illetve alkalmazhatósága kizárt.

A többi járásbíróság **kirendeltség** vagy **csoport**, esetleg az adott központi járásbíróság területi megnevezésű **bírósága** (ennek a három alternatívának látjuk értelmét).

A fenti két megállapítással, mint lehetőséggel összefüggő, azokkal szembeni alternatíva, hogy a jelenleg a megyeszékhelyen működő járásbíróság is önálló csoport legyen. A székhelyi járásbíróság további helyzetével kapcsolatos két alternatíva pro és kontra érvrendszere olyan terjedelmű, hogy azzal külön a II.4. pontban foglalkozunk.

A **kirendeltség** elnevezés mellett szól, hogy meglehetősen jól kifejezi az adott szervezeti egység szervezetben elfoglalt helyzetét, és azt a szerkezeti különállóságot, amelynek a minimális formában történő megtartása a mi véleményünk, és az annak talaján megfogalmazott alternatív javaslataink szerint feltétlenül indokolt.

Ellenérvként pedig ezzel az elnevezéssel szemben megfogalmazható, hogy a bírósági szervezetrendszerben egyrészt ennek a kifejezésnek a használata eddig példanélküli, másrészt a bíróságokon használt egyes szervezeti elnevezések e tekintetben viszonylag egységes stílusától ez a név nagy mértékben elüt, azoktól idegen. A jelenlegi elnevezések történelmi gyökerűek, vagy ha úgy tetszik archaizáltak, míg a kirendeltség kifejezés rendszerint az erősen bürokratizált szervezetekben népszerű és honos.

A **bíróság** elnevezés fenntartása mellett egyértelműen az szól, hogy az egyes szervezeti egységek vezetőit ez esetben nem lenne szükséges „átkeresztelni”, ugyanakkor azonban az így létrejövő szervezeti egység egyes részelemeit képező, ha úgy tetszik alegységek elnevezése egyrészt meglehetősen bonyolult lenne, másrészt egy olyasfajta egymástól való elkülönültséget, egyúttal önállóságot fejezne ki, amellyel a szóban forgó alegységek nagy valószínűséggel egyébként nem rendelkeznének.

A **csoport** megnevezés problematikája abban rejlik, hogy ezt a kifejezést hosszú évek óta ismeri és használja a bírósági szervezeti törvény, és az annak talaján kialakult szleng, de csak úgy, mint a kifejezetten szakmai alapon szerveződő bírói közösség nevét.

Mindazonáltal pont ez a mellette szóló érv is, hiszen ez a kifejezés nem idegen a bíróságoktól, és mint ilyen könnyebben építhető be a jelenlegi szervezetrendszeri elnevezésbeli struktúrába.

II.3. Az új járásbíróság elnevezése

- Neve: (mint azt már jeleztük: az egyszerűség kedvéért a mi megyénk elnevezésbeli eszközkészletével fogunk dolgozni) Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Járásbíróság (esetleg B.-A.-Z. Megyei Központi Járásbíróság) vagy Miskolci Központi Járásbíróság, melynek szervezeti egységei (pl.: Ózdi kirendeltség vagy Ózdi Csoport, esetleg Ózdi Bírósága a Miskolci Központi Járásbíróságnak)

A munkacsoport egy része egyértelműen amellet foglalt állást, hogy a neve legyen Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Járásbíróság, melynek szervezeti egységeinek elnevezése: pl.: Ózdi Csoport

További alternatíva az elnevezésre: Központi Járásbíróság, Miskolc vagy Miskolci Járásbíróság (tehát a jelenlegi név változatlan maradna).

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei (esetleg Központi) Járásbíróság elnevezés mellett szól, hogy nagyon jól kifejezi a bíróság működési területét, illetékességét. Ez az elnevezés tehát nagyon jól fogja meg a központi járásbíróság esetleges intézményének tartalmi, és tulajdonságokbeli lényegét.

Ugyanakkor ellene szól, hogy jelentősen értelemzavaró a megyei és járási kifejezések egy bíróságra, és e bíróság elnevezésében történő használata.

Természetesen a Miskolci Központi Járásbíróság név mellett azok az érvek sorakoztathatók fel, melyek a fentebbi e vonatkozású alternatíva ellenérvei, és fordítva.

Ebben az esetben tehát a „megyei járásbíróság” problematikája nem okozna gondot, azonban az alkalmazott kifejezés városhoz, tehát lényegében egy járáshoz igazodna, illetve tapadna.

Az elnevezési probléma lényege, hogy abban a variációban, amikor a járásbíróság nevében megjelenik az adott megye neve is, problémát okozhat az elnevezés hosszúsága mellett annak kétértelműsége. Szerepel benne ugyanis a megye és a járás kifejezés, mint közigazgatási és területi egység, akkor, amikor a bírósági elnevezéseknél visszatértünk a korábbi járásbíróság, törvényszék, ítélőtábla, Kúria elnevezésekhez. A Miskolci Központi Járásbíróság névvariációban a bíróság székhelyének, illetve központi voltának a kiemelése a meghatározó.

E két elnevezéssel szemben felhozott érvek mentén kialakult további alternatíva szerint a központi járásbíróságokat csupán a székhelyük, és az ügyintézés elsőfokú szintjére történő utalás jelzője alapján kell elnevezni, azaz a jelenlegi elnevezése a székhelyi járásbíróságoknak változatlan maradna, vagy ha úgy tetszik az ő elnevezésük alkalmazása történne az újonnan létrejövő szervezeti egységre.

Emellett szól, hogy a törvényszékhez hasonlóan ez esetben az elsőfokú, általános hatáskörű járásbíróság nevében is annak székhelye szerepelne elsődlegesen, nem pedig a működési-, vagy illetékességi területe (mint a B.-A.-Z. Megyei Központi Járásbí-

róság elnevezésnél). A „Központi” jelző elhagyása pedig abban az esetben támasztható alá, ha a munkacsoport által támogatott koncepció szerint egy járásbíróság egy megye egész területén működne. Ráadásul a „Központi” jelző használata egy vele valamilyen viszonyrendszerben álló ellentétpárra utal, azaz arra, hogy azzal szemben létezik egy nem központi, tehát valami vidéki, távoli, vagy akármilyen más járásbíróság. Ilyen azonban sem a koncepciókban, sem a valóságban nincs, és véleményünk szerint nem is lehet. Annak, hogy a Járásbíróság központi, hogy egy megye területén csak egy működik, nem feltétlenül szükséges az elnevezésében is megjelennie. Ez a névalkotási mód használható abban a variációban is, ha másik alternatívaként egy megye területén két vagy három „központi járásbíróságot” hoznának létre. Ez esetben nyilván nem használható a megyére utaló elnevezés, hanem csak a székhely és a járásbíróság elnevezése, vagy a székhely, a központi jelző, és a járásbíróság elnevezés (tehát Kazincbarcikai Székhelyi Járásbíróság, illetve Kazincbarcikai Járásbíróság). Ha egy megye területén több járásbíróság lenne, akkor a központi jelző használata egyébként még félreérthetőbb lenne, mert nem lehetne egyiket a másikhoz képest központibbnak minősíteni, ráadásul ez a névforma furcsa is lenne.

Az általunk feltárt valamennyi alternatíva felsorolása:

- B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság
- B.-A.-Z. Megyei Központi Járásbíróság
- Miskolci Központi Járásbíróság
- Központi Járásbíróság Miskolc
- Miskolci Járásbíróság

II.4. Az új járásbíróság egyes szervezeti egységeinek, a székhelyi járásbírósággal való összefüggései:

- Ahogyan arra a II.2. pontban már kitértünk: a székhelyen működő járásbíróság helyzete lehet speciális, itt is két alternatíva létezik, melyek a Miskolci példával érzékeltetve az alábbiak:
- nincs önálló Miskolci Csoport, hanem a székhelyen működő helyi bíróság maga a B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság vagy
- a Miskolci Járásbíróság is önálló Miskolci Csoporttá változik a B.-A.-Z. Megyei Járásbíróságon belül.

Ebben az esetben ennek a neve lehetne B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság Központi Csoport (vagy Miskolci Járásbíróság Központi Csoport).

A Miskolci Csoport elnevezés mellett szól, hogy ha a vidéki csoportokat is így fogják nevezni (pl. Szerencsi Csoport), akkor ez elnevezésbeli egységességet teremt a megyén belül működő egyes szervezeti alrendszerek között.

A Központi Csoport név mellett szóló érv pedig az, hogy nagyon jól kifejezi a székhelyen működő helyi szintű bíróságnak az egész járásbíróság működésében, igazgatási-hatalmi struktúrájában elfoglalt központi szerepét.

A munkacsoportban a fenti két alternatíva kapcsán megoszlottak a vélemények a tekintetben, hogy a székhelyen működő jelenlegi bíróság az új szervezetben „csoport” megnevezést kapjon-e vagy sem, természetesen annak minden tartalmi következményével együtt.

A csoport megnevezés elhagyása mellett szóló érvek szerint csak ennek a megoldásnak az alkalmazásával biztosítható az az igény, hogy létezzék egy olyan fizikailag is létező valamely szervezeti forma, amely maga a B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság, vagy Miskolci Központi Járásbíróság. Ellenkező esetben mindig egy bíróságnak csak valamelyik csoportja járhatna el, és problémát okozna az ilyen rendszer igazgatási modellezése is – hiszen ha a székhelyi járásbíróság is csoporttá változik, akkor tulajdonképpen annak is elég lenne, hogy csak egy csoportvezetője legyen.

Tehát a munkacsoport számbelileg jelentékenyebb része arra az álláspontra helyezkedett, hogy Miskolci székhellyel és ott található épülettel jöjjön létre a B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság (vagy Miskolci Központi Járásbíróság), ahol az egykori Miskolci Járásbíróság dolgozói dolgoznak, és egyúttal e bíróság területi csoportjaivá válnának a jelenlegi megyeszékhelyen kívül, de a megyében működő járásbíróságok (ezek akár a fentebb írtak szerint viselhetik a „bíróság” nevet, mint elnevezést)!

E körben ugyanakkor meg kell jegyezni – bár ez az álláspont a munkacsoportban kisebbségben maradt –, hogy ha a Miskolci Központi Járásbíróság is egy külön csoportként jönne létre, úgy ez lehetőséget teremtene egy merőben újfajta vezetési modell megvalósítására.

Ugyanis ez esetben külön lenne választható a járásbíróság elnökének a hatásköre, éspe dig két részre, amelyet külön a Miskolci Csoport, és külön a teljes központi járásbíróság vezetéséhez szükséges egyes elkülönült hatáskör-összesség alkotna.

Ez kétféleképpen lenne megvalósítható:

- egy elnök vezetési egységben a KJB-t, és a székhelyi csoportot, de jogszabály által különválasztott, és ekként elkülönülő, a fentebb írtakra vonatkozó kétféle hatáskörrel;
- a központi járásbíróságnak az elnöke csak a teljes központi járásbíróság vezetésével kapcsolatos hatáskörökkel rendelkezne, és az azzal felmerülő feladatokat látna el, míg egy másik bírósági vezető a székhelyi, azaz a mi példánkban szereplő Miskolci Csoportot irányítaná. Ez utóbbi esetben is jogszabályi rendezést igényel az itt említett két vezető hatáskörének egzakt és ekként elkülönülő meghatározása.

A székhelyi csoport vidékiekhez hasonló elkülönültsége (illetőleg voltaképpen az ilyen formában való létrehozása) azzal az előnnyel járna, hogy az ügyek és a bírák mozgatójánál is könnyebb lenne az érintett szervezeti egységek pontos meghatározása (bár ez a kérdés minden egyes alkalommal felmerül, amikor e bíróságon belül valamely szervezeti egység megnevezése bármely oknál fogva jelentőssé válik). A bíróságokkal szemben megnyilvánuló ügyfélközpontúság elvárásnak is némiképp jobban megfelelne ez a szerkezeti felépítés, mert az ügyfelek számára magából a bíróság elnevezéséből is – hiszen abból minden esetben kiolvasható, s ily módon - azonnal és kétséget kizáróan felismerhető lenne, hogy pontosan melyik területi csoportban (bíróságon) fogják az ügyét elbírálni, nem mellesleg a beadványok benyújtásánál sem kerülnének a jogkeresők esetlegesen megtévesztő helyzetbe.

Ugyancsak a székhelyi szervezeti egység csoportkénti új szervezetbeli létrejöttét és elnevezését indokolja, hogy ez esetben a másik alternatívához képest egyértelműbb és könnyebb lenne az eljárni jogosult csoportok elnök részéről történő kijelölése, az egyes statisztikák, beszámolók elkészítése, továbbá az adatok rögzítése, gyűjtése és szolgálta-

tása is. A lajstromok felépítése ebben a rendszerben lenne a lehető legkevésbé félreérthető, tehát ezen keresztül a lehető legkönnyebben és legbiztosabban kezelhető.

A székhelyi szervezet csoportkénti létrejötte azzal az előnnyel is járna, hogy abban az esetben, amikor a bíró a majd később taglaltak szerint döntést hoz arról, hogy nem ő (illetve területi csoportja) az illetékes egy adott eljárásban eljárni, hanem egy megyén belüli másik területi csoport, amely a székhelyi csoporttal azonos, akkor ilyen esetben a végzés rendelkező részének megszövegezése nem csak a számára könnyebb, hanem az ügyfelek számára is egyértelműbb és érthetőbb.

Meg kell jegyezni, hogy ez az érvelés igaz azokra a további alternatív esetekre is, amikor egy megyén belül kell illetékességi okból egyik területi csoportból a másikba egy adott ügyet „áttenni” (szerencsésebb kifejezés az áthelyezés) és az ezzel kapcsolatos döntés nem a bíró kezében van. Mert mint azt az alábbiakban látni fogjuk: a munkacsoport az ilyen megyén belüli illetékességi hiány esetére, annak kezelési módjára többféle változatot is kidolgozott, és ezek között szerepel olyan is, amelynek az esetén az egyik területi csoportból a másikba illetékességi okból történő áttétel-áthelyezés folyamatában a bíróság elnökének van döntő szerepe.

Erre az utóbbi itt írt lehetőségre is igaz, hogy a székhely csoportként való létrehozása egyszerűsíti és egyértelműbbé teszi az ügyek illetékességi okból történő megyén belüli áthelyezését végző személy, utóbbi esetben tehát a központi járásbíróság elnökének az ebbéli feladatait.

II.5. Az új járásbíróság vezetői, igazgatási- és szakmai szervezeti egységei

- A központi járásbíróságok szakmai csoportjai:
 - CIVILISZTIKA (nem peres + peres) csoport
 - BÜNTETŐ csoport
 - SZABÁLYSÉRTÉS csoport
- Valamennyi csoport természetesen a megyében működő összes adott ügyszakban ítélező járásbírósági bírót tömörítené
- Vezetők:
 - 1 B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság Elnök
 - 1 B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság Általános Civilisztikai Elnökhelyettes
 - 1 B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság Általános Büntető Elnökhelyettes
 - 1 B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság Polgári Csoportvezető
 - 1 B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság Büntető Csoportvezető
 - 1 B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság Polgári Csoportvezető-helyettes
 - 1 B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság Büntető Csoportvezető-helyettes
- Esetleg többféle alternatívaként a fentiek mellett még lehetséges vezetők:
 - 1 B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság Polgári-Peren kívüli Csoportvezető
vagy
 - 1 B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság Polgári-Peren kívüli Csoportvezető-helyettes

Értelemszerűen, ha a polgári ügyszakban külön lenne tulajdonképpen peres és nemperes csoportvezető, akkor a helyettesítésükre elegendő lenne egy csoportvezető-helyettes létesítése.

A fentebb vázolt másik megoldás szerint a polgári csoportvezetőnek lehetne két helyettese, egy peres és egy nemperes civilisztikai ügyekkel foglalkozó szakmai vezető.

- Ugyancsak további lehetőség:
 - 1 B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság Szabálysértési Csoportvezető
 - vagy
 - 1 B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság Szabálysértési Csoportvezető-helyettes

Ide is igaz, hogy amennyiben a szabálysértési ügyszakkal a csoportvezető önállóan foglalkozik, úgy a szabálysértési és a büntető csoportvezetők helyettesítésére elegendő 1 csoportvezető helyettes.

Amennyiben pedig csoportvezető-helyettes dolgozik majd a szabálysértési ügyszakkal, úgy a büntető csoportvezető-helyettestel együtt ők ketten egy csoportvezető helyettesítését látják majd el.

- Természetesen létezik egy, a fentebbiektől drasztikusabb és kevésbé költséghatékony vezetői modell is, amelynek lényege, hogy mind a civilisztikai peres, nemperes, mind pedig a büntető és a szabálysértési ügyszakokban legyen 1-1 csoportvezető, és valamennyi csoportvezetőnek 1-1 helyettese.
Fontos megjegyezni, hogy külön a szabálysértési ügyszakban dolgozó elnökhelyettes intézményének kialakítását, az új járásbírósági szervezet megnövekedett méretei ellenére is teljességgel indokolatlannak tartjuk.
- Egy, a központi járásbíróság – értelemszerűen a jelenlegihez képest – megnövekedett létszámú és ügyforgalmú, tehát rendkívül nagyméretű szervezetében feltétlenül indokoltnak mutatkozik az elnökhelyettesek ügyszakonkénti intézményesített elkülönítése.

A jelenlegi vidéki járásbírósági vezetői modell az új helyi szintű bírósági szervezetrendszerben is megfelel a vele szemben támasztott, illetve támasztható elvárásoknak, ezért azon tartalmilag változtatni nem szükséges. E vezetők elnevezése értelemszerűen igazodhat az új szervezetben az egyes területi csoportok (vagy bíróságok) elnevezéseihez. Néhány példával érzékeltetve:

B.-A.-Z Megyei Központi Járásbíróság Ózdi Területi Csoport Csoportvezetője, vagy
Miskolci Központi Járásbíróság Ózdi Területi Bírósága Elnöke.

Ezen elnevezésekkel kapcsolatos érvek és ellenérvek a már fentebb írtakban szerepelnek, és az ott írt további alternatívákhoz (pl. Miskolci Járásbíróság) megfelelően társíthatók.

A fenti vezetési-, vezetői modellel kapcsolatban azonban le kell szögezni, hogy az abban szereplő jelentős számú és terjedelmű vezetői állomány létrehozása feltételszerű összefüggésbe hozható az adott megyében dolgozó járásbíróságok ügyforgalmi-, személyi-, fizikai- (pl. épületek száma) méreteivel.

Más szóval: a fenti modell elsősorban a „mi” bíróságainkra, tehát a B.-A.-Z. Megyében működő járásbíróságokra, illetve az azok összevonásával létrejövő új, rendkívül nagyméretű szervezetre vonatkozik feltétlenül.

Az új szervezeti egység fentebb írtak szerinti terjedelme függvényében más tartalmú modell is elképzelhető, amely ráadásul jogszabállyal absztrakt módon is létrehozható, illetve megfogalmazható.

Az a megoldás lenne e körben a leginkább a jelenlegi szervezeti- és igazgatási hierarchiába illeszthető, ha az egyes minimálisan szükséges vezetői létszámokat a törvény, vagy az OBH Elnöke az adott bíróságon rendszeresített bírói álláshelyek létszámától függően egyfajta sávos meghatározottságú rendszerben állapítaná meg.

Ez elsősorban az elnökhelyettesekre, illetve a csoportvezető-helyettesekre, de akár a csoportvezetőkre, azok létszámára is vonatkoz(hat)na.

Egy ilyen értelemben vett kis létszámú központi járásbíróságon nem feltétlenül biztos, hogy szükséges két elnökhelyettes, az ügyszakok igazgatási-, vezetői lefedettségének fentebb megfogalmazott igénye kisebb központi járásbíróság esetén kielégíthető lenne egy, az elnök bírói ügyszakától eltérő más ügyszakban dolgozó elnökhelyettesel (tehát ha az elnök büntető bíró, a helyettese legyen polgáris, feltéve, hogy másik elnökhelyettes rendszeresítésére a jogszabályban, vagy az OBH Elnöke által meghatározott bírói létszámkorlát miatt nincs lehetőség).

A fenti vezetői modellek alternatíváinak táblázatos összefoglalása:

XXXVIII.sz. táblázat

Elnök				
Polgári + Nem peres		Büntető	Szabálysértés	
Elnökhelyettes		Elnökhelyettes		
Csop. vez.	Pk. csop. vez.	Csoport-vezető	Csoport-vezető	Területi csoportvezető (vagy vidéki elnök)
Csoportvezető-helyettes		Csoportvezető-helyettes		helyettes

XXXIX.sz. táblázat

Elnök				
Polgári		Büntető	Szabálysértés	
Elnökhelyettes		Elnökhelyettes		
Csop.vez		Csoportvezető		Területi csoportvezető (vagy vidéki elnök)
P. Csop. vez. h.	Pk. Csop. vez. h.	Büntető Csop.Vez.h.	Szabálysértés Csop.Vez.h.	helyettes

XL.sz. táblázat

Elnök				
Polgári		Büntető	Szabálysértés	
Elnökhelyettes		Elnökhelyettes		
P. Csop. vez.	Pk. Csop. vez.	B.Csop. vez.	Sz.Csop.vez.	Területi csoportvezető (vagy vidéki elnök)
P. Csop. vez.h.	Pk. Csop. vez. h.	B.Csop. vez.h.	Sz.Csop.vez.h.	helyettes

II.6. Az új bíróság kezelőirodái

Kezelőirodák: a jelenlegi kezelőirodák működésének fenntartása indokolt mindaddig, amíg a hatályos eljárásjog nem teszi kötelezővé és kizárólagossá az elektronikus kommunikációt a bíróság és az ügyfelek között.

A jelenlegi kezelőirodák, azok működése a bíróság működőképességének zálogát képezik, nem látjuk annak gyakorlati lehetőségét, hogy a munkájuknak akár csak időszerű felfüggesztésével a bírósági tevékenység eredményessége változatlanul fennmaradjon.

II.7. Lajstromok a megújult járásbírósági szervezetbenA lajstromok felépítése:

Megítélésünk szerint a jelenleg hatályos rendszer némiképp módosított változatú továbbélése mutatkozik e téren a legindokoltabb megoldásnak.

A tervezett igazgatási- eljárási- ügyviteli rendszerben működő központi járásbíróság számos követelményének az az alkalmazás felel(ne) meg a legjobban, ha az egy nagy központi lajstrom, a jelenlegi járásbíróságok, mint területi csoportok allajstromaira tagozódna.

Az egyes területi csoportok ugyanúgy férnének hozzá a saját alcsoportjukhoz, mint ahogyan azt a jelenlegi lajstromaikkal teszik, de a központi járásbíróság a teljes, valamennyi allajstromot magában foglaló lajstromhoz, annak adataihoz stb. korlátlan tartalmú hozzáféréssel rendelkezne.

Ez biztosítaná a központi járásbíróság vezetőinek azt a szükséges informáltságot, amely az ügy vagy bíró áthelyezéssel kapcsolatos döntések meghozatala érdekében a számukra egyébként elengedhetetlen, még azokban az eljárásokban is (büntető peres és valamennyi nemperes eljárás esetén), amelyeknél a KJB elnök az ügy érkezéséről közvetlenül nem értesül (mert azokban nem szükséges az eljárni jogosult csoport meghatározását célzó eljárása).

Mindez ráadásul lehetővé tenné az igazgatási vezetők számára, hogy a megye helyi szintű ítélezéseinek a releváns adatait folyamatosan figyelemmel kísérik.

Mindemellett pedig fontos, hogy az egyes területi csoportoknak is korlátlan hozzáférése legyen a központi lajstromhoz, éspedig úgy, hogy biztosítani kell az adathozzáférés korlátlanosságát.

Ez azonban nem vonatkozik az adatbevitelre, az egyes csoportok a hozzájuk érkezett, és általuk lajstromozandó adatokat vihetik fel a saját allajstromukba, de ezt meghaladó jogosultságuk hangsúlyozottan az adatbevitelt érintően nem lenne. Utóbbi szabállyal számos hibaforrást és –lehetőséget küszöbölhetünk ki.

Abban a megoldásban azonban, elsősorban az ügyfelek oldaláról nézve nagy lehetőség rejlik, hogy az egyes központi járásbíróságon működő szervezeti egységek kivétel nélkül, valamennyi lajstromadathoz korlátlanul hozzáférhessenek (ez a hozzáférés nem azonos a fentebb írt adatbeviteli jogosítvánnyal).

Ez esetben ugyanis az ügyfelek a helyi lajstromokban nyilvántartott adatokról a megye bármelyik járásbírósági épületében tájékoztatást kaphatnának, függetlenül attól, hogy az adatkérésre okot adó eljárás milyen, és melyik területi csoportban van (volt) folyamatban.

A központi járásbíróságon a lajstromok és a területi csoportok egymáshoz fűződő adatforgalmi viszonyát az alábbi táblázat tartalmazza. E táblázat az általunk ideálisnak talált megoldást tükrözi.

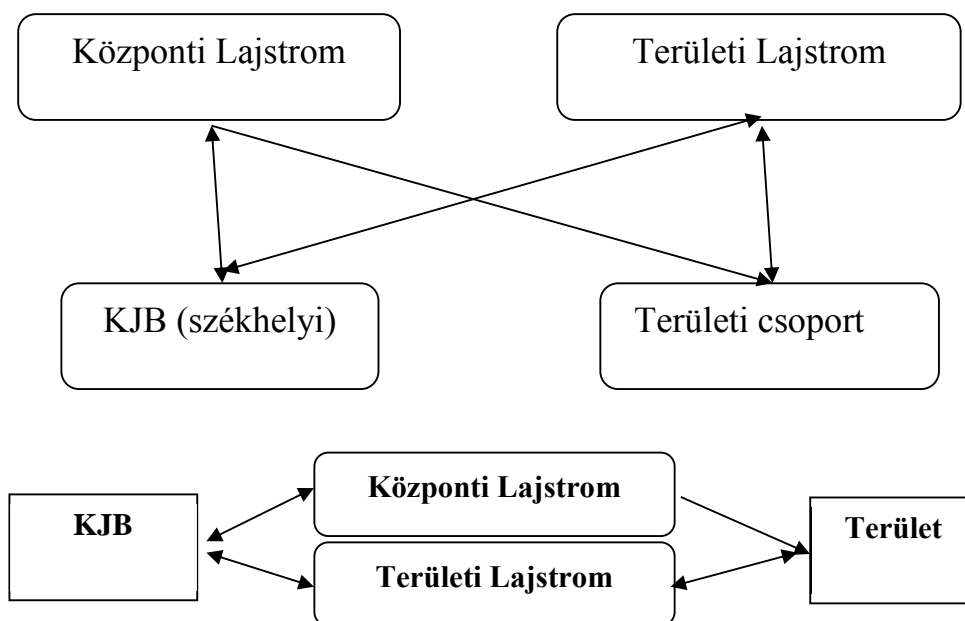
Megjegyezzük, hogy az alábbi két táblázat voltaképpen ugyanazt a megoldást tartalmazza, csak a többféle, ezért jobb érthetőség kedvéért eltérő szerkezeti felépítésben.

A táblázatokban a nyilak az adatforgalom engedélyezett, tehát lehetséges irányát jelölik, az adat szemszögéből.

(Egy példával érzékeltetve: az, hogy az adatforgalmi nyíl a központi lajstrom és a területi csoport között nem oda-vissza, hanem csak a terület felé mutat, azt jelenti, hogy a területi csoport hozzáfér a központi lajstromhoz, tehát a központi lajstrom adatai a területi csoportba továbbíthatók, de a területi csoport a központi lajstromba adatot nem továbbíthat, azon nem módosíthat, stb. Erre csak a területi lajstrom esetében van lehetőség – ezért ott az adatforgalmi nyíl már kétirányú.)

XXI.sz. és XLII.sz. táblázatok

Adatforgalmi, hozzáférési táblázat

III. Az új intézmény személyi felépítése, tartalma

- III.1.) A központi járásbíróság vezetőinek jogállása
- III.2.) Bírák jogállása a megújult helyi szintű bírósági szervezetben
- III.3.) Iasz. hatálya alá tartozó járásbírósági igazságügyi alkalmazottak jogállása
- III.4.) Az új szervezet dolgozói jogviszonyainak optimális modellje (a lehetőségek közül választott példa)

III.1.) A központi járásbíróság vezetőinek jogállása

III.1.1.) KINEVEZŐ: Törvényszék Elnöke vagy az OBH Elnöke

Itt is értelemszerűen többféle alternatíva van arra nézve, hogy a két fenti érintett közül az egyes központi járásbírósági vezetőket melyikük nevezze ki.

A kérdés két pólusa szerint vagy az OBH Elnöke vagy a törvényszék elnöke nevezi ki az összes járásbírósági vezetőt.

Ezek közül az egyetlen, véleményünk szerint még talán járható kompromisszumos alternatíva, ha kizárólag a központi járásbíróság elnökét nevezi ki az OBH Elnöke. A legcélravezetőbb és leghatékonyabb megoldásnak azt tartanánk, ha a járásbírósági vezetőket legfeljebb a törvényszék elnöke nevezné ki.

Ennek számos sokféleképpen elemezhető és elemzendő oka van, melyek az alábbiak:

- A törvényszék elnöke a pályázókat nyilvánvalóan sokkal jobban fogja ismerni mint az OBH Elnöke;
- A törvényszék elnöke az irányított szervezetrendszer is értelemszerűen jobban ismeri és ezáltal annak igényeihez a legjobban igazított döntést tudja meghozni a kinevezés kapcsán is, mint az OBH Elnöke;
- Magyarország történelmében a megyerendszer általában is, de meggyőződésünk szerint az igazságszolgáltatásban úgyszintén hazánk fenn- és megmaradásának egyik kulcsa volt, így az ennek alapját képező hatalmi struktúrák megbontása nem célszerű, de legalábbis bizonyos veszélyeket hordoz magában.
- Ugyancsak a törvényszék elnöki kinevezési jogkör mellett hozható fel, hogy így nem változna meg a jelenlegi igazgatási struktúra, ennek változatlanul tartása az azzal elért bírósági vívmányaink konzerválásának zálogát is jelentené.
- Megintcsak a törvényszék elnöki kinevezést indokolja, hogy ez a rendszer felel meg a bíróságok jelenlegi, és a központi járásbírósággal kiegészült, illetve így módosuló szervezeti, hierarchikus felépítésének is. Így nem szenvedne törést az a bírósági hierarchiában fennálló alapvető szintű törvényszerűség, hogy az egyes vertikálisan elhelyezkedő szervezeti egységek mindig a közvetlenül felettük állóval vannak hatalmi alá-fölé rendeltségi viszonylatban. (Ehelyütt nem szerencsés a kérdésbe vegyíteni az ítélőtáblák speciális helyzetét, mert azok igazgatási értelemben nem állnak fölötté a törvényszékeknek.)
- Az OBH Elnök kinevezési jogköre mellett felhozható, hogy a központi járásbíróság egy teljesen új bírósági szervezeti intézmény, ami kétségtelenül módot ad a jelenlegi, fentebb vázolt igazgatási hierarchia struktúrájának újragondolására. Álláspontunk szerint azonban a lehetőség sosem lehet azonos az indokkal, azaz az itt említett érv még önmagában nem

alkalmas a jelenlegi vezetési struktúra kialakítására vezető dogmatikai, alkotmányos és egyéb indokok cáfolatára, és az azon keresztül történő figyelmen kívül hagyására.

A vezetői kinevezésekkel összefüggő esetleges további más értelmes megfontolás tárgyát képező alternatíva lehet a területi csoportvezetők (területi elnökök) ebből a szempontból speciálissá tétele. Itt ugyanis nem feltétlenül indokolt a törvényszék elnökének kinevezési jogköre megtartása.

A törvényszék elnökének kinevezési jogköre megtartása mellett szól, hogy a jelenlegi rendszerben is valamennyi járásbírósági vezető kinevezése az ő hatásköre, és ez a rendszer tartósan, tehát hosszú ideje eredményesen működik.

A fentebb vázolt szervezeti alternatívák bármelyikének a megvalósulása esetén a járásbíróságok igazgatási modellje megváltozhat. Elképzelhető, hogy az egyes területi csoportok vagy bíróságok vezetői (csoportvezetők vagy elnökök) már nem a törvényszék elnökének felelnek közvetlenül.

Ebben az esetben lehet indokolt a kinevezési jogkör fentebb írtak szerinti módosítása.

Abban az esetben azonban, ha az egyes területi csoportok vezetői is közvetlenül a törvényszék elnökének felelnek, úgy a jelenlegi kinevezési hatáskörökön változtatni nem indokolt.

A kinevezési jogkör – beszámolási kötelezettség fentebb kifejtett személyi összefüggései kapcsán megállapítottaknak ugyanakkor élő cáfolatát képezi ugyancsak a jelenlegi rendszernek az a tulajdonsága - és ezért amellet szóló érv, hogy a jelenlegi rendszer maradjon, és a törvényszék elnöke nevezze ki a KJB csoportvezetőjét és elnökhelyetteseit is -, noha a járásbíróságok elnökhelyetteseit és csoportvezetőit is a törvényszék elnöke nevezi ki, ennek ellenére azok mégsem számolnak be neki.

Ugyanerre lehet példaként felhozni, hogy noha a kollégiumvezetőket az OBH Elnöke nevezi ki, ám azok ennek ellenére megintcsak nem számolnak be neki (illetőleg a beszámolási kötelezettségüket nem felé teljesítik), bár ezzel kapcsolatban meg kell jegyeznünk, hogy a törvény a kollégiumvezetők esetére nem is ír elő klasszikus beszámolási kötelezettséget, hiszen ezzel a kollégiumvezetőknek a kollégium felé fennálló beszámolási-, voltaképpen tájékoztatási kötelezettsége nem azonos.

Mindez tehát azt jelenti, hogy a jelenlegi bírósági vezetési szabályozás által lehetővé tett módon is találunk a struktúránknak olyan tulajdonságát, melynek lényege, hogy a kinevezett a kinevező felé – legalábbis jogszabályi értelemben véve intézményesen – nem számol el a tevékenységével és annak eredményével. Ebből pedig az következik, hogy ha és amennyiben ez a rendszertulajdonság nem okoz problémát, azaz az ilyen beszámolási kötelezettséggel nem terhelt vezetők is eredményesen végzik a munkájukat (ami a jelenlegi szervezeti tulajdonságainkról elmondható), akkor egy újonnan létrejövő járásbírósági szervezetben sem okozhat működési zavart ha az egyes meghatározott járásbírósági vezetők az őket egyébként kinevező törvényszéki elnöknek nem kötelesek beszámolni.

Ezzel a kérdéskörrel összefüggésben még az alább írt további következtetések adódnak:

Területi csoportvezető kinevezőjének (területi elnök) alternatívája tehát:

A KJB elnöke vagy a törvényszék elnöke.

Nem mindegy ugyanis, hogy a területi csoportvezető a KJB elnökének tartozik beszámolási kötelezettséggel, vagy a törvényszék elnökének.

A KJB elnöke ugyanis – csak így van értelme ebben az új szervezetben való gondolkodás-

nak – a törvényszék elnöke felé egy személyben fog felelni a megyében dolgozó valamennyi járásbírósági dolgozó, így a területi csoportvezetők munkájáért, azok eredményéért vagy éppen eredménytelenségéért. A jelenlegi rendszer változtatások nélküli új szervezeti rendszerbe ültetésével az az állapot, mint eredmény fog előállni, hogy a KJB elnöke minden más szintű bíróság vezetőjénél lényegesen nagyobb ügyforgalmi és létszámú bíróság, illetve bíró és egyéb alkalmazott munkájáért fog felelni, de úgy, hogy azokkal szemben az összes bírósági vezető közül messze a legkevesebb munkáltatói, illetve egyéb eszközzel és jogosítvánnyal rendelkezik.

Rövidebben:

A jelenlegihez képest valamilyen plusz jogosítványok biztosítása nélkül a helyzet az lesz, hogy a legnagyobb bíróságokat vezető elnökök fognak a legkevesebb olyan jogosítvánnyal rendelkezni, amely a munkavégzés eredményességének előremozdítására alkalmas, azaz a legnagyobb bíróságok élén a legerőtelenebb vezetők állnak majd.

Ennek az állapotnak egyfajta kompenzálása, illetve némiképp megelőzése lenne a fenti két alternatíva közül annak választása, hogy

- 1) a területi csoportvezetőket vagy
- 2) valamennyi csoportvezetőt a KJB elnöke nevezze ki.

3) Noha az előbbiekben ezt a kérdéskört már érintettük, de itt is rámutatunk arra, hogy éppen a szervezetrendszer fentebb írtak szerinti drámai méretű növekedése miatt az sem biztos, hogy indokolatlan, ha a KJB elnöknek a csoportvezetők, illetve elnökhelyettesek kinevezése tárgyában hozott törvénnyel, esetleges törvényszéki elnöki döntéssel szemben valamiféle plusz jogosítványt biztosítunk. (együttdöntési jog, vétőjog, javaslatától való eltérés valamilyen feltételhez - pl.: írásban indokolás) - való kötése stb).

Természetesen itt sokféle variáció alkalmazása szóba jöhet a szerint, hogy a KJB elnök vezetői kinevezésekkel kapcsolatos jogait miként szabályozzuk, azaz hogy mely vezetők kinevezésére lesz jogosult (ha egyáltalán) és mely vezetőknel biztosítunk a számára valamilyen speciális kontroll jellegű jogosítványt, ami értelemszerűen a törvényszék elnökének döntéséhez kapcsolódik.

Bár a fentebbi elemzés erre nézve már egy ízben kiterjedt, azonban itt is megfogalmazzuk, hogy a törvényszék elnöke kinevezési jogkörének a jelenlegihez képest érintetlenül hagyása mellett szól, hogy csak így biztosítható a város (járás) – megye – régió – központ szerveződésű és strukturáltságú igazgatási modell „laboratóriumi” tisztaságú, tehát elvek mentén megfogalmazott és így is működő formája.

Ennek a fajta szerveződésnek az egységessége, fenntartásának igénye is ezt kívánja, valamint az is a törvényszéki kinevezési hatáskör konzerválása mellett szól, hogy a törvényszék elnöke nem csak a törvényszéket, mint bíróságot, hanem voltaképpen a területén működő járásbíróságokat is közvetett eszközökkel, de esetenként kifejezetten közvetlen hatásmechanizmusokon keresztül vezet, irányítja.

További érv a területi csoportvezetőkre vonatkozó törvényszék elnöki jogkör fenntartása mellett, hogy a KJB elnököt biztos, hogy legalább neki kell kineveznie, a központi járásbíróság területi szervezeti egységei pedig sok tekintetben azonos szinten vannak, és azonos megítélés alá esnek a székhelyi csoporttal, azzal sok vonatkozásban mellérendelt a viszonyuk. Ha pedig a székhelyi csoport elnökét a törvényszék elnöke nevezi

ki, akkor nincs ésszerű indok arra, hogy az ezzel a csoporttal sok tekintetben azonos és vele mellérendelt viszonyban álló további területi csoportok vezetői esetében ez másként legyen.

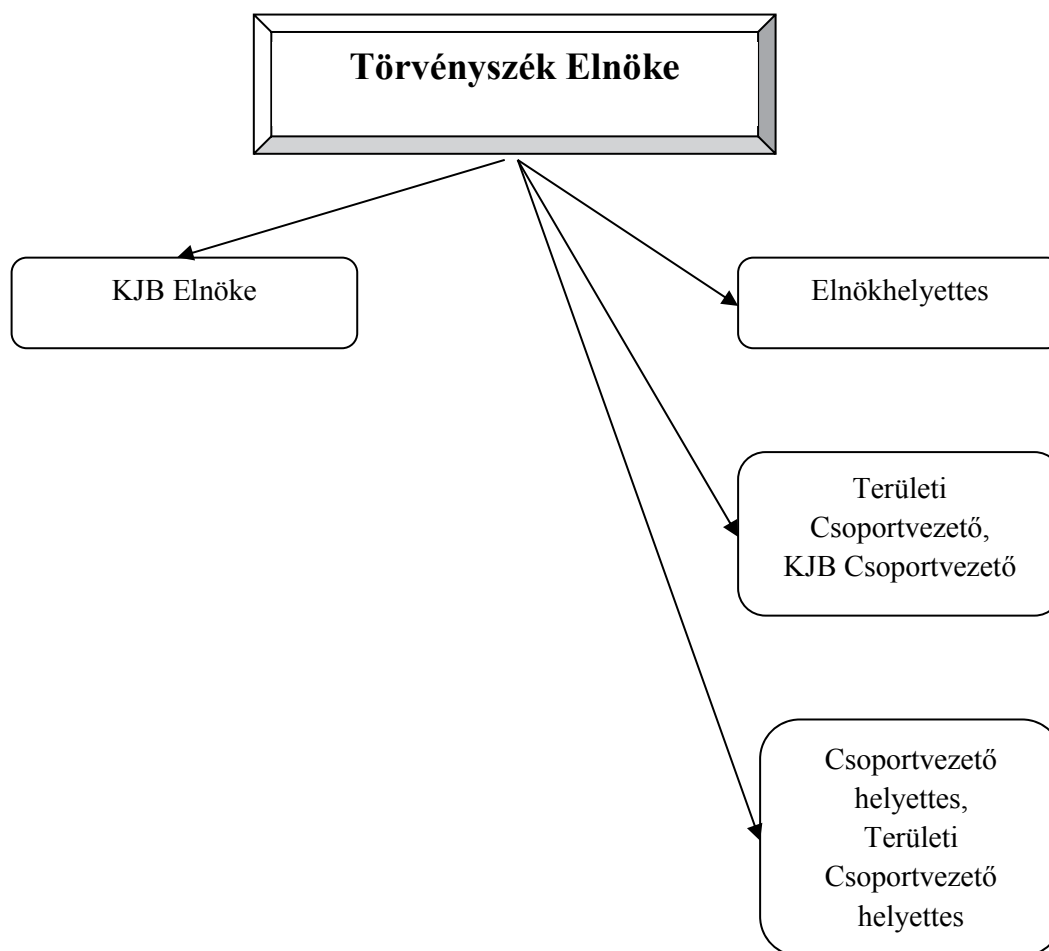
Ezzel a kérdéskörrel kapcsolatban adódik a központi járásbíróság más vezetőinél már kifejtett beszámolási kötelezettségnek a kinevező személyével való összefüggése, amely megfelelően ide is értendő.

Más szóval az előfordulhat, hogy az egyes vidéki területi csoportok (bíróságok) vezetői (elnökei) annak ellenére, hogy őket a törvényszék elnöke nevezi ki, mégsem fognak neki beszámolni, mert nem lesz ilyen irányú kötelezettségük. Az ezzel kapcsolatos érvelést lásd fentebb, a központi járásbíróság többi, a mostani tárgyhoz képest egyéb vezetői kapcsán kifejtetteknel (ez ugyanis a járásbíróságok jelenlegi nem elnöki tisztséget viselő egyéb vezetőinél, sőt, a kollégiumvezetőknél sem képez teljesítési-, eredményességi akadályt).

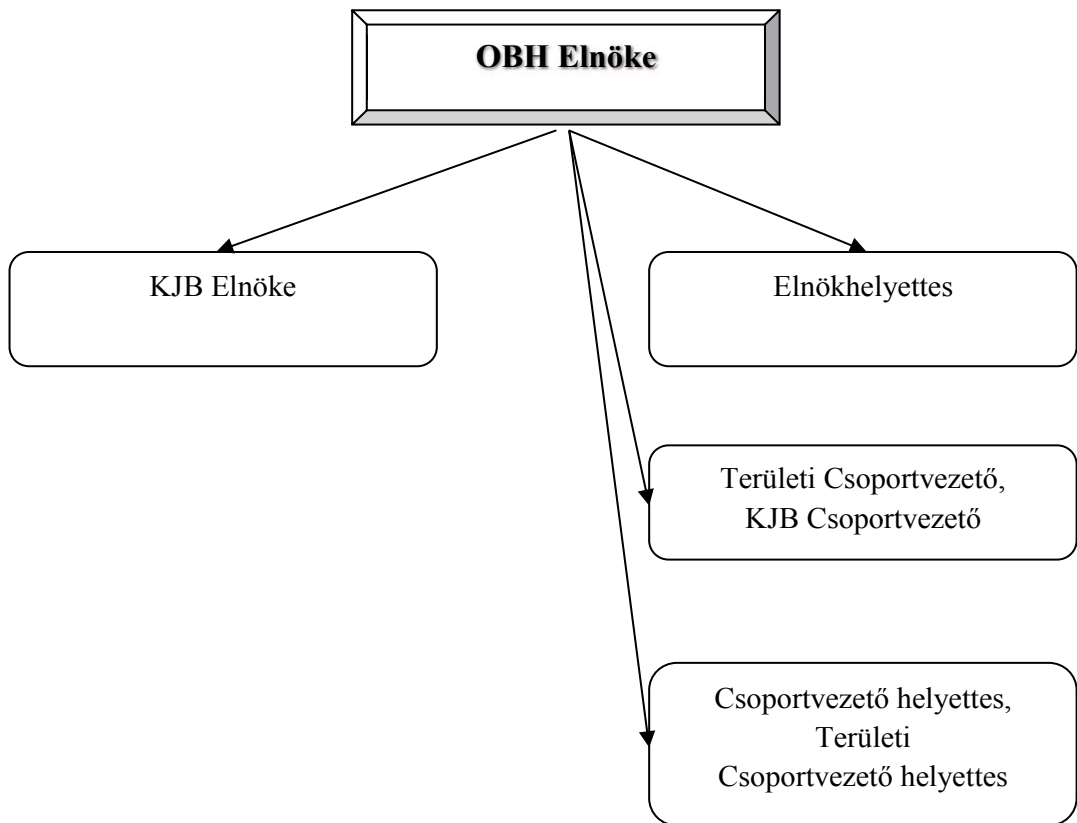
Az alábbiakban szereplő négy táblázatban foglaltuk össze a központi járásbíróság vezetőire vonatkozó kinevezési jogkörök alternatíváit.

A táblázatokban értelemszerűen a nyilak azt jelölik, hogy ki kit nevez(het) ki az ott írt bírósági vezetővé.

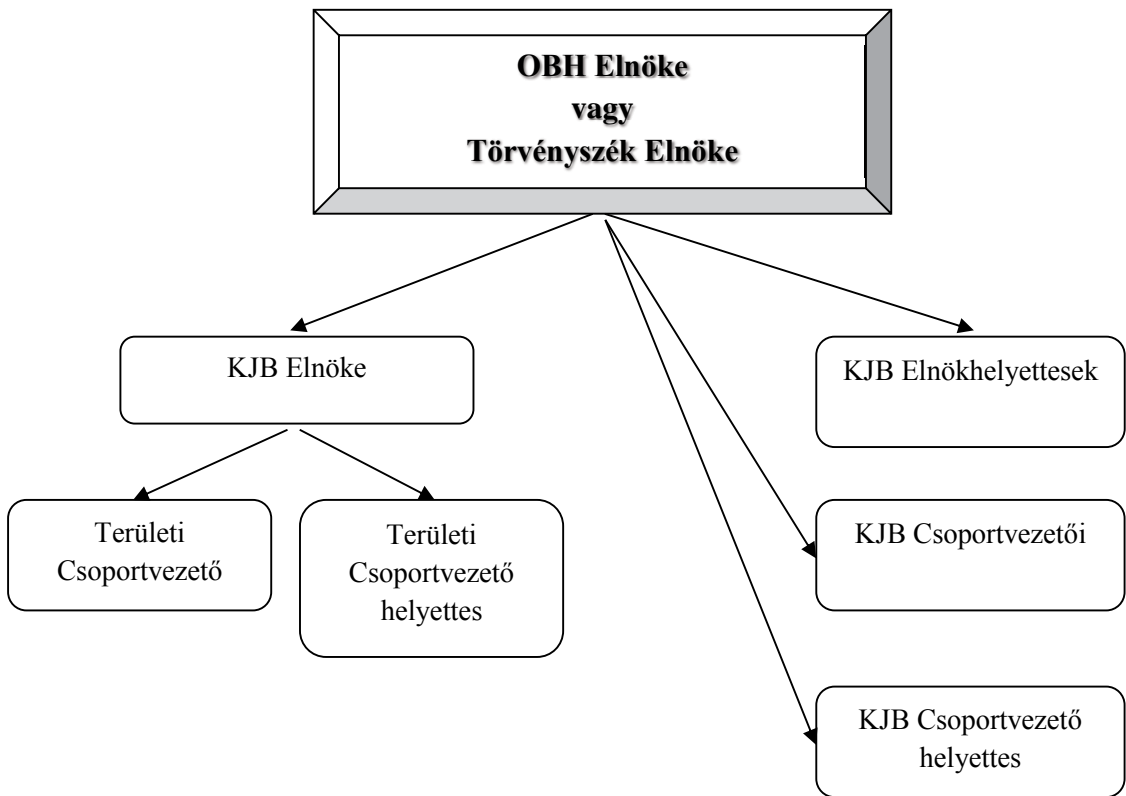
XLIII.sz. táblázat

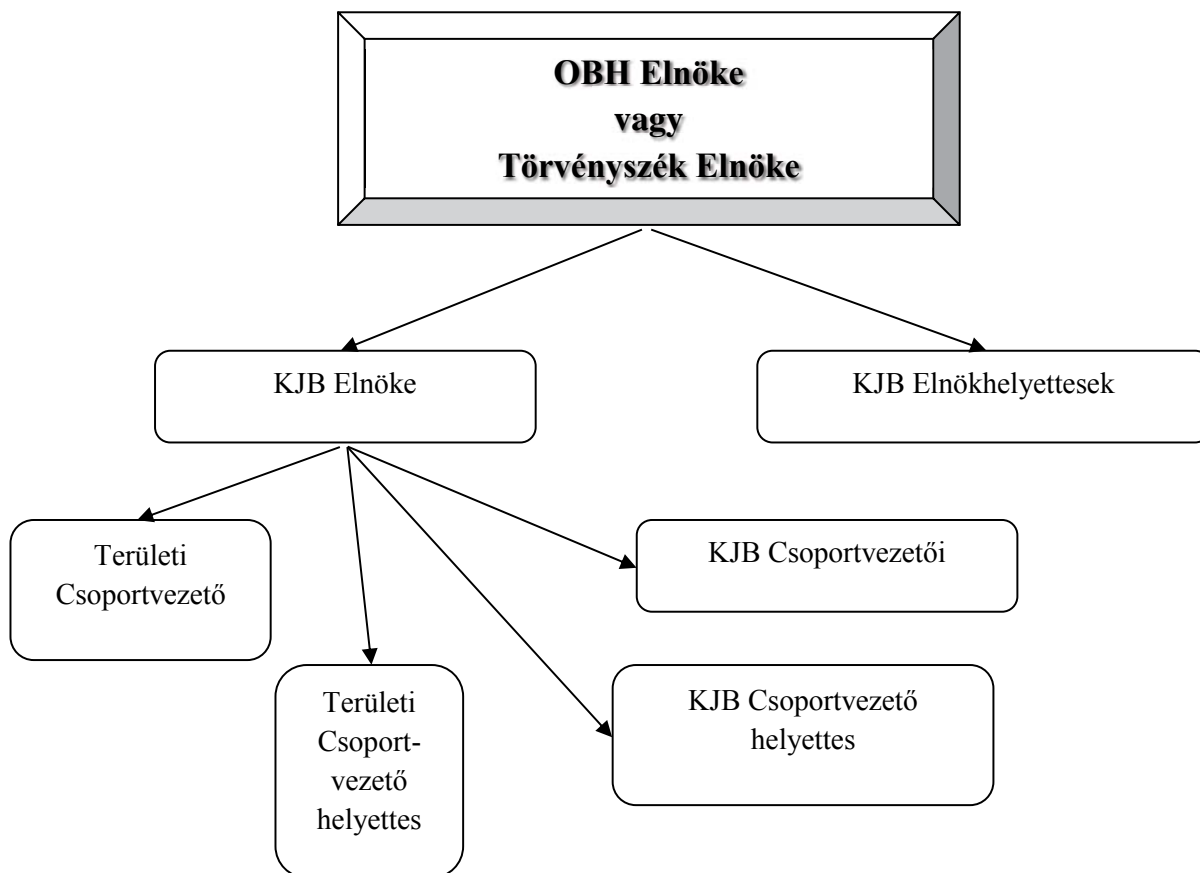
XLIV.sz. táblázat

XLV.sz. táblázat

XLVI.sz. táblázat

III.1.2.) VEZETŐI PÁLYÁZTATÁS:

A jelenlegi rendszer marad a központi járásbíróvási vezetőknél (azzal, hogy a központi járásbíró, mint szervezeti egység számít). Tehát a járásbíróson dolgozó összes járásbíró szavaz az elnökről, míg az adott csoportba tartozó bírák szavaznak a csoportvezetőről. Amennyiben büntető, illetve polgári elnökhelyettes lesz, úgy értelemszerűen valamennyi büntető, illetve polgári bíró szavaz.

Itt alternatívaként megfogalmazható, hogy mivel az elnökhelyettes gyakran, intézményesen és automatikusan igazgatási teendőket is ellát (akár teljes elnöki jogkörrel), ezért az ő személyéről még abban az esetben is szavazzon valamennyi járásbíróvási bíró, ha az új vezetői rendszerben intézményesített elkülönülésben állnak majd a civilisztikai és büntető ügyszakos elnökhelyettesek.

Ennek megfelelően alakulna az egyes szavazóértekezletek elnevezése is, mondjuk valahogy így:

- minden bíró – járásbíróvási általános értekező
- egyes csoportoknak – csoportértekező
- területi bíróság – ennek megfelelő területi értekező.

Összefoglalva tehát azt tartanánk a legcélszerűbbnek, ha a vezetői pályázatokkal kapcsolatos vélemény nyilvánító értekezőn mindig az érintett összes bíró szavaz (pl: az elnökről valamennyi járásbíró).

A véleménynyilvánító bírói értekezletek „tartalmát” célszerű változatlanul hagyni. A bírói szervezet hatása és értéke tehát a jelenlegi rendszer konzerválásával megfelelő szinten biztosított. Esetlegesen a mostani e vonatkozású szabályok annyival egészülhetnének ki, hogy ha a bírói értekezlet által első helyen támogatott vezetői álláshelyre pályázót (mely álláshely fogalmilag kizárt, hogy a KJB elnöki tisztsége legyen) a központi járásbíróság elnöke is támogatja, akkor ez így, együtt a kinevezőt valamilyen mértékben kösse.

Alternatívák:

- attól csak indokolt határozattal térhessen el a kinevező, vagy
- attól egyáltalán el se térhessen.

Ez a fajta szabályozás voltaképpen a KJB elnök hatáskörét erősítené azoknak a vezető társainak a kinevezése során megnyilvánuló és őt illető jogosítvány létrehozásával, akik az ő beosztásában és neki felelve végzik egy jelentősen megnövekedett szervezetben az annak irányításával felmerülő feladataikat.

A kinevező döntési lehetőségét korlátozó, fentebb írt két alternatíva közül az utóbbival szemben igen jelentős érv, hogy abban az esetben a kinevezésre jogosult még több pályázó esetén sem dönthetne eltérően, mint amit a javaslat tartalmaz, ami a kinevezési jogkörét bizonyos feltételek fennállása esetén teljesen formálissá, egyfajta deklarációs hatásúvá tenné. Ez pedig könnyen annullálhatná a kinevezési jogkör alanyi telepítésének jogalkotói indokait, amely veszély felvállalása megítélésünk szerint szükségtelen, mert a fentebb írt másik lehetőség (a kinevező eltérő döntésének indokolási kötelezettsége) alkalmazása kellően biztosítaná a KJB elnök megnövekedett felelősségéhez igazított, és amiatt ahhoz szükségszerűen társított hatáskör-többlet iránti igényét.

III.1.3.) BESZÁMOLÁSI-TÁJÉKOZTATÁSI KÖTELEZETTSÉG

Itt is alternatívaként megfogalmazható a jelenlegi rendszer konzerválása, amely esetben a területi csoportvezetők a vezetői értekezleten önállóan beszámolnak az általuk vezetett területi csoport munkájáról.

(Ez nyilván azt az érdekes helyzetet teremtené, hogy a KJB többi csoportvezetője nem rendelkezne ilyen kötelezettséggel)

Természetesen, hogy ha a területi csoportok vezetőit továbbra is elnökek nevezné a jogszabály, úgy ez esetben még ez az elnevezésbeli azonosság sem okozna ilyen rendszerfelépítésbeli konzisztencia-hiányt.

Emellett ugyanis meg kell jegyezni, hogy a területi csoportok vezetői (elnökei) nyilvánvalóan nem ugyanazzal a hatáskörrel, illetve feladatösszességgel rendelkeznének, mint a központi járásbíróság klasszikus értelemben vett, tehát szakmai csoportvezetői, ezért a vezetői jogviszonyuk tartalma nem képezheti akadályát még elvi szinten sem annak, hogy a területi csoportok élén álló bírósági vezetők a törvényszék elnökének számoljanak be, hiszen az ő vezetői jogviszonyuk a jelenlegi rendszerbeli csoportvezetők jogviszonyától, annak tartalmától lényegesen eltér.

A másik és véleményünk szerint követendő alternatíva, hogy a törvényszék elnöke felé kizárólag a KJB elnöke számoljon be a teljes járásbírósági működésről. Ebben akár részt, és ezért szerepet kaphatnának a KJB elnökhelyettesei, sőt egyfajta önálló alternatívaként annak csoportvezetői is.

A járásbírószági vezetőknek, ezen belül is az elnöknek a bírák és igazságügyi alkalmazottak felé fennálló éves tájékoztatási kötelezettségének a jelenlegi formában történő fenntartása mellett indokoltnak mutatkozik egy járásbírószági összértekezlet (bírói és alkalmazotti) rendszerbe állítása.

A központi járásbírószág elnöke tehát legalább az egyszerre jelenlévő valamennyi járásbírószági bírónak évente egy ízben adjon tájékoztatást a jelenleg hatályos szabályok által megtöltött tartalommal a bíróság működéséről, és a vezetői tevékenységéről, valamint a pályaművének hatályosulásáról.

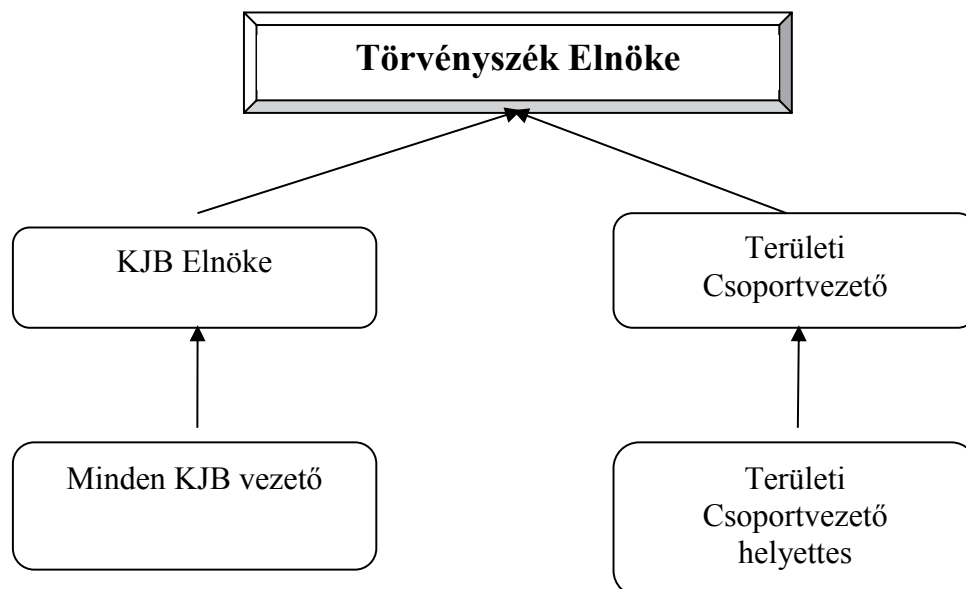
Erre nyilvánvalóan az szolgáltatja a legerőteljesebb indokot, hogy a központi járásbírószág elnöke az ügyek és a bírák bizonyos feltételek mellett történő átcsoportosításának, ha úgy tetszik áthelyezésének jogával élve az arányos munkateher, és ezen keresztül az időszzerű ügybefejezések követelményének legfőbb őre és felelőse, így az ebbéli tevékenységéről legalább a bírói kart feltétlenül tájékoztatnia kell.

Az igazságügyi alkalmazottak felé fennálló tájékoztatási kötelezettség teljesítése – elsősorban megvalósíthatósági és célszerűségi okoknál fogva – teljesíthető lenne a helyben tartott részértekezletek formájában is (Szerencsen a szerencsi alkalmazottaknak, és így tovább).

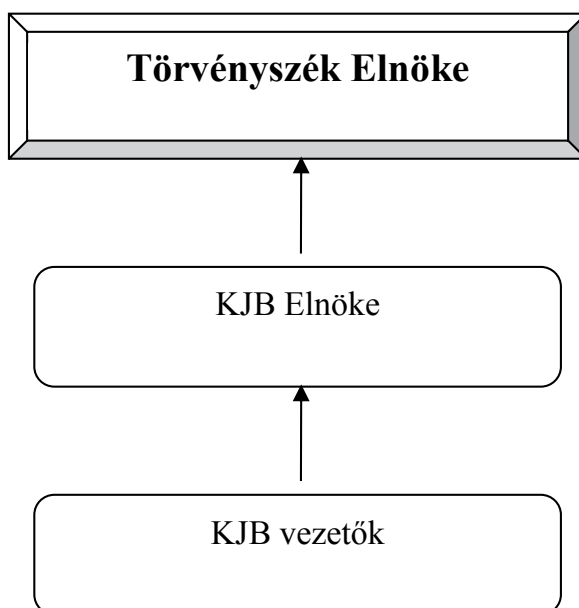
A központi járásbírószág vezetőinek beszámolási kötelezettsége lehetséges útjait az alábbi két táblázat tartalmazza:

XLVII.sz. táblázat

Beszámolási kötelezettség I. alternatívája

XLVIII.sz. táblázat

Beszámolási kötelezettség II. alternatívája**III.1.4.) A JÁRÁSBÍRÓSÁGI BÍRÓI STÁTUSZSZAL KAPCSOLATOS JOGKÖR**

Tekintettel arra, hogy a központi járásbíróság egy szervezeti egységbe tömöríti a jelenleg értelemszerűen több szervezeti egységet képező, adott megyében működő járásbíróságokat, ezért az új szervezeti intézmény a megüresedett bírói álláshelyekkel kapcsolatos létszámgazdálkodási kérdéseket is felvet.

A bírói státuszok betöltése vagy átcsoportosítása kapcsán szükséges OBH elnöki döntés szempontjai, az új szervezeti egység esetén némiképp módosulhatnak.

Mert előfordulhat egy olyan új létszámgazdálkodási alapelvnek a létrehozása és bevezetése, amelynek lényege abban foglalható össze, hogy az OBH Elnöke egy adott megüresedett járásbírói státusz betöltése vagy más megyébe történő telepítése dilemmáját ne a jelenlegi járásbírói (majdani területi csoport vagy területi bíróság) munkateher- és hátralék adatok figyelembe vételével és viszonyításával döntse el, hanem kizárólag az adott központi járásbíróság releváns adatai átlagának a figyelembe vételével.

Véleményünk, és annak talaján megfogalmazott javaslatunk szerint azonban ezzel szemben, a jelenlegi rendszer némiképp módosított változatának alkalmazása az indokolt.

Egy adott járásbírói bírói státusz megüresedése esetén a KJB elnök indokolt javaslatának, valamint a megye releváns teljesítmény-, létszám- és ügyforgalmi adatainak a figyelembe vételével a törvényszék elnöke legyen jogosult annak megjelölésére, hogy egy adott bírói státuszt melyik területi csoportban kívánja annak betöltésével felhasználni a központi járásbíróságon. Ez értelemszerűen eltérhetne tartalmilag az addig alkalmazottól (pl. a szerencsi területi csoportban megüresedett státuszt betöltethetné bármely másik, megyében működő területi csoportban).

A törvényszék elnöke a fentieket tartalmazó javaslattal terjesztené fel az OBH Elnökének

a szóban forgó létszámgazdálkodási indítványát, aki azt is figyelembe venné a döntés során, hogy annak az adott területi csoportnak (tehát nem a teljes központi járásbíróságnak) ahová az új bírót a törvényszék elnöke javasolja telepíteni, milyenek a releváns mutatói.

A KJB elnök természetesen magának a megüresedő bírói álláshelynek a betöltésére is javaslatot tenne.

Összefoglalóan a KJB elnök megüresedett státusszal kapcsolatos jogositványai kétirányúak lennének:

- indokolt javaslatot tesz a megüresedett bírói álláshely betöltésére;
- indokolt javaslatot tesz a megüresedett bírói álláshely megyén belüli esetleges más területi csoporthoz történő áthelyezésére, a törvényszék elnöke felé.

Természetesen mindkét esetben tehetne a KJB elnök a fentitől eltérő tartalmú javaslatot, azaz értelemszerűen: arra, hogy a státusz legalábbis a megyében betöltetlen maradjon (nyilatkozhatna az álláshely megyén belüli szükségtelenségéről is), valamint hogy az adott álláshely betöltése azon a helyen történő kinevezéssel legyen betöltve, ahol az megüresedett.

A fenti kérdésekhez kapcsolódó érvrendszer első momentuma, hogy a járásbírósági álláshelyek betöltésekor azért nem a megyében dolgozó bíróságok átlagát, hanem magának az adott területi csoportnak az ügyforgalmi adatait kell figyelembe venni, mert egy megyén belül illetékességi értelemben voltaképpen megmarad a járásbíróságok tagolódása, csak éppen más elnevezéssel. Ebből következően pedig az egyes területi csoportok között jelentékeny eltérések alakulhatnak ki az új szervezeti formában is, éppen ezért van szükség az ügy- vagy bíróáthelyezés intézményének létrehozására. Fontos tehát éppen az ilyen esetleges ügyforgalmi eltérések fennállásának lehetősége miatt, hogy egy bírói álláshely betöltésének kapcsán az ottani konkrét helyi viszonyokat vegyük figyelembe, és ezzel egyidőben vizsgálható legyen az összes többi megyebeli járásbíróság helyzete is.

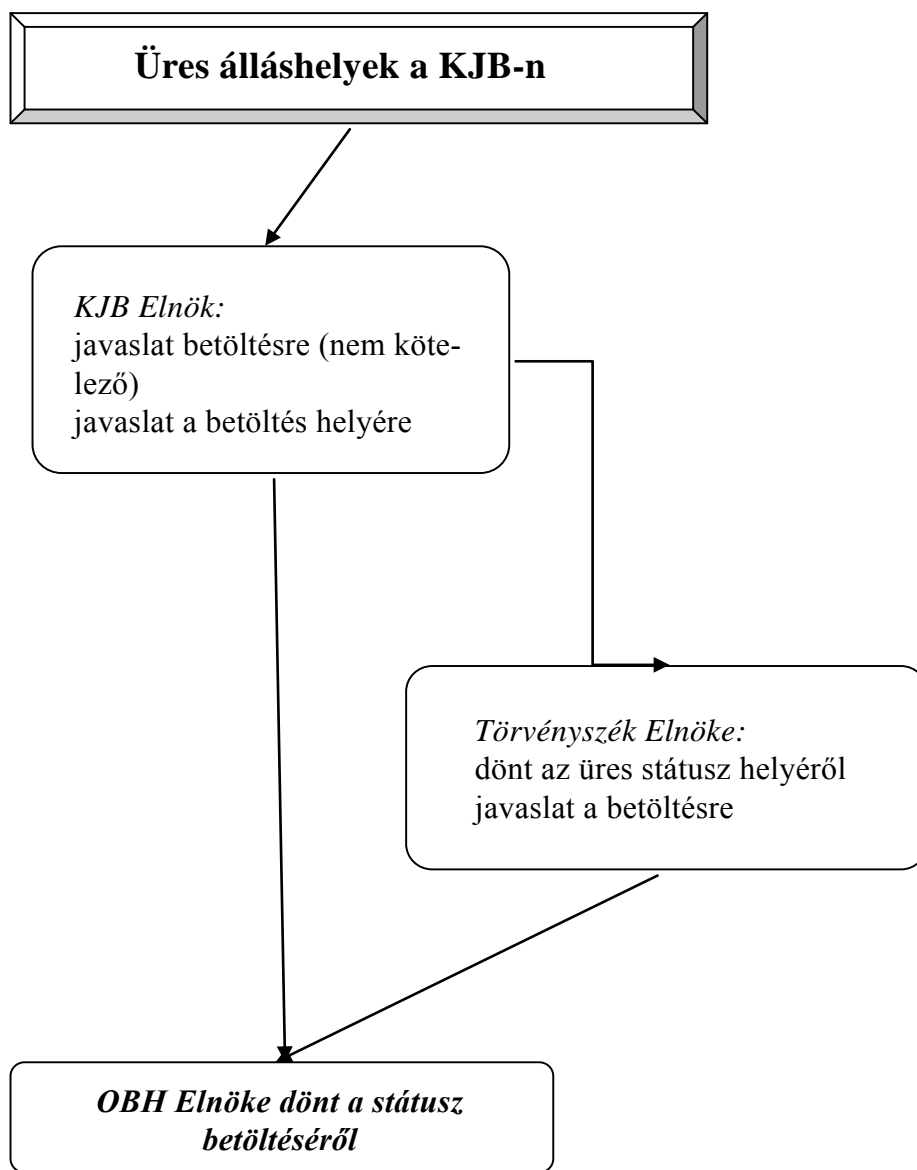
A másik kérdéskörrel kapcsolatos érv, hogy az egy megyén belüli járásbírósági ügyforgalmi- és teljesítménybeli tulajdonságokat a legjobban a törvényszék elnöke ismeri, ráadásul ezen szervezetek munkájáért végső soron őt is terheli a felelősség. Ez különösen indokoltá teszi, hogy egy helyi szintű bírói álláshely megüresedésekor először a törvényszék elnöke foglaljon állást arról, hogy a státusz megyén belüli betöltése esetén azt az adott új bírót melyik, a megyében működő területi csoportban és melyik ügyszakban látja a legindokoltabbnak foglalkoztatni.

Az OBH Elnöke ennek a törvényszéki állásfoglalásnak a tartalma alapján dönthetne az álláshely betöltéséről, vagy más megyébe történő átcsoportosításáról, természetesen az ilyenkor szükséges megyehatárokon átívelő távlati összefüggések figyelembevételével, illetve összehasonlítások elvégzése után.

Ez utóbbi döntés szempontrendszer pedig lényegében a jelenleg hatályossal azonos lenne, illetve lehetne.

Az alábbiakban a megüresedett bírói álláshellyel kapcsolatos lehetséges vezetői cselekvéseket rögzítjük táblázatosan:

XLIX.sz. táblázat

Üres bírói álláshely betöltésének alternatívái**III.1.5.) VEZETŐI PÓTLÉKOK RENDSZERE:**

Az a megítélésünk, hogy az újonnan létrejövő szervezet pótlékára a Bszi.-nek az 50 létesített bírói álláshelynél nagyobb méretű járásbíróságokra vonatkozó rendelkezését kellene alkalmazni azzal azonban, hogy a területi csoportvezetők (elnökök) az ilyen bíróságok csoportvezetőinek a jogállásába kerülnének.

Ez magyarul azt eredményezné, hogy kivétel nélkül minden jelenlegi járásbírósági elnök, még a 8 főnél kevesebb bírói létszámú bíróságot vezető is (kisebb járásbíróság) a jelenlegi rendszer szerinti nagyobb járásbírósági elnök pótlékát kapná. Azaz minden jelenlegi járásbírósági elnök legfeljebb abban a helyzetben maradna az illetményezés szempontjából, mint amiben van, a kisebb bíróságok elnökei azonban a fentebb írtak szerint illetménynövekedést nyugtázhatnak.

A fenti megoldással nem feltétlenül szemben álló, de attól tartalmilag némiképp eltérő lehetőség a jelenlegi rendszer teljes konzerválása.

Emellett szóló érv, hogy a jelenlegi vezetői pótlékok rendszerének logikája szerint aki nek a felelőssége, és a dolgozói létszám folytán a munkája is nagyobb, illetve több, annak a pótléka mértéke is ehhez igazodjék. Mindazonáltal azonban a jelenlegi rendszer továbbélése esetében az feltétlenül problémaként merül fel, hogy napjainkban biztos, hogy van, vagy vannak olyan megyék Magyarországon, ahol nem működik olyan járásbíróság (még a székhelyi sem), ahol az engedélyezett bírói létszám elérné, vagy meghaladná az 50 főt, ami az új központi járásbírósági rendszerben azt eredményezné, hogy az egyes központi járásbírósági elnökök nem azonos mértékű pótlékban részesülnének. Ezt az eltérést álláspontunk szerint nem lehet ésszerűen indokolni, hiszen a központi járásbíróság intézményének a lényegéből adódóan, annak vezetői is a mostanihoz képest igen jelentős többletfeladatokkal fognak rendelkezni, minimálisan a hatásköreik személyi hatályának növekedése eredményeképpen.

Éppen ezért a magunk részéről az első alternatíva szerint megfogalmazott vezetői pótlékrendszer bevezetését tartjuk indokoltnak, és ezt javasoljuk.

III.2.) Bírák jogállása a megújult helyi szintű bírósági szervezetben

III.2.1.) ALTERNATÍVÁK

1) Minden jogkör marad a törvényszék elnökénél, csak az ügyek átcsoportosítása, mint jogkör illeti meg a KJB elnökét (renováció).

2) Az 1.) pontban írt alternatíva ellenpólusa az a rendkívül extrém alternatíva, hogy a KJB-n dolgozók fölött a munkáltatói jogkört a KJB elnöke gyakorolja (revolúció)

Köztes megoldások:

3) A munkáltatói jogkör a törvényszék elnökénél, de az ügyeket és a bírákat mozgathatja a KJB elnöke, de más érdemi jellegű jogosítványa nincs.

4) Minősített munkáltatói jogkör (tehát a „legvaskosabb” jogkörök: kinevezéssel kapcsolatos, pályázattal összefüggő, fegyelmi és kártérítési felelősség, vagyonyilatkozat, illetmény megállapítás stb.) marad a törvényszék elnökénél, a többi (pl. szabadság kiadása, munkavégzés helyének meghatározása, tehát elsősorban a munkaszervezéssel összefüggő jogosítványok) a KJB elnökéhez telepítve.

A magunk részéről a legcélravezetőbbnek és legelfogadhatóbbnak a 4.) pontban írt megoldást tartjuk.

L.sz. táblázat

Bírák jogállása

A bírói szolgálati viszony munkáltatói jogkörrel kapcsolatos tartalma és alternatívái			
1.	2.	3.	4.
„Renováció”	„Revolúció”	Köztes megoldás I.	Köztes megoldás II.
A jelenlegi rendszer továbbélése azzal, hogy az ügyek átcsoportosításának jogköre kerül többletjogosítványként a KJB elnökhöz.	A KJB valamennyi dolgozója fölött a KJB elnöke gyakorolja a munkáltatói jogokat, a teljes jogkört érintően.	A munkáltatói jogkör marad a jelenlegi, de az ügyeket és bírákat a KJB elnöke mozgathatja.	Minősített munkáltatói jogkör illeti a törvény-szék elnökét, a fennmaradó, elsősorban a munkaszervezéshez szükséges valamennyi további jog a KJB elnökét illeti.

A munkacsoport tehát elsősorban azt az álláspontot foglalta el, hogy a munkáltatói jogkör, de legalábbis annak a legfajtyosabb elemeit képező részjogosítványok a központi járásbíró-ságok bíráinak esetében is a törvényszék elnökeire legyenek telepítve.

Voltaképpen ennek az álláspontnak a kialakítását képező indokok között is ugyanazokat az érveket, illetve ellenérveket találtuk, mint amelyeket a törvényszéki elnök beszámoltatási, vezetői kinevezési jogkörénél már feltártunk és kifejtettünk.

III.2.2.) A BÍRÓI JOGÁLLÁS MUNKAERŐ-ÁTCSOPTOSÍTÁSI ÖSSZEFÜGGÉSE

A bírák jogállásával, a bírói jogviszony tartalmával összefüggő alapvető kérdés még a bírák megyén belüli munkaerő-átcsoportosítási lehetősége, amely mint jog a központi járásbíró-ság elnökét illeti majd, kötelezettségként pedig a bírák oldalán jelentkezik.

Tekintettel arra, hogy maga a bíróaáthelyezés intézménye, az arra okot, valamint lehetőséget adó egyes körülmények tulajdonképpen a bírói jogviszony tartalmát is képezik, ezért „A bíróaáthelyezésének (más csoportnál történő ideiglenes foglalkoztatás) részletei” címszó alatt a későbbiekben taglaltak, közvetett hatásmechanizmuson keresztül ide is vonatkoznak.

Megintcsak a bíróa szolgálati viszonyának a tartalmát képezi a szolgálati hely meghatározása, és ennek kérdésköre, amellyel kapcsolatos érvelésünket, illetve az alkalmazandó megoldást a „Bírák jogállásának munkajogi egyéb aspektusai” cím alatt (III.4.2. pont) a későbbiekben taglaljuk.

III.3.) Iasz. hatálya alá tartozó járásbíró-sági igazságügyi alkalmazottak jogállása

III.3.1.) A JELENLEGI ALKALMAZÁS SZABÁLYAINAK TOVÁBBÉLÉSE

Az első lehetséges alternatíva:

Ez esetben nincs változás a hatályos szabályozásban, de azzal, hogy az Iasz. hatálya alá tartozó dolgozók áthelyezésére ugyanaz vonatkozna, mint a bíróra.

Ez a módszer rendkívül nehézkesé tenné, és ezáltal lassítaná a vezetői alkalmazásokat, és természetesen az azok következményes eredményeiben megnyilvánuló hatások bekövetkezését is, ezért ezt a megoldást nem tudtuk támogatni.

III.3.2.) A TELJES, ÁTFOGÓ VÁLTOZÁSON ALAPULÓ ÚJ SZABÁLYOZÁS

További alternatíva:

A jelenlegi rendszer a kinevezéstől a munkáltatói jogok gyakorlásán, és a felelősségi szabályokon át teljességgel változzék meg.

Így különösen:

- a KJB elnök nevezi ki az összes alkalmazottat (a legextrémebb elképzelés szerint a titkárt, fogalmazót és bírósági ügyintézőt is és a területi csoportokban dolgozó írnokokat, tisztviselőket is)
- a KJB elnöke nem nevezi ki, de ő osztja be egy adott konkrét szolgálati helyre a titkárt, fogalmazót, ügyintézőt.

Véleményünk szerint ezzel a jogosítvánnyal minimálisan rendelkeznie kell.

- A KJB elnöke a titkár, fogalmazó, ügyintéző vonatkozásában a mostanihoz képest új jogosítvánnyal nem rendelkezik, viszont ő nevezi ki az összes írnokot és tisztviselőt a megye egész területén a járásbíróságon, így a területi csoportokba is.
- A területi csoportokba a területi csoportvezetők nevezzenek ki írnokot, tisztviselőt, ami voltaképpen a jelenlegi rendszer ugyan elnevezésbeli átalakítása, de lényegében tartalmi konzerválása lenne.

Ezt a megoldást egyébként a magunk részéről elfogadhatónak tartottuk azzal, hogy az azt megelőző teljes járásbírósági szintre vonatkozó KJB elnöki kinevezési jogkörben is számos előny rejlik.

Emellett lényegében ugyanazok az érvek szólnak, mint a bíró munkáltatói jogkörénél, és mint a járásbírósági vezetők kinevezőjének alanyánál kifejtettek.

Az alábbi táblázatban foglaljuk össze a fenti kérdés jogszabályi rendezésének lehetséges útjait:

LI.sz. táblázat

IASZ hatálya alá tartozó dolgozók jogállásának alternatívái		
A meglévő szabályozás szerint.	Változás alternatívái:	
	Titkár, fogalmazó, ügyintéző a Törvényszék Elnöke kinevezi	KJB Elnök az összes IASZ-os dolgozót kinevezi
	KJB Elnöke az egyéb dolgozókat	
	KJB Elnöke beosztja az összes IASZ dolgozót, szolgálati helyet meghatározza	KJB Elnök beosztja az összes IASZ dolgozót, szolgálati helyet meghatározza

III.3.3.) AZ IASZ. ÉS A MUNKAVÉGZÉS HELYE ÖSSZEFÜGGÉSÉVEL SZEMBENI KÖVETELMÉNYEK AZ ÚJ HELYI JÁRÁSBÍRÓSÁGI SZERVEZETBEN

A nem bíró jogi dolgozóknál azonban egy alapvető és lényeges változást feltétlenül szükségesnek tartunk: az ő kinevezésük egyértelműen csak a járásbíróságra, és nem valamelyik területi csoportba (bíróságra) szóljon, így a munkavégzés helyét is minden korlátozástól mentesen az adott megye területében kell meghatározni.

Ekként teremtünk munkajogi lehetőséget a járásbíróság elnökének arra, hogy a titkári munkaerővel gyors, hatékony és eredményes segítséget tudjon nyújtani a bírák számára - annak megfelelő helyre történő átmeneti átcsoportosításával.

Természetesen a kinevező személye eldönti a többi lényeges kérdést is, ami az adott dolgozó felelősségét, munkájának értékelését, elismerését stb. illeti.

III.4.) Az új szervezet dolgozói jogviszonyainak optimális modellje (a lehetőségek közül választott példa)

A fenti igazgatási-személyi alternatívák alapján példaként is megfogalmazva, munkajogi szempontból is áttekintve a kérdést, az alábbi vezetési modellt tartjuk a legalkalmasabbnak, legmegfelelőbbnek a központi járásbíróságon dolgozók vezetői, bírói és igazságügyi alkalmazotti jogviszonyának tartalmi meghatározására:

III.4.1.) VEZETŐK:

- elnök, elnökhelyettes, csoportvezető, csoportvezető-helyettes, területi csoportvezető
- általános szabályok: határozatlan időre kinevezett bíró töltheti be, pályázat útján, 6 évre nevezik ki.

III.4.1.1.) A központi járásbíróság elnöke:

- kinevező: a törvényszék elnöke
- a pályázatról véleményt nyilvánít: a központi járásbíróság teljes bírói kara
- az elnöki tevékenység feletti ellenőrzési jogkört a törvényszék elnöke gyakorolja, a KJB működésével kapcsolatban a KJB elnöke a törvényszék elnöke irányában tartozik beszámoló kötelességgel
- beszámoltatja a tevékenységükről az elnökhelyetteseket, csoportvezetőket, csoportvezető-helyetteseket, területi csoportvezetőket
- a KJB bírái, titkárai, fogalmazói és bírósági ügyintézői felett gyakorolja a kinevezés, illetmény megállapítás, jogviszony megszüntetés, vagyonynyilatkozat, fegyelmi felelősség, kártérítésre kötelezés, értékelés elrendelése kivételével a munkáltatói jogokat, beleértve a bírák esetén a más területi csoportban történő ideiglenes foglalkoztatás jogát a jogszabályban meghatározott esetek fennálltakor és a titkárok, fogalmazók és bírósági ügyintézők munkavégzési helyének megállapítási jogát
- kijelöli az ügy intézésére jogosult területi csoportot
- jogosult a jogszabályban meghatározott esetekben ügyek intézésére az általánostól eltérő - jogszabályban meghatározott - területi csoportot kijelölni
- kijelöli a KJB székhelyén eljárni jogosult bírót
- összehívja a központi járásbíróság általános értekezletét, vezetői értekezletét

- indokolt javaslatot tesz a KJB vezetőinek személyére
- helyettesíti: az általa kijelölt elnökhelyettes, ha akadályoztatás miatt nem tud kijelölni helyettest, az előre meghatározott elnökhelyettes
- a KJB fizikai dolgozói, írnokai és bírósági tisztviselői felett gyakorolja a munkáltatói jogokat
- a KJB székhelyére behívja és tanácsokhoz beosztja az ülnököket, ellátja az ülnökökkel kapcsolatos jogszabályi teendőket
- ellátja a jelenlegi Bszi. 119, 122.§-ában foglalt kötelezettségeit
- a megüresedett bírói státusz betöltésére (vagy éppen ellenkezőleg: a megyén kívüli átcsoportosítására) indokolt javaslatot tesz,
- indokolt javaslatot tesz a megüresedett bírói álláshely megyén belüli esetleges más területi csoporthoz történő áthelyezésére, vagy a megüresedés helyén való hagyására
- átruházható jogkörök - szmsz-ben meghatározottan:
 - beszámoltatás: a csoportvezető beszámoltatását a szakág szerinti elnökhelyettesre, a csoportvezető-helyettes beszámoltatását a szakág szerinti csoportvezetőre ruházhatja át
 - a bírák feletti munkáltatói jogkört az általa meghatározott elnökhelyettesre vagy szakág szerint megbontva az elnökhelyettesekre ruházhatja át
 - titkárok, fogalmazók és bírósági ügyintézők feletti munkáltatói jogkört az általa meghatározott elnökhelyettesre ruházhatja át
 - a területi csoport kijelölését a szakág szerinti elnökhelyettesre vagy/és csoportvezetőre ruházhatja át
 - a bíró más területi csoportban történő ideiglenes foglalkoztatási jogát a szakág szerinti elnökhelyettesre ruházhatja
 - a KJB székhelyén eljárni jogosult bíró kijelölését, az ülnökök behívását és beosztását, egyéb ülnökökkel kapcsolatos teendőket a szakág szerinti elnökhelyettesre, csoportvezetőre vagy/és csoportvezető-helyettesre ruházhatja át
 - a KJB fizikai dolgozói, írnokai és bírósági tisztviselői feletti munkáltatói jogokat az általa kijelölt elnökhelyettesre ruházhatja, a területi csoportban dolgozó bírák, fizikai dolgozók, írnokok és bírósági tisztviselők feletti munkáltatói jogokat az általa kijelölt területi csoportvezetőre ruházhatja - utóbbi esetben kivétel az érintett dolgozók más területi csoportnál történő foglalkoztatása
 - az átruházott jogkörök tovább nem ruházhatók, helyettesítés ezekben nincs, az átruházott jogkör gyakorlójának akadályoztatása esetén az elnök köteles eljárni, amennyiben az elnök is akadályoztatva van a törvényszék elnöke jelöli ki az eljárni jogosult vezetőt a KJB vezetői közül
- vezetői pótlék: 50%

III.4.1.2.) A központi járásbíróság elnökhelyettese:

- két elnökhelyettes működik szakág szerinti megbontásban egy büntető és egy polgáris – a pályázat benyújtásakor az adott ügyszakba beosztott bíró pályázhat
- kinevező: a törvényszék elnöke
- a pályázatról véleményt nyilvánít: a központi járásbíróság teljes bírói kara
- javaslatot tesz: a központi járásbíróság elnöke
- amennyiben a bírói kar által meghatározott sorrend első helyezettje megegyezik a KJB elnök által javasolt személlyel, ettől ugyan eltérhet a törvényszék elnöke, de ebben az esetben indokolt döntést kell hoznia a kinevezett személyéről
- beszámol tevékenységéről a KJB elnökének

- összehívja a központi járásbíróság szakág szerinti csoportértekezletét, melyre esetenként feljogosíthatja a szakág szerinti csoportvezetőt - kivéve a csoportvezetői tisztség betöltésére beadott pályázatokról szóló véleménynyilvánítás esetén
- gyakorolja az átruházott és az szmsz-ben meghatározott egyéb jogköröket
- meghatározott esetekben helyettesíti a KJB elnökét
- akadályoztatása esetén a KJB elnöke látja el a feladatait, az elnök akadályoztatása esetén a másik elnökhelyettes
- vezetői pótlék: 35%

III.4.1.3.) A központi járásbíróság csoportvezetője:

- két csoportvezető működik szakág szerinti megbontásban, egy büntető és egy polgári - a pályázat benyújtásakor az adott ügyszakba beosztott bíró pályázhat
- kinevező: a törvényszék elnöke
- a pályázatról véleményt nyilvánít: a központi járásbíróság érintett csoportja
- javaslatot tesz: a központi járásbíróság elnöke
- amennyiben a bírói kar által meghatározott sorrend első helyezettje megegyezik a KJB elnök által javasolt személlyel, ettől ugyan eltérhet a törvényszék elnöke, de ebben az esetben indokolt döntést kell hoznia a kinevezett személyéről
- gyakorolja az átruházott jogköröket
- ellátja a Bszi. 125.§-ában meghatározott kötelezettségeit
- helyettese: szakág szerinti csoportvezető-helyettes
- vezetői pótlék: 30%

III.4.1.4.) A központi járásbíróság csoportvezető-helyettese:

- szakáganként egy csoportvezető-helyettes működik - polgári ügyszakban felel a nemperes ügyekért, büntető ügyszakban a szabálysértési ügyekért, a pályázat benyújtásakor az adott ügyszakba beosztott bíró pályázhat,
- kinevező: a törvényszék elnöke
- a pályázatról véleményt nyilvánít: a központi járásbíróság érintett csoportja
- javaslatot tesz: a központi járásbíróság elnöke
- amennyiben a bírói kar által meghatározott sorrend első helyezettje megegyezik a KJB elnök által javasolt személlyel, ettől ugyan eltérhet a törvényszék elnöke, de ebben az esetben indokolt döntést kell hoznia a kinevezett személyéről
- összehívja a szakág szerinti rész-csoportértekezletet - polgári ügyszakban a nemperes, büntető ügyszakban a szabálysértési ügyekkel összefüggésben
- helyettesíti a szakág szerinti csoportvezetőt, akadályoztatása esetén a szakág szerinti csoportvezető látja el a feladatait
- vezetői pótlék: 25%

III.4.1.5.) A központi járásbíróság területi csoportvezetője:

- területi csoportonként egy területi csoportvezető működik.
- kinevező: a törvényszék elnöke
- a pályázatról véleményt nyilvánít: a központi járásbíróság érintett területi csoportja
- javaslatot tesz: a központi járásbíróság elnöke
- amennyiben a bírói kar által meghatározott sorrend első helyezettje megegyezik a KJB

elnök által javasolt személlyel, ettől ugyan eltérhet a törvényszék elnöke, de ebben az esetben indokolt döntést kell hoznia a kinevezett személyéről

- gyakorolja az átruházott jogköröket
- kijelöli a területi csoporton belül eljáró bírót
- összehívja a területi-csoportértekezletet
- a területi csoportba behívja és tanácsokhoz beosztja az ülnököket, ellátja az ülnökökkel kapcsolatos jogszabályi teendőket
- helyettese a területi csoportban dolgozó, általa az adott esetben kijelölt bírót, a kijelölt bírót akadályoztatása esetén az szmsz-ben előre meghatározott bírót
- vezetői pótlék: 30%

III.4.1.6.) A központi járásbíróság területi csoportvezető-helyettese:

Rá megfelelően alkalmazni kell a központi járásbíróság elnökhelyettesére vonatkozó szabályokat, a területi csoportvezetővel összefüggő jogállása megegyezik a központi járásbíróság elnöke és elnökhelyettese közötti viszonylatok rendszerével.

Vezetői pótlékára a központi járásbíróság csoportvezető-helyettesére vonatkozó szabályokat (III.4.1.4. pontban) kell alkalmazni.

III.4.2.) A BÍRÁK JOGÁLLÁSÁNAK MUNKAJOGI EGYÉB ASPEKTUSAI:

A KJB bírának jogállása a jelenlegi Bjt. szerint kerül meghatározásra a KJB jellemzőinek figyelembevételével.

- a bírót a kinevezéskor a törvényszék elnöke osztja be a KJB egy csoportjába vagy annak székhelyére, továbbá akkor is, ha pályázat útján nyeri el a bírót az adott álláshelyet
- a szolgálati hely a beosztással rögzül, más csoportnál történő ideiglenes foglalkoztatás esetén a beosztás szerinti csoportban kell a foglalkoztatás lejártával a bírót továbbfoglalkoztatni

A bírák és az igazságügyi alkalmazottak között szükséges különbséget tenni: a bírák esetében a szolgálati hely elnevezést, mint fogalmat, az igazságügyi alkalmazottak esetében – lásd alább – a munkavégzési hely kifejezést indokolt használni. A két jogintézmény ugyanis különböző tartalmú kell, hogy legyen az igazságügyi alkalmazottak jobb és gyorsabb mozgathatósága érdekében.

- a KJB-n belül - a bírót kérésére vagy egyetértésével - a KJB elnöke más területi csoportba helyezheti a bírót külön pályázat nélkül, amennyiben a rendelkezésre álló státuszok száma lehetővé teszi, ebben az esetben az új csoport lesz a bírót szolgálati helye
- a KJB elnöke jogosult a KJB bíróját ideiglenes a szolgálati helytől eltérő más területi csoportban foglalkoztatni a törvényben meghatározott esetek fennálltakor. A foglalkoztatás történhet meghatározott számú ügy elintézésére, meghatározott időtartamra, vagy vegyesen. Ebben az esetben 30% pótlékra jogosult a bírót a foglalkoztatás időtartamára - a foglalkoztatás történhet az eredeti ítélkezési tevékenység fenntartása mellett is. E pótlékot az alapilletményből kellene kiszámítani.
- korlátozások: várandós nő és a gyermeke három éves koráig női bírót, illetve gyermekét egyedül nevelő bírót, amíg a gyermek kiskorú, tartósan ápolásra szoruló hozzátartozót gondozó, illetve a bírót tartós betegsége vagy súlyos egészségromlása esetén csak írásbeli hozzájárulásával foglalkoztatható a szolgálati helyétől eltérő területi csoportban,
- pályázat: jelenlegi szabályok szerint, azzal, hogy a pályázat kiírásának tartalmaznia kell, hogy annak elnyerése esetén mely területi csoportba kerül a bírót beosztásra;

- titkár vagy KJB-n kívüli más bíró vagy külsős pályázhat, mivel egy adott bíróságon belül státuszt betöltő bíró más státuszt nem nyerhet el.

III.4.3.) TITKÁROK, FOGALMAZÓK, BÍRÓSÁGI ÜGYINTÉZŐK:

A jelenlegi rendszer fenntartása azzal, hogy a munkáltatói jogok hasonlóan oszlanak meg a törvényszék elnöke és a KJB elnöke között, mint a bíráknál. Valamennyien – akiket a KJB-re vesznek fel – a KJB-re, és nem a területi csoportba kerülnek kinevezésre azzal, hogy a munkavégzési helyük az adott megye területe. A megyén belül a KJB elnöke jogosult meghatározni, hogy mely területi csoportnál kell a munkájukat végezni.

Korlátozás: várandós nő és a gyermeke három éves koráig a nő, illetve gyermekét egyedül nevelő, amíg a gyermek kiskorú, tartósan ápolásra szoruló hozzátartozót gondozó, illetve a dolgozó tartós betegsége vagy súlyos egészségromlása esetén csak írásbeli hozzájárulással foglalkoztatható az addigi munkavégzési helyétől eltérő munkavégzési helyen.

III.4.4.) FIZIKAI DOLGOZÓK, ÍRNOKOK ÉS BÍRÓSÁGI TISZTVISELŐK:

A rendszer marad mint eddig, a KJB elnöke a munkáltatói jogkör gyakorlója valamennyi, ebben a csoportban érintett felett, mely átruházható jogkör. Valamennyien – akiket a KJB-re vesznek fel – a KJB-re, és nem a területi csoportba kerülnek kinevezésre azzal, hogy a munkavégzési helyük az adott megye területe. A megyén belül a KJB elnöke jogosult meghatározni, hogy mely területi csoportnál kell a munkájukat végezni.

Korlátozás: várandós nő és a gyermeke három éves koráig a nő, illetve gyermekét egyedül nevelő, amíg a gyermek kiskorú, tartósan ápolásra szoruló hozzátartozót gondozó, illetve a dolgozó tartós betegsége vagy súlyos egészségromlása esetén csak írásbeli hozzájárulással foglalkoztatható az addigi munkavégzési helyétől eltérő munkavégzési helyen.

Utóbbi két esetben lehetséges olyan jog biztosítása, hogy az érintett kérheti felmentését, ha nem akarja más munkavégzési helyen ellátni a munkáját, ekkor kötelező lenne a felmentés a munkáltató részéről. Továbbá általános elvként beiktatható az új Mt. 6.§.(3) bekezdése, mely a méltányos mérlegelés követelményét írja elő a munkáltató egyoldalú intézkedése esetére, azzal, hogy az a munkavállaló számára aránytalan sérelmet nem okozhat.

III. 4. 5.) ÁTMENETI SZABÁLYOK:

Amennyiben a központi járásbíróság felállításra kerül, valamennyi vezetői állást – kivéve a területi csoportvezetőket – újra kell pályáztatni, amíg eredményesen nem történt meg, addig a vezetők saját pozícióikban maradnak azzal, hogy amennyiben ennek következtében összeférhetetlenség alakul ki, azt külön orvosolni nem kell. Másik megoldás lehet, hogy ameddig az új vezetőket nem választják meg, a régiek ellátják a feladataikat, de csak abban a körben, amelyben addig is dolgoztak.

A bírák szolgálati helye az aktuális szolgálati helynek megfelelően rögzül.

A KJB-hez tartozó valamennyi egyéb dolgozó kinevezését módosítani kell arra, hogy a munkavégzési helye a megye teljes területére kiterjed. Amennyiben ezt nem kívánja a dolgozó, fel kell menteni, a felmentésre vonatkozó szabályok alkalmazásával.

IV. Eljárás és ügyvitel a központi járásbíróságon

IV.1. Eljárás

A legfontosabb elvi szintű és jelentőségű, véleményünk szerint érdemi alternatíva nélkül álló tulajdonságok:

- a járásbíróság hatásköre változatlan marad;
- illetékesség: a KJB illetékessége az egész megyére kiterjed, amihez értelemszerűen az szükséges, hogy a bírósági szervezetben megyénként egy ilyen bíróság legyen. Ez véleményünk szerint feltétlenül szükséges ahhoz, hogy az új rendszer bármelyik hozzáfűzött remény beváltására alkalmas legyen (az ezzel kapcsolatos érvelést fentebb már kifejtettük);
- keresetlevelet, vádiratot, egyéb beadványt bármely csoportnál be lehet nyújtani.

Az eljárásjogi értelemben vett önálló illetékessége az egyes területi bíróságoknak vagy csoportoknak azért nem lehet, mert ha van, akkor az külön bíróság létrehozását feltételezi, ami a központi járásbíróság intézményével, annak lényegével és tartalmával összeegyeztethetetlen megoldás, és tulajdonképpen a jelenlegi szervezet konzerválása lenne (annak minden következményével együtt, tehát az egyes illetékes bíróságok közötti áttételi kötelezettséggel, bírói kirendelésekkel, stb.).

- Nincs a csoportnak saját illetékessége, a KJB elnöke fő szabályként központi lajstromból osztja szét az ügyeket a csoportok között, részletes kijelölési szabályok szerint. Ez a tevékenysége azonban nem lesz azonos az eljáró bíró kijelölésére irányuló tevékenységével, azaz a szignálással, és a kvázi „ügyáthelyezési” jogának gyakorlásával sem.

Ez tehát 3 jól elkülönülő önálló hatáskör, feladat, illetve tevékenység, melyek összefoglalóan az alábbiak:

- az eljáró területi csoport kijelölése (illetékességi okból);
- szignálás (minimálisan a központi csoportban);
- az eljáró területi csoport kijelölésének megváltoztatása (igazgatási okból: kvázi ügyáthelyezés).

E három jogkört a jobb áttekinthetőség kedvéért, valamint annak érzékeltetése érdekében, hogy azok egyértelműen és jól elkülönülnek egymástól az alábbi táblázatban is összefoglaltuk:

LII.sz. táblázat

A KJB Elnök szerepe és jogkörei az ügy törvényes bíróhoz vezető útjának meghatározásában			
Területi csoport kijelölése	Szignálás	Ügy-áthelyezés	Bíró áthelyezése
A polgári peres ügyeket érintően lásd. IV.1.1.1.2. alatt	KJB székhelyén	Minden ügyszak, minden szervezeti aleggység	
	Székhelyen kívül is, ha úgy dönt		

IV.1.1. A PERES ELJÁRÁSOKRA VONATKOZÓ LEHETŐSÉGEK:

E tekintetben ügyszakonként eltérő alternatívákat látunk elfogadhatónak, melyek az alábbiak:

IV.1.1.1. Polgári ügyszak:

A Pp. mostani illetékességi szabályai megfelelő alkalmazásával köteles a KJB elnöke az ügyben eljárni jogosult területi csoportnak vagy magának a KJB-nek (megyeszékhelyen működő járásbíróság) a kijelölésére, melynek során azt veszi figyelembe, hogy – és ez egy új eljárási intézmény kell, hogy legyen – az adott csoportnak mi a működési, vagy eljárási területe. Itt már alternatív elnevezést használtunk, és egyébként ez a működési, vagy eljárási terület a jelenlegi járásbíróságok mostani illetékességi területével azonos – legalábbis főszabályként, amitől majd törvényben a jogalkotó a kisméretű bíróságok ezáltal történő megszüntetésével térhet el (ha akar).

Utóbbi témával kapcsolatban már itt is feltétlenül meg kell jegyezni, hogy ha a jogalkotó esetleg méretei folytán, illetve amiatt bíróságot szüntet meg, úgy arról vagy külön a törvényben, vagy legalább annak a mellékletében, de kifejezetten is rendelkeznie kell.

A KJB elnök tehát az eljárni jogosult csoport kijelölésekor a jelenleg hatályos Pp-t veszi figyelembe és azt, hogy aszerint melyik egykori járásbíróságnak, mint csoportnak kell eljárnia.

Fontos kiemelni, hogy a polgári peres ügyszakban éppen az egy ügyre vonatkozó nagyon szerteágazó, és sokszor bonyolult illetékességi szabályok ebbéli tulajdonságai teszik szükségessé a központi járásbíróság elnökének az eljárni köteles csoport kijelölésében betöltött, illetve betöltendő, a többi ügyszakhoz képest eltérő aktív szerepét. Emellett szól az érintett ügyszak ügyforgalmának rendkívül nagy mérete is. Utóbbi oknál fogva nem célszerű, hogy ebben az ügyszakban a benyújtás helyének az eljárni jogosult és köteles csoport meghatározása során alapvető jelentősége legyen, figyelemmel arra a körülményre is, hogy a jövő egyre inkább afelé halad, hogy a bírósághoz, és ezáltal a joghoz egyre szélesebb körben lehessen elektronikus úton is hozzáférni. Ráadásul a központi járásbíróság elnökének ezen ügyszakbeli „szűrő” szerepe hatékonyság-növelési eszköz is, hiszen zálogát képezi annak, hogy az egy megyén belüli, azaz a területi csoportok közötti „áttétel” a lehető legkevesebb számban forduljon elő. Ezáltal is elősegítve az időszerűség maximalizálását.

IV.1.1.1.1. A központi járásbíróság elnökének az eljárni köteles területi csoport (bíróság) kijelölésére irányuló tevékenysége eljárásjogi aspektusai:

Az ügyfeleknek a joghoz és bírósághoz való hozzáférése iránti jogát leginkább befolyásoló és érintő, illetve meg is jelenítő körülményt, hogy földrajzi elhelyezkedését tekintve pontosan hol folytatja le a bíróság az adott eljárást, leginkább az alábbi két körülmény határozza meg:

- a./ hol helyezkednek el a bíróságok és épületeik;
- b./ és hogy az ezek működési területét a szervezeti szabályok, az egyes eljárásjogok bírósági illetékességi szabályaival átfedésben és azokkal párhuzamosan miként rendezik.

A központi járásbíróságnak és annak elnökének az eljárni jogosult csoport kijelölésével kapcsolatos helyzetét tehát alapvetően az determinálja, hogy melyek lesznek az egyes bí-

rósági funkciókat ellátó területi csoportok, és azoknak mi lesz a működési-illetékességi értelemben vett területe, valamint, hogy ezeknek, a bíróság eljárásának jogosultsága szempontjából a jogalkotó majd milyen jelentőséget tulajdonít.

a./ A központi járásbíróságot adó egyes bíróságok (csoportok) létrejöttével, elhelyezkedésével kapcsolatos kérdéskör:

Véleményünk szerint a Bszi. mellékletét kellene, hogy képezze az egyes járásbírósági területi csoportoknak, illetve magának a KJB-nek (értelemszerűen ha a székhelyi bíróság nem területi csoporttá változik, hanem magává a KJB-vé) a működési vagy eljárási területének a meghatározása.

Fontos következtetésünk, hogy a működési területek meghatározásával, lényegében ilyen módon létrehozott területi csoportok, mint a mostani fogalmi eszközkészletünk szerinti bíróságok meghatározása kifejezetten jogalkotói feladat. Azaz a területi csoportok esetében is a jogalkotónak kell azt eldöntenie, hogy melyek jöjjenek létre, illetve, hogy melyek ne, adott esetben ily módon megszüntetve a jogalkotói szándék szerinti jelenlegi kisebb bíróságokat.

Ugyancsak itt, tehát törvényben kerülne rögzítésre maguknak a területi csoportoknak a meghatározása (értelemszerűen ami a jelenleg működő járásbíróságok közül kimarad, azaz az a járásbíróság, amelyik a területi csoportok között már nem szerepel, azt a jogalkotó megszüntette). Ebben az esetben a megszűnt járásbíróság területét a jogalkotó az egyes létrehozott területi csoportok között oszthatná fel. Itt a jogutódlással sem lenne probléma, hiszen minden járásbíróság a törvény erejénél fogva megszűnne és azok mindegyikének kivétel nélkül a KJB lenne a jogutódja. A megszűnő járásbíróság bíráinak, dolgozóinak elsősorban a szolgálati helyükkel összefüggő első beosztására pedig a KJB intézményét létrehozó törvény hatályba lépését követően újonnan kinevezettekre vonatkozó szabályokat lehetne megfelelően alkalmazni.

b./ Az eljárni köteles területi csoport kijelölésére irányuló elnöki jogkörnek, és e hatáskör tartalmának a központi járásbíróság és területi csoportjai működési-, illetékességi területével való összefüggései:

E körben összesen kétféle alternatíva lehetséges:

- a jelenlegi illetékességi szabályok megfelelően módosult tartalmú fennmaradása: erről alább, a IV.1.1.1.2.A. pontban értekezünk,
- a jelenlegi illetékességi szabályok megszűnése, e tekintetben forradalmian új szabályozás kialakítása: ezt pedig ugyancsak alább, a IV.1.1.1.2.B. pontban elemezzük.

IV.1.1.1.1.A. A jelenleg hatályos illetékességi szabályok relativizált továbbélése esetén lehetővé váló igazgatási és eljárási alternatívák

E kérdés kapcsán mindenekelőtt azt kell látni, hogy a bíróságra bármely módon érkezett keresetlevél illetékességet befolyásoló tartalma kapcsán mindösszesen 3 lehetőség van:

- A.1./ A keresetlevélből kiderül, hogy mely területi csoport az illetékes, és az az adott központi járásbíróság területén van (területi csoport kijelölésének szükségessége);

A.2./ A keresetlevélből kitűnik, hogy melyik területi csoport az illetékes, de az nem a benyújtás helye szerinti központi járásbíróság területén van (az áttételt elrendelő végzés meghozatala érdekében az eljárni jogosult csoport kijelölésének szükségessége);

A.3./ A benyújtott keresetlevélből egyáltalán nem lehet választ adni az illetékesség kérdésére (az eljárni jogosult csoport kijelölése a hiánypótlás érdekében).

E három eshetőségnél követendő elnöki eljárás lehetséges útjai:

IV.1.1.1.1.A.1./

Eljárás a keresetlevél tartalma alapján, ha a központi járásbíróság illetékes

- a KJB elnöknek minden esetben vizsgálnia kell a keresetlevelet annak érdekében, hogy az illetékes, illetve eljárni jogosult központi járásbíróság, illetve annak területi csoportja megállapítható legyen;
- a KJB elnök eljárási kötelezettsége döntően két irányú aszerint, hogy a per elbírálására az adott megyében működő bármelyik csoport illetékes-e vagy sem.

Eszerint, ha bármelyik csoport illetékes, úgy az eljárásra azt kell, hogy kijelölje az elnök. Itt fontos megjegyezni, hogy az elnök az illetékesség fennállását vagy az általános, vagy a vagylagos illetékességi ok alapján fogja megállapítani, ám ha a felperes választott bármely illetékességi okot, és ezáltal bíróságot, akkor az elnöknek kétféle lehetősége nyílt (a jogalkotó akaratának függvényében), nevezetesen: vagy aszerint kell, hogy döntsön, vagy felülbíráhatja azt (azaz pl. a fent nem állónak látott vagylagos illetékességi ok szerinti területi csoport helyett az általános illetékesség alapján eljárni jogosult másik területi csoportot jelöl ki az eljárásra).

Amennyiben vagylagos illetékességi okot nem jelöl meg a felperes, úgy ilyen még fennállása esetén sem vehet figyelembe a bíróság elnöke, mert a választás joga a bíróságot, és a bíróság dolgozóját a felperes helyett véleményünk szerint soha nem illetheti meg.

E véleményünk alapján az is megállapítható, hogy mi amellet érvelünk, hogy ha a felperes megjelöl egy vagylagos illetékességi ok szerinti bíróságot, akkor a KJB elnöke ezt semmilyen körülmények között ne bírálhassa felül, hanem azt a bíróságot jelölje ki az eljárásra köteleként.

Ezzel kapcsolatban pedig meg kell jegyezni, hogy a választás történhet kifejezetten, illetve egyfajta ráutaló magatartással is, azaz a keresetlevélben már rögzítheti a választását a felperes, valamint megteheti azt is, hogy fizikailag ahhoz a bírósághoz nyújtja be papír alapon a keresetlevelet, amelyik területi csoportnak az eljárását kívánja (azaz így választ).

Fontos megjegyezni, hogy a KJB elnök nem jogosult az áttételt elrendelő végzés meghozatalára, vagy annak hatásával bíró bármely igazgatási döntésre (akár az iratok megküldése – Pp.94.§. - intézményének köntösébe bújtatva), tehát a megyében dolgozó járásbírósági csoportok illetékességének fenn nem állása esetén megnyíló áttételi kötelezettséget kizárólag a bíró teljesítheti az e tárgyban meghozott fellebbezhető végzésével.

Tehát amennyiben a keresetlevél elektronikus úton érkezik, és abban e vonatkozású felperesi választás nincs, viszont több, a megyében található területi csoport illetékessége is megállapítható általános és vagylagos illetékességi ok alapján, úgy a bíróság elnöke köteles az általános illetékeset választani, és azt a csoportot kijelölni az eljárásra.

IV.1.1.1.1.A.2./

Eljárás a keresetlevél tartalma alapján, ha a központi járásbíróság nem illetékes

- A fentebb vázolt másik alapvető előfordulási lehetőség, hogy a keresetlevélből kifejezetten az állapítható meg, hogy egyáltalán nincs az adott központi járásbíróság területén olyan csoport (bíróóság), amelyik annak elbírálására illetékes lenne, de az illetékes bíróság egyébként megállapítható (amelyik értelemszerűen másik megyében található – feltéve, hogy a járásbíróság illetékességi területe a megyével lesz azonos).

Ebben az esetben tulajdonképpen a kérdés úgy merül fel, hogy melyik csoport bírója lesz az, amelyik az ilyenkor szükséges áttételt elrendelő végzést meg fogja hozni.

Ennek kapcsán az álláspontunk az, hogy ha a KJB elnök azt tapasztalja, hogy a központi járásbíróságnak egyáltalán nincs illetékessége az eljárásra, akkor az alábbi, egymással fel nem cserélhető sorrendben álló szempontok alapján kell az eljárni jogosult csoportot meghatározni, illetve kijelölnie:

- a./ elsőként azt a csoportot kell kijelölnie a KJB elnöknek, amelyiket a felperes kifejezetten, tehát a keresetlevélben megjelölten választott (feltéve, hogy az a megyében van);
- b./ a KJB elnök az a./ pontban taglalt feltétel fennállásának hiányában azt a területi csoportot jelöli ki az eljárásra, amelyiket a felperes közvetett módon választotta, azaz ahova a keresetlevelet benyújtotta, amely azonban értelemszerűen így kizárólag papír alapon történhetett, illetve történhet;
- c./ ha az a./ és b./ pont alapján sem dönthető el a kérdés, azaz a keresetlevélben nem szerepel választás, és azt a felperes elektronikusan nyújtotta be (tehát még közvetett választás sincs), akkor a székhelyen működő központi járásbírósági szervezeti egységet köteles kijelölni az eljárásra, azaz ez lesz majd az a bíróság, amelyik az áttételt elrendelő végzést meghozza.

IV.1.1.1.1.A.3./

Eljárás a keresetlevél tartalma alapján, ha nem állapítható meg az illetékes központi járásbíróság

A harmadik lehetőség esetében, tehát amikor a benyújtott keresetlevélből nem lehet következtetést vonni arra, hogy egyáltalán mely területi csoport az illetékes, akkor a bíróság elnöke tulajdonképpen a hiánypótlási eljárás lefolytatása érdekében az eljárásra a székhelyen működő szervezeti egységet jelöli ki.

Ezt követően a lehetőségek útjai ismét többfelé ágaznak a hiánypótlási eljárás eredményének függvényében:

Abban az esetben ugyanis, hogy ha a hiánypótlás keretében az derül ki, hogy az adott központi járásbíróság, illetve annak egyik szervezeti egysége sem lesz jogosult illetékesség hiányában az eljárásra, úgy az áttételt elrendelő végzést a székhelyen működő bíróság hozza meg.

Ezt egyértelműen indokolja a célszerűség, és az áttételekhez fűződő - jelenleg a soronkívüliségben megnyilvánuló - eljárásgyorsítási – egyébként megalapozott – társadalmi-, és annak talaján álló jogalkotási igény.

Abban az esetben, ha a hiánypótlási eljárás keretében az derül ki, hogy a székhelyi csoport (bíróság) rendelkezik illetékességgel, úgy az az eljárást értelemszerűen minden további nélkül lefolytatja.

Amennyiben a hiánypótlási eljárás eredményeképpen az derül ki, hogy a székhelyi csoportnak nincs illetékessége (az egyszerűség kedvéért használjuk most ezt a kifejezést) az eljárásra (bármely eljárásjogi oknál fogva is történjék ez), úgy ebben az esetben a kialakult helyzet orvoslására, megoldására többféle alternatív lehetőség kínálkozik.

Itt azonban már hangsúlyozottan kiemeljük, hogy ezek a lehetőségek – melyeket alább fogunk ismertetni – nem csak abban az esetben képeznek megfelelően alkalmazható megoldást, ha a hiánypótlás alapján derül fény az illetékességi problémára, hanem valamennyi fentebb taglalt, és az A/1., A/2., A/3. pontban elemzésre került esetre is vonatkoz(hat)nak.

Összefoglalóan tehát az alábbi verziókban azokat az eljárási cselekvési lehetőségeket rögzítjük, amelyeket a bírónak (vagy bizonyos esetben a KJB elnöknek is) akkor kell tennie, amikor azt tapasztalja, hogy olyan per került rá szignálásra, amelynek az elbírálására bármely oknál fogva ő, illetve a csoport nem illetékes, teljesen függetlenül attól, hogy az a polgári peres ügy melyik eljárásjogi lehetőség (A.1., A/2., A/3.) alapján került hozzá.

IV.1.1.1.1.B. A területi csoport illetékessége hiánya kezelésének lehetőségei

A területi csoport illetékességének a hiánya esetén követendő eljárásra az alábbi három verziót dolgoztuk ki:

IV.1.1.1.1.B.1./

Bírói kezdeményezés a központi járásbíróság elnökénél

Ebben az esetben az eljáró bíró írásban, és az illetékességi okkal kapcsolatos eljárásjogi indokolással ellátottan kezdeményezi a KJB elnökénél az eljáró csoport (bíróság) kijelölésének módosítását.

Ebben az esetben a KJB elnök előtt két lehetőség áll nyitva:

- 1./ vagy hallgat, ami azt jelenti, hogy nem ért egyet az eljáró bíró kezdeményezésében szereplő állásponttal, és ez esetben mindenféle további jogorvoslati lehetőség nélkül a székhelyi bíróság bírójának az ügyben el kell járnia;
Itt a másik alternatíva – amit a magunk részéről inkább támogatunk –, hogy a KJB elnök elektronikus úton kifejezetten tájékoztatja a bírót a bíróéval ellentétes álláspontjáról, és ezen keresztül arról, hogy az ügyben neki kell változatlanul eljárnia.
- 2./ vagy osztja a bírói e vonatkozású álláspontot, és annak megfelelően írásban, indokolt határozattal módosítja – tehát itt még kifejezetten illetékességi okból! - az eljárni jogosult csoport kijelölését – azaz egy másik csoportot jelöl ki az eljárásra (ami értelemszerűen csak „vidéki” lehet).

Ezzel az elnöki határozattal szemben nem biztos, hogy szerencsés jogorvoslati lehetőséget biztosítani a feleknek (a bíróságnak, illetve a bírának viszont semmiféleképpen), mert a jogorvoslat eredményezheti magának az eljárásnak az elhúzódását azzal, hogy késleltetheti az érdemi döntés meghozatalát.

Ugyanakkor, ha e döntéssel szemben jogorvoslatot biztosít a jogalkotó a feleknek, akkor azt viszont célszerű éppen a törvényi konzisztencia követelményeinek megtartása érdekében pontosan ugyanolyan tartalommal megtölteni (azaz ugyanazt a jogorvoslati jogot biztosítani), mint amit esetlegesen a feleknek biztosítunk arra az esetre (feltéve, hogy ilyen eset egyáltalán lesz majd), ha a KJB elnöke az eljárni jogosult csoportként nem azt a csoportot jelöli ki, mint amit a peres felek szerint éppen az illetékességi szabályok alkalmazásával kellett volna.

Ez utóbbi esetre vonatkozó jogorvoslati lehetőséggel a későbbiekben még foglalkozunk, e helyütt tehát csak utalás szintjén rögzítjük.

Hangsúlyozzuk azonban, hogy ez a fentebb írt eset és jogorvoslat nem azonos a KJB elnöki ügyáthelyezéssel, és az ellene esetlegesen előterjeszhető bármely jogorvoslattal.

Rendkívüli fontossága miatt külön, kiemelten hangsúlyozzuk, hogy ezt a most fentebb vázolt, a hiánypótlással felderített illetékesség esetén irányadó eljárást a másik két további esetre, mint lehetőségre egyformán alkalmazni kell.

Tehát ha a keresetlevélből egyértelműen megállapítható a KJB illetékessége, vagy éppen ellenkezőleg: kifejezetten az állapítható meg, hogy nem a megyében van az illetékes járásbíróság (tehát a KJB nem illetékes), úgy ezekben az esetekben is a hiánypótlási eljárás keretében napvilágra került illetékességi ok kezelésének rendjében szükséges lebonyolítani az eljárást, külön kiemelve azt az esetet, ha a KJB elnök és a bíró között szakmai nézetkülönbség, azaz kvázi illetékességi összeütközés van.

További eljárásjogi kérdés, hogy a járásbíróság hatáskörébe tartozó ügyek esetében a fenti új rendszer hatályba lépése esetén egy megyén belül az áttétel eljárásjogi intézménye, illetve annak alkalmazása lényegében megszűnik.

Éppen ezért kérdésként merül fel, hogy legyen-e bármiféle jogorvoslatra lehetősége a peres feleknek vagy bárki másnak, és ha igen, milyen, akkor ha a KJB elnöke - nem ügyáthelyezési jogának gyakorlása során - az ügyben eljárni jogosult csoportként nem azt a csoportot jelöli ki, mint amit a peres felek szerint éppen az illetékességi szabályok alkalmazásával kellett volna.

Vonatkozik ennek a jogorvoslati jog biztosításának az igénye arra a már fentebb részletezett esetre is, hogy ha hiánypótlás keretében derül ki a székhelyi csoport bírāja előtt egyáltalában az illetékességi ok, és az valamely „vidéki” területi csoport illetékességének megállapítását teszi kizárólag lehetővé, mellyel kapcsolatban a bírói indokolt előterjesztésnek megfelelően a KJB elnök úgy dönt, ugyancsak írásban és indokolt határozatával, hogy azt ne a székhelyi, hanem a „vidéki” területi csoport tárgyalja, azaz ennek megfelelően módosítja az eljárni jogosult és köteles területi csoportot.

Ennek az utóbbi lehetőségnek a kapcsán a fentebbiekben már jeleztük, hogy az e tárgyban hozott elnöki határozattal szemben, ha egyáltalán jogorvoslatot enged a jogalkotó, akkor azt ugyanolyan tartalommal kell, hogy tegye, mint az itt taglalt eset kapcsán, illetve esetében.

Véleményünk szerint rendkívüli módon felgyorsítaná az ügyintézés, ha a szóban forgó döntéssel szemben jogorvoslatnak nem lenne helye.

Esetleg olyan jogorvoslatot tartanánk elképzelhetőnek, hogy az ily módon meghatározott területi csoport szignálással kijelölt bírāja tehetne észrevételt az adott csoport vezetőjén

keresztül a KJB elnöke felé, mondjuk írásban és indokoltan indítványozva másik csoport meghatározását (azaz az eljárni jogosult csoport meghatározására vonatkozó KJB elnöki döntés megváltoztatását). Ez esetben a KJB elnöke például köteles lehetne indokolt határozatot hozni az eljárni jogosult területi csoport meghatározására irányuló döntésének megváltoztatásáról, vagy a bírói indítvány elutasításáról. Ez a döntése elhelyezhető lenne magában az ügyiratban és az azzal szembeni kifogás lehetőségét a felek részére az érdemi határozattal szemben hozott fellebbezésben lehetne megnyitni.

Az elnöki döntéssel szembeni esetleges jogorvoslat ugyanis arra a sok tekintetben veszélyes területre terelné az eljárás menetét, melynek lényege, hogy az ügyfelek egy igazgatási jellegű döntést kifogásolhatnának nagy valószínűséggel bírói szakmai fórum előtt.

Ilyen lenne például az az eset, ha a KJB elnök illetékességgel kapcsolatos álláspontját tükröző, az eljárni jogosult bíróság kijelölése tárgyában hozott határozatát a felek mondjuk az ügy érdemében hozott befejező határozattal szemben előterjesztett fellebbezésben kifogásolhatnák.

IV.1.1.1.1.B.2./

A felet illető jogorvoslat a központi járásbíróság elnökének döntésével szemben

Emellett további lehetséges alternatívaként fogalmazható meg, hogy a KJB elnöknek az ügyben eljárni jogosult csoport (vagy területi bíróság) kijelölésével szemben bizonyos feltételek fennállása esetén, de még a területi csoportvezető által végzett szignálás előtt a felek valamilyen jogorvoslatot, például fellebbezést terjeszthessenek elő.

Ez a fellebbezés lehetne korlátlan is akár (noha ezt a magunk részéről nem támogatjuk), vagy olyan, amit a fél akkor terjeszthetne elő, ha a keresetlevelében kifejezetten választott egy területi csoportot, de a KJB elnök azzal szembehelyezkedve nem azt, hanem egy másik területi csoportot jelölt ki az eljárásra. Emellett pedig kézenfekvő azon jogorvoslati lehetőség megnyitása is, melynek lényege, hogy a KJB elnök bármely csoport kijelölési döntésével szemben az ügyben hozott érdemi határozatot érintő jogorvoslatban lehessen kifogást előterjeszteni.

A KJB elnök ezen döntésével szembeni fellebbezési lehetőséget megnyitni azonban kizárólag abban az esetben lehet (ennek egyszerűen jogtechnikai okai vannak), ha arról valamilyen formában a fél egyáltalán értesül.

E vonatkozásban is többféle alternatíva alkalmazása lehetséges:

- a KJB elnök területi csoport kijelölésére vonatkozó döntését kivétel nélkül minden ügyben közölni kell elektronikus, vagy írásos formában a felekkel, és az ellen minden esetben van helye fellebbezésnek;
- a KJB elnök területi csoport kijelölésére vonatkozó döntését csak abban az esetben kell közölni a felekkel, ha a döntés értelmében a KJB elnök más területi csoportot jelölt ki az eljárásra, mint amit a felperes a keresetlevelében kért ilyenként kijelölni; értelemszerűen csak ez ellen a döntés ellen lehetne fellebbezést előterjeszteni (feltéve, hogy erre az elnöknek lesz majd jogosítványa).

Ez a megoldás azonban azt teszi szükségessé, hogy a fél, ha esetlegesen a vonatkozó KJB elnöki döntéssel szemben fellebbezni kíván, határozottan meg kell, hogy jelölje, hogy ő melyik területi csoport kijelölését tartja az eljárási szabályok szerint indokoltnak. Ebben az esetben ugyanis nincs olyan álláspont, amihez képest a KJB elnök döntésének eltérőségét értelmezhetnénk, így ennek az alternatívának a megvalósulásakor az ilyen esetben hozott KJB elnöki döntést közölni sem kellene a felekkel.

Más szóval az utóbbi jogorvoslati jogot tartalmazó alternatíva esetében a fellebbezési jog kizárólag abban az esetben nyílna meg a fél számára, tehát csak akkor lenne ilyen joga, ha már a keresetlevélben kifejezetten választott illetékességi okot. Ennek hiányában még akkor sem lehetne fellebbeznie, ha egyébként a KJB elnöki döntéssel bármely oknál fogva nem ért egyet.

IV.1.1.1.1.B.3./

Fellebbezhető bírói végzés a „belső áthelyezésről”

Az elnök és a bíró közötti illetékességgel kapcsolatos álláspontbeli különbség kialakulása, mint kvázi illetékességi összeütközés, tehát voltaképpen az illetékesség hiányának a bíró részéről történő tapasztalása esetén - annak kezelési módja tekintetében - a fentiekől teljesen eltérő önálló alternatíva még az alábbi:

Bármely oknál fogva is kerül sor erre az összeütközésre, a bíró hozzon az ügyben indokolt végzést, amellyel szemben legyen helye a törvényszékhez intézendő fellebbezésnek.

Tehát, ha meg is állapítható valamelyik megyebeli területi csoport (bíróság) illetékessége, vagy az állapítható meg, hogy nem a megyében, illetve az adott központi járásbíróságon működő csoport az illetékes, vagy hiánypótlás keretében derül ki valamilyen illetékességi ok, és az eljárni jogosult csoport, bíróság kijelölésére jogosult elnök, valamint a már az eljárásra kijelölt, és szignálással is érintett bíró álláspontja egymástól eltér, úgy a bíró fellebbezhető indokolt végzést hoz.

Természetesen ennél a megoldásnál a KJB elnök álláspontját tükrözi maga az a döntése, amivel az eljárni jogosult csoportot kijelölte. Ebben az esetben tehát ő sosem hoz valamilyen alakszerű, formális írásbeli határozatot. Ebben az esetben tehát az összeütközésre úgy kerülhet sor, hogy a KJB elnök hoz egy döntést arról, hogy melyik csoportnak kell eljárnia, abban a csoportban a szignálással érintett bíró azonban úgy találja, hogy ő, illetve az ő csoportja nem illetékes az eljárásra.

Ilyenkor hoz indokolt, és fellebbezhető végzést az eljáró bíró, amelynek a tartalmával kapcsolatos alternatíva, hogy ebben az elnök eljárását kezdeményezi az eljárni jogosult csoport módosítása érdekében.

Ezen végzés lehetséges tartalmaként a fenti megoldással szemben további alternatívaként tártuk fel és a magunk részéről ezt tartjuk a megfelelő megoldásnak, hogy a KJB elnök a bíró által meghozott fellebbezhető végzés jogerőre emelkedése után olyannyira kötve legyen annak lényegi rendelkezéséhez (azaz hogy egy másik csoport járjon el, mert az az illetékes), hogy neki külön már ne is kelljen intézkednie az eljárni jogosult csoport kijelölésének megváltoztatása, vagy módosítása tárgyában. Azaz ilyenkor az ügyirat a végzés jogerőre emelkedése után haladéktalanul kerüljön az azzal érintett másik, most már illetékes területi csoporthoz. Minderről pedig a KJB elnök a központi lajstrom adatai alapján szerezhetne tudomást.

Amennyiben ez a határozat akár első-, akár másodfokon jogerőre emelkedik, akkor ennek tartalmához a KJB elnök kötve van! A bíró és elnök közötti illetékességi összeütközés kezelésének ez utóbbi módját azért tartjuk szerencsésebbnek, mert itt a jogorvoslat a feleket akként illeti, hogy azt a bíróság döntésével szemben tehetik, és nem pedig az elnöki határozatot érintően.

Vonatkozik ez a megállapítás természetesen minden olyan esetre is, amikor a bírónak bármely oknál fogva döntenie kell a saját illetékessége hiányának a megállapításáról.

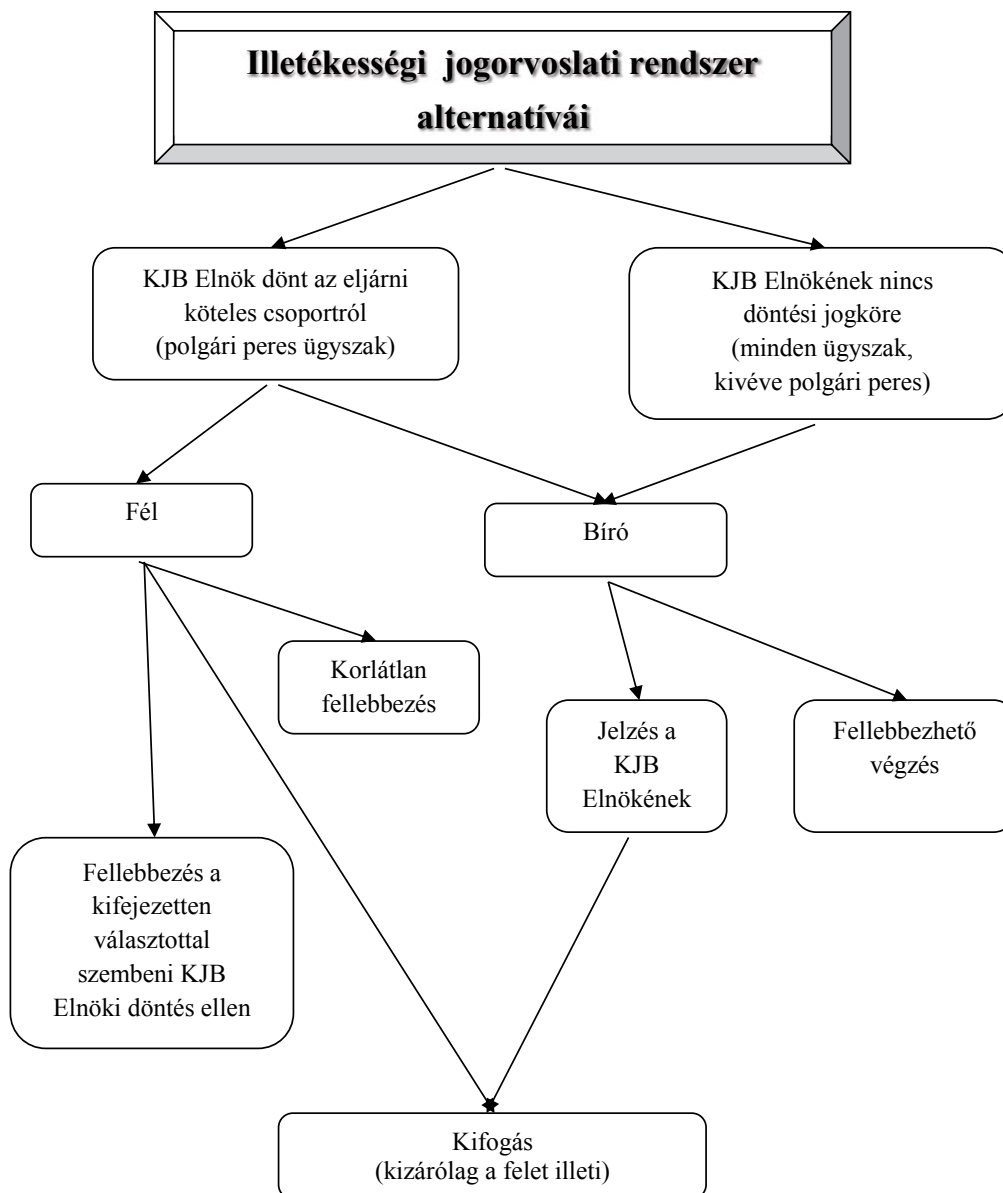
Az alábbi táblázatban foglaljuk össze a központi járásbíróság illetékességgel összefüggő esetőlegesen döntéseivel szemben előterjeszhető fellebbezések, egyéb jogorvoslatok alternatív útjainak katalógusát.

Fontos megjegyezni, hogy ez a táblázat a jelenlegi illetékességi szabályok új szervezetre vonatkoztatott, illetve annak megfeleltetett módon történő továbbélése esetén szükséges, illetve lehetséges döntéseket és jogorvoslatokat tartalmazza.

További magyarázatként pedig azt is kiemeljük, hogy a táblázatban szereplő lehetőségek nem egymás mellett élő eljárási-, igazgatási alkalmazások verziói, hanem ilyen értelemben vett alternatívák.

(Példával érzékeltetve: a KJB elnök eljárni köteles csoportról hozott döntésével szemben jogorvoslatot biztosítani vagy a fél, vagy a bíró számára indokolt, egymás mellett azonban semmiféleképpen. A táblázatban is ennek megfelelő értelemmel bírnak a szöveges tartalmú cellák közötti nyilak.)

LIII.sz. táblázat

IV.1.1.1.1.C. A jelenlegi járásbírósi illetékességi szabályok forradalmasítása

Nagyon veszélyes és kifogásolható alternatíva az eljárni jogosult csoport kijelölésével összefüggő KJB elnöki jogosultság körében az, ha e jogot területi alapon semmi nem korlátozza, azaz a KJB elnöke tetszőlegesen dönthetne arról, a jelenlegi illetékességi szabályok teljes figyelmen kívül hagyásával, hogy melyik területi csoportot jelöli ki az eljárás lefolytatására. Ezt a megoldást nyilvánvalóan nem támogatjuk, csupán annyit rögzítünk vele kapcsolatban, hogy ennek a megoldásnak az alkalmazása kizárólag azzal az előnnyel járna, hogy jelentősen megkönnyítené a Pp.-kodifikátorok dolgát.

Ugyanakkor azonban ennek a drasztikus tartalmú alternatívának a javára írható, hogy lényegesen leegyszerűsíti az eljárni jogosult bíróságra vonatkozó rendszert, és az messze nem annyira bonyolult, mint a fentebb, illetve részben alább vázolt eljárni jogosult területi csoport, illetve bíróság kijelölésével kapcsolatos KJB elnöki feladatkör és tevékenység. Az egyszerűség ugyanis szinte szükségképpen javítja az időszűkületet, amely ezáltal volta-képpen az ügyfelek utóbbihoz fűződő törvényes érdekeit és alapjogi igényeinek kiszolgálását segíti, illetve mozdítja elő.

Ugyancsak erre az esetre vonatkozó, és rendkívül fontos megállapítás, hogy egy ilyen rendszerben a „kvázi ügyáthelyezés” intézménye oly mértékben kiüresedne, hogy arra egyáltalán nem is lenne szükség. Ebben az esetben ugyanis értelemszerűen a KJB elnöke a munkaterhet, illetve az egyes területi csoportokban dolgozó bírák hátralékát folyamatosan figyelemmel kísérve állandóan abban a helyzetben lenne, hogy a kedvezőtlen folyamatokat megelőzze, vagy a már kialakult problémás állapotot megszüntesse. Ebben az esetben tehát - folyamatosan figyelemmel kísérve az egyes bírák munkaterhét - az eljárni jogosult csoportok kijelölésével, az azzal kapcsolatos döntés tartalmával előzhetné meg az egyes csoportok közötti hátralékbeli eltérések kialakulását.

Megint csak nagyon fontos itt e körben megjegyezni, hogy ebben az esetben nem lenne szükség létrehozni a „párosított csoportok” intézményét sem (ennek mibenlétét lásd később az elnök „ügyáthelyezési” jogkörének taglalása körében).

Annak ugyanis nem lenne értelme, hogy az egyes területi csoportok között kialakult súlyos hátralékbeli eltérések orvoslására csak korlátozott területi lehetőségei legyenek a KJB elnöknek (azaz pl., hogy csak a párosított csoportokban álló egyes bíróságok között módosíthassa az eljárni jogosult bíróságot, azaz csak ott, az adott csoportban lévő két bíróság között alkalmazhassa az ügyáthelyezést), és emellett azonban folyamatosan megillessen az a jog, hogy - a jelenlegi illetékességi szabályok teljes félretételével - bármelyik ügy tekintetében bármelyik területi csoportot kijelölhesse az eljárásra (pl. a mezőkövesdi ügyre a sátoraljaújhelyi csoportot).

IV.1.1.1.2. A szignálás

Mindezeket követően – illetve értelemszerűen esetenként megelőzően - a szignálást az adott területi csoport vezetője fogja végezni. A KJB elnök a működési területén bármikor magához vonhatja a szignálás jogát.

Ezzel szemben ugyanakkor alternatívaként megfogalmazható, hogy a területi csoportvezetőtől (vagy területi elnöktől) a szignálás jogát a központi járásbíróság elnöke ne vonhassa magához.

A központi járásbíróság elnöke természetesen a székhelyi szervezeti egységre (központi csoport) nézve ugyanúgy szignál, mint ahogyan azt a területi csoportvezetők is teszik.

IV.1.1.1.3. A valódi, továbbá az egy megyén belüli, csoportok közötti kvázi illetékességi összeütközés esetei:

- a./ Az illetékességi összeütközés valódi: két járásbírósági csoport is egymással összeütközésben állapítja meg illetékességének hiányát, (mind a kettő a másikat), és a két érintett „fél” működési területe nem azonos megyében található.

Ebben az esetben a jelenleg hatályos perjogi szabályok megfelelőek és alkalmasak a kialakult vita eldöntésére. Tehát vagy az ítéletábla, vagy a Kúria döntését igényli a fellebbezhető és jogerős határozatok folytán kialakult probléma.

Természetesen erre pont azért van lehetőség ebben az esetben, mert az egyes megyék között az áttétel eljárásjogi intézménye fennmarad.

Mindez persze kizárólag abban az esetben igaz, vagy ha úgy tetszik az előzőek feltétele, hogy a központi járásbíróság működési-, illetékességi területe a megyéével azonos.

- b./ Látszólagos illetékességi összeütközés: a központi járásbíróság működési területén található egyes járásbírósági csoportok között merül fel az összeütközés.

Itt nyomatékmal utalunk arra, hogy ez kizárólag abban az esetben fordulhat elő, ha az egyes területi csoportoknak - legalábbis abban az értelemben, hogy melyikük köteles egy adott ügyben eljárni - továbbra is fennmarad egyfajta fentebb már elemzett illetékessége. Ugyancsak további, a fenti után kronológiailag következő feltétele egyáltalán a „belső” illetékességi összeütközésnek, az összeütközés kialakulásának, hogy a csoport illetékességi hiányát az ügyben már szignálással érintett törvényes bíró reagálhassa le, és pedig az előbb, a 3. verzióban írt módon: fellebbezhető végzéssel.

Ennek hiányában értelemszerűen a belső illetékességi összeütközés ki sem alakulhat.

A már kialakult „belső” illetékességi összeütközés orvoslása voltaképpen a jelenlegi hatályos perjogi szabályok megfelelően transzformált és alkalmazott szabályaival a törvényszék, mint másodfokú bíróság kezében lehetne – legalábbis álláspontunk szerint ez lenne a legcélravezetőbb.

IV.1.1.1.4. A polgári perjog specifikumai folytán felmerülő további kérdések

Mindezen fenti megállapítással szerves összefüggésben fontos annak a leszögezése is, hogy egy ilyen új rendszerben már nem lesz alkalmazható az a bírói gyakorlat, hogy a keresetlevél benyújtásának helye, mint tény (azaz az a tény, hogy a felperes hova, melyik bíróságra nyújtotta be a keresetlevelét) az eljáró bíróságra, területi csoportra vonatkozó választásnak minősüljön, hiszen itt egy bíróságról van szó. Erre csak akkor lenne lehetőség, ha a Pp. külön tartalmazná, hogy a területi csoporthoz való közvetlen benyújtás - ami ráadásul csak írásban történhet - választásnak minősül. Az elektronikus úton történő benyújtás ugyanis csak a KJB e célból rendszeresített elektronikus felületére történhet. Külön a területi csoportoknak saját keresetlevél, vagy bármely más beadvány fogadására szolgáló önálló elektronikus felülete nem lenne.

Mindemellett pedig fontos leszögezni azt is, hogy az ilyen tartalmú Pp. módosításra szükség is lenne, hiszen a már fentebb vázolt, eljárni jogosult csoport kijelölésére vonatkozó KJB elnöki döntés több esetben is éppen azon alapulhat(na), hogy papír alapon a felperes hova, melyik területi csoporthoz nyújtotta be a keresetlevelet. Tehát az erre jogosult területi csoport kijelölésénél a bíróság elnöke bizonyos esetekben jelentőséget kellene, hogy tulajdonítson ennek a voltaképpen ráutaló magatartásnak, és pedig éppen az eljárni jogosult, tehát végső soron illetékes csoport meghatározása körében.

Éppen ezért az eljárásjogban kellene azt szabályozni, hogy ennek a felperesi ráutaló magatartással történő választásnak milyen eljárásjogi jelentősége van.

Voltaképpen a fentebb írt, illetékességgel összefüggő eljárásjogi kérdések közül számosval szerves összefüggésben áll a jelenleg ugyancsak kizárólag a bírói gyakorlatban létező, de éppen ezért alkalmazott szabály, miszerint vagylagos illetékességi ok fennállása esetén a felperest a választás joga az alperes érdemi ellenkérelmének perbeli előterjesztéséig illeti meg.

Véleményünk szerint alapvető jelentősége lenne annak, hogy a jövőben a választási jog ebbéli időbeli tágasságát leszűkítsük, és pedig az alábbiak szerint:

- amennyiben a felperes több illetékességi ok közül választhat (általános és vagylagos), úgy e választási joga kizárólag a keresetlevél benyújtásakor illethesse meg, később semmiféleképpen. Ennek hiányában egy olyan bonyolult és szövevényes bíróság-kijelölési rendszerre lenne szükség, amelyben gyakorlatilag lehetetlen lenne biztosítani – legalábbis minden esetben – az eljárni jogosult csoport és végső soron az eljárni jogosult bíró kijelölésének, meghatározásának időszerűségéhez, gyorsaságához szükséges feltételeket.
- Más szóval: éppen a felek ügyeinek időszerű elbírálásához fűződő alapjogi igény kielégíthetősége érdekében szükséges tehát, hogy például hiánypótlás keretében, vagy bírói felhívás nélkül is önállóan az alperesi érdemi ellenkérelem előterjesztéséig, de a keresetlevél benyújtása után a felperes ne módosíthassa korábbi, akár kifejezett, akár közvetett módon történt választását. Ez különösen igaz arra az esetre, ha a fentebb írtak szerinti tartalommal az ugyancsak ott írt KJB elnöki vagy bírói döntésekkel, illetve azok egy részével szemben a felek számára fellebbezési jogot, vagy valamilyen más jogorvoslati lehetőséget biztosítunk.

IV.1.1.2. Büntető ügyszak

A Be. mostani szabályai alapján, azok felhasználásával történne az ügy tárgyalására jogosult csoport meghatározása. Az ügyész a mostani illetékességi területe alapján a megváltozott új rendszerben is már közvetlenül benyújthatná éppen az ő területe, illetve a Be. szerinti egyéb okból (terhelt lakóhelye) illetékes területi csoporthoz a vádiratot, illetve egyéb kezdőiratokat. Itt nincs szükség a KJB elnök közreműködésére abban, hogy az eljárni jogosult területi csoportot meghatározzuk.

Hangsúlyoznunk kell azonban, hogy a Be. jelenlegi illetékességi szabályait megfelelően vonatkoztatni kell majd a leendő területi csoportokra, azaz a most hatályos járásbírói illetékességek szabályai szerint kell az ügyésznek a kezdőiratokat a területi csoportokhoz benyújtani.

Ellenkező esetben az a helyzet alakulhatna ki, hogy az ügyész - megyeterületi értelemben vett - korlátlan kezdőirat-benyújtási lehetősége nemcsak, hogy a módját adná meg, hanem

egyúttal kényszerű szükségességét is megteremtené annak, hogy a KJB elnök mindenféle ilyen értelemben vett korlátozás nélkül jelölhesse ki az eljárni jogosult területi csoportot. Erre már a fentebb írtak okán nem látunk lehetőséget, ráadásul az általunk - a büntető ügyszakban célszerűsége miatt - a leginkább kívánatosnak talált azon rendszer sem tenné lehetővé, melynek lényege, hogy ebben az ügyszakban a KJB elnök ne is lássa (értelemszerűen a székhelyre érkezőkön kívül) a kezdőiratokat, legalábbis annak érdekében semmiféleképpen, hogy meghatározza az eljárni jogosult csoportot. Hiszen ezt egyrészt az ügyész a kezdőirat benyújtásával, annak helyével, másrészt - nyilván ritkább esetben - a szignálással érintett törvényes bíró az alább ismertetettek szerint hozott fellebbezhető végzésével a KJB elnök közreműködése nélkül meghatározza.

Abban az esetben azonban, ha az eljáró csoport bírója nem találja megállapíthatónak a saját illetékességét (bármely oknál fogva is), akkor ugyanúgy kellene eljárnia, mint ahogyan azt már a polgári ügyszaknál ismertettük, azaz kétféle alternatíva lehetséges: vagy kezdeményezi a kijelölt csoport megváltoztatását a KJB elnöknél, aki valamilyen módon és később a felek jogorvoslatának lehetőségével határozatot hoz, vagy a másik lehetőségként maga a bíró hoz indokolt és fellebbezhető határozatot, ami jogerőre emelkedése után a KJB elnököt is köti. Ennek a döntésnek megfelelően pedig az elnök módosítja az eljárni jogosult csoportot, vagy - akár ilyen kifejezett döntés nélkül - az ügyirat haladéktalanul és automatikusan a jogerős határozat szerinti másik csoportba kerül.

Mint azt már a polgári peres ügyszakban kifejtettük, mi ezt az utóbbi megoldást találtuk a leginkább megfelelőnek.

A fenti fő szabály alól további kivételt képeznek a magánvádas eljárások, mert azok esetében a központi járásbíróság elnökének ugyanúgy kellene eljárnia, mint a polgári ügyszakban, de azzal, hogy az ott megjelölt, illetve az ott ilyenként alkalmazott, úgynevezett általános illetékességi ok a büntető ügyszakban az elkövetés helyével lenne azonos.

IV. 1. 2. A NEMPERES ELJÁRÁSOK ALKALMAZÁSAI:

Megítélésünk szerint ezeknek az eljárásoknak a kapcsán még az új szervezeti felépítés esetén is minden lényeges érv és indok amellet szól, hogy a kezdőirat benyújtása és az arra illetékes területi csoport meghatározása körében a jelenlegi szabályozókat kell változatlanul hagyni, ideértve valamennyi ilyen eljárással összefüggő illetékességi szabály tartalmát is. Az egyes nemperes eljárásokra vonatkozó illetékességi szabályokat tehát célszerű változatlanul hagyni, természetesen a területi csoportokra vonatkozó értelemszerű szöveges módosítással.

Ennek a javaslatunknak az indokai között első helyen az szerepel, hogy ezeknél az eljárásoknál nem célszerű a központi járásbíróság elnökének az eljáró csoport kijelölésére vonatkozó jogát megfelelően alkalmazni. Más szóval: a nemperes eljárások tekintetében véleményünk szerint nincs szükség a KJB elnök polgári peres eljárásoknál taglalt előzetes szűrő funkciójára, az eljáró csoport kijelölésére irányuló tevékenység kihagyásával az egyes csoportvezetők - a jelenlegi gyakorlatot követve - gondoskodnak a nemperes ügyek szignálásáról, anélkül tehát, hogy azokat a KJB elnök bármilyen formában látná, illetve látta volna.

Ez a rendszer tehát erősen hasonlít a büntető peres eljárások e tekintetbeni jövőjével kapcsolatban felmerülő kérdésekre adott válaszainkhoz.

Mindemellett azonban itt is felmerül(het) az a probléma, hogy egy adott elektronikus vagy írásos formában érkező kezdőirat nem tartalmazza az illetékes területi csoport megállapításához szükséges adatokat, vagy éppen azt tartalmazza, hogy a központi járásbíróság az adott eljárás során is illetékes.

Megítélésünk szerint a nemperes eljárásoknál ilyen esetben sem szükséges a KJB elnök közvetlen közreműködése.

Tehát ha papír alapon nyújtanak be ilyen kezdőiratot, akkor az a területi csoport kell, hogy eljárjon, ahová a kezdőiratot benyújtották. Az itt dolgozó titkár vagy bíró fogja meghozni az áttételt elrendelő végzést, vagy a másik területi csoport eljárását megállapító, ugyancsak a felek számára fellebbezhető végzését, illetőleg dönthet úgy is, hogy az illetékességre vonatkozó, a kezdőirat érkezése után felderített adatok alapján az ő csoportja az illetékes, azaz neki kell eljárnia.

Voltaképpen ugyanez kell, hogy legyen az eljárás menete az elektronikus úton jött beadványokkal kezdődő eljárások esetében is, azzal a különbséggel, hogy ilyenkor automatikusan a székhelyi bíróság, illetve annak titkára vagy bírója jár el, és dönt, választva az előzőekben írt három alternatíva közül.

A fenti megállapításoknak pedig alapvetően az az oka, illetve kiindulási pontja, hogy mivel a nemperes eljárások döntő többségének az esetében az ügyfél nem találkozik a bírósággal, de legalábbis tárgyalásra járnia nem kell, ezért nem sért garanciális jogkeresői jogokat, ha az ügyek egyes csoportok közötti átcsoportosításának lehetőségét korlátlan formában adjuk a KJB elnök kezébe. Ez gyors reagálást tesz lehetővé és az ügyfélnek csak előnyére válik, hátránya abból nem származik, ha a KJB elnök egy nagyon leterhelt titkárról egy másik csoportban dolgozó, kevésbé leterhelt titkárra osztja át az ügyet.

E körben kérdésként merül fel, hogy ez az átcsoportosítási lehetőség csak az újonnan érkezett ügyekre vonatkozzék, mint ahogyan a peres eljárásokban javasoltuk, vagy az itt előbb írtak szerint akár folyamatban lévő ügy is átcsoportosítható legyen.

Éppen a fentebb írt, az ügyfél oldaláról előnyös tulajdonságai miatt és mert egyébként a bírósághoz való hozzáférés jogát sem sérti, az utóbbi megoldás alkalmazása mellett foglaltunk állást, azaz nemperes eljárás esetén folyamatban lévő ügyek is átcsoportosíthatók legyenek. Ha azonban egy csoportot érintően több ügyet is átcsoportosít az elnök, akkor azok folyamatos lajstromszámúak legyenek. Utóbbi követelmény indokaival korábban már foglalkoztunk.

További kérdésként merül fel, hogy ha egy adott területi csoportban dolgozó titkár megállapítja, hogy nem az ő csoportja a nemperes eljárásra az illetékes, akkor mi a teendő. Ebben az esetben álláspontunk szerint a peres eljárásoknál taglalt bíró kontra KJB elnök illetékességi álláspontbeli összeütközése esetére írt szabályokat, mint eljárást lenne szükséges a működésünk belső konzisztenciájának a fenntartása érdekében is alkalmazni. Azaz a titkár hozzon egy, a felek által fellebbezhető és jogerőre emelkedése esetén a KJB elnököt kötő és őt az ügy másik csoportba történő átosztására kötelező végzést, vagy a KJB elnök ilyen értelemben vett kiiktatásával, - ugyanúgy, mint ahogy már a polgári és büntető peres ügyeknél is rögzített indokokból, illetve tartalommal javasoltuk – az ügy-

irat a végzés jogerőssé válása után automatikusan és haladéktalanul kerüljön a már illetékes másik csoporthoz.

A magunk részéről e helyütt is ezt az utóbbi megoldást tartjuk a leginkább üdvöztetőnek.

További, e kérdést érintő megítélésünk szerint, az adott ügyekben eljárni jogosult csoport megváltoztatására (kvázi ügyáthelyezés), valamint a bírósági titkárok munkavégzési helyének átmeneti módosítására (titkár áthelyezés) célszerű a jogalkotónak ugyanazokat a feltételeket szabnia, mint amik a peres eljárásra vonatkozó koncepcionális javaslatunkban majd alább külön címek alatt szerepelnek. Tehát szükséges meghatározni és pedig a peres és nemperes eljárásokra egyforma tartalommal a KJB elnök munkaerő-áthelyezési és ügy-átcsoportosítási, aktuális ügyforgalmi tulajdonságoktól függő és kétféle alternatívát is magában foglaló (azaz hogy mikor lehet, és mikor kell és miként beavatkozni) „ingerküszöbét”.

Mint az a jelen koncepció személyi részének vonatkozó tartalmából is látható, a bírósági titkárok, illetve egyéb nem bíró, jogász dolgozók megyén belüli, azaz a járásbíróságon történő mozgatása a bírónál taglalt jelentékeny korlátozásoktól mentesen, tehát kifejezetten operatív vezetési cselekvést is lehetővé tevő módon történhet. Ez pedig ugyancsak kiváló eszköz lehet a nemperes eljárások tekintetében is a hátralékok megszüntetésére, kialakulásuk megelőzésére.

IV. 1. 3. A KIZÁRÁS KÉRDÉSKÖRE A BÍRÁK ÉS A BÍRÓSÁG VONATKOZÁSÁBAN EGYARÁNT

A kizárás intézményét szabályozó jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések megfelelően alkalmazhatók a központi járásbíróság intézményi szervezetében dolgozó bírákra, és magára a bíróságra nézve is. Természetesen megfogalmazásbeli módosításokat a szabályozók igényelnek, hiszen adott esetben önállóan a területi csoport, vagy bíróság is kizárt lenne a jogszabályi feltételek valamelyikének fennállása esetén az eljárásból.

Ugyanígy a vezető személyében rejlő kizárási okra vonatkozó jelenlegi szabályok is megfelelő módon alkalmazhatóak lennének a központi járásbíróságra vonatkoztatva. Ez természetesen igaz az egyes területi csoportokat vezető bírósági vezetőkre nézve is.

IV.2. Ügyvitel

IV.2.1. A KEZDŐIRAT KEZELÉSE

Fontos szabály lenne, hogy a kezdőiratot az ügyfél bárhol benyújthassa, ha ezt okirati formában teszi.

Elektronikus úton egyetlen ilyen felületre lehetne eljuttatni a kezdőiratot, sőt az utóiratokat is.

Ennek a megoldásnak az a vitathatatlan előnye, és ezért mellette is szól, hogy „kifelé” a jogkeresők, a társadalom és a társszervek felé egyaránt megteremti, fenntartja, és folyamatosan erősíti is annak képét, illetve érzetét, hogy a központi járásbíróság egy, és a külső jogviszonyokban oszthatatlan szervezeti egység.

Itt egy olyan számítógépes program létrehozása lenne szükséges, ami az egyes területi csoportokba érkező beadványokat, az ott született döntéseket stb. külön kezelné.

- A KJB-n egy központi lajstrom működik (lásd. II.7. pont), amihez hozzáférése van a területi csoport kezelőirodájának. A közvetlenül a csoportba érkező beadványokat (ami csak manuális úton történhet) maga a területi csoport kezelőirodája viszi fel a lajstromba. A kezdőiratokat - az eljárásra jogosult területi csoport meghatározása végett - szkennelve elektronikus úton küldi meg az ügyviteli szabályokban meghatározott határidőben a kezelőiroda a KJB elnökének (tehát a papír alapú iratnak nem kell mozognia). A KJB elnöknek a területi csoport meghatározásával kapcsolatos döntése után megint csak szűk határidőben, célszerűen és haladéktalanul kell, hogy a döntés eljusson az adott területi csoporthoz. Egy területi csoportnál írásban beadott kezdőirat csak akkor távozik onnan fizikailag, ha a KJB elnök nem azt a területi csoportot jelölte ki az eljárásra, mint ahova az érkezett. Itt sem kellene persze az ügyirat fizikai érkezésére várni, egyszerű ügyviteli szabállyal rendezhető lenne az ilyen eset, hiszen elektronikus úton azonnal megkaphatná a kijelöléssel érintett területi csoport a kezdőiratot. Ezt követően pedig már meg is tehetné az ilyenkor szükséges Büsz. szerinti intézkedéseket, utóbb pedig az eredeti kezdőirat kijelölt csoportba érkezésekor az egyszerűen az ügyiratba szerelhető lenne és pedig nyilván kezdőiratként.

IV.2.2. AZ ÜGYSZÁM

A jelenleg hatályos ügyviteli szabályok szerinti ügyszám kiegészülne egy a területi csoport megjelölésére szolgáló karakterrel. Ez lenne az ügyszám első eleme. A mi javaslatunk az, hogy ez legyen egy római szám.

Például: A B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság Szerencsi Csoportjának jele: IV.
Így az ott tárgyalt polgári ügyek száma: IV-1(Tanácsszám).P.20.312/2013.

Abban az esetben, hogyha a székhelyen működő járásbírósi szervezeti egység is csoportként, ilyen elnevezéssel jön létre, akkor az ott folyamatban lévő ügyek ügyszámában is szerepeltetni kell a fenti, római számozást alkalmazó megjelölést.

Véleményünk szerint a székhelyi (központi) csoport minden megyében a I.-es számot kell, hogy kapja és alkalmazza az ügyszámaiban.

IV.2.3. A KEZELŐIRODÁK

Noha a kezelőirodák állandóságáról megemlékeztünk, de ide is kívánczok, hogy a KJB-n, a székhelyen az alábbi kezelőirodák működjenek:

KJB Polgári
KJB Büntető
KJB Szabs.
KJB VH
KJB Pk.

A területi csoportoknál ugyanazok a kezelőirodák működjenek, mint jelenleg. (Területi Csoport Kezelő Iroda, vagy Területi Bíróság Kezelő Iroda)

IV.2.4. A HATÁROZATOK A KÖZPONTI JÁRÁSBÍRÓSÁGON

A határozatokon a bíróság megnevezéseképpen kizárólag a Járásbíróság elnevezésének van helye, tehát csoportot feltüntetni nem kell, mert az az ügyszámból kiderül. Egy Szerencsen hozott ítélet tehát így nézne ki:

B.-A.-Z. Megyei Járásbíróság (vagy Miskolci Központi Járásbíróság)
IV-1.P.20.312/2013/12.

Ítélet

szöveges rész

Szerencs, 2013. július hó 05. napján

aláírás

V. Az ügy- és bíró áthelyezés

V.1. Az „ügyáthelyezés”

Az „ügyáthelyezés” alatt azt értjük, amikor a KJB elnöke szolgálati érdekből és kifejezetten ügyforgalmi okból, törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén ugyancsak törvényben meghatározott módon, továbbá meghatározott feltétel bekövetkezéséig az eljárni köteles csoportként egy ügyben másik csoportot jelöl ki az eljárásra, mint amelyik a törvény fő szabályaként el kellene, hogy járjon.

V.1.1. AZ ELJÁRNI KÖTELES CSOPORT KIJELÖLÉSÉNEK MEGVÁLTOZTATÁSA (AZ „ÜGYÁTHELYEZÉS”)

Nyilvánvalóan azért igényel ez a témakör alaposabb áttekintést, hiszen a tervezett jogintézmény egyik lényegét képezi.

A kérdés bevezetéseként rögzítjük, hogy mint azt már fentebb, részletesen taglaltuk, a polgári peres ügyszakban a KJB elnök köteles kijelölni az eljárási (működési) terület szerint, a majdan hatályos Pp. alapján eljárni jogosult területi csoportot az ügy tárgyalására (ezzel szemben létezik a már fentebb rögzített másik, rendkívül drasztikus alternatíva). A büntető peres és a nemperes eljárásokban pedig a KJB elnök ilyen értelemben vett közvetlen közreműködése nélkül jut el az ügy az illetékes és törvényes bírójához. E tevékenység tartalmát, módját, feltételeit és mindezek alternatíváit fentebb már taglaltuk.

Az új jogintézménnyel kapcsolatos lényegi megállapítások:

A Bszi.-ben szükséges szabályozni, hogy a KJB elnök ettől a fentebb írt kötelezettségétől, mint szabálytól mikor, milyen feltételekkel térhet el, azaz, hogy mikor határozhat meg másik területi csoportot az eljárásra, mint amelyiket egyébként a Pp. illetékességi szabályai

szerint köteles lett volna, illetve köteles lenne meghatározni (de nem illetékességgel összefüggő okból).

Ez az intézmény lenne a KJB elnök ún. kvázi „ügyáthelyezési” jogköre, amit természetesen valamilyen más jogi művelvi elnevezéssel kell illetni.

Az elnevezésre lehetséges alternatíva:

- „az eljáró csoport egyedi meghatározása” ;
- az eljárásra kijelölt csoport megváltoztatása (az utóbbi megnevezés talán azért nem szerencsés, mert mint azt a későbbiekben látni fogjuk, az ügyáthelyezés nem járhat átszignálással – persze ha mégis, akkor az elnevezés akár megfelelő is lehet)

Az alábbiakban viszont az egyszerűség kedvéért ügyáthelyezésnek fogjuk hívni ezt az intézményt. Természetesen ez nem az, hiszen egy bíróságon belül nincs ügyáthelyezés. Ugyanakkor mindig azt az intézményt értjük alatta, amikor egy megyén belül a járásbírósági hatásköri szinten nem az a bírósági csoport jár el és nem abban a bírósági épületben, amelyik a Pp. illetékességi szabályai szerint egyébként el kellene, hogy járjon, és ezt az állapotot a KJB elnökének ez irányú döntése eredményezte, illetve idézte elő, éspedig ügyforgalmi okból.

Ennek az intézménynek a tartalmi kialakítása során megint csak többféle alternatíva létrehozása lehetséges:

1./ Dominó elv – az érintett (eljárni jogosult) bíróságról csak a közvetlenül mellette (eljárni jogosult) csoportot lehet kijelölni. Ugyanakkor azonban ez a folyamat láncolatosan történhet, tehát ugyan csak az egymás „mellett” elhelyezkedő csoportok között lenne lehetőség a közvetlen áthelyezésre, de ez folyamatszerűen, akár a megyében lévő összes területi csoportot is érintheti egy időben (például: Ózdról Kazincbarcikára, Kazincbarcikáról Miskolcra, Miskolcra pedig Mezőkövesdre vagy Szerencsre, esetleg Tiszaújvárosra történhetne egy időben az ügyáthelyezés akár csak egy bíróságon tapasztalt jelentős terhelésbeli eltolódás és aránytalanság miatt).

2./ Bárhonnan bárhová módszer.

Különösebb magyarázatot szerintünk nem igényel, rendkívül drasztikus alternatíva ez, amit egyáltalán nem támogatunk.

3./ Az általunk leginkább támogatott intézmény az ún. párosított csoportok alternatívája. Ennek lényege, hogy a párosított csoportok (amelyeket előre akár törvényi szinten meg kell határozni) között lehet csak ügyet áthelyezni.

Az az elképzelés lényege, hogy a székhelyi bíróságon kívül az összes vidéki járásbíróságot, (az új rendszerben lásd területi csoportot), párba kellene állítani úgy, hogy egy párban csak egymás mellett található működési területű csoportok állhatnának.

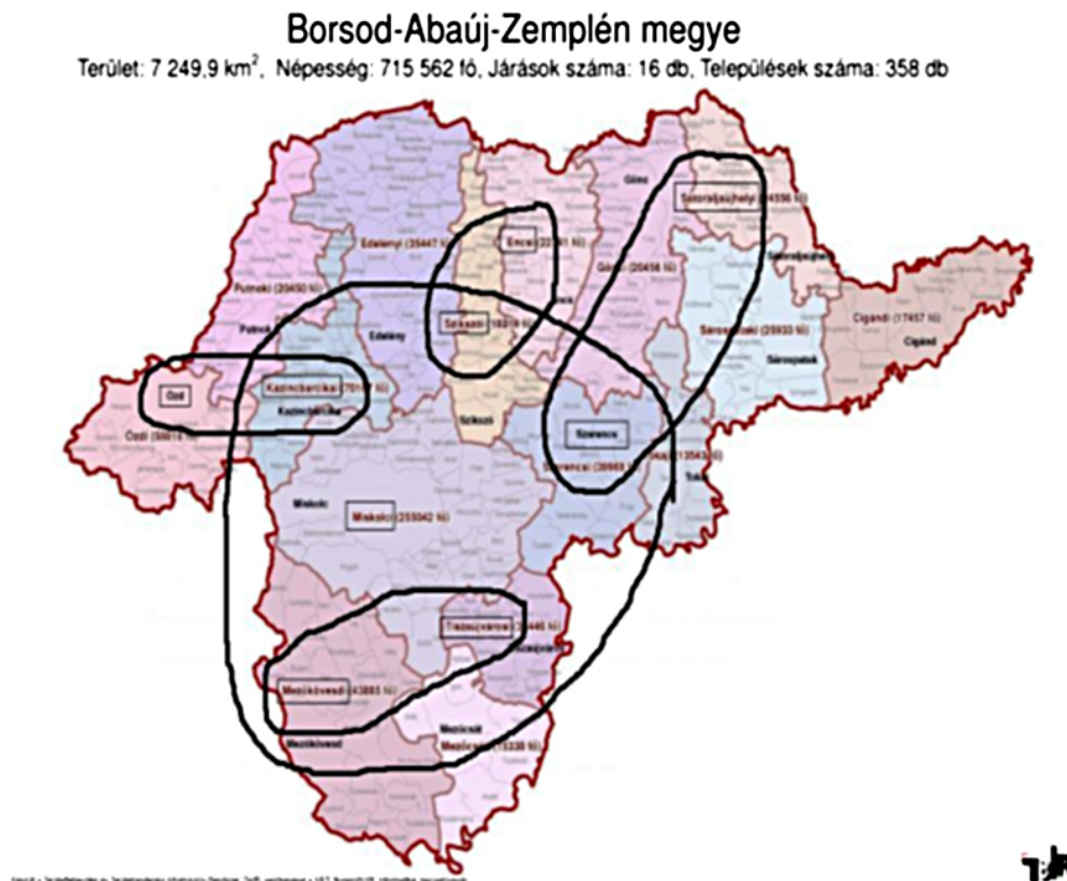
Speciális helyzete annyiban lenne, illetve lehetne a székhelyi, azaz lényegében a központi járásbíróságnak, hogy az nem párba, hanem a vele szomszédos működési területű összes csoporttal egy csoportba lenne foglalható (létezik persze olyan alternatíva is, hogy ez ne lehessen így, és a székhelyi bíróság is legfeljebb két szomszédos területi csoporttal tartozhasson egy olyan halmazba, amelyen belül az ügyáthelyezésre lehetőség van).

Az alternatíva lényege, hogy az egy párban álló két területi csoport között lenne lehetőség a KJB elnökének az ügyáthelyezésre.

Ha ezeket a csoportokat törvény határozná meg, akkor a rendszer minden tekintetben egy előre meghatározott, és kiszámítható jelzőkkel illethető működést tenne lehetővé.

Ezen alternatíva lényegének érzékeltetésére az alábbi, Borsod-Abaúj-Zemplén megyére vonatkozó példát hozzuk fel:

LIV.sz. táblázat

A fenti térképen a vidéki bíróságok közül mindig kettő szerepel egy halmazban, egy-egy halmazban szereplő bíróságok képezik a „párosított” csoportokat.

A székhelyi bíróság pedig egy halmazban szerepel a vele „szomszédos” járásbíróságokkal, vagyis Miskolc egy halmazba és ezáltal csoportba kerül(ne) a Kazincbarcikai, Szikszói, Szerencsi, Tiszaújvárosi, valamint a Mezőkövesdi Járásbíróságokkal.

Az új rendszernek megint csak az egyik legalapvetőbb lényeges eleme lenne az, hogy ha a fentebb írt ügyáthelyezési lehetőség maradéktalan kihasználásával sem tudja a KJB elnöke az ügyáthelyezés okát képező aránytalanságot, mint problémát (hogy ez mi, azt lásd később) megszüntetni akkor, de csakis akkor élhet a bíró áthelyezésének lehetőségével.

Meg kell jegyezni, hogy erre nyilvánvalóan csak akkor kerülhet sor, ha az elnök ügyáthelyezési lehetősége valamilyen mértékben korlátozott. Tehát a fentebb 2.) pontban taglalt drasztikus, bárhonnan bárhová, korlátozásmentes ügyáthelyezési lehetőség megvalósulása esetén nyilván soha nem lesz szükség a bírók akár csak átmeneti áthelyezésére (ez a megoldás ezért sem támogatható).

A KJB elnök törvényben szabályozandó ügyáthelyezési „ingerküszöbe”, más szóval az ügyáthelyezés törvényi okai:

Megítélésünk szerint ennek a meghatározása két adattal, pontosabban tényezővel tehető egy viszonyrendszerbe: vagy a munkaterhet (az egy bíróra eső ügyszakbeli havi érkezés), vagy a hátralékot (az egy bíróra eső egy ügyszakbeli folyamatban maradt ügyek száma) vesszük figyelembe (lásd.: I.9./ pontbeli elemzésünket).

Álláspontunk szerint egyértelműen a hátralékot lenne szükséges figyelembe venni, hiszen az képezi azt az állapotot, amelyet az ügyáthelyezéssel igyekszünk mint problémát megoldani, illetve orvosolni. Nem mellesleg véleményünk szerint igazságos is, hiszen még a beavatkozást indokoltta tevő ügyhátralékot is képező folyamatban levő ügyek az azt felhalmozó bírók kezén maradnak. Ráadásul az időszerűségi problémák közvetlen kiváltó oka mindig a hátralék.

Ezzel szemben ugyanakkor lehet érvelni amellet is, hogy a munkateher alakulását vegye figyelembe az ügyáthelyezéssel kapcsolatos döntésénél az elnök.

Annak a kérdésnek az eldöntése kapcsán, hogy melyiket kell számításba venni (a hátralékot vagy a munkaterhet), elsősorban arra kell választ találni, hogy ez a tevékenység egy esetleges probléma megelőzésére, vagy a már kialakult helyzet orvoslására szolgáljon-e. Azaz a munkateher folyamatos arányossá tétele, vagy a kialakult hátralék-különbség megszüntetése-e a cél.

Látni kell, hogy még a leginkább egyforma munkateher mellett is kialakulhatnak anélkül is hátraléki különbségek, hogy ebben szerepe lenne a bírák magatartásának (pl. betegség, stb.).

Éppen ezért lehetséges alternatívaként kezelhetjük azt a szabályozásbeli esetet is, ha az elnök folyamatosan mindkét bírósági működési karaktert figyelemmel kíséri, és annak eredményeképpen az ügyáthelyezési döntéseinél az egy bíróra jutó átlagos érkezést is, valamint az egy bíró előtt folyamatban lévő ügyek átlagos számát is egyaránt figyelembe veszi. Ennél az esetnél kalkulálnánk azzal a törvényszerűséggel is, hogy a hátralék ledolgozásához a munkateher csökkentésén keresztül vezet az út.

Mindazonáltal azonban olyan rendszert nem tartunk szerencsésnek létrehozni, amiben kizárólag csak a munkaterhet figyeli az elnök, és az alapján dönt az ügyáthelyezésről. Ez ugyanis esetenként a legtökéletesebb, „esküszertű” bírói munkavégzés ellenére sem elég ahhoz, hogy az egyes hátralék-különbségek kialakulását megelőzze.

Amennyiben a munkateher és a hátralék mindkét mutatójának figyelembe vételét majd kötelezően előírja a jogszabály, úgy ez esetben egy olyan megoldást tartunk ésszerűnek, melynek lényege abban foglalható össze, hogy az egyes bírókon nyugvó munkateherbeli eltérések esetén az elnök számára csak lehetőség legyen az ügyáthelyezéssel történő beavatkozás (hiszen a munkateherbeli eltérés nem jár szükségképpen a hátralékok különbségének kialakulásával), míg a hátralékok között, bizonyos előre meghatározott arányú eltérés kialakulása esetén pedig erre már köteles legyen.

Mindezzel összefüggésben azonban megint csak nagyon fontos megállapítás, hogy a központi járásbíróság intézményének nem az a funkciója, hogy a gyengén teljesítő bírók által okozott problémák megoldására szolgáló igazgatási-vezetői eszközöket pótolja vagy kiváltsa. Igaz, hogy a gyengébb teljesítmények „eredményét”, azaz a felszaporodott hátralékot jól lehet vele orvosolni, de ez nem mentesítheti a vezetőket annak felelőssége alól, hogy a bírói hivatáshoz való „esküszertlen” bírói hozzáállást a törvény adta lehetőségek szerint szankcionálják ez által megelőzve annak jövőbeni előfordulását.

V.1.2. AZ „ÜGYÁTHELYEZÉS” KONKRÉT FELTÉTELEI:

Amennyiben a bírói munkateher-mérés során - a későbbiekben alkalmazandó súlyszám szerint - az egy bíró kezén levő hátralék-eltérés a törvényben meghatározott egymáshoz viszonyított pl. arányt (ezt meg lehetne százalékosan határozni) a KJB elnök által vizsgált és „párosított” bíróságok, illetve az ott dolgozó bírók viszonylatában meghaladja, akkor jogosult a KJB elnöke az újonnan érkezett ügyeknél a csoport kijelölésekor az általános szabályoktól eltérni (ez az ügyek áthelyezése, azaz csak új ügy rakható át) csak a törvényben meghatározott, például a párosított bíróságok között.

Amennyiben a KJB elnök azt tapasztalja, hogy a büntető ügyszakban szolgálatot teljesítő sátorlajújhelyi, illetve szerencsi bírók hátralékában, annak egymáshoz viszonyított arányában a törvényben meghatározott, mondjuk 25%-ot meghaladó mértékű eltérés mutatkozik, akkor ebben az esetben jogosult a két érintett bíróság közül a leterheltebb bíróságra újonnan érkező ügyek tárgyalására a párban álló másik bíróságot kijelölni.

Azonban kérdés, hogy minek a 25%-át vesszük figyelembe: a megye járásbíróságainak átlagát kell-e figyelembe venni, és ezt kell 100%-nak tekinteni, azaz ehhez viszonyítani az egyes területi csoportokban tapasztalt, és ott is átlagos, tehát az adott helyen dolgozó bírók átlagát képező hátralék-kimutatót, vagy ezzel teljesen ellentétesen (az előbb említett megoldásnak ugyanis ez az ellentétpárja) valamennyi bíró egyéni statisztikájának összevetése eredményeképpen kapott adatok alapján kell-e a KJB elnökének a szóban forgó döntéseit meghoznia.

Tehát lehet a területi csoportban dolgozó bírók átlagát, és lehet az ott dolgozó bírók egyéni mutatóit is figyelembe venni.

Utóbbi nem célszerű, hiszen szélső érték releváns figyelembe vételét eredményezné.

Példával érzékeltetve:

Ha a Szerencsi Területi Csoportban, polgári ügyszakban egy adott hónapban az egy bíróra eső folyamatban maradt ügyek száma a megye polgári ügyszakában dolgozó járásbíróinak a folyamatban levő ügyei számának több mint a 125%-a (tehát az összárásbírói átlag több mint 125%-a a szerencsi átlag), akkor a KJB elnök az ezt követően Szerencsre érkező ügyekben eljárni jogosult területi csoportként nem Szerencset, hanem az azzal pl. párban álló Sátorlajújhelyi Területi Csoportot jelölni ki.

Ennek a folyamatnak a mennyiségi és időbeli korlátja, hogy csak addig folytatható, amíg az átadó bíróságon (csoport) átlagossá (ez alatt a megyei átlagot értjük) nem válik a súlyszám alapján a terhelés, de még ezen belül is csak addig, amíg a fogadó bíróságon és az átadó bíróságon (csoport) egymással azonossá nem válik a hátralék az ügytehermérés súlyszám szerint.

A tevékenységnek folyamatosnak kell lennie, tehát az ügyáthelyezéssel érintett ügyeknek folyamatos, megszakítás nélküli lajstromszámmal kell rendelkezniük. Így előzhető meg, hogy a KJB elnöke az átadó bírósághoz tartozó és oda érkezett ügyek közül tetszőlegesen „csemegézzon” és tetszőlegesen határozza meg, hogy mely ügyeket tesz át az érkeztettek közül és melyeket nem.

Nagy kérdés még, és értelemszerűen két alternatív lehetőség kínálkozik e kérdés megválaszolására, hogy a fentebb írt, vagy bármely más tartalommal szabályozott ügyáthelyezési

ingerküszöb elérése esetén a KJB elnök a szóban forgó jogintézmény alkalmazására köteles legyen-e, vagy csak joga legyen erre. Utóbbi esetben pedig e jogának gyakorlása milyen további esetleges feltételekhez legyen kötött. Itt elképzelhetőnek tartunk olyan megoldást is, hogy bizonyos mértékű ügyhátraléki különbségek esetén csak joga legyen a KJB elnökének az ügyáthelyezés lehetőségével élni, míg bizonyos további, értelemszerűen az előbbit meghaladó jelentékenyebb munkaterhelésbeli eltérés, mint küszöb átlépése esetén pedig már a kötelessége. Természetesen ezt is törvényben kell(ene) szabályozni.

Esetleges jogorvoslat

- Ha jogorvoslatot biztosítunk bárkinek a KJB elnök ügyáthelyezési döntése ellen, akkor a döntéshez indokolási kötelezettséget is társítanunk kell;
- Esetleges jogorvoslati alternatíva, ha az áthelyezéssel érintett ügyben részes felek a döntés ellen a törvényszék másodfokú tanácsához fellebbezhetnek jogszabálysértésre hivatkozással.

Ezt a jogorvoslati jogot lehetne annyiban korlátozni, hogy az ügyáthelyezéssel érintett valamennyi, és az előbb kifejtettek szerint folyamatos, egymást követő lajstromszámú ügyek felei közül csupán egyvalaki és egyszer élhet e fellebbezési jogával (ilyen esetben ugyanis akár több száz fellebbezés is érkezhethet egyetlen KJB elnöki döntéssel szemben)

Az adott ügyáthelyezési döntéssel szemben előterjesztett második, harmadik stb. fellebbezést maga a KJB elnök hivatalból és nem fellebbezhetően elutasítja, és az első fellebbezés elbírálásának állása függvényében tájékoztatja az elutasítással érintett fellebbezőt a már megindult fellebbezési eljárás megindulásáról, vagy az abban született döntésről.

Természetesen elképzelhetőek más jogorvoslatok is pl: az ügy érdekében hozott határozattal szembeni fellebbezésben történő kifogásolás. Ez történhetne a jelenlegi általános szabályok szerint.

V.2. A bíró áthelyezésének (más csoportnál történő ideiglenes foglalkoztatás) részletei:

A fentiek szerint ha az ügyáthelyezés eszközével sem orvosolható eredményesen az annak okát képező ügyterhelésbeli aránytalanság, akkor lehet a bírót a megyén belül mozgatni.

Véleményünk szerint ennek is ugyanolyan alappal és feltételek mellett kell történnie, mint az ügyáthelyezésnek, azaz elsősorban a hátralékokat kell figyelni és azok fentebbiek szerint írt egymáshoz viszonyított arányát.

A bírói munkaerő átcsoportosításának legfontosabb, tehát lényegében alapelve: a bíró korlátlanul mozgatható a megyén belül, azaz bárkit, bárhol, bárhova.

Ezt legelsősorban az indokolja, hogy a központi járásbíróság gondolata pont azért vetődött fel, hogy az időszerű ítélkezés feltételeit az ügyek, vagy a bírák mozgatásának a jelenleginél szabadabb és könnyebb rendszere folytán teremtsen meg. Ebből pedig az következik, hogy a jelenlegi kirendelési szabályoknak legalább megfelelő és legalább olyan jogosítványokat lehetővé tevő rendszernek kell létrejönnie a központi járásbíróságok intézményében is. A mostani kirendelési lehetőségeket tehát tilos szűkíteni!

A bíró más csoportnál történő ideiglenes foglalkoztatásának alternatívái:

- 1.) csak ügyekre rendelhető ki
- 2.) csak időre rendelhető ki
- 3.) vegyesen

Véleményünk szerint a már fentebb kifejtett okokból, mivel jelenleg is elképzelhető a egyes rendszer alkalmazása, ezért a legcélszerűbb és leghasznosabb is annak a lehetőségnek a megteremtése, hogy a rendszer az akár egymás melletti, vagy kronológiailag egymás utáni alkalmazását tegye lehetővé az időre, illetve az ügyre szóló bírói „áthelyezésnek”.

4.) BT kontrollja

A KJB elnök bíró áthelyezéssel kapcsolatos döntéséhez társítható lenne egy vonatkozó BT döntés, ez lehetne tudomásulvétel, vagy akár együttdöntési jog, vétójog stb. Ennek részleteit nyilván egyfajta jogalkotási teendőként annak figyelembevételével kell kidolgozni, hogy ténylegesen milyen bírói áthelyezést lehetővé tevő jogintézmény jön létre.

5.) Itt merül fel a pályázat-kinevezés-szolgálati hely kérdésköre értelemszerűen a bíró első kinevezése alkalmával.

- Megítélésünk szerint nem megkerülhető, szükséges szabály kell, hogy legyen, hogy a bíró a más csoportnál (bíróságnál) történő ideiglenes foglalkoztatást eredményező KJB elnöki döntéssel szemben keresettel fordulhasson a Munkaügyi Bírósághoz.

Kérdés, hogy az első kinevezés hogyan szóljon.

Alternatívák:

- kizárólag a központi járásbíróságra vagy
- már a központi járásbíróság valamelyik területi csoportjára

Szerintünk az előbbi megoldás a megfelelő.

A bírói pályázat is a fentebb írt valamelyik megoldás alkalmazásának függvényében más-más tartalmú lehet, azaz vagy csak a központi járásbíróságra szól, vagy már rögzíti a területi csoportot is.

Abban az esetben, ha a pályázat és az első kinevezés, valamint az - ehhez társított, az OBH Elnökének jogosítványai között szereplő - első beosztás kizárólag a központi járásbíróságra szól, úgy ez szükségessé teszi - a bírónak, mint munkavállalónak adandó garancia biztosítása érdekében - annak konkrét meghatározását, hogy a KJB-n belül a bírónak hol, tulajdonképpen melyik épületben lesz a szolgálati helye. Ez azért is lényeges, mert ez lesz az a hely, amelyre, illetve ahová a bírónak az esetleges megyén belüli áthelyezés befejezése után igénye van, illetve lehet a visszatérésre.

Éppen ezért egyébként a már jelenleg hatályos munkajogi szabályokkal összhangban szükséges lenne és nem is lenne akadálya, hogy a törvényszék elnöke, vagy a KJB elnöke - az első kinevezés és beosztás alkalmával, de fogalmilag az után - a bírónak egy egyébként törvényben szabályozandó új jogintézményként (az elnevezése lehetne pl: általános szol-

gálati hely, míg ha a megyén belül máshová csoportosítják át a bírót, az utóbbi hely lehetne a speciális, vagy átmeneti szolgálati hely) meghatározza a munkavégzés tényleges helyét. Tehát egy konkrét szolgálati helyet határozzon vagy állapítson meg a törvényben szabályozott vezető, megjelölve abban valamelyik területi csoportot.

Ezeket a körülményeket akár úgy is meg lehetne határozni, hogy az első bírói beosztás alkalmával a törvényszék elnöke az ügyelosztási rendben rögzíti ezt a körülményt, vagy másik lehetőségként erről önálló írásbeli döntést hoz.

A bírói (bírószági) munkateher és hátralék arányosításának a központi járásbírószági szervezet specifikumai folytán lehetővé vált új eszközei közül az általunk legideálisabbnak találtakat az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

LV.sz. táblázat

A munkateher-, hátralék arányosítás eszközszerének és tartalmának ideális modellje

		Időbeliség: mindig átmeneti	
		<i>Munkateher</i>	<i>Hátralék</i>
Módosuló tényező	Ügy ügyáthelyezéssel	<ul style="list-style-type: none"> - lehetőség - csak új ügyre - területileg korlátozott törvényben meghatározott aránytalanság kialakulása esetén 	<ul style="list-style-type: none"> - kötelezettség - csak új ügyre - területileg korlátozott törvényben meghatározott aránytalanság kialakulása esetén
	Létszám bíró áthelyezéssel	<ul style="list-style-type: none"> - ha ügyáthelyezéssel nem volt orvosolható lehetőség - területi korlátozás nélkül 	<ul style="list-style-type: none"> - ha ügyáthelyezéssel nem volt orvosolható - kötelezettség - területi korlátozás nélkül

VI. Gazdálkodási kérdések

Itt alapvetően háromféle alternatíva létezhet:

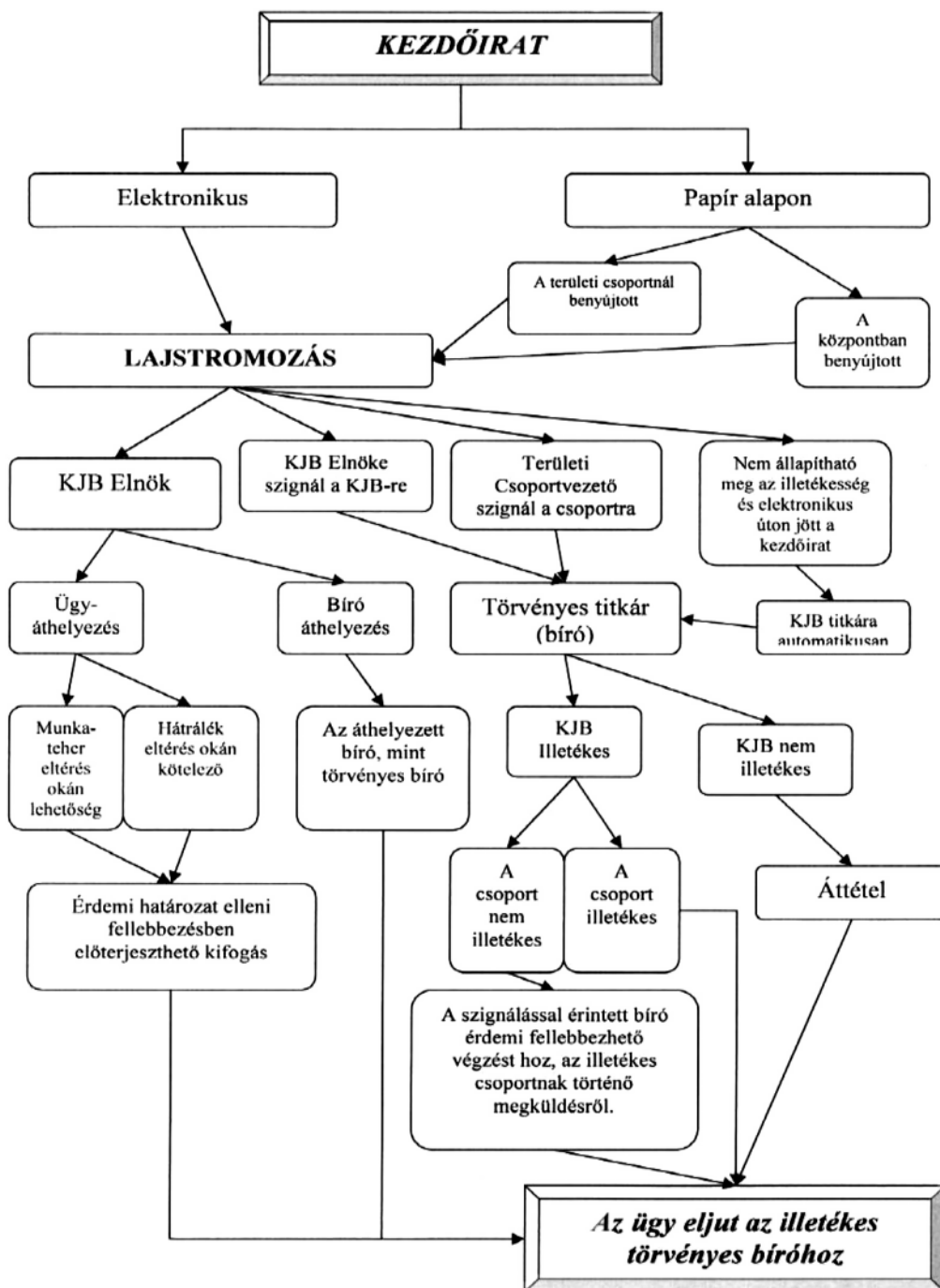
- 1.) Marad a jelenlegi rendszer, ami azért lenne rendkívül nehézkes, mert jelenleg a vidéki járásbírószágek a jogszabály adta keretek között viszonylag önállóan gazdálkodnak, míg a székhelyi bíróság semmilyen önálló gazdálkodási tevékenységet nem végez. A szóban forgó szervezeti egységek egy szervezeti egységbe gyúrásával ez az állapot aligha lesz fenntartható.
- 2.) Egy központosított gazdálkodási rendszer azzal, hogy maga a KJB is úgy gazdálkodik, mint ahogyan azt most a vidéki járásbírószágek teszik.
- 3.) Egy törvényszék köré csoportosuló, még inkább központosított rendszer, amikor a KJB gazdálkodása, mint fogalom nem is létezik, az ezzel kapcsolatos valamennyi feladat a törvényszékre telepített.

VII. Működési folyamatábrák, avagy az ügyek lehetséges útjai az érkezéstől a bíróig

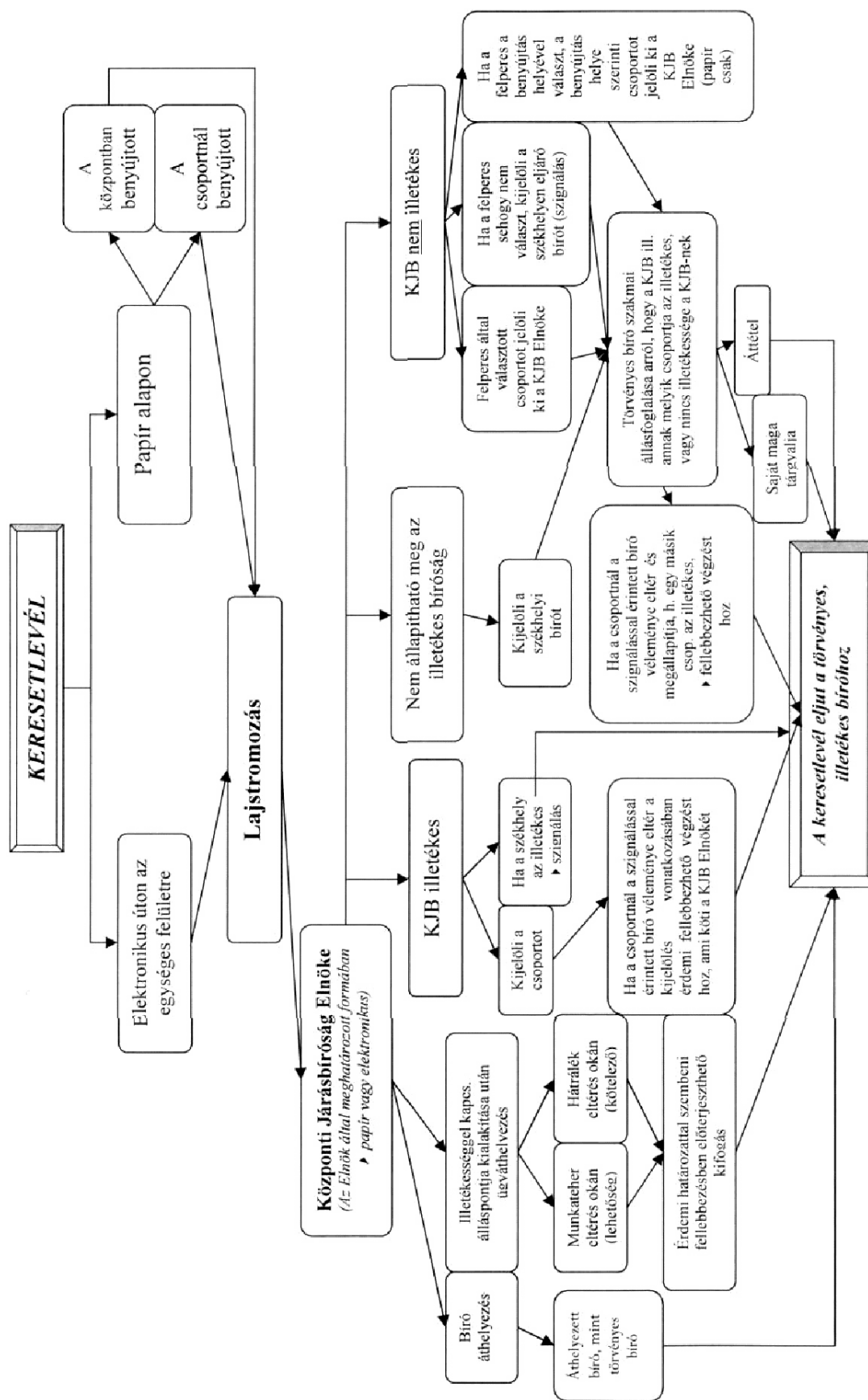
Az alábbi folyamatábrák tartalmával összefüggésben magyarázatként fontos megjegyezni, hogy ezekben csak az általunk valamennyi szempont figyelembe vételével legideálisabbnak tartott működési mechanizmust modelleztük.

LVI.sz. táblázat

NEM PERES ÜGYEK FOLYAMATÁBRA

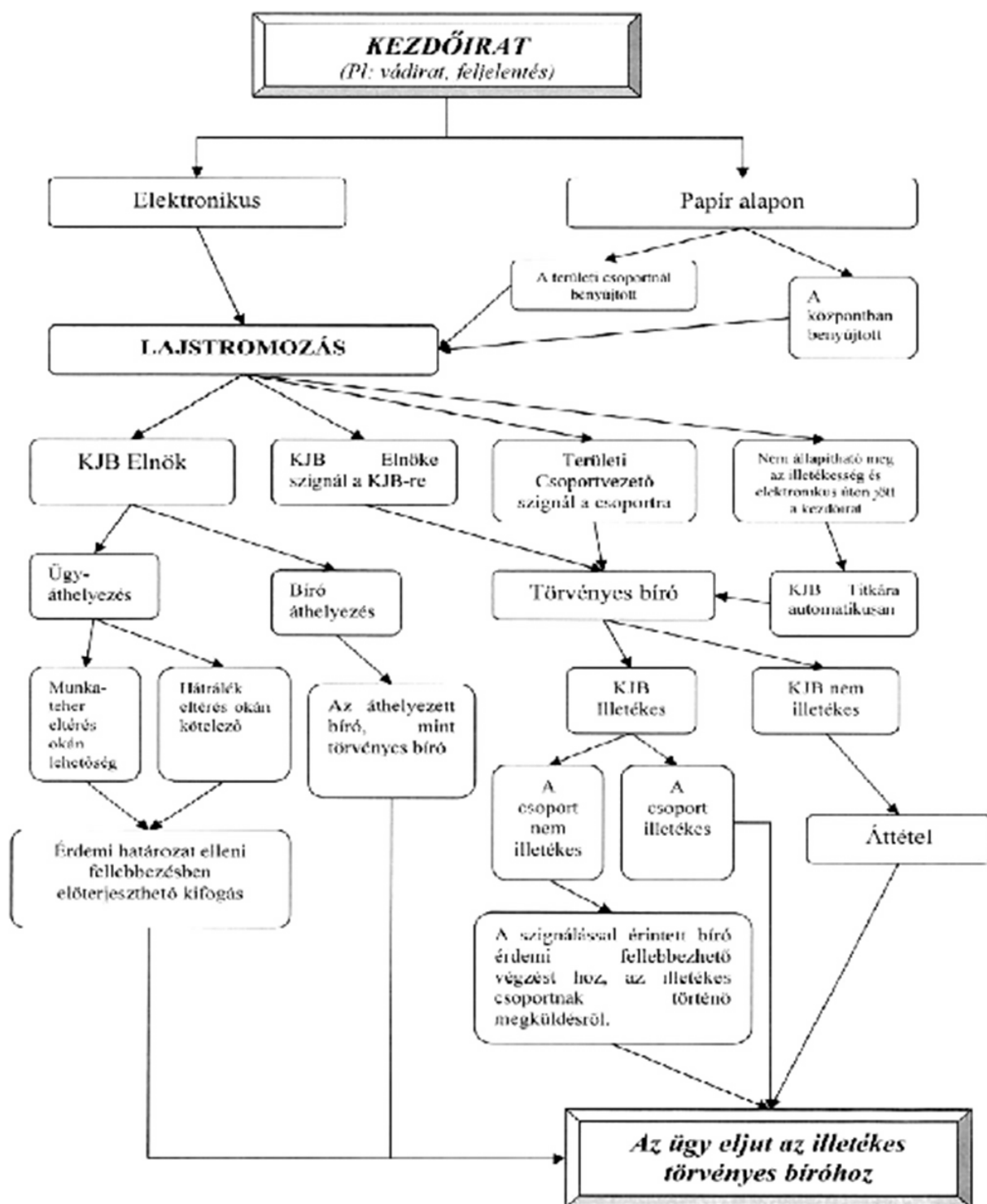

LVII.sz. táblázat

LVIII.sz. táblázat

BÜNTETŐ PERES FOLYAMATÁBRA

VIII. Egyéb megállapítások

- Az ügyeleti rendszerben résztvevők számára területi csoportonként szükségét látjuk egy hivatali mobiltelefon alkalmazásának.
- A legfontosabb, hogy megítélésünk szerint az áthelyezéssel érintett bíró az áthelyezés időtartamára, tehát átmenetileg egy törvényben rögzített és így garantált illetménypótlékban kell, hogy részesüljön. Ennek mértékét minimum 20, de javaslatunk szerint inkább 30%-ban kell(ene) meghatározni. Itt megint csak többféle alternatíva lehetséges aszerint, hogy a bíró mire, azaz ügyre vagy időre kerül más szolgálati helyre. Véleményünk szerint a meghatározott időre áthelyezett bírónak kellene ezt a pótlékot megkapnia.
- Az utazással összefüggésben a jelenlegi rendszerben és hatályos szabályok alapján a bírót folyamatos kár éri. A mostani útiköltségtérítési szabályok teljességgel alkalmazhatatlanok a funkciójuk betöltésére.
Amennyiben ezek a szabályok változatlanok maradnak, úgy indokolt (hiszen a bíró áthelyezésével a bíróság elnöke egy közvetett hatásmechanizmuson keresztül volta-képpen kárt okoz a bírónak) az áthelyezett bírónak hivatali gépkocsit biztosítani.
Ennek az igénynek a biztosítása érdekében szükség lenne legalább a párosított csoportonként (azaz két területi csoportonként) egy hivatali autó biztosítása, valamint egy további gépkocsi a megyeszékhelyen működő járásbíróság részére.
Ez Borsod-Abaúj-Zemplén Megyében azt jelentené, hogy további 5 hivatali gépjármű áll(na) szolgálatba.
Nem mellesleg ezekkel a gépjárművekkel lehetne biztosítani a KJB vezetőinek az egyes területi csoportok ellenőrzéséhez stb. szükséges fizikai mozgását is.
- Ha sem pótlék, sem hivatali személygépkocsi nem motiválja, illetve segíti az átcsoportosított (áthelyezett) bíró tevékenységét, akkor viszont teljességgel tarthatatlannak találjuk a jelenlegi kirendelési díjra, napidíjra és utazási költség térítésére vonatkozó szabályokat.
- Fontos annak elvi leszögezése, hogy az a bíró, aki igen jelentős napi utazási tevékenységet is végez annak érdekében, hogy a munkáját el tudja látni, lényegesen nagyobb terhelésnek és igénybevételnek van kitéve, mint az, aki abban a városban lakik, ahol ítélkezik is.
Ezt pedig valamiféleképpen – szakítva a jelenlegi állapottal – neki honorálni, kompenzálni kell!

Ez pedig lehet ténylegesen megállapított, törvényben garantált, tehát a bírónak kötelezően járó és ezért kifizetett kirendelési vagy napidíj, **és** (tehát így konjunktíve) ténylegesen felmerülő utazási költség, amely tartalmazza a saját gépkocsi amortizációját is. Szükséges támogatni a saját gépkocsi fogalmát is.

IX. A központi járásbíróság új rendszere az alkotmányosság tükrében

A központi járásbíróság modelljének kidolgozása során igyekeztünk egy olyan rendszert kialakítani, amely megfelel a nemzetközi sztenderdeknek, az Alaptörvényben rögzített alapelveknek és az egyes eljárási jogszabályokban testet öltött, hosszú évtizedek alatt kialakult eljárási garanciáknak. Fontosnak tartjuk azonban kiemelni, hogy munkacsoportunk nem vállalkozott és nem is vállalkozhatott e projekt keretében egy olyan rendszer kialakítására, amely már most minden igénynek és minden szempontnak, így például a költséghatékonyságnak, gyorsaságnak, időszerűségnek, egyenletes munkatehernek megfelel úgy, hogy közben az alkotmányosság és az alapjogi garanciák se sérüljenek, vagy legalábbis ennek veszélye ne merülne fel. Az elkészült modell a központi járásbíróság rendszerének az alapja, melyet vélhetően még széles körű társadalmi és szakmai vita fog követni, melynek eredményeként kialakul a központi járásbíróság véglegesnek mondható formája.

A cél, amely szükségessé teszi a központi járásbíróság kialakítását nem más, mint az egyes törvényszékek illetékességi területén található járásbíróságok közötti egyenletlen munkateher megszüntetése, és ezen keresztül az ítélezések időszerűségének optimalizálása. Megyénk járásbíróságai mutatóinak összehasonlítása során részletesen bemutattuk, hogy az egyes szervezeti egységek között milyen mutatók tekintetében, milyen mértékű eltérés figyelhető meg, melyek együttesen mind szerepet játszanak abban, hogy eltérés mutatkozik a Miskolci Törvényszék egyes járásbíróságai között a munkateher és a hátralék tekintetében. A központi járásbíróság alkalmas arra, hogy ezeket a különbségeket megszüntesse, de legalábbis a jelenleginél egyenletesebb munkateher alakuljon ki. Megítélésünk szerint ez egy olyan modellben képzelhető el, ahol a járásbíróság illetékessége a törvényszékhez hasonlóan az egész megyére kiterjed, mely járásbíróságon belül, ha az egyes területi csoportok leterheltsége között jelentékeny eltérés figyelhető meg, akkor a központi járásbíróság elnöke ezt az eltérést elsősorban az ügyek egyik területi csoporttól a másik területi csoporthoz irányításával, másodsorban a bírácoknak a leterhelt területi csoporthoz való átirányításával, vagyis a két módszer együttes alkalmazásával szüntetheti meg.

Az első kritikai érv, amely megfogalmazódhat e modell kapcsán, hogy sérül –e, s ha igen, milyen mértékben az állampolgárokat illető **bírósághoz fordulás joga**.

A bírósághoz fordulás joga egy olyan alapjog, melyet számos nemzetközi egyezmény, illetve nemzetközi szervezet égisze alatt létrejött okirat, de Alaptörvényünk is nevesít. E körben mindek előtt szólni kell az Európa Tanács keretében 1950-ben megkötött és hazánk által az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Római Egyezményről, ismertebb nevén az Emberi Jogok Európai Egyezményéről (a továbbiakban Egyezmény).

Az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy „mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetve az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően”.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának - mely a 2009. december 1 – jén hatályba lépett Lisszaboni Szerződés folytán az alapító szerződésekkel kötőerővel bír a tagállamok körében - VI. Igazságszolgáltatás címében foglalt 47. cikk (2) és (3) bekezdései kimondják, hogy „ mindenkinek

joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja”.

Alaptörvényünk XXVIII. cikkének (1) bekezdése szerint, mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

A fentiekben írtak szerint a bírósághoz fordulás joga egy olyan alapvető, sarkalatos jog, melyet mindenféleképpen az elsők egyike között kell figyelembe venni az igazságszolgáltatás rendszerének átalakítása során. Az új rendszerben ugyanis megszűnnek az egyes járásbíróságok önálló illetékességi területei, melyek eddig egyértelműen meghatározták, hogy az állampolgár lakóhelye szerint melyik bírói fórumhoz tartozik, másrészt bizonyos esetekben ügyét nem az a területi csoport fogja intézni, amelyhez egyébként az általános szabályok szerint az ügy tartozna. Ezek az intézkedések pedig felvetik a bírósághoz fordulás joga sérelmének lehetőségét.

Meggyőződésünk szerint azonban a mostani rendszerben ezen veszély (ti. a bírósághoz fordulás jogának sérülése) ugyanúgy fennáll, elég, ha csak arra gondolunk, hogy milyen jelentékeny eltérések mutatkoznak járásbíróságokként az egy lakosra jutó bírák száma, vagy a pertartam tekintetében. Azonban a rendszer egyéb garanciái ezt nem engedik érvényre jutni, ezért összességében nem mondhatjuk, hogy a bírósághoz fordulás joga jobban csorbulna, vagy egyáltalán csorbulna aszerint, hogy ki melyik járásbíróság illetékességi területén él.

Véleményünk szerint az új rendszer még inkább elősegíti a bírósághoz fordulás jogának megerősítését és érvényesülését, hiszen a központi járásbíróság elnökének a beavatkozási joga (ügyek egyik területi csoporttól a másik területi csoporthoz irányítása) az egyenletes munkateher kialakításán keresztül közvetve azt is eredményezi, hogy ne érjen hátrány senkit amiatt, hogy a megyének igazságszolgáltatási szempontból egy olyan leterheltebb régiójában él, ahol kevesebb bíró teljesít szolgálatot és a perek a megyei átlaghoz képest hosszabbak, ezért több időt kell arra várnia, hogy ügyében érdemi döntés szülessen.

Azt is fontosnak tartjuk hangsúlyozni, hogy a területi csoportok működési területét, és azt, hogy melyik ügy kerül az egyes területi csoporthoz, szintén jogszabály határozza meg. Azon kivételes esetben, ha a munkateher, illetve a hátralék kedvezőtlen alakulása miatt kénytelen az elnök az ügyeket átirányítani, szintén jogszabály határozza meg, hogy az melyik területi csoport lehet, mely területcsoport- párok kialakítása során igyekeztünk figyelembe venni a földrajzi – domborzati viszonyokat, és azt az egyik legfőbb rendező elvet, hogy még ilyen kivételes és átmeneti időszakban is az állampolgárok lakóhelyéhez a lehető legközelebb folyjék az ügyeinek intézése. S az által, hogy minden új működési norma jogszabályban kerül rögzítésre, így a rendszer kiszámíthatóvá válik, s nem sérülnek a jogbiztonság alapvető követelményei sem.

A jogszabályban meghatározottság elve át is vezet egy másik, az előbbivel lényegét tekintve azonos fontosságú és jelentőségű alapjog, **a törvényes bíróhoz való jog** vizsgálatához. Ezen jog szintén Alaptörvényünk fenn hivatkozott XXVIII. cikkének (1) bekezdéséből vezethető le. A törvény által felállított független bíróság olyan bíróságot jelent, amelynek hatáskörét, illetékességét és összetételét törvény határozza meg. A törvényes bíróhoz való jog megkívánja, hogy bármely, jogvita eldöntésére köteles bíróság a törvény alapján, előre meghatározott

absztrakt szabályok szerint alakuljon meg, és az ügyelosztási rend szerint pontosan meghatározható legyen az a bíró, aki a konkrét ügyet tárgyalni fogja.

Véleményünk szerint önmagában a járásbíróságok önálló illetékességi területének megszüntetése nem eredményezi a törvényes bíróhoz való jog sérelmét, ugyanis az új rendszerben is törvényben lesz meghatározva, hogy a központi járásbíróság elnöke az ügy tárgyalására, intézésére melyik területi csoportot jelöli ki, és az egyes területi csoportok vezetői az ügyelosztási rend szerint fogják meghatározni azt a bírót, bírói tanácsot, aki a konkrét ügyet intézni fogja.

Az új központi járásbírósági rendszer egyik neuralgikus pontja kétségtől ebből az aspektusból az ügyek egyik területi csoporttól a másik területi csoporthoz történő átirányítása. Amit elsőként a legfontosabbnak tartunk kiemelni az az, hogy azáltal, hogy megszűnt a területi csoportok önálló illetékessége, ezek a területi csoportok nem minősülnek önálló bírói fórumnak, így az nem minősül ügyáthelyezésnek, ha ugyanazon hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon belül az egyik területi csoporttól a másik területi csoporthoz kerül át az ügy. Lényeges azt is hangsúlyozni, hogy törvényben kerül szabályozásra az, hogy a központi járásbíróság elnökének mikor van lehetősége és mikor kötelező az ügy átirányításáról rendelkezni, mint ahogy az is, hogy melyik területi csoporttól melyik területi csoporthoz. Annál a területi csoportnál pedig, ahová az ügy átkerül, szintén irányadó az ügyelosztási rend, mely alapján a területi csoport vezetője kijelöli az ügy intézésére jogosult, s egyben köteles bírót. Vagyis egy olyan átmeneti, kifejezetten az állampolgárok érdekeit szem előtt tartó, objektív megoldás kialakítására törekedtünk, ahol az ügyek átirányításának minden elemét törvény határozza meg, és amely rendszerben soha, még ezen kivételesnek mondható időszakban sem a központi járásbíróság elnökének szabad meggyőződése dönti el az ügyet intéző bírói tanács, bíró személyét.

Az azonban vitathatatlan, hogy ezen intézkedés következtében nem ahhoz a bíróhoz fog kerülni az ügy, akit főszabályként „a törvényes bírónak” kell tekinteni. De figyelemmel arra, hogy az ügyátirányítás következtében eljáró bíró vagy bírói tanács is olyan bíróság lesz, amelynek hatáskörét, illetékességét, összetételét előre meghatározott absztrakt szabály és nem az egyedi ügyben hozott igazgatási vezetői döntések határozzák meg, így ezen bírót is „törvényes bírónak” kell tekinteni.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése akként rendelkezik, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

A **jogorvoslathoz való jog** az igazságszolgáltatás rendszerében az egyik legfontosabb alapjog, melyet kivétel nélkül valamennyi jogág eljárási szabályait tartalmazó eljárási kódex részletesen szabályoz. Az új rendszer talán legsérülékenyebb pontja az, hogy az eddigi eljárásokhoz képest az igazgatási vezetők (központi járásbíróság elnöke, területi csoport vezetője) nagyobb szerepet kapnak a konkrét eljárásban, és döntéseikkel szemben a szó szoros értelmében vett, közvetlen és általános jogorvoslatra nincs lehetőség. Hiszen a konkrét ügyben hozott igazgatásvezetői döntésnek minősül az, amikor a központi járásbíróság elnöke kijelöli azt a területi csoportot, amelyik az ügyet intézi, vagy amikor az eljáró bíró jelzése nyomán (nem áttétel) - a területi csoport vezetőjének közvetítésével - a központi járásbíróság elnöke kijelöl egy másik területi csoportot, amelynek működési területe hatálya alá tartozik az ügy intézése, tárgyalása.

Pontosan ezért foglaltuk el azt az álláspontot, hogy a KJB elnöknek az eljárni jogosult csoport

kijelölésére vonatkozó döntése után inkább a bíró hozzon eltérő szakmai álláspontja esetén a felek (illetve az ügyész) számára fellebbezhető végzést arról, hogy egy másik, adott megyében dolgozó csoport járjon el. E döntése pedig a KJB elnököt olyannyira kösse, hogy neki már külön ne is kelljen intézkednie a másik (illetékes) csoport kijelöléséről.

Ezen igazgatási vezetői döntésekkel szemben azonban a vonatkozó résznél részletesen írtak szerint nem tartjuk indokoltnak az általános és közvetlen jogorvoslat biztosítását, de szükségesnek tartjuk hangsúlyozni, hogy a kifogás előterjesztése, mint egyféle jogorvoslat egyrészt adott, másrészt ezek a vezetői döntések nem az ügy érdemét érintik, „csak” azt a célt szolgálják, hogy a törvényben egyébként rögzített eljárási szabályok maradéktalanul érvényre jussanak, leegyszerűsítve: megtalálja az ügy a bíróját.

Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésének első mondata szerint a bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatóak.

A bírói függetlenséghez való joggal kapcsolatban a központi járásbíróság új rendszerében az egyik legnagyobb változás, hogy a bírák szolgálati helye ugyan területi csoportonként meghatározott, de az által, hogy a megyében valamennyi járásbíró egy és ugyanazon központi járásbíróságra kerül kinevezésre, szabadabban mozgathatók, egyik területi csoporttól a másik területi csoporthoz kötetlenebbül áthelyezhetőek.

E körben elsőként utalunk arra, hogy a bírák kirendelése a jelenlegi rendszerben is létezik, és mára az egyetlen igazgatásvezetői eszköz a munkateher és a hátralék egyenletes biztosítása érdekében. Az általunk vázolt új modellben jóval több kedvezményt és garanciát (pl. pótlék emelkedés az átirányítás időtartamára, szolgálati gépjármű használata, áthelyezés utáni garantált szolgálati hely) dolgoztunk ki a bírának úgy, hogy közben a bírói függetlenség alapelve sem sérül.

Fontosnak tartjuk hangsúlyozni, hogy az által, hogy azt is törvény határozza meg, hogy mikor és milyen időtartamra van lehetőség a bíró áthelyezésére egyik területi csoporttól a másik a területi csoporthoz, és maga a folyamat a részletekig szabályozott, így fel sem merülhet, hogy a központi járásbíróság elnöke a bíró áthelyezésének jogát visszaélészerűen gyakorolja. De természetesen továbbra is megtartanánk azt a ma is hatályos szabályt, hogy az áthelyezéssel, mint munkáltatói döntéssel szemben van lehetőség munkajogi jogvitát, pert kezdeményezni.

Miskolc, 2013. év augusztus hó 31. napján

dr. Csillám Katalin

dr. Sisák Péter

dr. Répássy Árpád

dr. Tóth Imre

dr. Kriston Róbert

dr. Varga Zsolt

dr. Kőváriné dr. Vágási Erika

dr. Varju László

dr. Fuhrmann Gábor

dr. Szrogh Csaba

Táblázatok jegyzéke

I.sz. táblázat A bíróságok száma 1941 előtt	8.old.
II.sz. táblázat Az egy járásbíróságra jutó átlagos terület és lakosság szám mérete 1900. évben	9.old.
III.sz. táblázat Az egy járásbíróságra jutó átlagos terület és lakosság szám mérete 2013. évben	9.old.
IV.sz. táblázat B.-A.-Z megye településeinek lakosságszáma 2012. évben járásbíróságok szerint	21.old.
V.sz. táblázat A Miskolci Törvényszék és járásbíróságainak létszámadatai 2011. dec. 31-én	25.old.
VI.sz. táblázat A Miskolci Törvényszék és járásbíróságainak létszámadatai 2012. dec. 31-én	26.old.
VII.sz. táblázat Az egy bíróra jutó lakosságszám B.-A.-Z megyében, járásbíróságonként	27.old.
VIII.sz. táblázat Az egy tanácsra érkező ügyek száma 2012-ben járásbíróságonként, B. és P. ügyszakban	27.old.
IX.sz. táblázat Egy polgári tanácsra eső havi átlagos érkezés 2012-ben B.-A.-Z megyei járásbíróságonként, a tanácsok számának változása	28.old.
X.sz. táblázat Egy büntető tanácsra eső havi átlagos érkezés 2012-ben B.-A.-Z megyei járásbíróságonként, a tanácsok számának változása	29.old.
XI.sz. táblázat A folyamatban maradt polgári és gazdasági peres ügyek alakulása 2012. évben összehasonlítva a 2011. december 31. napjáig folyamatban maradt ügymennyiséggel	30.old.
XII.sz. táblázat A folyamatban maradt büntető ügyek alakulása 2012. évben összehasonlítva a 2011. december 31. napjáig folyamatban lévő ügymennyiséggel (Bny. ügyek nélkül)	30.old.
XIII.sz. táblázat Az egy bíróra eső igazságügyi alkalmazottak száma a 2011. december 31-ei tényleges létszámhelyzet alapján	31.old.
XIV.sz. táblázat Az egy bíróra eső igazságügyi alkalmazottak száma a 2012. december 31-ei tényleges létszámhelyzet alapján	31.old.
XV.sz. táblázat Egy polgári tanácsra eső havi átlagos befejezés 2012. év folyamán	32.old.
XVI.sz. táblázat Egy büntető tanácsra eső havi átlagos befejezés (Bny. ügyek nélkül) 2012. év folyamán	32.old.
XVII.sz. táblázat A befejezett polgári és gazdasági perek pertartama az érkezés óta eltelt időtartam szerint a helyi bíróságoknál 2011. évben	33.old.
XVIII.sz. táblázat A befejezett polgári és gazdasági perek pertartama az érkezés óta eltelt időtartam szerint a helyi bíróságoknál 2012. évben	33.old.
XIX.sz. táblázat A befejezett büntető közvadas ügyek pertartama az érkezés óta eltelt időtartam szerint a helyi bíróságoknál 2011. évben	35.old.
XX.sz. táblázat A befejezett büntető közvadas ügyek pertartama az érkezés óta eltelt időtartam szerint a helyi bíróságoknál 2012. évben	35.old.
XXI.sz. táblázat A pertartamok alakulása százalékban kifejezve 2011. évben a Mezőkövesdi és Szerencsi Járásbíróságok esetében	36.old.
XXII.sz. táblázat A pertartamok alakulása százalékban kifejezve 2012. évben a Mezőkövesdi és Szerencsi Járásbíróságok esetében	36.old.
XXIII.sz. táblázat „Belső” pályázatok adatai a Miskolci Törvényszék járásbíróságain 2008-2013 években	38.old.
XXIV.sz. táblázat Kirendeléssel kapcsolatos költségek 2008-2010. években	46.old.
XXV.sz. táblázat Kirendeléssel kapcsolatos költségek 2011-2012. években	47.old.
XXVI.sz. táblázat Kirendeléssel felmerült költségek összesítése 2008-2013. években	47.old.
XXVII.sz. táblázat A B.-A.-Z megyei járásbíróságok közötti kirendelésekkel érintett bírók terhelési és teljesítményadatai	48.old.
XXVIII.sz. táblázat Készenléti és ügyeleti díjak 2012. évben és 2013. első félévében a Miskolci Törvényszéken, és az illetékességi területén működő városi, illetőleg járásbíróságok vonatkozásában	65.old.
XXIX.sz. táblázat Kifizetett készenléti díjjal érintett járásbírósági dolgozói létszám 2012. évben	68.old.
XXX.sz. táblázat Kifizetett ügyeleti díjjal érintett járásbírósági dolgozói létszám 2012. évben	68.old.
XXXI.sz. táblázat Kifizetett készenléti díjjal érintett járásbírósági dolgozói létszám 2013. I. félévében	69.old.
XXXII.sz. táblázat Kifizetett ügyeleti díjjal érintett járásbírósági dolgozói létszám 2013. I. félévében	69.old.

XXXIII.sz. táblázat A Miskolci Járásbíróság értekezletei 2011-2013. években	75.old.
XXXIV.sz. táblázat A 2010-ben folyamatban maradt két éven túli peres ügyek %-os aránya az egyes megyei bíróságokon	86.old.
XXXV.sz. táblázat A 2011-ben egy tárgyaló tanácsra jutó, havonta érkezett helyi büntető peres ügyek száma a megyei bíróságokon	87.old.
XXXVI.sz. táblázat A 2011-ben egy tárgyaló tanácsra jutó, havonta érkezett helyi civilisztikai peres ügyek száma a megyei bíróságokon	87.old.
XXXVII.sz. táblázat A munkateher-kiegyenlítés módszereinek jelenlegi és egykori dimenziói	89.old.
XXXVIII.sz. táblázat Vezetői modell a központi járásbíróságon – I. alternatíva	99.old.
XXIX.sz. táblázat Vezetői modell a központi járásbíróságon – II. alternatíva	99.old.
XL.sz. táblázat Vezetői modell a központi járásbíróságon – III. alternatíva	100.old.
XLI.sz. táblázat Adatforgalmi, hozzáférési táblázat I.	101.old.
XLII.sz. táblázat Adatforgalmi, hozzáférési táblázat II.	101.old.
XLIII.sz. táblázat A kinevezési hatáskörök a központi járásbíróságon – I. alternatíva	105.old.
XLIV.sz. táblázat A kinevezési hatáskörök a központi járásbíróságon – II. alternatíva	106.old.
XLV.sz. táblázat A kinevezési hatáskörök a központi járásbíróságon – III. alternatíva	106.old.
XLVI.sz. táblázat A kinevezési hatáskörök a központi járásbíróságon – IV. alternatíva	107.old.
XLVII.sz. táblázat Beszámolási kötelezettség – I. alternatíva	109.old.
XLVIII.sz. táblázat Beszámolási kötelezettség – II. alternatíva	110.old.
XLIX.sz. táblázat Üres bírói álláshely betöltésének alternatívái	112.old.
L.sz. táblázat A bírói szolgálati viszony munkáltatói jogkörrel kapcsolatos tartalma és alternatívái	114.old.
LI.sz. táblázat Az IASZ hatálya alá tartozó dolgozók jogállásának alternatívái	115.old.
LII.sz. táblázat A KJB Elnök szerepe és jogkörei az ügy törvényes bíróhoz vezető útjának meghatározásában	121.old.
LIII.sz. táblázat Az illetékességi jogorvoslati rendszer alternatívái	130.old.
LIV.sz. táblázat A „párosított csoportok” lehetőségének képi, térképi ábrázolása	140.old.
LV.sz. táblázat A munkateher-, hátralék arányosítás eszközrendszerének és tartalmának ideális modellje	145.old.
LVI.sz. táblázat A nemperes ügyek érkezéstől bíróig vezető útjának folyamatábrája	146.old.
LVII.sz. táblázat A polgári peres ügyek érkezéstől bíróig vezető útjának folyamatábrája	147.old.
LVIII.sz. táblázat A büntető peres ügyek érkezéstől bíróig vezető útjának folyamatábrája	148.old.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Járásbíróság

I. Elemzések

I.1. Történeti áttekintés - A Járásbíróság története	3.old.
I.1.1. A 12-13. századi bíraskodás	3.old.
I.1.2. A szolgabírói hivatal változásai	4.old.
I.1.3. A Kiegyezést követő igazságszolgáltatási reform	5.old.
I.1.4. Járásbíróságok hatásköre és illetékessége az 1871. évi XXXII. tc. alapján, valamint ezek változásai 1945-ig	7.old.
I.1.5. A „mai” Járásbíróság	8.old.
I.2. A helyi szintű bírósági szervezetek nemzetközi összehasonlítása, a járásbíróságok hatásköreinek összevetése	10.old.
I.2.1. A lényeges nemzetközi adatok	10.old.
I.2.2. A nemzetközi összehasonlítás összefoglalt eredménye	11.old.
I.3. Az ügyek mozgatása – ügyáthelyezés	13.old.
I.3.1. Bevezetés – az ügyáthelyezés alapjainak rögzítése	13.old.
I.3.2. Az ügyáthelyezés intézményének nemzetközi gyakorlata	14.old.
I.3.2.1. A Holland példa	14.old.
I.3.2.1.1. A korábbi gyakorlat	14.old.
I.3.2.1.2. Hatályos szabályozás Hollandiában	15.old.
I.3.2.1.3. A Holland-minta lényege összefoglalóan	16.old.
I.3.2.2. A francia példa	16.old.
I.3.2.3. A magyarországi példa	17.old.
I.3.3. A következtetések összesítése	19.old.
I.4. Járásbíróságok teljesítményének összehasonlítása ügyszakonként	20.old.
I.4.1. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyében működő járásbíróságok tevékenységének földrajzi, demográfiai és egyéb feltételrendszere, valamint e bíróságok releváns teljesítményének összehasonlítása	20.old.
I.5. A „belső” pályázatok elemzése	37.old.
I.5.1. A belső pályázat definíciója	37.old.
I.5.2. A belső pályázatok adatai a Miskolci Törvényszéken 2008–2013	37.old.
I.5.3. A központi járásbíróság lehetséges hatásai a jelenleg hatályos helyi szintű bírói pályázati rendszerre	42.old.
I.6. A Miskolci Törvényszék területén működő járásbíróságokat érintő kirendelések gyakorlatának lényeges elemei	43.old.
I.6.1. Bírói kirendelések a Miskolci Törvényszék bíróságain 2008–2012 között	43.old.
I.6.2. A Miskolci Törvényszék járásbíróságok közötti kirendeléseiből levonható következtetések	44.old.
I.7. Ügyelet	49.old.
I.7.1. A Miskolci Törvényszék 2012. évben és 2013. év első félévében megvalósított teljes készenléti/ügyeleti rendszerének (az egyes ügyeleti tevékenységek, az ügyeleti beosztásokat készítő és annak szervezéséért felelős személyek) ismertetése, elemzése	49.old.
I.7.1.1. A vádirat benyújtása előtt a nyomozási bíró feladatkörébe tartozó ügyek esetén, a heti pihenő- és munkaszüneti napokon (ide értve a bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés, titkos információgyűjtés engedélyezése iránti ügyeket is)	51.old.

1.7.1.2. A vádirat benyújtását követően kibocsátott elfogatóparancs alapján történő előállítással kapcsolatban, kizárólag a három vagy ennél több napos munkaszünet idején, feltéve, hogy az ítéletábrán, illetve a törvényszékek illetékességi területén működő bíróságok előtt folyamatban lévő valamely ügyben hatályos elfogatóparancsot bocsátottak ki	52.old.
1.7.1.3. Az elzárással is sújtható szabálysértések gyorsított bírósági eljárás során történő elbírálására a heti pihenő- és munkaszüneti napokon	53.old.
1.7.1.3.1. Heti pihenő- és munkaszünet idejére szervezett készenlét/ügyelet	53.old.
1.7.1.3.2. A három- vagy ennél több napos munkaszünet idejére elrendelt készenlét/ügyelet az elzárással is sújtható szabálysértések gyorsított eljárás keretében történő elbírálására	53.old.
1.7.1.4. A pszichiátriai betegek önkéntes és sürgősségi gyógykezelésének elrendelése esetén kizárólag a három vagy ennél több napos munkaszünet idején	56.old.
1.7.1.5. A megelőző távoltartás elrendelésére irányuló indítványok elbírálására, a három vagy ennél több napos munkaszünet idején	57.old.
1.7.1.6. Készenlét/ügyelet három vagy ennél több napos munkaszünet idején a Miskolci Törvényszéken, mint első- és másodfokú bíróságon	58.old.
1.7.2. Ügyeleti szolgálattal kapcsolatos jelentések a készenléti/ügyeleti díjak számfajtése céljából	58.old.
1.7.3. A tárgyalásmentes időszakokban megvalósuló „ügyeleti” tevékenységek	59.old.
1.7.4. A készenlétre, illetőleg az ügyeletre vonatkozó rendelkezések a Miskolci Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatában	62.old.
1.7.5. Készenléti és ügyeleti díjak 2012. évben és 2013. első félévében a Miskolci Törvényszéken, és az illetékességi területén működő városi, illetőleg járásbíróságok vonatkozásában	65.old.
I.7.6. Összegzés	70.old.
I.8. A Miskolci Törvényszék területén működő járásbíróságok szakmai-, igazgatási értekezleti rendszerének gyakorlata	71.old.
I.8.1. Tiszaújvárosi Járásbíróság	71.old.
I.8.2. Ózdi Járásbíróság	72.old.
I.8.3. Mezőkövesdi Járásbíróság	72.old.
I.8.4. Kazincbarcikai Járásbíróság	73.old.
I.8.5. Encsi Járásbíróság	73.old.
I.8.6. Sátoraljaujhelyi Járásbíróság	73.old.
I.8.7. Szerencsi Járásbíróság	74.old.
I.8.8. Szikszói Járásbíróság	74.old.
I.8.9. Miskolci Járásbíróság	75.old.
I.8.10. A központi járásbíróság lehetséges hatásai a helyi értekezleti gyakorlatra	84.old.
I. 9. A bírói munkateher és hátralék bírósági szervezeti összefüggései	84.old.
I.9.1. Bevezetés	84.old.
I.9.2. Az időszerűség problematikája, releváns adatai példalozó ismertetése	85.old.
I.9.3. Az OBH szerepe a bírósági terhelés kezelésében	88.old.
I.9.4. A bírósági munkateher és hátralék fogalmai, valamint ezek társult törvényszerűségei	88.old.
I.9.5. A munkateher kiegyenlítés jelenlegi módszerei, a hátralék megszüntetés hatályos eszköztára	89.old.
I.9.6. A központi járásbíróság, mint az időszerűség megteremtésének eszköze	90.old.
I. 10. Összesítő elemzés	90.old.

II. Az új intézmény szervezeti felépítése, tartalma	91.old.
II.1. Az új járásbírósági szervezet területének alternatívái	91.old.
II.2. Az új járásbíróság szervezeti egységeinek alternatívái	93.old.
II.3. Az új járásbíróság elnevezése	94.old.
II.4. Az új járásbíróság egyes szervezeti egységeinek, a székhelyi járásbírósággal való összefüggései	95.old.
II.5. Az új járásbíróság vezetői, igazgatási- és szakmai szervezeti egységei	97.old.
II.6. Az új bíróság kezelőirodái	100.old.
II.7. Lajstromok a megújult járásbírósági szervezetben	100.old.
III. Az új intézmény személyi felépítése, tartalma	102.old.
III.1.) A központi járásbíróság vezetőinek jogállása	102.old.
III.1.1.) Kinevező	102.old.
III.1.2.) Vezetői pályáztatás	107.old.
III.1.3.) Beszámolási-tájékoztatási kötelezettség	108.old.
III.1.4.) A járásbírósági bírói státusszal kapcsolatos jogkör	110.old.
III.1.5.) Vezetői pótlékok rendszere	112.old.
III.2.) Bírák jogállása a megújult helyi szintű bírósági szervezetben	113.old.
III.2.1.) Alternatívák	113.old.
III.2.2.) A bírói jogállás munkaerő-átcsoportosítási összefüggése	114.old.
III.3.) Iasz. hatálya alá tartozó járásbírósági igazságügyi alkalmazottak jogállása	114.old.
III.3.1.) A jelenlegi alkalmazás szabályainak továbbélése	114.old.
III.3.2.) A teljes, átfogó változáson alapuló új szabályozás	115.old.
III.3.3.) Az Iasz. és a munkavégzés helye összefüggésével szembeni követelmények az új helyi járásbírósági szervezetben	116.old.
III.4.) Az új szervezet dolgozói jogviszonyainak optimális modellje (a lehetőségek közül választott példa)	116.old.
III.4.1.) Vezetők	116.old.
III.4.1.1.) A központi járásbíróság elnöke	116.old.
III.4.1.2.) A központi járásbíróság elnökhelyettese	117.old.
III.4.1.3.) A központi járásbíróság csoportvezetője	118.old.
III.4.1.4.) A központi járásbíróság csoportvezető-helyettese	118.old.
III.4.1.5.) A központi járásbíróság területi csoportvezetője	118.old.
III.4.1.6.) A központi járásbíróság területi csoportvezető-helyettese	119.old.
III.4.2.) A bírák jogállásának munkajogi egyéb aspektusai	119.old.
III.4.3.) Titkárok, fogalmazók, bírósági ügyintézők	120.old.
III.4.4.) Fizikai dolgozók, írnokok és bírósági tisztviselők	120.old.
III.4.5.) Átmeneti szabályok	120.old.
IV. Eljárás és ügyvitel a központi járásbíróságon	121.old.
IV.1. Eljárás	121.old.
IV.1.1. A peres eljárásokra vonatkozó lehetőségek	122.old.
IV.1.1.1. Polgári ügyszak	122.old.
IV.1.1.1.1. A központi járásbíróság elnökének az eljárni köteles területi csoport (bíróság) kijelölésére irányuló tevékenysége eljárásjogi aspektusai	122.old.
IV.1.1.1.1.A. A jelenleg hatályos illetékességi szabályok relativizált továbbélése esetén lehetővé váló igazgatási és eljárás alternatívák	123.old.
IV.1.1.1.1.A.1./ Eljárás a keresetlevél tartalma alapján – ha a központi járásbíróság illetékes	124.old.
IV.1.1.1.1.A.2./. Eljárás a keresetlevél tartalma alapján – ha a központi járásbíróság nem illetékes	125.old.

IV.1.1.1.1.A.3./ Eljárás a keresetlevél tartalma alapján - ha nem állapítható meg az illetéket központi járásbíróság	125.old.
IV.1.1.1.1.B. A területi csoport illetékességének hiánya kezelésének lehetőségei	126.old.
IV.1.1.1.1.B.1./ Bírói kezdeményezés a központi járásbíróság elnökénél	126.old.
IV.1.1.1.1.B.2./ Felet illető jogorvoslat a központi járásbíróság elnökének döntésével szemben	128.old.
IV.1.1.1.1.B.3./ Fellebbezhető bírói végzés a „belső áthelyezésről”	129.old.
IV.1.1.1.1.C. A jelenlegi járásbírósági illetékességi szabályok forradalmasítása	131.old.
IV.1.1.1.2. A szignálás	131.old.
IV.1.1.1.3. A valódi, továbbá az egy megyén belüli, csoportok közötti kvázi illetékességi összeütközés esetei	132.old.
IV.1.1.1.4. A polgári per jog specifikumai folytán felmerülő további kérdések	132.old.
IV.1.1.2. Büntető ügyszak	133.old.
IV. 1. 2. A nemperes eljárások alkalmazásai	134.old.
IV. 1. 3. A kizárás kérdésköre a bírák és a bíróság vonatkozásában egyaránt	136.old.
IV.2. Ügyvitel	136.old.
IV.2.1. A kezdőirat kezelése	136.old.
IV.2.2. Az ügyszám	137.old.
IV.2.3. A kezelőirodák	137.old.
IV.2.4. A határozatok a központi járásbíróságon	138.old.
V. Az ügy- és bíró áthelyezés	138.old.
V.1. Az „ügyáthelyezés”	138.old.
V.1.1. Az eljárni köteles csoport kijelölésének megváltoztatása (az „ügyáthelyezés”)	138.old.
V.1.2. Az „ügyáthelyezés” konkrét feltételei	142.old.
V.2. A bíró áthelyezésének (más csoportnál történő ideiglenes foglalkoztatás) részletei	143.old.
VI. Gazdálkodási Kérdések	145.old.
VII. Működési folyamatábrák, avagy az ügyek lehetséges útjai az érkezéstől a bíróig	147.old.
VIII. Egyéb megállapítások	149.old.
IX. központi járásbíróság új rendszere az alkotmányosság tükrében	150.old.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszecsenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projektek az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósulnak meg.